

#464424

1

K. 18

ORSZÁGGYÜLÉSI LEVÉLTÁR

TÖRVÉNYHOZÓK NEMZETI SZÖVETSÉGE

A Törvényhozók Nemzeti Szövetsége Sopronban tartott
üléseinek jegyzőkönyvei.

<u>Sorszám:</u>	<u>Az ülés napja:</u>	<u>Folio:</u>
1.	1944. dec. 1.	35
2.	1944. dec. 5.	23
3.	1944. dec. 8.	9
4.	1944. dec. 12.	12
5.	1944. dec. 19.	11
6.	1944. dec. 22.	9
7.	1944. dec. 29.	7
8.	1945. jan. 2.	20
9.	1945. jan. 9.	17
10.	1945. jan. 12.	10
11.	1945. jan. 19.	15
12.	1945. jan. 23.	4
13.	1945. jan. 25.	6
14.	1945. febr. 1.	2
15.	1945. febr. 2.	3
16.	1945. febr. 6.	27
17.	1945. febr. 8.-9.	7
18.	1945. febr. 13.	7
19.	1945. febr. 16.	6
20.	1945. febr. 27.	11
21.	1945. márc. 2.	5
22.	1945. márc. 9.	8
23.	1945. márc. 9.	8 (másodpéldány)
24.	1945. márc. 16.	5

A törvényhozók Nemzeti Szövetségének 1944. december 1-én, pénteken délelőtt 11 órakor a soproni városházán tartott ülésén Szóllósi János miniszterelnök helyettes mondott tájékoztatót. [Elnök úr: Szóllósi János.]

A kormány hivatalok nyugatra való áthelyezésére azért volt szükség - mondotta - nehogy egy esetleges hirtelen orosz előretörés következtében az ország vezetőit elfogják és talán ketrecben mutassák meg Sztalinnak és a nagyvilágnak. Ezért határozta el a kormányzat, hogy megtesszük azt a fájdalmas lépést, hogy a kormányhivatalokat elhozzuk nyugatra és a politikai szempontokat alá fogjuk rendelni a hadi helyzetnek. Ennek az eredménye volt az, hogy én is utrakeltem és elhoztam Kőszegre a miniszterelnökség gépezetét, amely holnap megis fog indulni, és ennek eredménye az, hogy a miniszter urak egyike-másika most már itt van. Feltétlenül szükségesnek tartottuk azt, hogy megindítsuk itt a munkát, azonban hangsúlyozom, hogy továbbra is Budapestet tekintjük a kormány székhelyének, oda vissza fogunk járni, de a hivatalok működését itt megindítjuk. Egyáltalában nem tekintjük tehát Budapest helyzetét reménytelennek és ezt hangsúlyozni akarom. A német hadvezetésnek feltétlenül szándéka a mi honvédeinkkel karöltve, hogy Budapestet a végsőig tartjuk és politikai székhelyünket is ott tartjuk meg.

Ami most már az egyéb hadihelyzetet illeti, az orosz nagy erővel itt nem rendelkezik; sajnás a mi számunkra xxm rendelkezésre álló erők sem nagyok. Itt rátérek arra, hogy a honvédség szempontjából mit tudtunk elérni az utóbbi időkben. Hangsúlyozni akarom, hogy a vezérkari főnök és az egész honvédség emberfeletti erőfeszítéseket tesz

1. Gyűjtőmunka: Ilona Ászló (1944) - 1944. évi. (15)

azért, hogy a honvédség új erőre állítsa harcba. Ebben a tekintetben egy pár bizalmas adatot tudnék rendelkezésre bocsátani, azonban talán engedjék meg, hogy számszerű adatok helyett inkább csak annyit mondjak, hogy a magyar honvédség komoly reorganizációja erős léptekkel megindult, aminek következtében rövidesen ütőképes hadosztályaink fognak rendelkezésre állni. /Élénk taps./ Ennek a munkának egy komoly része áthelyeződik most a németbírósági területre. A pótkereteket erős tempóban indítják át, az újonc-kiképzés ott fog lezajlani, azután kikelltek emelni azokat a bizonyos pótkereteket, amelyek itt tulajdonképpen csak helyettesítették el, azonban a mi értesülésünk szerint, de magának a vezérkari főnöknek értesülése szerint is gócái voltak a honvédség rossz szellemének. Ebben a tekintetben most a vezérkari főnök ur megkezdte a rendcsinálás komoly munkáját, illetve folytatja ezt a munkát, hiszen az első pillanattól kezdve megkezdte.

Talán egy adatot tudnék itt mondani arról, hogy mit jelentett az a szétszóródás, amely például itt a Dunántúlon megtörtént. 50.000 puskát szedtetett össze a vezérkari főnök ur a Dunántúlon /Felkiáltások: Borzasztó! / akkor, amikor Budapesten a karhatalom számára nem állt rendelkezésre fegyver, úgyhogy itt ezek a pótkeretek, amelyek az ország keleti és középső részeiből áthúzódtak, elhozták magukkal a fegyvereket, itt lapultak és az öntevékenységnek igen csekély fokát mutatván, egyszerűen csak lézengtek és nem tartották kötelességüknek azt, hogy a kritikán túl valamit is csináljanak. Ezt a szellemet a vezérkari főnökség, a honvédség fővezérsege letörte. Ezen a téren

1944.dec.1.

3

Szöllősi

hanárasan nagy változás fog előállani és én éppen ebben látom a reménységet arra, hogy rövidesen egészen más helyzettel állunk majd decemberben. Nem csak a Hunyady-páncélgránátos hadosztályról van szó, hanem igen szép számú új hadosztály felállításáról is a honvédség keretén belül. Ezek ujoncanyaga most már utban van az új kiképzési helyek felé. A felhívások is, amelyek történtek, mind azt a célt szolgálják, hogy olyan új anyagot bocsássunk a magyar honvédség rendelkezésére, amely szellemében érintetlen és nem hordozza magában azt az átkot, amelyet minden hadsereg matematikai pontossággal kitermel magából, amely most már hetek óta visszavonulásban van.

Rossz híreket kapunk a helytállásáról. A hadvezetőség a statisztikai adatok alapján és a sebesültek létszáma, valamint a tisztek sebesülési aránya alapján azt a képet tárta elénk, hogy azért harcol a magyar honvéd. Nagy a sebesült-létszám, úgyhogy inkább a felszerelési módon mulik az a rossz szellem, amely főképpen a harcbevett gyalogságunknál mutatkozott. Tehát nem a helytállás hiányáról van szó, szomorú kivételek től eltekintve, hiszen előfordult az elmúlt tíz napon, hogy két teljes zászlóaljunk átment. A hadvezetőség ezt is feltárta. Bizonyára inkább a tiszti vezetésen múlt, hogy ezek az esetek is előadódtak, de általában a hadvezetőségnek az a szent meggyőződése a tényleges helyzet felülvizsgálata alapján, hogy harcol a fronton lévő katonaság, csak végtelenül megfáradt. Hiszen itt van pl. az a minden dicséretet kiérdemelt huszárhadosztályunk, amely Lengyelországból visszaérkezve alig egypár napi retablírozás után már a Duna-Tisza között harcbevett, felfogta az orosz támadás lendületét és azóta állandóan harcban áll; pár napra kivonták, de a Csepel-szigeten újra bevetésre kellett, hogy kerüljön. Ugyan

100 - 12 18 - 1944. dec. 1.

3

1944.december 1.

Szóllósi.

4.

így vannak ejtőernyős zászlóaljok, amelyek gyönyörűen szerepeltek s a mintaszerű hazafiasság kötelesség teljesítésére példát mutatnak.

Hogy mennyire kemény ebben a háboruban a hadvezetőség helyzete az orosz támadással kapcsolatban; éppen egy ejtőernyős zászlóalj példájára kell, hogy hivatkozzam. Ezt mint zászlóaljat kivonták a Budapesttől délre eső területéről 110 ember létszámmal, hátrament, körülbelül öt napig ott volt és amikor a csepelszégeti harcok annyira rossz fordulatot vettek, a német hadvezetőség összetett kézzel kérte ezt a 110 embert; annyira szükség van a helytállásra. Ez a tény, nem csinállok semmiféle titkot belőle. Ez nem azt jelenti, hogy kétségbe kell esnünk, mert erők német részről vonultak már fel és vonulnak fel.

Itt van például a pécsi eset. Egy német hadosztály az olasz frontról érkezett. Bizonyára nem tudják az urak; partizán vasut-robbantás miatt két napig késett a vasuti szállítás. Szörnyű hadihelyzet alakult ki emiatt. A német csapatok éle beérkezett Pécsre és még Pécsről keletre feltartózták az oroszokat. Minthogy azonban az oroszok több oszlopban jöttek, az orosz főerők elől mégis kénytelenek voltak hátrább vonulni és így Pécs feladni azért, mert a felvonuló német erők további szállítása éppen a vonatrobbantás következtében elkészt. Vácra is érkezett egy német hadosztály, úgyhogy igenis jönnek az erők, azonban a német hadvezetőség - bár a szeme természetesen a keleti fronton is rajta van - a legnagyobb súlyt a nyugati front eseményeire helyezi. Ismerjük be, kétségtelenül így van, bármilyen fájdalmas is

1944.dec.1.

5.

számunkra, hogy nem tudjuk mint főhadiszintér az összes erők utánpótlását magunkra vonni. Ennek eredménye az, hogy a hadihelyzet pillanatokig, vagy ezen a helyen, vagy egy másik helyen ahol az orosz súlypontot képez, megromlik.

Rá kell mutatnom arra, hogy amikor az orosz nagy erőket vont össze és Miskolc ellen megindította a nagy támadást, át akart törni egészen Dukláig, ennek ellenére sikerült őket a Mátránál felfogni, úgyhogy Miskolc és Diósgyőr is magyar kézben van. Itt most már megvan az összeköttetés és nagy stratégiai szempontból közvetlen veszély nem fenyeget. Az oroszok most megint átcsoportosították erőiket részben Apatinhoz, részben pedig - úgy látszik - újra Dunaföldvárnál is készítenek előáttekintést, mert oda is nagy megfigyelt csapatokat vonnak. Merem állítani, hogy a német hadvezetés tisztán látja a hadihelyzetet abból a szempontból, hogy az oroszoknak mi a szándéka. Az erők felvonultatása valahogyan késedelmet szenvedett, úgy látszik annak következtében, mert a Weichs-hadseregnek korábban való beérkezésében reménykedtek. Most már azonban a Weichs-hadsereggel úgy kell számolni, mint amely tényleg elérkezett a megfelelő területre, bár tulajdonképpen még csak eleivel, úgyhogy a mostani pécsi hadihelyzet tulajdonképpen annak az eredménye, hogy a Weichs-hadsereggel még nem lehetett úgy rendelkeznie a német hadvezetésnek, mint ahogyan arra számítottak. Pécs városának fájdalmas elvesztése tehát - azt merném mondani - időlegesen tekintendő, mert a német legfőbb vezetés, de a diplomáciai és politikai vezetés is a Duna-vonalnak tartását, mint feltétlen szükségességet

1944. dec. 1.

51

1944.dec.1.

Szöllősi.

6.

minimálisnak ítélte és ezt a vonalat minden erővel meg óhajtja tartani. Remélem, a pécsi helyzet mostani alakulásában is előnyös változás fog bekövetkezni. Jósolni nem merek, hogy ez bekövetkezik, a német hadvezetésnek azonban ez a szándéka.

Sajnos, a magyar hadvezetőség egyelőre csak annyit tud elérni, hogy hetenként egy-két zászlóaljat tud újra rendelkezésre bocsátani. Ez is azonban igen szép teljesítmény, mert fegyvergyártásunk az utóbbi időben igen szomorú csökkenést szenvedett, de a fegyverek szállítása Németország részéről folyamatosan megindult és kilátásunk van arra, hogy a megfelelő fegyvermennyiséget rendelkezésünkre fogják bocsátani.

En tehát a hadihelyzetről azt a képet tudom a Nemzeti Szövetség tagjai elé állítani, hogy a Dunántúlon is a Mecsek-vonalán rövidesen kifog alakulni az az egyensúlyi helyzet, amelyet Miskolc-nál is létre tudott hozni a német hadvezetőség. Erre feltétlenül szükségük van nemcsak azért, hogy a magyar területeket megvédjék, hanem azért is, hogy a balkáni hadsereg felvonulását biztosítsák. Tehát bármennyire is aggodalemmal figyelem én és figyeli a kormány minden tagja a katonai helyzet alakulását, ebben biztosítékot látok arra, hogy a német hadvezetőség itt feltétlenül rövidesen megállítja az orosz a mai vonalon, vagy még azon túl helyre fogja állítani azt az egyensúlyt, amelyre feltétlenül szükség van. A Dunántul szempontjából azt merném mondani, hogy komoly romlást nem várok az esetben, ha az Olaszországból jövő katonai erők tényleg fel tudnak zárkózni és fel tudnak vonulni.

OK - 15 - 1944. dec. 1.

1944.dec.1.

7.

Most amikor jöttem ide, találkoztam komoly tüzérségi erőkkel, amelyek lefelé vonultak, egy láttam, inkább Dunaföldvár felé, hogy ott egy esetleges áttörést kipar^{ir}áz⁽²⁾ozanak. Éppen ezért én csak eredménykedéssel tudom nézni a mai helyzetet abból a szempontból, hogy az egyensúlyi helyzet kialakult. Honvédségünk rövidesen sokkal nagyobb sullyal fog felépni. Ezért látom bizalommal a helyzetet, mert az újonc⁽¹⁾anyag és a kiképzéshez szükséges anyag is rendelkezésre áll; a németekben megvan a k^sész^ség, hogy a felszerelést megadják; A kiképzési keretek fel^záll^zítá^ssa megtörtént, a kiképző tisztek rendelkezésre bocsátása is megtörtént, ennek folytán várom a rohamos javulást. Tehát akár milyen ro^ssz a pillanatnyi helyzet, én hittel és meggy^ző^ző^zdéssel mondhatom, hogy bizalommal és jó várakozással kell a katonai helyzet további alakulása elé tekinteni, mert látom azt, hogy túl vagyunk azon a mély⁽¹⁾ponton, amely nem a mi cselekedeteink, hanem még az előző kormányzatok cselekedetei következtében állt elő és a honvédség felfejlődése most már napról - napra plusz - erőként fog jelentkezni a német hadvezetőség támogatására.

Ugy látszik, hogy külpolitikai elismertetésünk ügye is most már döntő stádiumba fog kerülni. A pápai nuncius az elismerést megadta, most már a svédek és a svájciak is megadták a de facto elismerést, a de jure elismerés körül még valami huzavona van, amelynek lényege tulajdonképpen a zsidó-kérdés vált. Ebben a tekintetben nem ismernek határt, azonban itt is sikerült elérni a következőket. A Nemzetvezető aképpen döntö^t, hogy elismeri azokat a Schutzpass-okat, amelyeket eddig kiadtak.

1944.dec.1.

Szöllősi.

8.

Mégis egyeztek bizonyos létszámban, például svájci vonalon 8000-ben, ők azonban összesen 25.000-et adtak ki. Erre azt mondják, hogy azok hamisítványok voltak. Kétségtelen, hogy készítettek fotokópiákat és azokat mutatták fel Schutzpass-képen. Mostmár azt mondtuk a zsidókat annyira gyámolító idegen követségnek és a vöröskereszt alakulatnak, hogy adjuk a 8.000-et, szállítsák ki és utána azonnal megint feltölthetik a nyolcezres keretet; a 8.000-et tehát állandó kontingensnek ismerjük el, csak vigyék őket. Ennek folytán, ugy látom, megbékélés következett be a részükről és látják azt, hogy nem tehetünk mást a zsidó-kérdésben Budapest szempontjából, minthogy bármilyen eszközökkel el kellett őket Budapestről távolítanunk. / Helyeslés / Elvégre Budapest lakosságát nem tehetjük ki annak, hogy ez a felizgatott zsidó tömeg rávesse magát a keresztény lakosságra és vérengzéseket kövessen el. Svéd vonalon 4500 a Schutzpassok száma, a Vatikánnak is van egy csomó ilyen védenccé, Portugáliának is van, Paraguaynak is van. / Felkiáltások: És a magyarok számára nincs védelem? / Megmondottam annak a Svéd vöröskereszt-vezetőnek, amikor ott volt és panaszkodott, hogy retentő veszélyes volt a működésük számára, hogy a zsidó-kérdéssel kapcsolatban jelentkeztek Magyarországon; miért nem jöttek az urak előbb és miért nem figyelték meg az előbb hallottakat, azután úgy mellékesen a zsidókat is gyámolíthatták volna és akkor nem nézték volna ilyen gyanakvó szemmel az urak tevékenységét. Mostmár elkezdtek, azonban olyan módon, hogy Budapesten destrukció folyik; nem kell elmenni a Svéd-vöröskereszt alá veszi a lakosságot, úgyhogy a legutóbbi miniszter-tanácsn felkértük a külügyminiszter urat, hogy tiltakozás^(védelme) szerű

SL. K 18-1944-dec.1.

81

1944.dec.1.

Szüllősi.

9.

jegyzőket intézzék hozzájuk, hogy a magyar keresztény állampolgárokat
ők védelmükbe akarják venni és ^{vél}destruálni a nemzeti ellenállás
frontját és szellemét. Ennyire mentek ezek a külföldi követségek, hogy
hivatalosan a Svéd követség egyik tagja, Wallenberg jelent meg a minisz-
terelnökségen és 50.-milliós keretben eleség bevásárlására kért enge-
délyt, hogy ők felkészüljenek arra az időre, ha Budapest netalán megszáll-
ás alá kerülne és akkor ők Budapest lakosságának ellátása körében
használnák fel ezt az élelmiszert. Magától érthetődik, hogy nem mehetünk
bele abba, hogy ők az élelmiszer-szállításnak ennyire korlátozottsága
mellett ilyen nagy élelmiszer-mennyiséget magukhoz vegyenek és eset-
leg elvonjanak attól a rendeltetésből, amelyre az szánva van. Jellem-
ző, hogy Wallenberg a következő javaslatot hozta: az 50- milliós pengős
keretből ők 12.5 milliót vállalnak, hogy azt ők hozzák, a többi, a 37.5
milliót a magyar kormány előlegezze és ők garantálják azt, hogy a 37.5
milliót, amit a m.kir.kormány ad, az árják számára fogják felhasználni.
Ebből következik, hogy amit ők hoztak volna, azt az utolsó fillérig a
zsidóknak adták volna. Erre rögtön megmondottam: ebből látszik, hogy az
urak ide egyszerűen a zsidók megbizásából jöttek és a zsidótőke megbí-
zattal, semmi más szándékuk nincs.

Budapestről igen tekintélyes számban, az utóbbi időben naponta
átlag 6.000-en mentek el három utvonalon zsidók, annak ellenére, hogy
az állami közbiztonság vezetője azt mondotta: rájöttünk arra, hogy ezer-
és ezer zsidó munkaszolgálatost eldugtak és nekünk nem jelentettek be,
valósággal

OL. K. 12. 1944. dec. 1.

91

1944.dec.1.

Szöllősi.

10.

hallgattak róluk, dolgoztatták őket valahol, de az utóbbi időben már egyáltalában nem szerepeltek a kimutatásban. Vannak olyan vezetők még katonai vonalon is, akik egyszerűen tudomásul vették, hogy ez és ez rendelkezésre van bocsátva és ők rendelkeznek az illető erők felett, azután nem szóltak - és ezek éppen Budapest közvetlen környezetében vltak. Erre mondta nekem a csendőrségnek a zsidó-kérdés megoldását intéző faktora, hogy kimeríthetetlen a zsidó rezervoár és egészen kétségbe volt esve.

Most azután az a megállapodás is létrejött, hogy a nőket lehetőleg nem gyalog hanem vasuti szerelvényen fogják kivinni, azután hajókkal is kísérleteznek. Evvel kapcsolatban még azt is akarják kérni, hogy bizonyos vasuti vonalakat bejelentenek majd az angolszászoknak, hogy ezeken szállítják a zsidó tömegeket, és ez persze bizonyára jó lesz a repülőtémadások elhárítása végett, mert az már bebizonyított tény, hogy ez a háború zsidóháború, úgy-hogy talán ezen a réven tehermentesíteni tudjuk egypár vasutvonalunkat addig, amíg a zsidószállítások folynak.

Külpolitikai vonalon egyedül a zsidó-kérdés érdekelt bizonyos államokat és jóformán ettől tették függővé az elismertetést, azonban bizonyos vonalon a dissidens⁽²⁾ diplomatáink magatartása is - főképpen svéd vonalon - rendkívül erős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a helyzet még nem tisztázódott. Az északi államokkal most vannak a tárgyalások folyamatban. / Tasnádi Nagy András: Hol van olyan diplomáciai képviselőnk, aki⁽²⁾ nem dissidens? / A semleges államokban se

1944.dec.1.

Szöllősi

11.

hol. Diplomáciai vonalon avval, hogy a pápai nuncius mégis elszánta magát az elismerésre, valamennyire mégis rendeződni fog a kérdés.

Jó volna, ha az urak most kérdéseket tennének fel, hogy én azokra megadhasam a válaszomat, hiszen bizonyára más kérdések is érdeklik az urakat.

N y i r ő J ó z s e f: A németországba kivitt és ott kiképzendő kereteket hol és hogyan fegyverzik fel?

S z ö l l ő s i J e n ő miniszterelnök helyettes: Azt a felszerelést és nehézfegyverzetet kapják, amelyet a német csapatok. Hxxixxxx N y i r ő J ó z s e f: Szóval már ott megkapják és azzal jönnek be.

H i n l é d e r F e l s Á k o s: Mi igaz abból, hogy tisztjeinket közlegény módra ...

S z ö l l ő s i J e n ő miniszterelnök helyettes: Azokat a tisztjeinket, akik ezt mondják, kár is volna kiküldeni, mert ez egyáltalában nem felel meg a helyzetnek. Megvan állapítva, hogy egy századhoz adnak egy tisztet, egy szakaszhoz egy altisztet.

N y i r ő J ó z s e f: És a megbízhatatlan tisztek kicserélése, leváltása megtörtént?

S z ö l l ő s i J e n ő miniszterelnök helyettes: A megbízhatatlan tisztekkel szemben más sikon járunk el, csak^k hogy ez rettentően nehéz helyzet és máról-holnapra nem is intézhető el. Megvagyok róla győződve, hogy a legkisebb hadisikerrel kapcsolatban meg fog történi az a hangulatváltozás, amely tisztjeinknek is visszaadja a lelket, mert az kétségtelen, hogy leginkább őket érintették az események,

01. 12. 18. 1944. dec. 1.



1944.december 1.

Szöllősi. + Maróthy

12.-50.

Nem lehet letagadni azt a nimbuszt, amelyet a volt kormányzó ur rájuk bizonyos vonatkozásban gyakorolt. Merem azonban állítani, hogy éppen Dálnoki Miklós Béla hadseregében, az első hadseregben igazán simán bonyolódott le az átállítás, úgyhogy nem történt komoly bomlás. Inkább a hátsó alakulatoknál, amelyek delogtalanul állanak, alakult ki ilyen állapot és ez a baj.

Nyirő Józsefnek az újonnan kiképzettekkel kapcsolatban feltejt kérdésére a miniszterelnökhelyettes kijelentette, hogy azok két hónap alatt bevetésre kerülnek.

Maróthy Károly örül a miniszterelnökhelyettes tárgylagos, őszinte megnyilatkozásának, mert a magyarészéről rosszabbnak tartotta a hadihelyzetet, mint amilyennek a miniszterelnökhelyettes vázolta, aki nagyon sok örvendetes dolgot mondott. Ilyen volt a honvédség reorganizálása. Ez egy kissé korábban is bekövetkezhett volna, de még mindig nem késő. Megnyugtató az a kijelentés is, hogy a mélyponton túl vagyunk.

Külpolitikai elismertetésünk a semleges államoknál valóban tisztán a zsidókérdéssel függ össze. Felhívja a miniszterelnökhelyettes figyelmét arra, hogy ne engedjük a zsidókérdést úgy kezelni, hogy az a magyarságra odiozus legyen. Gondol arra, hogy a zsidók elszállítása milyen körülmények között történik és, hogy élelmezésük is bizonyos mértékben hiányos volt.

OL. U 12. - 1944. dec. 1.

Szóló radikális álláspontja ismeretes a zsidókérdésben, de úgy tartja, hogy most a magyarság védelméről van szó. Magát az antiszemitizmust is félti a tulzásoktól, mert a tulzások kihatnak a lakosságra, amelyben bizonyos részvét támad a zsidóság iránt. Nem bánná, ha az október 15-i esetek kapcsán fellázadt zsidóságot kivégeznék, de azt nem szabad megengedni, hogy egyes esetekből kifolyólag részvét támadjon irántuk.. Nem annyira a magyar hatóságok, mint inkább egy-két fiatal pártember és a németek követik el a tulzásokat. Sopron környékén a falvakban naponta az utcán vezetik végig a zsidókat, holott vezethetnék őket a községeken kívül is, ahol a lakosság nem látná őket. Többször megtörténik, hogy katonaruhába öltözött német politikai megbízottak ütlegetik őket. Megtörténik, hogy egyik-másik zsidó belezuhan a vizes árokba és reggeltől estig ott fetreng. Tömegesen pusztít közöttük a vérhas-járvány, s ezek a betegek azon az úton mennek, amelyen a magyar lakosság jár. Naponta ezer zsidóból 8-10 hal meg, részben a járvány következtében. A haldoklókat a németek meszes gödrökbe rakják, ahol néha két-három napon keresztül is agonizálnak. Erről mind tud a falu. Az orvosok azt jelentik, hogy ezer zsidóból 200-250 fog meghalni vérhasban. A halottakat mind magyar községekben anyakönyvezik. A németek sürgetik, hogy amely pillanatban meghal egy zsidó, az anyakönyvi kivonatot azonnal kivegyék a községből, mert ők magukat fedni akarják. Ezt ellenünk propagandára nagyon felhasználják. Közerkölcsiségi szempontból is vigyázni kell. A zsidók tele vannak férgekkel, a zsidó nők tiszta meztelenre vetkeznek, s a leventék, a fiatalok meszziről bámulják őket. Elhelyezésük kívánnivalót hagy magaután. Pajtákban, kukoricagórészzerű rácsozás mögött vannak elhelyezve, a hó befúj hozzájuk, meg fognak fagyni. Nem szabad engedni, hogy a magyar lakosság lássa a tömeges elhalálózást. Gondoskodni kell arról, hogy ezek az elhalálózások ne a magyar községek anyakönyveibe kerüljenek bele, mert ha ezek a községek orosz megszállás alá kerülnek, ezek az anyakönyvek dokumentumai lesznek annak, hogy mennyi zsidó ment tönkre.

Ezután a kiűrités kérdésével foglalkozott a szónok. Konkrét választ akar vinni a kiűrités alá kerülő, kb. egymillió zalai és vasmegyei magyarnak. Négy-öt nappal ezelőtt Pécsről már megindult a menekülés, a menekültek Keszthelyen s Kanizsán tul vannak már. Az elhelyezési kormánybiztos által kiadott kiűritési rendelet ugyanaz, mint amely Kecskemét és Kalocsa kiűritésére vonatkozott. A rendelet november közepe táján kelt, dátum nincs rajta.

E rendelet szerint elsősorban el kell mennie a katona hozzátartozójának, másodszor el kell menniök az önként jelentkezőknek és harmadszor mindenkinek. Tudom, hogy ez utóbbiról nincs szó, de bizonyos fokig ez mégis be fog következni. A németek kiűritenek mindent, minden élelmiszert, nem hagynak vissza semmit, ahogy a pest-környéki községekben gyakorlatban láttuk. Ez helyes, mert ha nem pusztítják el, akkor az orosz mindent megkap. A lakosság kérdése a fontos. Nálam sokan érdeklődtek, hogy induljanak-e vagy nem. Én a mellett voltam, hogy aki akar, készüljön. A kiűritési kormánybiztosság cenki exponense szerint a kiűrités a német birodalom területén való elhelyezéssel kapcsolatban terveztetik. Ha Németországba kell kimenni, kívánatos volna tudni, hogy merre induljanak el. A zalaiak ötven százalékban nemzeti szociálisták, ezek nagyon tartanak az oroszától. Kéri, sürgesse meg a miniszterelnökhelyettes annak a vegyes magyar-német katonai bizottságnak a megalakulását, amely Nagycenkre megy. Ellenpropaganda folyik, mely szerint nem lehet kimenni Németországba, mert a németek mindent elszednek a menekülőktől.

Katonatisztektől nyert információi szerint a helyzet nem olyan kedvező, mint amilyennek a miniszterelnökhelyettes vázolta. Egyik szerint az oroszok hat, másik szerint nyolc hadosztállal jönnek. /Szöllősy Jenő miniszterelnökhelyettes: Egy hadsereggel!/ Ahogy informátoraim mondják, nekünk nincs ott egy hadosztályunk sem. /A miniszterelnökhelyettes telefonhívásra eltávozik a teremből./

E l n ö k: Kérem, hogy a képviselő urak kérdéseiket és kéréseiket konkrétan összefoglalva adják elő. Kérem a pénzügy-miniszter urat, hogy míg a miniszterelnökhelyettes ur visszajön, ismertesse, hogy a költségvetést illetőleg mi az elképzelése a kormánynak.

Dr. vitész Bálint
Kúmán

R e m é n y i - S c h n e l l e r Lajos pénzügyminiszter: T. Nemzeti Szövetség! Az idő rövidsége miatt most nem lehet szó arról, hogy rendes költségvetést készítsünk elő, s azt az eddigi módon le- tárgyaljuk. Az a megoldás nyomult tehát előtérbe, hogy ebben az es- tendőben kivételesen a képviselőház épúgy tárgyalja a költségvetést, mint szokta volt a felsőház, azaz csak az appropriációs törvényjavas- latot tárgyalja, amelyben a végsősszegek benne vannak rovatok szerint. Ehhez tárcák szerint is hozzá lehet majd szólni. Ehhez a tárgyalási módhoz azonban törvényes felhatalmazás is kell, amit úgy gondalunk megoldani, hogy az appropriációs törvényjavaslatban fogjuk megadni a kormánynak a felmentést. Így minden remény meg van arra, hogy a költségvetést dec. 31-ig letárgyalhassuk. Mi ezt a megoldási módot választottuk. Hangsúlyozom azonban, hogy csak az erre az egy költ- ségvetésre kérünk a törvényhozástól felmentést azért, hogy részletes költségvetést nem tárgyalunk.

A n t a l István: Aggályának ad kifejezést a költség- vetés ilyen módon való letárgyalása miatt és kérdi, nem volna-e helyes a kormánynak adandó felmentést egy külön egyszakaszos törvényjavas- latban letárgyalni és ^{hiszen} tárgyalni a költségvetésről szóló javaslatot.

T a s n á d y Nagy András: Kéri, hogy az appropriá- ciós törvényjavaslatot mielőbb mutassák be a képviselőház tagjainak, nehogy olyan javaslatot kelljen tárgyalniók, amelyet már csak a tárgya- lás folyamán van módjukban megismerni.

R e m é n y i - S c h n e l l e r Lajos pénzügyminisz- ter: Most szövegezzük és a két ház elnökével meg fogjuk tárgyalni.

vitész Imrédy Béla: Annak a nézetének ad kifejezést, hogy ma, amikor az ország helyzete, a hadihelyzet s ezeken kívül a pénz vásárló ereje is állandóan változik, tárgyi szempontból nem volna

1944.dec. 1.

62-70

Imrédy

komoly dolog egy rendes költségvetés készítése és tárgyalása. Most csak arról lehet szó, hogy a kormány felhatalmazást kapjon a kiadások eszközzésére és a bevételek behajtására. Mivel pedig ezt indemnítással is el lehet érni, adjon az országgyűlés a kormánynak indemnitást arra, hogy az eddigi keretek között éljen a költségvetés jogával.

E l n ö k: /a miniszterelnökhelyettes visszaérkezése után/ Felmerült az a gondolat, hogy a költségvetés-letárgyalása helyett sokkal célszerűbb volna egy indemnitásnak a megszavazása.

S z ö l l ő s y Jenő miniszterelnökhelyettes: Tudomásulveszem. Az elhangzott kérdésekre a választ a következőkben adom meg.

Ami a zsidókérdést illeti, Kőszeg katonai parancsnokával tegnap arról beszélgettünk, hogy a zsidók között nagy a vérhas-járvány. Hatóságaink közvetlenül a németeknél megtették a szükséges lépéseket, hogy ez az anomália megszüntettség és a zsidók részére orvosi kezelés biztosítottassék, nehogy nagy halálozási szám következzen be. Ennek a kérdésnek rendezése tulajdonképpen a lakás-kérdésen mulik, tehát a probléma az, hogyan és miként lehetne az elhelyezés kérdését jobban megoldani. Tény, hogy a zsidók pajtákban vannak elhelyezve, de meg kell mondani azt is, hogy a magyar katonai alakulatok is tábori elhelyezést nyertek a frissen épített faházépületekben és kunyhókban. Kétségtelen, hogy az elhalálozási szám nagy a zsidók között, de a keresztény menekültek között is nagy. A jelentések azt mondják, hogy a kocsioszlopok ezek között minden nap temetnek. /Egy hány? Ugy van, mit törődünk a zsidókkal?! / Ezzel pillanatig sem akarom azt mondani, hogy a kérdés ezzel expiálva volna. Mindent meg kell tenni, ami a zsidó munkaszolgálatosok érdekében megtehető. Nem célunk az, hogy vizes árokban fetrengjen akárki is. Az elhangzott kérést honorálni szeretném, úgyhogy német vonalon ezt a kérdést szóvateszem s igyekszem rá orvoslást szerezni.

A kiűrités kérdésében már mondtam képviselőtársamnak, hogy a kormánynak nincs szándékában kényszerkiűritést alkalmazni. Ami az Ausztriába való áttelepülést illeti, úgy tudom, hogy végleges megállapodás még nincs, természetesen a polgári lakosság áttelepítésére. Nagy az aggodalom abban a tekintetben, hogy ha a polgári lakosság átmegy, esetleg örök surlódás támadhat az ottani lakossággal. Igen nagy agitációra adna okot, hogy ott sem rózsásak az élelmezési viszonyok és most jön a magyar lakosság.. Ennek a kérdésnek az áthidalásával foglalkozunk. Mindenesetre a helyzetet megkönnyítette az, hogy a katonai alakulatok felvételével lényegesen meg fog könnyebbédni ennek a most általunk itt igénybevevő területnek az elhelyezési lehetősége. Azt hiszem, a lakosság Ausztriába való áttelepítésében is rövidesen döntés fog következni, első sorban a katonai alakulatok áttelepítésével ezen a mi területünkön, amelyet számításunk szerint minden körülmények között meg tudunk

kimélni az orosz betöréstől, úgyhogy inkább ezen a területen fogjuk tudni elhelyezni a zalai lakosságot, amely fenyegetve van a mostani betöréstől. Képviselőtársamnak arra a kérésére, hogy e tekintetben érvényesítsem az ő szempontjait, csak azt válaszolhatom: egy általános kiürítési rendelkezés fennáll, de ez tulajdonképpen önkéntes kiürítés. Kétségtelen, hogy amikor huzódunk a nyugati határok felé, ez a kiürítés napról-napra nehezebb lesz. Éppen azért el kell követni mindent, hogy az ellenséget visszatartsuk, mert áthághatatlan nagy nehézségek lépnek fel a kormányzattal szemben. Merem mondani, hogy az egész nehézséget tulajdonképpen a kiürítés kérdése okozza. Ha a hadiszerencse megengedné, hogy stabilizálódjék a helyzet, urrá tudnánk lenni minden nehézségen. E tekintetben csak azt mondhatom, mindent elkövetünk arra, hogy a kiürítés minél kisebb mérvű legyen.

Hogy a németek a kiürítéssel kapcsolatban sokmindent elvisznek, ez állandó megbeszélés és surlódás tárgya. A németek nem azért viszik el, hogy kifosszanak bennünket, a hadi szempontok indokolják, hogy amit csak lehet, elmozdítsanak. Bizonyos, hogy az amit a lakosságtól elvisznek, az egésznek csak egy tört része. A németek sem akarják a lakosságot készleteiktől megfosztani, úgyhogy vissza is hagyják a megfelelő fejadagot. Surlódások voltak az uradalmi cselédek konvencióinak a kimérése körül, ezeket azonban áthidaltuk. Ezen a téren megnyugtató helyzet fog majd bekövetkezni

dr.vitész Bálint
Kálmán

H ó m a n Bálint: Két kérdést vet fel. Az első, amely összefügg a Maróthy képviselő által említett kérdéssel, az, hogy szerzett-e már a kormány adatokat arról, hogy mi történik magyar véreinkkel a költöztetés, elszállítás és elhelyezés terén, továbbá, közegészségsügyi vonatkozásban és végül élelmiszerrel való ellátás tekintetében az oroszok által megszállt területen? Hurcoltak-e el magyarokat, milyen számban, hová és mi történik az egyes városokban? mert a legfantasztikusabb hírek keringenek ezen a téren. Erre az adatszerzésre nemzetközi szempontból rendkívül nagy szükség volna, az ellenérvek felsorakoztatása céljából.

Második kérdése a kormánynak az országgyűlés általi kitérését célzó tervére vonatkozik. Erre az az elvi megjegyzése, hogy bármilyen nyire is szükségesnek látszik, de ezt a jelen pillanatban sem alkotmányjogi szempontból, sem a politikai rezőn, sem pedig a történeti akusztika szempontjából nem tartja helyesnek. Ennek ideje csak akkor következhet el, ha hadseregünk majd kelet felé fog menni és visszaszerzi az ország jelentős területeit, mert különben olyan látszata lenne az országgyűlés cselekedetének, mintha megszűnnék a törvényhozás legalitása. Nagyobbodó országban és előrehaladó hadsereggel ezt meg lehet tenni, de kisebbodó országban, visszavonuló hadsereggel az ilyen cselekedet helytelen megítéléseket válthat ki.

S z ö l l ő s i Jenő miniszterelnök: T.Nemzeti Szövetség! Legyen szabad az első kérdésre az-t válaszolnom, hogy az adatgyűjtés folyik abban a vonatkozásban, hogy magyar véreink közül kit és hányat szállítottak külföldre. A külügyminiszter uralmának már bizonyos adatok rendelkezésére. Ezt a kérdést mi nemzetközi kérdésként fogjuk fel és megtesszük a szükséges lépéseket. Bár az adatgyűjtés rendkívüli nehézségekbe ütközik, jó részben mégis sikerül. Az adatok közlése azonban helytelen dolog lenne, mert módot adna az oroszoknak arra,

hogy az adatok forrásához hozzájusson, s ez igen nagy veszélyt jelentene éppen a megszállt városok lakossága szempontjából, ahonnan az adatok rendelkezésre állanak. Megnyugtatóul annyit mondhatok, hogy a kormány foglalkozik ezzel a kérdéssel és mindenképpen azonosulunk, hogy a történeteket nemzetközi vonalon kellőképpen hangsúlyozzuk és a kellő lépéseket megtegyük.

Ami pedig az országgyűlés átalakításának kérdését illeti, e téren eddig semmiféle kialakult szándék nincs, csupán megbeszélések folynak. Mindenesetre az az elgondolás, hogy olyan rendszert igyekszünk ^{előhozni} ~~végrehozni~~, amely a meglévő törvényekkel nem ellenkezik, hanem éppen azoknak alapján áll. Ezzel kapcsolatban sokszor felvetődött már az összeférhetlenség kérdése, amelyet csak új összeférhetlenségi törvénnyel lehetne rendezni. De szerepelnek itt más szempontok is, mint pl. a hiányzó felsőházi tagok ügye s ezt a kérdést az érdekképviselések megbízottjai szempontjából kellene rendezni.

Nagyon közelfekvő volt a rendszerváltozással kapcsolatban az a gondolat is, hogy új parlament kellene. De ha már ez keresztülvihetetlen, akkor más módot kell találni. Esetleg egy-pár embert be lehetne hívni Erdélyből és ilyen módon lehetne bizonyos felfrissítést elérni, a munkába új erőket bevonni, amelyek az új hűök szellemében tudnának bekapcsolódni a parlament munkájába. /Hóman Bálint: Csak az időpont nem a legalkalmasabb./ Az időpontra vonatkozólag már kétszer említettem, hogy csak egy kis hádisiker is megkönnyítené a helyzetet.

T a s n á d [†] N a g y András: Szükségesnek tartanám, hogy a napilapokban kellő megvilágításba helyeztessék állandóan a zsidókkal szembeni bánás mód, összehasonlítva az ország keresztény lakosságával szemben követett bánás móddal. Rámutat ezzel kapcsolatban arra a letagadhatatlan tényre, hogy az önkéntes kiűrités módja csak-

nem ugyanaz mint ahogyan a zsidóság elszállítása történik / Ugy van!
Ugy van! / Ezt a külföldnek is tudomására kellene hozni. A külföldi
 kormányokkal való érintkezés során pedig igen nagy sulyal kellene
 rámutatni a felletti csodálkozásunknak, hogy most milyen nagy mérték-
 ben vannak kétségbeesve a külföldi kormányok a zsidósággal szemben
 követett bánásmód miatt, holott a legsekeélyebb megértés nélkül
 nézték éveken keresztül a trianoni béke megkötése után, hogy a magyar
 tömegek ezrei és ezrei éveken át vagonokban laktak és egyetlen fel-
 szólalás sem hangzott el részükről a szenvedő magyarság érdekében.

Felszólalása további részében figyelmébe ajánlja a
 miniszterelnökhelyettesnek a zsidók Köpházán tapasztalható ember-
 telen elhelyezését.

Balassa Károly: A külföld kellő tájékoztatása cél-
 jából célszerűnek tartaná, ha a kormány Svájcban sajtóirodát állí-
 tana fel.

vitéz Imrédy Béla: Kérdi, hogy a Németországba
 való kitelepítés valamennyi pótkeretre, vagy csak egy részükre vo-
 natkozik-e, és azokra a osapatrészekre is vonatkozik-e, amelye-
 ket a frontról vontak ki, különösen pedig a második hadseregnek a
 Dunántulon retablírozás alatt álló részeire? Felhívja a figyelmet
 továbbá arra, hogy számolni kell ellenséges részről ejtőernyős
 alakulatoknak a Dunántul egyes részeiben való bevetésével és eset-
 leges belső forrongásokkal is, melyeknek leküzdésére és leverésére
 szükséges, hogy a hátszországban kellő alakulatok álljanak rendelkezés-
 re. Kérdi, meg vannak-e ezek az alakulatok.²

További kérdése arra vonatkozik, hogy tekintettel a
 most alakulóban lévő fegyveres nemzetőrszolgálatra és rohamzászló-
 aljakra, biztosítva van-e ezeknek az együttes cél érdekében való
 összefogása?

~~Es csak ténnet.~~ Tiszta helyzetet szeretne ebben a kérdésben látni. Nem kifogásolja, csak az összhangjukat sürgeti. Tudomása szerint éppen a legveszélyeztetettebb gyári területeken, Budapest déli részén a Weiss Manfréd-gyárban folyik olyan fegyverzeteknek a készítése, amelyeknél jó volna, ha a modellek, a gépek és a gyártási eszközök nem kerülnének orosz kézre.

Az általános hangulat szempontjából fontos a magyar-német viszonynak felvilágosító módon való beállítása. Sokhelyen hallja az ember, hogy ma is megszállás alatt vagyunk, olyan mindegy hogy a német vagy az orosz száll meg bennünket! Meg kellene magyarázni, hogy a német csapatok a legtöbb helyen primán viselkednek, a legnagyobb előzékenységgel, semmiféle baj nincs. Itt-ott természetesen előfordul az egyéni karakterből folyó baj, ami előfordul a magyar hadsereg bekvártélyozásánál is. Ezeket a dolgokat propagandisztikus irányban kellene a közvélemény előtt beállítani, de ugyanakkor arról is gondoskodni kellene, hogy a magyar és német szervek elhelyezése tekintetében összhang biztosíttassék. Katonai szolgálatából tudja, hogy itt surlódások állnak elő. Vannak községek, amelyek ki vannak utalva magyar katonai és polgári szerveknek s oda bejön egy német SS katona, közöttük összhang nincs, ugyanazt a helyiséget lefoglalják hárman-négyen s most az győz, aki jobban győzi ranggal és erőszakkal. A pénzügyminisztérium nem tud bemenni Sopron környékén egy helyre, mert négy-öt SS-katona s néhány női munkaerő még benn van.

Szó van arról, hogy a déli német hadsereg parancsnoksága Sopronban telepedik le. Sopron a székhelye öt magyar minisztériumnak, amelyek rendkívül fontos funkciót látnak el: a közellátási, ipari, pénzügyi, földmivelésügyi és közlekedési minisztériumok. Ezek az állami adminisztráció gócpontjai. Sajnos, ide jön a Kuria is. A Parlament itt van, a Legfőbb Állami Számszék ide jön és ide jön az OTI-nak is egy különítménye. Mindennek a tetejébe ide telepednék a német kommandó. Ennek tudomásam szerint legalább 500 szobára van szüksége, ha nem többre. Nem beszél arról, hogy ez a soproni polgárság szempontjából mit jelent. Ha erre sor kerül, akkor lehetetlen, hogy a magyar állami adminisztrációnak a góca itt maradjon. Nem lehet kitenni az állami apparátust annak, hogy félóra alatt az egész állami apparátus szerkezete megbénittassék. Nekünk erre az esetre gondoskodnunk kell az állami apparátus kitelepítéséről.

S z ö l l ő s y Jenő miniszterelnökhelyettes: Tasnádi

Nagy András képviselő urnak válaszolok mindenekelőtt. Ami a zsidók és a magyar menekültek közötti összehasonlító állapotot illeti, kétségtelen, hogy erre a kérdésre a sajtóban feltétlenül rá kell feküdni. Mihelyt az ember megvilágítja a mai magyar sorsot, egészen másként nézik az emberek a zsidókérdést és a panaszokat. Ígyekezni fogok, hogy ebben a kérdésben azonnal, minél előbb propaganda induljon meg.

A kopházai eset türhetetlen, de vidéken az összhango-lás rendkívül nehéz. Az első gondolatom az volt, kihez is fordulhatnék ebből a szempontból? Ezeket a zsidó munkaszolgálatosokat átvették a magyar hatóságoktól a németek és ők hozták ide. Ezek elhelyezésére a magyar kormánynak semmiféle ingerenciája nincs, mert vállalták az ezzel járó felelősséget s ők vállalták azt is, hogy a mi hívásunk alapján a nemzetközi vöröskereszt képviselői ellenőrizték, hogy a németek által átvett zsidók sorsával ők törődhessenek. Megint Budapesten keresztül lehet csak lépést tenni a német követségnél, úgyhogy oda irányítom ezt a kérdést.

A svájci sajtóiroda, amelyről Balás Károly képviselőtársam beszélt, nagyon jó gondolat. Feltétlenül szükségesnek látszik, úgyhogy remélem, hogy ezen a téren tenni lehet valamit. Feltétlenül szükség van a külföldi közvélemény befolyásolására, mert nagy ellenséges propagandával állunk szemben. Ha nem nagy a kilátás erre, akkor is meg kell csinálnunk. /Telefonhívásra eltávozik a teremből./

E l n ö k: Míg a miniszterelnökhelyettes ur vissza-érkezik, van-e kérdése valakinek?

N y i r ő József: Számithatunk-e arra, hogy ne legyen két frakciója a Nemzeti Szövetségnek, hanem egyhelyben végezhesse a munkáját, ne Budapesten és Sopronban?

E l n ö k: Egyéni véleményem az, hogy ha Szász Lajos elnök ur megérkezik, akkor a Szövetség egyedül Sopronban fog ülésezni. Ő és a többi minisztérium áttelepülőben van.

R e m é n y i S c h n e l l e r Lajos pénzügyminiszter: Én mindjárt elindultam, amikor indulnom kellett s csodálkoztam, hogy a többieket nem látom. E pillanatban itt kellene lennie az öt gazdasági miniszternek. Én valósággal restelkedem.

E l n ö k: Ezt a kérdést megoldaná az, ha Sopronba egy ülést hívna össze a Ház. /Tasnádi Nagy András, a képviselő-ház elnöke: Ennek semmi akadálya nincs! / Akkor megvan a metszõ-vonal s ennek alapján a törvényhozás munkája ide helyeződik át.

Amig de facto nincs összehíva a képviselőház, addig ez a kétlakiság fennáll. /Maróthy Károly: Arról volt szó, hogy a legközelebbi ülés Budapesten legyen!- Tasnádi Nagy András: Nem fogunk ott ülni!- Csak arról volt szó, hogy propagandisztikus szempontból esetleg még egy ülést Budapesten kellene tartani. Konkrétan arról volt szó, hogy ott a Nemzetvezető egy beszédet tartott volna. Mindkét Ház elnökének az álláspontja az, hogy a munkaüléseket már Sopronban kell megtartani.

H i n l e d e r - F e l s Ferenc: Kivánatos volna, hogy akik a Németbirodalomba akarnak menni, élelmiszertel lássák el magukat, főként liszttel és zsirral. Ezzel kapcsolatban már megindult a propaganda, hogy a németek minden élelmiszert elvesznek, papírokat, jegyeket adnak helyette. Ezt a kérdést tisztázni kellene, meg kell nyugtatni a közönséget, hogy a németek nem veszik el az élelmiszereket. Másik kérése az volna, hogy a kormány szerezzen értesüléseket a megszállt területekről, hogy micsoda atrocitásokat követnek ott el az oroszok. Ezt propaganda-szempontról fel kell használni, mert még mindig vannak félrevezetett emberek, akik ott akarnak maradni.

M a t o l c s y Mátyás: A kiűritéssel kapcsolatban szó van arról, hogy a magyarság egy része átmegy német területre. Tudja, hogy egyes képviselőtársainak, de neki is várandós a felesége, akik részére nyugalmas elhelyezést akarnak biztosítani. Neki utlevele van, de a határzár miatt nem tudja átvinni a feleségét, a családját. Amely községben most lakik, a lakásától száz méterre ássák a védelmi árkokat. Neki ez mindegy, de egy nőnek egészen más a lelkiisége. Negrázó tragédiák játszódtak le, Hamm képviselő ur felesége pl. belehalt a szülésbe. Ebben fenni kell valamit.

Dr. vitéz Bálint

Kámán

S z ó l l ó s i Jenő miniszterelnökh. / folytatva előbb megkezdett beszédét. / : T. Nemzeti Szövetség! Nincs tudomásom arról, hogy a második hadsereg retablirozó alakulatai szintén kimennek az országból. Csak olyan alakulatok kimeneteléről van szó, amelyeknek nincs pótkeretük; ezeket átviszik és ott egyesítik. A ^{második} hadsereghez tartozó és retablirozó alakulatokat lehetőség szerint a fronthoz közel igyekszünk tartani, hogy azok szükség esetén bevetésre kerülhessenek. Éppúgy számításba jöhetnek az esetleges ejtőernyős támadásokkal szemben is.

Tudomásom van róla, hogy az áttelepülésekkel kapcsolatban nincs meg a teljes összhang az egyes alakulatok között és főleg német alakulatok részéről történnek beavatkozások. A honvédelmi miniszter aron keresztül a kerületi parancsnokságokat fogom felkérni, hogy a németekkel az összeköttetést vegyék fel és az ügyeket igyekezzenek simán lebonyolítani.

A pályrakban lévő különféle modellek, különösen az újabb fegyvergyártás modelljeinek biztonságba helyezése terén minden intézkedés megtörtént.

Tudomással bírok arról, hogy a német és orosz megszállás közti összehasonlítás terén igen város propaganda folyik. Ezt igyekszünk minden áron megátolni. Szeretném, ha e cél érdekében mindannyian összefognánk és a szükséges ellenpropaganda kellő mértékben megindulhatna. Ehhez természetesen szükséges megfelelő járművek, gépkocsik biztosítása, de ezenfelül az is, hogy fiatalabb képviselőtársaink vállalva a vasúti utazás fáradalmait, igyekezzenek a kellő helyeken megjelenni és propaganda-tevékenységet kifejtteni. Azt hiszem, mindenki értesült már arról, hogy Árpád-íngajarat fog megindulni a nyugati határszélen Sopron és Szombathely között és ezt elsősorban a propaganda szolgálatába fogjuk állítani. Ezenkívül

1944. dec. 1.

megyénként egy-két ember bevonásával megyei propaganda-körzetet is fel lehetne állítani. A frontokhoz közel eső helyeken, mint pl. Budapest környékén a propaganda-szolgálat ellátására nemzeti szocialista tartalékos tiszteket vonunk be a Vkf. 6. osztálya révén.

Ami a német hadseregcsoporth-parancsnokságnak, tehát a Friesler-csoportnak Sopronba való helyezését illeti, ennek arányait még nem ismerjük. Az a gondolat is felmerült, hogy esetleg külföldi elhelyezést vegyenek fel, ezt azonban mindenképpen igyekeztünk megakadályozni, mert szükségesnek tartjuk, hogy a német hadseregcsoporth-parancsnokság igenis magyar területen üsse fel sátorfáját és ne lazuljon meg a magyar hadseregparancsnoksággal való kapcsolata.

E l n ö k : Megemlíti, hogy a miniszterelnökhelyettes kintléte alkalmával Mato-losy Mátvás képviselő, a Németország felé való határzár kérdésséről beszélve, megállapította, hogy még az utlevéllel rendelkezők sem tudnak Németországba kimenni. Ebben a vonatkozásban kéri a magyar kormány intervencióját.

S z ö l l ö s i Jenő miniszterelnökh.: A szellemi élet kiválóságai számára a kultuszminiszter ur nagyszámu tudósok és művészek külföldön való elhelyezését biztosította. Tudtommal Bad-Gasteinről is szó van, ahol a szellemi élet vezetői közül igen sokat el lehet helyezni. Ebben a dologban most is folytak tárgyalások. Az egész akció kapcsolatos a műegyetemi és más egyetemi tanárok és tanfolyamok áthelyezésével. Ez már a megvalósulás előtt áll és körülbelül 1000 egyetemi hallgató, 500 tanár és családtag Ausztriába való átköltöztetése áll későbbön rövid időn belül. ~~(A határzárrel különben nem tud közelebbit menni.)~~

1944.dec.1.

Szöllősi + Jaros + Krüger

111.

Már rövidesen megvalósul, hogy körülbelül 1500 egyetemi hallgató és 500 tanár és családtag fog a Ausztriába átköltözni. A szellemi élet kiválóságai számára is egy ilyen elhelyezési lehetőségéről van szó. Ami a határzárát illeti, én nem tudok közelebbit mondani, mert nincs arról tudomásom, hogy a németek lezárták volna a határt. Ez rövidesen tisztázódni fog. Azt hiszem, annyira mégsem sürgető a kérdés. Egy kis időt kérek; feljegyeztem magamnak.

V i t é z J a r o s s A n d o r elnök szerint nem szabad propagandát csinálni a Németországba költözködésnek, hiszen Sopron vidéke a jelenlegi ország legbiztosabb pontja.

A miniszterelnökhelyettesnek Nemzeti Szövetséghez intézett levelében benne volt az a kívánság, hogy a Szövetség tagjai vármegyei székhelyeken, vagy más városokban tartsanak propaganda-értekezleteket. Kéri annak a kérésnek a belügyminiszterhez való közvetítését, hogy olyan utasítás menjen ki, hogy ha a Nemzeti Szövetség kiküld egy városba egy-egy képviselőt, vagy felsőházi tagot, annak álljanak ott rendelkezésre, illetve a megfelelő szerv egybehívásáról gondoskodjanak. Nagyon helyes gondolat, hogy bármilyen rajonokban kis propaganda-központok létesüljenek. Utal a közlekedési nehézségekre: akinek a Nemzeti Szövetség tagjai közül nem vették igénybe az autóját, azt a gumiabroncsok, vagy az üzemanyaghiány akadályozzák meg abban, hogy nagyobb távolságra mehessen el.

K r ü g e r A l a d á r rámutat arra, hogy a külföldi képviselőknek helyi megjelölés nélkül is lehet adatokat közölni a

megszállott területen lévő magyarságra vonatkozólag, például azt az esetet, ami Kalocsán történt, hogy az iskolás gyermekeket elszállították, vagy azt, ~~haz~~ ami ugyancsak ott történt, hogy összehívták a lakosságot és azt mondták, hogy aki ^(mu)komünista az álljon az egyik oldalra, aki nem az, a más ^(mu)ik oldalra és a ^(mu)komünistáknak jelentkezőket fulukön vörös festékekkel jelölték meg és rögtön elszállították, pedig köztük nyilván olyanok is voltak, akik sohase voltak ^(m)komünisták. Ez az utóbbi eset megtörtént Nagyváradon és Szegeden is. Felkell hívni a diplomáciai képviselők figyelmét arra, hogy ha érdeklődnek a magyarországi zsidók iránt, tessék ^(k)junctumot csinálni e kérdés és a magyarság kérdése között. Az oroszokhoz átállt két zászlóaljjal kapcsolatban kérdezi, történt-e intézkedés a kellő megtorlásról és ennek közhirre tévéséről, amennyiben ilyen embereket elfognak. Kérdezi, mi igaz abból, hogy állítólag van egy ellen^(k)kormány, ez hol van, és van-e a kormánynak erről tudomása. / S z ö l l ő s i J e n ő: Egyáltalában nincs. / Kérdezi, van-e a kormánynak tudomása arról, hogy az ukránok és a fehéroroszok szervezkednek a bolsevista uralom ellen, mert ha ez komoly dolog, érdemes volna bedobni a közvéleménybe. Vég^(u)telenül örül annak, hogy a miniszterelnökhelyettes hadisikereket hangsúlyozott a németek felé. Ha valami hadisikert tudnánk produkálni, az egész magyar közvélemény fellé^(u)g^(u)oznék és a honvédség szelleme is egészen más vol^(u)na. Felveti a magyar hadicélok nyilvánosságra hozatalának kérdését.

I n c z e A n t a l kérdezi, hogy mi van Szentgyörgyi professzor állítólagos visszatértével. Mi igaz az elmúlt hét szerdájáról csü-

1944.dec.1.

Incze.

Szöllősi.

113.

törtökre virradó éjszaka Budapest déli részén történt állítólagos megmozdításról, amelyben ^{állítólag} egy altábornagy is részt vett? Mit tud tenni a kormány aziránt, hogy a Budapesti rádió nyugatabbra helyeztessék.

S z ö l l ő s i J e n ő miniszterelnökhelyettes: Ami a budapesti rádió nyugatabbra helyezését illeti, ígéretet kaptam rá, hogy a magyaróvári állomás december 10-15 körül üzemképes lesz. Nem vagyok abban a helyzetben, hogy Szentgyörgyit illetőleg adatokat mondhassak.

Budapesten egy szervezkedést leplezet^l le az állambiztonsági szolgálat, amely igen komolynak tartható embereket is magában foglalt. Ennek teljes kiemelése megtörtént és az ítélet^h hozatal is rövidesen várható. Addig sziveskedjék elengedni nevek közzétételét. Amellett vagyok, hogy majd az erre vonatkozó tárgyalás anyagát minél nagyobb körben terjesszük és minél nagyobb nyilvánosság előtt hozzuk ki, nehogy azt mondják, hogy ezek áldozatok és talán ellenkező hatást érjünk el egy drákói ítélettel.

Krüger felsőházi tag ur kérdéseire válaszolva: ami a vörös fülfestést és gyermekek elszállítását illeti, erre vonatkozólag adatgyűjtés folyik és a külügyminiszter urral megfogjuk tenni a lépéseket. Ha az ellenséghez átállottak, mint hadifog^{ly}ok visszakerülnek a legszigorubb megtorlás van számukra kilátásban és az közhirrre tételük. Olyan zászlóaljokról volt szó, amelyek igen kis létszámúak, leromlottak, nagyon letűrték voltak. Ugy látszik, egy-egy tiszt befolyása alapján történhetett ez.

Ami a magyar hadicélokot illeti, erre vonatkozólag megkaptam a

OL- k 12. 1944. dec. 1.

249

1944.dec.1.

Szöllősi.
Soós.

114.-120.

Nemzeti Szövetség levelét; Szász Lajos elnök urral rögtön postáról-
pontra áttanulmányoztuk és mindenben egyetértettünk vele, csak éppen
a hadicélok megjelölése és publikálása szempontjából bizonyos meg-
fontolásokat helyeztünk előtérbe. Elsősorban, ha mi a történelmi Magyar-
ország területére való igényeinket hadicélok formájában publikáljuk,
az az utódállamok, főleg Szlovákia és Horvátország felé igen kényes,
ugyhogy ebből a gondolat körből a független, önálló Magyarországnak
.... / Felkiáltások: Dél-erdély! Egész Erdély! / Természetesen erre mind
hajlandák vagyunk, csak vigyázni kell ennek megfogalmazásánál. Termé-
szetes, hogy a kormány és a N.Sz. jelenlévő tagjainak véleménye között
nincsen eltérés, csak, hogy miképpen publikálhatjuk ezt a kérdést, azt
meg kell fontolnunk főleg Szlovákia szempontjából.

v i t é z S o ó s K á r o l y szerint a miniszterelnök-
helyettes részéről elhangzottak megnyugtatót keltettek. Katonai dol-
gokban messzemenő őszinteség volt részéről tapasztalható. Hetenként
egy-két zászlóalj egy hónap alatt nem egészen egy hadosztály. Ez ke-
vés, ezt a szervezési tempót fokozni kell. A magyar katonát ezentul
csak teljesen modern felszereléssel szabad kiküldeni az első vonal-
ba.

0c - K 18 - 1944. dec. 1.

A mi az emberanyagot illeti, az megbízható; az említett számnál nagyobb számú kiképzett légnyiség és tisztikar van a megmaradt területen, amely emberanyag az első világ háboruban fényesen megállotta helyét. Ezekben az emberekben még él régi csapattestük szelleme. Ezek még nem olyan öregek, hogy ne lehetnének magva új csapattesteknek. Ebből a szempontból főleg a gyalogságról van szó. Tüzérségünk, különleges csapataink, páncélos csapataink jók. Ha ezeket a régi harcosokat mint kereteket állítjuk fel és ezeket a kereteket kigészítjük fiatal emberekkel - még a 15-16 éves leventéket is be lehetne venni - olyan csapatokat kaphatunk, amelyek mindig meg fogják állni helyüket. Mert nagyon fontos a csapatok szelleme. Pl. a balkáni német erők minden nehézség ellenére visszaverekedték magukat, hogy a háznak még rendelkezésre állhassanak, mert szellemük kitűnő.

A régi csapattesteknek erősségük volt az, hogy egy-egy csapattest tagjai egy vidékről valók voltak; erre az erősségre kellene most is visszatérni. A gyakorlati végrehajtást úgy képzelem, hogy toborzó-bizottságokat kell alakítani s akkor 48 óra alatt készen volnának a régi ezredeknek fiatalokkal felfrissített csapatai. - A mostani tisztikarról sem lehet általánosítani, hogy nem teszi meg kötelességét. Igenis, vannak igen yitéz, hősiessé tiszték, akik minden elismerést megérdemlnek, akik azonban nem teljesítik kötelességüket, azokkal szemben a legdrágóbb rendszabályokkal kell eljárni. Ezek a kérdések sürgősebbek minden más kérdésnél, hiszen a még meglévő terület is már olyan kicsi, hogy legfeljebb néhány hadtest felállítása ad lehetőséget. - Hitler kijelentette nem egyszer, hogy a német katona mindig hősiessé harcolt, de most, amikor a német területek megvédéséről van szó, még hősiessébben fog harcolni. Ez csak a német katonára lenne érvényes? A magyar katona talán nem teljesítendő kötelességét úgy, ahogy csak tudja, amikor hazája

megvédéséről van szó? Ha a felülről adott lendület eddig még nem elég, akkor nagyobb lendülettel kell ehhez hozzálátni. Ha most nem tesszük meg mindent, hogy a magyar katona megtehesse kötelességét, akkor a történelem fog bennünket majd felelősségre vonni. Ha nem álljuk meg helyünket, mi leszünk felelősek azért, ami ráánk következik, és csak arra vezethető majd vissza, hogy nem fektettük a legnagyobb súlyt a legfontosabb kérdésre, a katonai szervezkedés kérdésére.
/Ugy van! Ugy van!/

Szóllósi Jenő miniszterelnökhelyettes: Nincs senki az egész országban és legkevésbé a kormányban, aki nem ezt a kérdést tartaná a legfontosabbnak. Ami a helyi tradíciós csapatokat illeti, legutóbb a honvédelmi miniszter ur beszélt erről, hogy mit jelent a helyi tradíció. Amikor a miniszter ur kint volt Csepelnél az arcvonalon és ott összegyűltek előtte a munkások, akik részben fegyveres szolgálatra, részben pedig munkásszolgálatra jelentkeztek a bolsevisták közeledtekor, maga a honvédelmi miniszter ur is hivatkozott az ilyen tradíciókra, amikor megkérdezte: Kik harcoltak annak idején a 46-osok között, vagy kiknek apja tartozott ehhez az ezredhez; s erre örömmel jelentkeztek többen is. Látjuk tehát, mit jelent az ilyen tradíció. Éppen ezért területi elnevezésű ezredekre és zászlóaljakra gondolunk; pl.: dorogi zlj., vagy Szegedről menekültek zlj.-a. - A honvéd ugyanolyan, mint amilyen Ferenc József idejében volt, atisztikar is ugyanaz és mégis változást látunk. Ebben a legutóbbi 25 év munkája mutatkozik meg; ennek a 25 évnek munkásságait 25 nap alatt nem lehetett még helyrehozni.

Nyilas Ferenc rámutat arra, milyen az egyszerű nép hangulata. Legutóbb a vonaton több budapesti és egy balassagvarmati munkás beszédét hallotta. Hangulatuk nagyon bizakodó volt; minden áron meg kell menteni az országot, ez volt az általános han-

Kánán

gulat és csak egy ember igyekezett azt a hitet keltetni, hogy rajtunk már nem segít semmi, elpusztulunk. Ennek erre a megjegyzésére mondotta a balassagyarmati munkás, hogy amióta Balassagyarmat főterén 14 felakasztott megszökött honvédet látott, akik fosztogattak, azóta egészen megváltozott ott a hangulat és mindenki bizik a jövőben.

Ő itt volt a Nemzeti Szövetség első ülésén, amelyen az a hangulat alakult ki, hogy nem szabad kesztyűs kézzel bánni azokkal, akik elárulják a hazát. Ha a kemény kéz időben csap le, meg lehet állítani az eseményeket. Azokat, akik a hazájukat eladják, falhoz kell állítani. Ha a bünt krudélis formában megtorolják, megváltozik a helyzet.

S z ö l l ő s J Jenő miniszterelnökhelyettes: A vezérkari főnök december 2-ig adott terminust a visszatérésre, amint ez a sajtóban is olvasható volt. Attólkezdve kérlelhetetlen vasszigorral büntetik ezeket. Eddig elnézést gyakoroltak, máris történtek igen komoly példaadások, ezen a téren nem lesz kivánnivaló.

N y i l a s Ferenc: Egy gyárostól hallotta a diósgyőri vasgyár esetét. A diósgyőri munkások közül tíz kommunistaérzésű ember vezette be az oroszokat s így azok hátulról kerülték meg a vasgyárat. A munkásság egy része, amikor elszállításukra került a sor, nem akart menni. Ginzery Sándor ezredes, aki már nem él, vállalkozott arra, hogy teljes épségben adja át az oroszoknak a gyárat, hogy a munkások tovább dolgozhassanak. Mind a 600 munkást megjelölték az oroszok, négyes sorba állították s mint szakmunkásokat, elszállították őket. Ginzeryt, aki meg akarta akadályozni a gyár felrobbantását, a németek intézték el. Ezt az esetet fel lehetne használni propaganda céljára, hogy mindenki lássa, mi lesz a sorsa, ha az oroszokkal akarja felhasználtatni magát.

A n t a l István: Az újságokból olvasta, hogy az I. hadtest területén lakóknak, tehát a budapestieknek az 1896-os évfolyamtól kezdve be kell vonulniuk. A Nemzeti Szövetség tagjai közül heten vannak érdekelve. Választ kér, hogy neki be kell-e vonulniuk? Ha igen, elindulnak azonnal, ha nem, tovább teljesítik törvényhozói kötelességüket.

S z ö l l ő s J Jenő miniszterelnökhelyettes: A bevonulási parancs a budapesti I. hadtest területén lakókra vonatkozik, ezt maga a honvédelmi miniszter mondotta nekem. Véleményem szerint az itt lakóknak nem kell bevonulniuk. Egyébként úgy értesültem, hogy a honvédelmi miniszter ur a képviselőket be fogja vonultatni bizonyos lépcsők szerint. Azt hiszem, a képviselők személyére külön intézkedés lesz, úgyhogy be fogják őket hívni. Súlyt helyezek arra, hogy a Nemzeti Szövetség tagjai úgy hívassanak be, hogy a Jaross-féle propaganda és az egyéb akciók szempontjából felhasználhatók legyenek. Ebben a kérdésben a vezérkari főnök fog dönteni. Tisztázni fogom még egyszer, hogy az ittlévő képviselőknek nem kell bevonulniuk. /Antal István: Elinduljunk-e Budapestre

vagy ne?/ Ne induljanak el.

V. Z e r i n v á r y Szilárd: Miután fontos volna, hogy a propagandára beosztott katona-képviselők időben megjelenhessenek az adott, kéri a miniszterelnökhelyettest, hogy autót bocsáttasson rendelkezésükre szükség esetén. Az autót bocsássák a Nemzeti Szövetség rendelkezésére. Vonaton ma nem lehet közlekedni, két napot kell utazni ahhoz, hogy az ember egy napot hivatásának szentelhesen. Kéri a miniszterelnökhelyettest, adjon utasítást a polgármesternek. /Szöllősy Jenő miniszterelnökhelyettes: Nem utasíthatom!/

Ugy látja, a nemzet társadalmában nincs meg a készség hogy megvédje a nemzetet. Megfelelő közszellem nincs, destruktív menekülési vágy van ebben az országban. Sós Károly felsőházi tag ur mondotta, hogy katonát, fegyvert és jó fegyvert. Vannak néhányan, akik rossz fegyverrel is hajlandók megvédeni az országot. A kormány állítson fel olyan alakulatokat, amelyeknek a tagjai az életüket is feláldozzák, ha kell. Ha ő 14 éves gyerekekkel és 70 éves emberekkel tudta védeni a városát, akkor más városok is tegyék hasonlóképpen. Önkéntes alakulatokat kér felállítani, hogy ne menjen veszendőbe a magyar becsület. Az önkéntesek ne válogassanak a fegyverben és ellátásban. Aki önként megy, az meg is hal a hazájáért.

S z ö l l ő s y Jenő miniszterelnökhelyettes: Az autó kérdése tekintetében a helyzet ott kulminál, hogy mindig ott van az igény, ahol a készlet kevés. Nincsenek pihenő autók, de megkísérlem, hogy szerezzek.

E l n ő k: Mai ülésünket ezzel berekesztem.

/Az ülés végződik d.u. 1 óra 53 perckor./

1944.december 5.

Elnök.

Nemes.

1.

Albert Ilona.

A Nemzeti Szövetség ülése 1944.december 5-én,
a soproni Vároháza nagytermében.

/ Az ülés kezdődik délelőtt 11 óra 10 perckor./

Az elnöki széket Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k: Tisztelettel és szeretettel köszöntöm a Nemzeti

Szövetség ittlévő tagjait.

Melegh Gábor vezérkari százados ur volt szíves lefáradni ide, hogy a jelenlegi hadihelyzetről tájékoztatást adjon olyan mértékben, amilyen mértékben az a katonai érdekek sérelme nélkül lehetséges. Kérem, méltóztassanak hozzájárulni ahhoz, hogy elsősorban a százados urat hallgassuk meg és egyéb témáinkra majd ezt követőleg térjünk át./Helyeslés./

/M e l e g h G á b o r vk. százados ismerteti a hadihelyzetet Ismertetését, valamint a törvényhozók részéről hozzá intézett kérdéseket és ezekre adott válaszait Szász Lajos elnök utasítására a gyorsiroda nem tette át./

/ Melegh Gábor előadása után:/

E l n ö k: Köszönjük a százados ur fáradságát, hogy bennünket tájékoztatni sziveskedett.

Kérem az urakat, hogy lehetőleg ne távozzanak, mert más jelentős kérdésekről is fogunk beszélni.

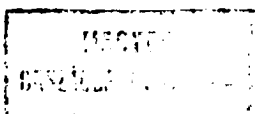
Engedélyt kérek, hogy két konkrét előterjesztést tegyek. Az egyik ez: nagy szeretettel, ha nem is örömmel jöttünk Sopronba, hogy azt az átmeneti időt, amely, reméljük, nem nyúlik túlságosan hosszúra, itt átvészeljük. Sajnálattal kell azonban megállapítanom, hogy már rövid ittlétem alatt is - tegnap érkeztem ide - azt kellett tapasztalnom, hogy itt, hogy úgy mondj

1944.dec.5.

Elnök.

2-60.

jam ,menekült-számba vesznek bennünket.Ezzel a felfogással szemben kénytelen vagyok leszögezni,hogy a Nemzeti Szövetség és a kormányhatóságok ide telepített tisztviselői egyáltalában nem menekültek.Mi nem menekültünk el Budapestről,mi készek lettünk volna Budapesten is teljesíteni mind azt a feladatot,amelyeket a törvényhozás tagjainak teljesíteniük kell.Mi nem akartuk elhagyni posztunkat,minket nem a gyávaság,nem a tehetetlenség,egyszóval nem a menekülés vágya hozott ide,hanem a törvényhozás és a Nemzetvezető bölcsesége úgy találta jónak,hogy idejőjünk, hogy minden körülmények között biztosítani tudjuk a nemzeti szuverénitás birtokosának,az országgyűlésnek alkotmányos működését. / Helyeslés. /



1944.dec.5.

61

/Elnök folytatás/

dr.vitéz Bálint
Kálmán

Bennünket tehát azokkal, akik ha talán nem is minden ok nélkül, de talán nem kellő indokoltsággal, mindössze saját bőrük mentése érdekében jöttek esetleg az országnak ebbe a részébe, azonosítani nem lehet. Azt kérem, hogy minden alkalommal, amikor ilyen azonosítási tendenciát méltóztatnak látni, ezt méltóztatssanak a leghatározotabban visszautasítani, mert mi a nemzet szolgálatára vagyunk itt és nem saját bőrünk mentése érdekében. /Ugyvan! Ugyvan! / Mi a legnagyobb készséggel ma is visszamegyünk Budapestre és ott teljesítjük feladatunkat. Mi nem félünk attól, hogy ott ágyúszót hallunk, sőt merem állítani, hogy megnyugvásal halljuk, amikor magyar és német csapatok ágyúznak.

A másik kérdés: Bejelentették nekem is, mint a N.Sz. elnökének, hogy most szombaton a N.Sz. egyik tagját, Antal Istvánt, ismételten letartóztatták. Méltóztatnak emlékezni arra, hogy Antal István egy ízben már letartóztatásba került, azonban rövidesen szabadlábra került, most pedig ismét itt a közelben, Lővön oszondőrnnyomozók tartóztatták le és egyesek szerint tegnap délelőtt Budapestre szállították. Ebben az ügyben az érdekelt miniszter uraknál közbeléptem, sőt Rajniss elnöktársam is a legerélyesebben és a leghatározotabban szót emelt és közbelépett. A N.Sz. állandó bizottság a Szeprenban lévő azokkal a tagjaival, akikkel az érintkezést mindjárt fel tudtam venni, ezt a kérdést megtárgyaltuk az állandó bizottság egyhangu határozataként a következő javaslatot terjesztetem a N.Sz. elé:

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR
K. SZÉK

1.) A Nemzetvezetőnek, mint miniszterelnöknek, tehát a magyar kormányvezetőjének távirati úton hozott tudomására a N.Sz. egyik tagjának, Antal Istvánnak letartóztatását ^{zár}nyomatékosan kérjük Antal István azonnali szabadlábra helyezését. /Helyeslés/. - Polonkai Tivadar: A németek részéről történt a letartóztatás/ Csendőrnnyomozók tartóztatták le./Rajniss Ferenc vall. és közoktatásiügyi miniszter: A németek szabadították ki annakidején!./

2./Kérjük ennek a letartóztatási ügynek a N.Sz. delegáltjai bevonásával történő tüzetes és minden körülményre kiterjedő érélyes megvizsgálását. /Helyeslés/

3./ Amennyiben jogtalanság esete forog fenn, az ügynek statáriális megtorlását./Helyeslés/

4./ Erélyes és hatékony intézkedéseket kérünk, hogy hasonló esetek a jövőben elő ne fordulhassanak. /Élénk helyeslés/.

Azt hiszem, kimondhatom a határozatot, hogy a N.Sz. ehhez egyhangulag hozzájárult, elfogadta az állandó bizottságnak ezt a javaslatát, a N.Sz. elnöksége megkapta a felhatalmazást arra, hogy a mondottakat táviratilag jelentse a Nemzetvezetőnek./Helyeslés/

ifj. Zimmer Ferenc: A dolgozó nemzet hivatásrendjének felállításáról szóló 3920. M.E.sz. rendelet végrehajtása tárgyában kiadott rendeletet teszi szövé. Célszerűbbnek találta volna az egész kérdés törvény útján való rendezését, annálisinkább, mert erre a rendeletben utalás is történt. Kéri a kormány megnyugtató válaszát.

Rajniss Ferenc vall. és közoktatásiügyi miniszter: Málven t.Nemzeti Szövetségi Zimmer igen t.képviselőtársunk tudomásom szerint a hivatalos lapban megjelent két rendeletről beszélt. Az első rendelet, amelyet alaprendeletnek nevezhetek és amely a hivatásrendek kialakításáról szól, kb. egy héttel ezelőtt

jelent meg, a második pedig az elmúlt héten szombaton. Az első rendelet nov. 7-i kelettel láttatott el, „Szálasi s.k. m.kir. miniszterelnök aláírással. Ennek a rendeletnek/kiadásához, mintegy keretnek kiadásához, amely a törvényes előkészítésnek és az országgyűlés elé való terjesztésnek alapfeltétele volt, a minisztertanács hozzájárult.

Jelentem tisztelettel, hogy a második rendeletnek, amely most jelent meg a napokban, szombaton és amely a dolgozó nemzet hivatásrendjének felállításáról szól, a minisztertanács nem járult hozzá; a minisztertanács egyhangulag nem járult hozzá ennek a második rendeletnek a kiadásához. /Felkiáltások; Hogyan lehetséges ez?/ A hozzá nem járulás felszólalások után történt. Én t.i. az alaprendeletre és miniszteri eskümlre való hivatkozással bejelentettem, hogy csak az országgyűlés intézkedhetik törvény formájában ilyen mélyreható, az egész országnak szociális strukturájának megváltoztató ügyben, és Szálasi miniszterelnök-helyettes ur rendkívüli megértéssel levette/harivendről ennek az ügynek tárgyalását azzal, hogy egy következő minisztertanácson meg fogjuk tárgyalni, amikor is természetesen arra készültem, hogy részleteiben is megmagyarázom, hogy miért tartom szükségesnek egyrészt magának a rendeletnek átdolgozását, másrészt pedig az egész ügynek az országgyűlés elé való terjesztését. Mielőtt ez megtörtént volna, a rendelet megjelent a Budapesti Közlönyben. Ennyit tudok az egészből mondani.

K r u g e r Aladár: Kérdi, igaz-e az a hír, hogy a Felsőház egyik tagját, a veszprémi püspököt szintén letartóztatták. / Rajniss Ferenc vall. és közoktatásügyi min.: Igaz./ Érdeklődik a letartóztatás oka felől.

E l n ö k ~~Antal~~ Antal Istvánra, mint a N.Sz. tagjára vonatkozólag érkezett hozzám a bejelentés s én azt nem mint egy országgyűlési képviselőnek, hanem mint a N.Sz. egyik tagjának do-^{át}ig^{át} tettem szóvá. Természetes, hogy a N. Sz. csak tagjai ügyében járhat el és nem vindikálhatja magának azt, hogy ő a törvényhozás. Ezek után azt hiszem felesleges hozzátennem, hogy a püspök úr nem tagja a N.Sz.-nek.

K r ü g e r Aladár: Kérdi, megtörténtek-e a megfelelő előkészületi intézkedések arra az esetre, ha - mint hallja - az országgyűlés tagjai idegen állam területére lesznek kénytelenek átmenni?

E l n ö k : Ne méltóztassék rossz néven venni, de ez nem függ össze az előbb tárgyalt úggyel.

ifj. Z i m m e r Ferenc: Köszönettel tudomásul veszi a miniszter válaszát.

báró F e i l l i t z s o h Berthold: Kérdi, mi^{int} szándékozik a kormány tenni a minisztertanács^{határozata} ellenére megjelent rendelettel szemben?

E l n ö k : Azt hiszem Zimmer képviselő úr felszólalásával azt is célozta, hogy a rendelet megjelenésének homályos körülményei tisztáztassanak és amennyiben intézkedésekre van szükség, azoknak megtételére a kormány nyomatékosan felkéressék. Sőt ezt talán kiegészíthetem azzal, hogy amennyiben ilyen nagy horderejű, az egész magyar társadalom átalakítását célzó intézkedésekről van szó, a N. Sz. súlyt helyez arra, hogy azokról előzetesen tájékoztatást kapjon és véleményét nyilváníthassa. /Élénk helyeslés./

N y á r y Béla: Felveti a kérdést, hogy meg van-e a lehetősége annak, hogy a N.Sz. tagjai szabadon nyilváníthassák véleményüket?

1944. dec. 5.

Saját személyére nézve levonja a konzekvenciát és úgy nyilatkozik, amint érzi. A felsőházi törvény bizonyos tekintetben jogokat és képviseletet biztosított a hivatásrendeknek. Ez egy fejlődés kiinduló pontja volt, arra mutat, hogy a jövő törvényhozás miként óhajtja átalakítani a nemzet képviseletét. Ezt azonban csakis az országgyűlés teheti, akár egykamarás, akár kétkamarás. Eltekintve attól, hogy ez a rendelet a szellemi munkásokat egy csoportba beosztva tizennegyedrendűvé alakítja az ország társadalmában, kétségkívül kihatással kell hogy legyen a jövő politikai életre és előre veti annak árnyékát, hogy ezekből a hivatásrendekből akarja megalakítani a jövő politikai képét. Lehetetlen, hogy egy egyszerű rendelettel - akármilyen magas helyről jöjjön is - alakítsák át Magyarország társadalmi és politikai helyzetét. Ha alkalmasnak is tartja a rendelet az ország mai harctéri helyzetét, lecsökkent területét és népességét erre a reformra, feltétlenül az országgyűlés elé kell hozni ezt a kérdést. Sajnálataira nem tud egyetérteni ennek a rendeletnek közzétételével és azzal a móddal, amellyel az országgyűlés megkerülésével ilyen fontos politikai és társadalmi átalakulásokat kívánnak bedobni a nemzet életébe és ezért feltétlenül helyesli azt, amit az elnök javasolt, hogy találjuk meg azt a tiszteletadó és tiszteletreméltó módot, amely mellett tiltakozásunkat fejezzük ki a rendelet megjelenése ellen és felkérjük az illetékes tényezőket, hogy a mai borzasztóan nehéz helyzetben ne vonják a közvélemény és az országgyűlés idegeit keresztre. Olyan intézkedéseket hozzanak, amelyek előre viszik az ország sorsát, ne pedig olyanokat, amelyek megbontják még azt a kis lelki békét is, amely az ország lakóai és faktori között fennáll. Teljes mértékben hozzájárul az elnök javaslatához.

S z á s z Lajos elnök: Nincs tudomásunk arról, hogy Antal Istvánt miért tartóztatták le. Arról azonban biztosíthatom Nyáry Felsőházi tag urat, hogy a N.Sz. keretén belül a véleménynyilvánítás teljesen szabad, biztosítja ezt az összes tagok teljes szolidaritása és ennek teljes biztosítása érdekében már nem egyszer szóvátettem, hogy nagy sajnálattal látjuk, hogy az N.Sz. Uléseink a Nyilaskeresztes Párt tagjai nem igen szoktak résztvenni, úgyhogy talán ezt is hivatalosan mint a N.Sz. véleményét és határozatát kellene közölnünk a Nyilaskeresztes Párttal, amelynek szervei az időközben kiadott rendelkezés folytán működésben vannak, intézkedjenek, hogy amint mi itt Sopronban és Budapesten is állandóan összejövünk, ők is biztosítsák, hogy a pártjuk tagjai ezeken az összejöveteleken résztvezzanak. /Helyeslés./

T a s n á d i N a g y András nem tartja időszerűnek, hogy érdemlegesen foglalkozzék a hivatásrendi dologgal. Azt tartaná helyesnek, hogy nagyon rövid legyen az a közlés, vagy átirat, amelyben a N.Sz. kifejti álláspontját és ennek első sorban arra kellene szorítkoznia, hogy utalás történjék arra, hogy ezt a kérdést megoldani nagyon nehéz ma, amikor az ország javarésze ellenséges behatás alatt áll és nem tudjuk, milyen lesz a társadalmi rétegződés. Ilyen életbevágóan fontos intézkedést csak történhozással lehet rendezni. A maga részéről többet nem is mondana. /Helyeslés./

S z á s z Lajos elnök: Nagyon sajnálom, hogy Halmai János barátunk csak most jött be, nem akkor, amikor a Nyilastagтарыnkat róttam meg azért, hogy nem vesznek részt tárgyalásainkon.

H ó m a n Bálint: Minthogy Halmai alkalmas személy arra, hogy ezt a kérést továbbvigye, rámutat arra, hogy amikor a N.Sz. alakult, a Nyilaskeresztes Párt, a Nemzeti Szocialista Párt és a Magyar Megújulás Pártja együttkezdeményezték és abban a tudat-

(hogyan) ban léptek be, ~~XXXXXX~~ négy öt politikai párt, nagy kérdésekben egyformán gondolkozó tagjai Ulnek össze egy szövetségben. Most azt tapasztaljuk, hogy két párt tagjai teljesen elmaradnak, noha itt vannak Sopronban. Ugy tűnik, hogy van egy hivatalos kormány-párt: a Nyilaskeresztes ^{Párt} és a Nemzeti Szocialista Párt, és van egy kormánytámogató, de egészen más pártcsoportja a képviselőháznak és a felsőháznak, amely áll a volt Magyar Élet Pártjának jobb-oldali szárnyából, a Magyar Megújulás Pártjából és az Erdélyi Pártból. Ez nagyon rossz vért szül kifelé és befelé is. Kifejezésre kell juttatni ^(hogyan) a N.Sz munkája valamennyi abban résztvevő párt részvételével történik és jönnek el azok is, akik tulajdonképpen kezdeményezték ezt az N.Sz.-et.

H a l m a i János: Illetékes helyen jelenteni fogja a dolgot és azt hiszi, eredménye lesz, azonban helyesbíti Hómannak azt a megállapítását, hogy a párttagok itt vannak és nem vesznek részt az üléseken, mert egyedül ő maga van Sopronban eddig és ő minden ülésen itt volt, de néha elszólítják háznagyi teendői.

S z á s z Lajos elnök szerint feltétlenül nagy súlyt kell helyezni a N.Sz. célkitűzéseire s azt, egységet minden körülmények között fenn kell tartani.

Értesíti azokat a képviselőket, akik otthonról eljöttek és nincs ruhájuk vagy fehérneműjük, hogy a háznagyi hivatalban megkapják a ruhát és a fehérneműt.

N a g y Iván előadja, hogy tegnap Keszthelyről jövet az észak felé haladó menekülteknek egész áradatát látta. Ezeket a tulzsufolt falvak felvenni nem képesek. A menekültek napokon belül ide érkeznek az országhatárra. Kérdi, gondoskodott-e a kormány arról, hogy ezek továbbmehetnek-e vagy a tulzsufolt falvakban maradjanak? Érdeklődik felőle, megvan-e a megállapodás a kormány és a németek között, hogy a németek átengedik-e, milyen gondoskodás történik róluk, milyen lesz a státusok idegenben. Ez a kérdés a legnagyobb fontosságu, mert sokezer katonának menekült hozzátartozóit érinti.

E l n ö k: Megnyugtathatom a képviselő urat, hogy a tárgyalások folyamatba tétettek, és az a hitem, hogy tegnap vagy ma a Führerrel erre vonatkozólag létrejött már a megállapodás. A részleteket még nem tudhatom. Ugyanez a válaszm Krüger felsőházi tag ur felvetett kérdésére. /Krüger Aladár: Vonatkozik ez az országgyűlés elhelyezésére is?/ Igen.

K r ü g e r Aladár kéri, hogy rendezzék az utlevelek kérdését is, hogy a képviselők hozzátartozói utlevelet kaphassanak, mert lehetetlen helyzetek adódhatnak abból, hogy a belügyminisztérium Kőszegen van, az utlevélosztály pedig Budapesten működik.

E l n ö k: A belügyminiszter ur Sopronban kirendeltséget állít fel s ezzel együtt, egyhelyen fog működni a német hatósági szerv is.

R a j n i s s Ferenc vallás-és közoktatásügyi miniszter: Sajnálom, hogy Jaross képviselő ur nincs itt. Bejelentést hoztam Szőlősy miniszterelnökhelyettes urtól abban a kérdésben, hogy milyen mértékben hajlandó a kormány a Nemzeti Szövetség propagandamunkáját megsegíteni. A miniszterelnökhelyettes ur gondoskodni tudott arról, hogy a Nemzeti Szövetség a propagandamunkára megfelelő menny-

Stánu

~~szánu~~ gépkocsit kapjon. Azokat a legközelebbi napokban megkapja s a munka sokkal intenzívebben indulhat meg, mint eddig. /Helyeslés./ Ezzel kapcsolatban kérek mindenkit, hogy törvényhozói kötelességét ebben a propagandában pártkülönbség nélkül teljesítse. Ezt a kötelességet teljesíteni azért kell, mert aki nyitott szemmel néz és lát, az tudja, hogy ez a nemzet alkotó elemeire szétbomlott. Itt összetartó erő, lélek és hit, valamint akarat a lakosságban és a katonaság óriási részeiben egyszerűen nincs. /Ugy van! Felkiáltások: Sajnos!/ Hajlandó vagyok ilyen brutálisan és egyenesen megmondani az igazságot. Az okokat ne keressük, sajnálatos módon ez így van. A Nemzeti Szövetségre fontos feladat hárul, hogy ezen az állapoton a maga belátása, akarat és hite szerint segíteni tudjon, amíg segíteni lehet.

A legsajnálatosabb híreket hallom kifelé, különösen a németországi kitelepítéssel kapcsolatban. Mi egy évtizeden keresztül német bérencek voltunk egy rendkívül hamis s nagyobbára az uri körök részéről hangoztatott megbélyegző ítélet szerint. Mi azonban német bérencek sohasem voltunk, csak bajtársai maradunk mindhalálig Németországnak, amely egyesegyedül tud még a magyarságon segíteni. /Horváth Géza: Így van!/
 1946. 11. 11.

A szovjetet és a szovjet szövetségeseit imádók most azt a tért tárgyalják egész Magyarország területén, hogy miért mennek most ki katonáink s esetleg tömegeink Németországba s hogy most minket ott rabszolgákká akarnak tenni a németek. Az ember szégyelli magát, hogy milyen a hangulat az egyetemi tanárok, dékánok és rektorok között, akik közül egyet tegnap fogattam le és le fogom fogatni a többi is, ha tovább szemtelenkednek /Helyeslés, éljenzés és taps./; a becsületes és tisztességes ember szégyelli magát, hogy amikor végigmegy Magyarország területén, fiatal német gyermek-katonákat lát sárosan, esőben, harcra készen, ugyanakkor pedig értelmes, sokat tanult, az országtól sokat kapott és jólétben lévő

emberek milyen hamis módon tudják befolyásolni az egyetemi ifjúságot. /Vukovics Gergely: Ezek nevelték a fiatal magyar generációt!/

Én a műegyetemi és az orvostani hallgatók ügyében Németországgal szerződést kötöttem. Ebben Németország képviselte minden egyetemelemet az utolsóig maradéktalanul elfogadta. Biztosítottam azt, hogy az egyetemi tanár urak kisebb fizetést, mint egy német egyetemi tanár, nem kaphatnak, velük lakásban, ételmezésben vagy más-miben másképpen, mint német egyetemi tanárokkal, nem bánnak. Biztosítottam, hogy az egyetemi hallgatók, fiaink, a mi véreink odakint a közvetlen légvédelmi szolgálaton kívül, az egyetem területén vagy lakásuk helyén, semmiféle más munkával meg nem bízhatók, fegyveres vagy más szolgálatra nem kötelezhetők. Biztosítottam, hogy végbizonyítványát mindenegyes egyetemi hallgató csak magyar területen kaphatja meg és alkalmazásáról a m.kir. kormány gondoskodik. /Helyeslés./ Biztosítottam számukra ugyanazt az ételmezést, ami a németeknek jár, s ezen túlmenően biztosítottam s a németek elfogadták azt habozás nélkül, hogy ha pedig én konyhájuk feljavítására Magyarországról még valamit szállítani tudok, azt kiszállíthassam s erre a célra a fuvarok rendelkezésre álljanak. Ezt ellenezték meg az egyetemi tanárok a leghamisabb és legpimaszabb módon. /Zaj./ Ez történt Budapesten. Ők hirdették meg az egyetemi ifjúságnak, hogy ez deportálás, s az egyetemi tanárok ma, amikor az Őrszág nem Mohács sorsára jutott, mert Magyarország még soha nem volt olyan nehéz helyzetben, mint ma van, mondom, az egyetemi tanárok, ezek a kitömött fejű vén szamarak a mai időkben az egyetem autonómiájáról csevegnek! Hát majd mutatok én nekik autonómiát, amelyet még az életükben nem láttak! /Nagy helyeslés és taps./

Jó, ha az ember Budapestről kivonul s látja, milyen szellemet iparkodnak elterjeszteni még a hadsereg körében is. /Ugy van! Ugy van!/ A legkülönbözőbb helyekről, fiatal ujoncoktól hallottam, hogy a tisztek azt mondták nekik: Várjatok nyugodtan, majd mi megmondjuk nektek, mikor kell megszökni, mi is megszökünk! Falhoz

kell állítani az ilyen katonatiszteket s meg kell mutatni, hogy ebben az országban mi a szándéka a magyar népnek és nemzetnek. Ez történik végesvégig az egész vonalon, itt a legsúlyosabb és leg-lehetetlenebb propaganda folyik. ^{Ha} Azt a rákfenét kiirtani nem tudjuk, ha ezellen nem tudunk beszélni, agitálni és cselekedni, akkor ez az ország meghal, és akkor a barátaink is úgy fognak velünk bánni, ahogyan azt megérdemeljük. Ezért kérem a Nemzeti Szövetség tagjait arra, hogy elsősorban ezen a dumántuli területen, ami még rendelkezésünkre áll, a megfelelő propaganda vitelébe igenis minden erjüket vessék bele. Menjenek oda az ujoncokhoz, álljanak oda s mint civilemberek, mint törvényhozók magyarázzák meg a katonának, hogy miről van szó. És ha valakinek ezellen kifogása van, ha valamelyik tiszt pedig ezellen beszél, jelentsék azt, hogy a megfelelő lépéseket meg tudjuk tenni. Ebben a népben fenn kell tartani a lelket, meg kell magyarázni az ujoncnak, hogy nem deportálásról van szó, hanem arról, hogy meg akarjuk menteni azt a fiatal virágzó magyar életet, amely a csődtömegből nekünk maradt, hogy Magyarország még egyszer Magyarország legyen.

A propagandára jelentkezett képviselőtársaimat nagyon kérem, hogy abban a munkában, amely Jaross képviselőtársunk kezében van, részt venni, sziveskedjenek résztvenni s azt mint missziót teljesítsék. Ezt a missziót becsülettel kell elvégeznünk, függetlenül attól, hogy milyen pártban ülünk. Mi annakidején, amikor még nem volt Horthy-deklaráció, becsülettel megmondottuk, hogy el akarunk tekinteni minden pártszemponttól, feladunk mindent, mert most Magyarország megmentéséről van szó. Mi becsülettel kezdtünk annakidején munkánkhoz s minden párttal együtt akarunk dolgozni, nem a Nemzeti Szövetség, hanem Magyarország feltámadása érdekében. /Lelkes éljenzés és taps./

B o t á r István a propagandaosztály munkájáról jelenti, hogy idáig egyetlen autó érkezett a vezérkar főnökétől. /Rajniss Ferenc

vallás-és közoktatásügyi miniszter: Amiről beszéltem, tegnap történt köztem és a miniszterelnökhelyettes között!/ Ezzel az első autóval és Jaross Andor saját autójával két transzport már kiment két táborba látogatni. Hátra van még nyolc. Nádas János barátunk is felajánlotta az autóját, de benzint összesen csak 200 litert kaptunk, holott ezer és ezer kilométer utat kell megtenni. /Elnök: Hajlandó vagyok megfelelő mennyiséget rendelkezésre bocsátani!/ A képviselők propagandára-jelentkezésében nem volt hiány, de az üzemanyag hiánya miatt nem lehetett kimenni. Ez a két autó kevés./Rajniss Ferenc vallás-és közoktatásügyi miniszter: A benzint az elnök ur megígérte, ő a legjobb forrás!- Elnök: Tuljónak nem mondhatom!/
 1955. május 14.

dr.vitéz Bálint
Kálmán

H ó m a n Bálint: Felvilágosítást kér a vallás- és közoktatásügyi minisztertől arról, hogy mi történt az orosz megszállás alá került egyetemi városokban az ott maradt tanárakkal és hallgatóssággal, továbbá mit tud Szentgyörgyi professzor²ról. Helyesnek tartaná a kérdéseknek a napilapokban való ~~szó~~ szellőztetését.

R a j n i s s Ferenc vallás- és közoktatásügyi miniszter: Mélyen t. N.Sz. Ién az egyetemek rektorait és dékánjait magamhoz kéretem egy megbeszélésre, amikor is bemutattam nekik a németekkel kötött megállapodásomat. A legmélyebb tisztelettel kértem őket, hogy a tervet, mint feltétlenül szükségeset támogassák. Ezt ott helyben ezek az urak nekem a felvilágosítások alapján megígérték, utána pedig a legaljasabb módon ellenfoglaltak állást; ugyanazok, akik azon az értekezleten résztvettek. /Zaj és mozgás./ A tiszteletreméltó kivételek rendkívül kis számra korlátozódnak, különösen az idősebb generációból. Megállapítottam azt is, hogy a fiatalabbak közül kétségtelenül nagyon sokan az idősebb professzorok részéről kifejtett terror alatt állanak, ami egész egyetemi rendszerünk beteges elhajlása következtében állott elő. Tul sok hatalmat koncentráltak azok kezében, akiknek az agya már kirepedezett, a tudományban semmi értéket nem képviselnek, de az egyetemen olyan hatalmat gyakorolnak, hogy ellenük senki szót emelni nem mer. Aki nem jó egyetemi tanárnak 30-35 éves korában, méltóztassék elhinni, soha egyetemi tanárnak való ember nem lesz. Aki 30-35 éves koráig nem érett be, aki 16 éves korától nem tanult többet, mint a többi és nem nyújtott több reményt a nemzetnek, abból nem lesz jó egyetemi tanár.

DR. ÁGOSTON LUDWIG
K. szolgálat

Hogy azután ezeknek a szelekciójára hogyan történt, arról

kér beszélni. Valószínű, sőt kétségtelen dolog, hogy külföldi propaganda hatása alatt állanak és most arról a hátról beszélek, amikor főnagykövetségem társam kérdésére válaszolok.

A budapesti egyetemi tanárok között elterjedt a híre annak, hogy Kelecsavárért és Szegeden csoda jó dolguk van a tanároknak, a legnagyobb megbecsülésben részesülnek szovjet részről és nincs semmi bajuk. Felkiáltások: Tehát kívánatos az ottmaradás! Becsánatot kérek, nem azt mondom, hogy így van, sőt kötelességem megmondani, hogy pozitívait tudok ebben a kérdésben, hanem az a helyzet, hogy ezt a propagandát különösen az egyetemi tanárok között terjesztették el és megállapítottam, hogy egyetemi tanárok köréből szivárgott ez le az hallgatók közé. Természetes, hogy ebben benne van az emberi gyengeség hatása is. Értelmes és intelligens ember, ha valamit cselszázik, iparkodik embertársainak megmagyarázni. Egy 60-65 éves professzor nem óhajt könyvei közül és megszokott, berendezett életéből kivenulni, ott akar maradni; de ezt nem úgy magyarázza meg, hogy nem akar kivándorolni, hanem maszlagot tesz hozzá, hogy miért is akar Budapesten maradni.

Ami híreket én szereztem, azok ellentétben állanak azzal, amit a százados úr mondott, hogy t.i. nincs értesülésünk arról, hogy nagyobb tömegeket elhajtának. Pozitív jelentéseket olvastam arról, hogy igen is óriási tömeg embert hajtanak ki az országból Románián keresztül a Szovjet felé. Pozitív hírünk van a kelecsavári egyetemnek Klevbe, a szegedinek pedig Harkovba való kiürítéséről. A tanárokat behívták és megkérdezték tőlük, hogy mennek-e vagy nem. Becsánatot kérek, ezek nem vajasívú emberek, mint a magyar kormány és azt lehetne mondani nekik, hogy nem. Természetesen mindegyik azt mondta, hogy igen, mert ellenkező esetben jön a tarkólövés. Aki pedig azt képzei, hogy különösen a háberus felszereléssel, a háboru. ellátással kapcsolatos tudó-

mányokban képzett fiatalokat nyugodtan hagyják továbbtanulni az egyetemeken, mint pl. a gépész-és vegyészmérnököket, a természet-tudományok különböző ^ágaival foglalkozó fiatalságot, ahelyett, hogy felhasználnák saját gyáraikban, az ^éfelőrült és nem tud szovjet^t orosz-országról semmit. Lehetnek különböző vélemények arról, hogy egy országot hogyan kell felépíteni, milyen legyen annak gazdasági és társadalmi élete, de valamiben mégis csak meg kell egyezni és pedig abban, hogy annál aljasabb, szem^étebb, és brutálisabb uralmat, mint amilyen a szovjet-uralom még nem találta ki az emberiség számára. Akármennyi bajunk is van egymással, abban mégis csak meg kell egyeznünk, hogy az idegen, aki nagy-szláv államot akar megépíteni, az legfeljebb a Kripacsekeket fogja itthagyni, de, ha valaki Fekete Péternek, vagy Mayer Antalnak hívják, azt el fogja hajtani és beállítja ott, ahol használni tudja.

Egyre súlyosabb hírek érkeznek azokról a területekről, El-fogott jelentést olvastam nem a magyar vezérkarnál, hanem a németeknél az első időkből arról, hogy "alakosságot pedig senki se bántsa, mert a hátunk mögött lévő terület teljesen üres; minden ujennan jövő katonát be kell dobni a frontra, ne csináljanak tehát olyat, ami miatt partizán-mozgalom indulhatna meg." Ez természetesen is, mert hiszen akkora területet rohantak le egyszerre, hogy nem tarthatnak a falvakon komoly megszálló sereget. Ez megy mindaddig, amíg oda nem érkeznek a miliciák különböző emberei, a politikai megbízottak, a Stáb, amelyek a páncélosok és gyalogság után jönnek, amikor azután megkezdődik a területek átfésülése és megkezdődik a legsötétebb és legaljasabb rémuralom. Ahová ezek az emberek még nem érkeztek el, ott még nincs semmi baj s mivel az emberek optimisták, innen származik az, hogy két különböző hír és időbeli sorrendben két különböző megítélés kerül fel színre a magyar

társadalomban. Akik nem akarnak menni, azt mondják, hogy "én nem voltam nevezetesen jobboldali ember" mert lassankint ide fog terelődni az emberek belső megítélése-, a helyemen maradok; minek menjek azokra a helyekre, amelyeken egyre több ember ^{is} ~~szüf~~elődik össze? " És valljuk meg őszintén, az a szervezetlenség és rendellenesség, amellyel a szerencsétlen menekülő magyarokat elhelyezik, egetverő. Ennek a híre is megérkezik Budapestre és ez a második hullámot képezi abban a megítélésben, hogy a legjobb ottmaradni.

A harmadik kérdés Szentgyörgyi professzor dolga. Nem hallottam, de úgy tudom, hogy tegnap vagy tegnapelőtt a rádióban, valami jelentést is adtak volna le Szentgyörgyi professzornak már elviselt szenvedéseiről. Nem tudom hallottam-e valaki? /Felkiáltások:
Nem./ Nekem Budapesten mondták, hogy vasárnap délután sokan sírtak, amikor felfolvasták, hogy Szentgyörgyivel mi történt. Én bejelentettem a bérgyminiszter úrnak, hogy én vagyok a gazdája Szentgyörgyinek és feltétlenül óhajtok vele beszélni. Azt a választ kaptam, hogy a jelen körülmények között nem lehet vele beszélni, úgyhogy lelkiismeretem szerint arra a kérdésre, hogy mi van Szentgyörgyivel, választ adni nem tudok. /Hóman Bálint: De itt van! / Állítólag itt van, valahol a határvonalon jött volna át. Nekünk egy kérésünk volt Szentgyörgyivel kapcsolatban és pedig az, hogy Szentgyörgyinek bántódása ne essék és minden dolga becsáttassék meg neki, mert végeredményben egy országot csak erővel vezetni nem lehet. A megbékélés, megértés és nagyvonalúság szelleme nélkül országot vezetni nem lehet. Ha átjött, ne történjék semmi baja és felejtsünk el mindent, ami Szentgyörgyivel kapcsolatban a múltban történt.

B o o s á r y Kálmán: Két dolgot tesz szövé, az egyik a közlekedés nehézsége, amely miatt sokan nem tudnak a tanácskozáson

1944.dec.5.

95-100

Bocsáry

~~XXXXXX~~

jelenlenni. Kéri a célból autó⁴/rendelkezésre bocsátását. A másik
dolog az, hogy a tanácskozáson hálhattakat mindenki a legnagyobbfoku
diszkrécióval kezelje, mert mind a Pannónia, mind pedig a Lővér szálló
körül van véve, hivatásos és jóhiszemű hírszerzőkkel. A magyar nemzet
és különösen a magyar hadviselés érdekeit érintő kérdésekben mindenki
csak az illetékesekkel beszéljen.

1944.dec.5.

101.

Már arról beszélnek, hogy a törvényhozók előkészítik Németországba való távozásukat. Ez pánikot idézhet elő.

E l n ő k: Tegnap érkezett egy Árpád sinautóbusz, amely a napon-
ta összeköttetést fog fenntartani Sopron és Szentgotthárd között. A Szombat-
hely- Kőszegi vonal sajnos, nem bírja meg ezt a sinautóbuszt, ezért intéz-
kedtem, hogy oda egy könnyebb sinautóbusz menjen, amely kapcsolatot
tart majd Kőszeg és Szombathely között. Ezek a járatok holnap vagy holnap-
után megindulnak, ~~amikor~~ amellelt autóbuszforgalom is lesz.

E r t l J á n o s: A kultuszminiszter szavaira, ügyérzi, ref-
lektálnia kell. Regenerációs műtétei során azt látta, hogy az egyes em-
bereknek ugyanaz a törvényszerűség uralkodik, mint a nemzet regeneráció-
jában. Az elmúlt 25 év alatt szomorúan látta, hogy a nemzet fajisága, ösz-
tönös őserője, amelyet öröklött gének adnak az embereknek, elsovadt.
Szisztematikusan sorvasztották el, mert szellemileg differenciát, kultur-
emberek jöttek olyan intézkedésekkel, amelyek ártottak a nemzetnek. A
nemzet nevelésben látja a mostani katasztrofális helyzet okait. Elalélt
a nemzet és a szellem kezdett felülemelkedni, már pedig ez a degeneráció
jele. A nemzet életében fontos, hogy a fiatalos bőséget emeljék fel. Amely
nemzet ezt nem tudja megcsinálni, az előregszik. Műtétei közben jött rá,
hogy van alkati előregedés. Alkatilag előregedetű és alkatilag fiatal em-
berek között nagy a különbség. Ugyanilyen különbség van az előregedetű és
fiatalos nemzetek között. Az alkatilag fiatal embert tulajdonképpen a ter-
mészet irányítja, becsületes, igazságos, alkotó munkáju. Ez a nemzet fenn-
tartó elem. Az elmúlt 25 év alatt éppen ezt az alkotó erőt nyomták el

1944.dec.5.

102.

/Ugyvan! Ugyvan/ és evvel elnyomták a nemzet fajiságát. A nemzet ezért került ebbe a tehetetlen állapotba. Mindég azt hirdette, hogy a nemzetet regenerálni kell, de ez nem abban áll, hogy támogatni kell a fiatalokat, hanem abban, hogy szelektálni kell.

Amikor az ember elveszti ösztönét s eltávolodik a természettől, mit csinál a természet? ^{Ad} neki szellemi tultengést, hogy még visszakapcsolódhassék a természethez, Istenhez. Az a társadalom azonban, amelynek ezeket az embereket felemeli, az a fajiság nélküli nemzetközi társadalom ezt nem veszi észre és ezekben az emberekben a szellem kultuszát kezdi ^{ünnepe} ünnepelni. A kulturátja degenerált, az elmebetegség kezdetén álló emberek vették kezükbe és irányították. ^{velük ember} Taps/ Szóló/ hirdette a biológiai világszemléletet, az új korszellemet, mint a nemzet megújulásának feltételét.

A degenerált embernek nincs már nemzeti érzése, ~~amelyet~~ csak tultengő spekulatív esze. Ez átalakítja az embert és abban a pillanatban az Isten képére teremtet emberből sátáni ember lesz, akinek legfőbb célja a spekuláció, az egyéni hatalom elérése és a gazdasági hatalom ^{hab}habzó-
⁷⁵lása. Ezeknek tulsulya hozta a mai világkatasztrófát, mert a természet nem engedi, hogy a degeneráció tulsulyban legyen és megtámadja az egészséges nemzeteket; ezeket tehát kiselejtezi. Mivel olyan nagy volt a degeneráltak száma, a természet ezt nem tudta másképen megcsinálni, mint katasztrófális forradalmi folyamatokkal, amelyek tulajdonképen már a francia forradalommal kezdődtek.

Műtéteinél látta, hogy a mi fajiságunk fiatal s a nemzetnek jó regeneráló ^{erő} képessége van. Ez a nemzet még nem élte ki magát, még jövője van. A magyar fajnál 45 éves korban fejlődik a ^{ki}judicium s a bölcsesség a

1944. d. e. 5.

103-110.

meg. korcserült,

60 éves korban jönnek. Ahol ^{regenerált,} alkatilag elöregedett emberekről van szó, ott hamarabb áll be a szellemi öregség. ~~Az ilyen kora érett emberek.~~ Ezek ~~júúúú úúú~~ jutottak vezető pozícióba, de nem tudták megismerni a korszellemet; mert az meg kell érezni, ^{o/} megtanulni nem lehet. A kultuszminiszter felszólalásában ezt ^{o/} öserőt hallotta megszólalni és ezért kellett erre reflektálnia. / Helyeslés. /

Látja a nemzeti regeneráció határozott jelenségeit. Ezeket csakis ~~biológiai~~ biológiailag lehet még jobban alátámasztani. A természet nagy szelekciót akar, ezt tehát nekünk tovább kell folytatni. Minden pozíciót fejlődő emberekkel ^{kell} betölteni s a hanyatló, degenerált zseniket szelektálni kell. Ez a természet törvénye. Amint ez megtörténik, azonnal megindul ^{o/} regeneráció és a nemzet ösztönének, ősserejének nagy fellobbbanása fog bekövetkezni. A kultuszminiszter itt is helyes uton jár: a természet útján, aki pedig ezen az uton jár, az nem kerülhet dekadenciába, mert a ^{o/} tökélesedés felé halad. / Elénk helyeslés. /

S z á s z Lajos elnök: Mindnánnyajan szivből jövő örömmel és szeretettel köszönjük ezeket a szavakat, amelyeket Ertl professzor és vezérőrnagy ur itt mondott, amellyel ülésünket igazán Ünnepi magaslatra emelte. Ennél szebben nem is fejezhetjük be mai ülésünket. / Éljenzés és taps./

/ Az ülés végződik délután 1 óra 16 perckor./

A N.Sz.ülése 1944.XII.8-án a soproni városháza nagy tanács-
termében vitéz Jaross Andor elnöklete alatt.

/Az ülés kezdődik 12 óra 31 perckor./

Elnök: Menyitván az ülést, megemlékezik a dec.6-iki bombatámadásról. Ezzel kapcsolatban szóvateszi a kibombázott képviselők és felsőházi tagok elhelyezésének kérdését, s bejelenti, hogy ebben az ügyben érintkezésbe fog lépni a város polgármesterével és az elhelyezési kormánybiztossal.

Ezután a jelenlegi hadi helyzetet ismertette s örömmel jelentette be, hogy Kaposvárt sikerült felszabadítani, Pécs felszabadítása pedig órák kérdése.

Bejelenti, hogy a propaganda-látogatások az elmúlt héten is folytak s közben két tábornokot Rapcsányi László, kettőt pedig ő maga látogatott meg. Felkéri Rapcsányi Lászlót, hogy a tapasztaltakról tájékoztassa a N.Sz. tagjait.

Rapcsányi László: Előadja, hogy látogatásai során a Szent László páncéltörőekkel és a Hunyady János páncélgránátos dandárral találkozott, amely egységeknél igen nagy harci kedet ~~XXXXXX~~ tapasztalt. Az egyéb magyar erőknél tett látogatásai során azonban nem a legjobb benyomásokat szerezte, aminek oka az, hogy sokan attól félnek, hogy ha kiviszik őket Németországba, akkor a nyugati fronton kerülnek bevetésre, nem pedig Magyarországon.

A Hunyadyak első hadosztálya készen van, a második szervezkedik. Ezek német egyenruhában járnak, magyar disztinkcióval. A Hunyadyak és a Szent László kivételével a helyzet nem megnyugtató.

Ugyanezt tapasztalta polgári vonalon is. Általában mindenki a menekülés gondolatával foglalkozik. Körmenden a Nyilaskeresztes Párt tagjait tegnap estig azzal gyűjtötték össze, hogy Németországba szállítsák át őket. Ezenkívül azt jelentheti, hogy a zalamegyei Ujdörögpusztán van egy kiképzési keretet felállító parancsnokság. Oda megérkezett a "Röppentyű" páncéltörő fegyver, amelynek kezelésére a kiképzés megkezdődött. Ez 800 méterre kiválóan alkalmas. Be is vetették s egy német ezredes azt mondotta, hogy nagyon szerűen bevált. Ebből 70-et gyártanak naponként, de a termelést napi 500-ra fel tudják fokozni.

A csepeli Weissz Manfréd-gyár áttelepítése kinosan folyik, az illetékes tényezők kétségbe vannak esve, hogy micsoda lehetetlen formában szabotálja a gyár vezetősége az üzem áttelepítését. A gyalogsági lőszergyártás szempontjából fontos gépek még ma is Pesten. 50 garázsban vannak elhelyezve és képtelenek hatósági intézkedést kiprovokálni az áttelepítésre és üzembehelyezésre. Ugyancsak a Weiss Manfréd-gyárnál történt, hogy egyes géprészeket áttelepítettek Etyekre és Devecserre, de még mindig csak beraktározva vannak, úgyhogy a gyár értékes gépei nem működhetnek. A lőszerellátással kapcsolatban előfordult, hogy elszállítottak 50 vagon lőszert, azt kirakták s két nap múlva jött a parancs, hogy újra elvinni, és vitték tovább. Teljes a fejetlenség ezen a vonalon.

E l n ö k: Én a Csallóköz-Aranyosi-tábort és az érsekújvári karpaszományos kiképzőtábort látogattam meg. Van néhány vezető tiszt, aki át tudja vinni a maga felfogását a tábor tagjaira is. Az előbbieben egy százados a parancsnok és a legénység megértéssel fogadott minden hozzáfűzött szót, pedig az előadás légiriadó alatt, egy iskola termében folyt le. Jól és keményen viselkedett

mindenegyres ember. A tisztikar azonban az október 15-i események után érdeklődik még ma is. Erről a kérdésről beszélnünk kell, mert akkor tisztán látnak. Nem tapasztaltam ilyen hangulatot Érsekújvárt ahol 1600 karpaszományos van a kiképzőtáborban. Az ezredes kijelentette, hogy az intelligens ember kisebb csoportokban használható, de ha 1600 intelligens embernek az ellátása és élélménye kívánnivalót hagy magután, akkor könnyen forradalmi hangulat támad. Ő mondta, hogy nagyon keményen kell beszélni velük. Van köztük olyan, aki megszökik, ha Németországban kell folytatni a kiképzést. Az ellenséges propaganda, mely beszivárgott közéjük, azt hangoztatja, hogy a Németországban kiképzetteket a nyugati arcvonalon fogják felhasználni. Dienes őrnagy az eszterházi légvédelmi tüzérképző táborban lévő tisztikar hasonló szelleméről tett közléseket. Arról beszélnek, hogy régen le kellett volna tenni a fegyvert s Kállaynak volt igaza. Ezen a téren igen intenzív munkára van szükség. Dienes őrnaggyal tegnap beszéltem Budapesten. Ő is azt mondja, hogy propagandánkhoz közlekedési eszközökre van szükség. Egy megígért gépkocsi már itt van, kilátásba helyeztek még két gépkocsit. Bejelentem, hogy Váczy György képviselőtársunkat, aki tartalékos százados, már áthelyezték a Nemzeti Szövetség propagandaosztályához s összekötőként fog működni.

A Weissz Manfréd-gyárral kapcsolatban azt a felvilágosítást kaptam, hogy az áttelepítésre minden gondoskodás megtörtént. Meggötötte a füleket, hogy Kőrmenden összehívták átszállításra a nyilas-kereszteseket. /Rapcsányi László: Fülöp Imre mondotta, aki ott lakik Kőrmenden s közvetlen összeköttetést tart fenn velük. Vitéz Imrédy Béla: Az itteni Volksbundnál ugyanez a helyzet, össze vannak írva. /Azonos jellegű akció ez? T. i. Bácskában és az erdélyi szá-
szoknál ugyanez volt. /Tischler József: Kőrmenden biztosan nem volt legfeljebb összeírják őket. Mindenütt csak összeírják őket. Sopron, Kőrmend, Szombathely, Veszprém és a Balaton környéke az, ahová

most kiviszik őket. Mondom, csak összeírásról van szó, de ha menni akar valaki, megtiltjuk./ Ez okozza az idegességet. Természetesen össze kell írni őket. Ki intézi az összeírást? /Tischler József: Ezt a Volksbund vezetősége együttintézi az SS kitelepítő alakulatokkal./ Van a Volksbundnak valami összeköttetése a Nyilaskeresztes Párttal? /Gosztonyi Sándor: Arról semmit sem tudok, hogy összeírják a Nyilaskeresztes Párt tagjait./ Talán vannak differenciák s az ottani nyilas vezető csinálja.

Néhány képviselőtársam ideérkezésem néhány perce alatt azt az aggodalmát fejezte ki, hogy a tegnapi képviselőházi ülésen alig volt valaki jelen a Nyilaskeresztes Párt részéről. Ugy néz ki a dolog, mintha a soproni országgyűlés és az ezzel kapcsolatos agenda kizárólag a Nemzeti Szövetség kezében összpontosulnának./ Vitéz Imrédy Béla: Kedden szóváltottuk a nemzetiszövetségi ülésen és Halmay háznagy felelt is rá: gondoskodás történik, hogy a Nyilaskeresztes Párt tagjai vegyenek részt az üléseken./ Ugy tudjuk, hogy a Nyilaskeresztes Párt tagjai hivatalosan foglalkoztatva vannak, de kétségtelen, hogy a látszat nem egészséges ebben a formában, amelyben ma van. Ugy néz ki, mintha volna Nemzeti Szövetség és volna Nyilaskeresztes Párt. Ez nem helyes, mert a Nemzeti Szövetségben a Nyilaskeresztes Párt is helyet foglal. Kezdeményezni fogjuk a helyzet teljes tisztázását. /Helyeslés./

H o r v á t h Ferenc: Megállapítja, hogy a nyilaskeresztes képviselőknek az ülésekről való távolmaradásában nincs semmi szándékosság.

R a p c s á n y i László: A dec. 6-iki bombatámadással kapcsolatban három dolgot kíván felemlíteni: 1./Török Andor, képviselő, aki súlyos szívbeteg, a bombatámadás alkalmával fején megsebesült és nem törődik vele senki. 2./ Parlamenti őrség a légitámadáskor igen helytelen magatartást tanúsított, seholsem volt található és a mentési munkálatokban nem vett részt. Intézkedést kér arra, hogy ez a jövőben elő ne fordulhasson. 3./ Kéri a kibombázott képviselők lakáshoz juttatását, továbbá azt, hogy az előrelátható sorozatos légi támadások ^{ra} ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ való tekintettel a törvényhozás tagjainak hozzátartozóit Sopron környékén helyezték el.

N y i r ő József: Kéri Török Andornak kórházban való elhelyezését.

L i p t h a y Lajos: Ugyancsak a parlamenti őrség helytelen magatartását panaszolja.

B o t h á r István: Megemlíti, hogy a törvényhozók vonatának ideérkezésekor a parlamenti őrségnek kellett volna a kirakodás alkalmával a csomagokra ügyelnie, de sehol nem voltak láthatók, úgyhogy ő ^a maga, továbbá Kuhajda Vilmos képviselő és egy parlamenti gyorsíró őrizte a csomagokat.

E l n ö k: Összegezve a hallottakat, felkéri Nyirő József képviselőt, hogy két ^é ~~mási~~ képviselőtársával együtt gondoskodjék Török Andor képviselőnek kórházban való elhelyezéséről. Bejelenti továbbá, hogy a parlamenti őrség részéről tapasztalt magatartást a képviselőház elnökének tudomására fogja hozni, aki teljes jogkörrel rendelkezik ebben a tekintetben.

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ A családtagoknak Sopron környékén való elhelyezése kérdésében felkéri vitéz Imrédy Béla, Rapcsányi László és Máté Imre képviselőket, hogy az ügyet vegyék kezükbe.

Vitéz I m r é d y Béla: Hangsúlyozza, hogy a kérdés megoldása a Ház elnökségnek hatáskörébe tartozik, ők hárman legfeljebb feltárják a Ház elnöke előtt a való helyzetet.

N y á r y Béla: Kéri a kérdés elintézésébe a felsőház háznagyának bevonását is.

E l n ö k : Megállapítja, hogy a kialakult vélemény az, hogy a két háznagy vezetése alatt az eddig is működött gazdasági bizottság vitéz Zerin-váry Szilárd, Máté Imre, Boczonádi Szabó Imre, Lipthay Lajos és a most jelentkezett vitéz Imrédy Bélával együtt végezze el ezt a munkát is.

Bejelenti még, hogy az aktuális kérdésekről a holnapi minisztertanács előtt vitéz Soós Károly felsőházi taggal és Bothár István képviselőtársával együtt tájékoztatni fogja a miniszterelnökhelyettest.

Vitéz I m r é d y Béla: A Sopron környékén lévő községekben való elhelyezkedéssel kapcsolatban figyelmébe ajánlja a N.Sz.-nek, hogy ne igényeljen a kelletténél több lakást, mert ezzel csak megnehezítené a kérdés megoldását. E célból mindenki pontosan jelentse be, hány családtaggal kíván vidékre költözni. Hangsúlyozza továbbá, hogy a környező községekből nem egykönnyen lehet bejutni Sopronba az ülésekre, csupán azokról a helyekről, amelyek az autobusz-járat mentén fekszenek.

In c z e Antal szerint az Országgyűlés tagjai ma romlakók. Maga is, aki családos ember, Sopronkövesdi-községbe ment lakást keresni s egy százados, akinek a kezébe van letéve a lakáskiadás joga, utalt is ki neki lakást. A kaszárnyaszerű elhelyezés, mint ahogyan a Pannónia-és a Lővér-szállóban történt, nem jó, s az elhelyezési kormánybiztosnak már most gondoskodnia kell az országgyűlési tagokról, nehogy a romlakókat a súlyos influenzajárvány vigye el. Ki kell jelölni Németországban egy felvevő területet, de ameddig egy járás magyar kézen van, az országgyűlési tagoknak itt kell maradniok. A törvényhozókat mentesíteni kell a családi gondoktól s ezért a családtagok áttelepítéséről s élelmiszerellátásáról gondoskodni kell. Miután Sopronban semmiféle légvédelem nincs, az országgyűlési képviselőket és felsőházi tagokat s ezzel magát az Országgyűlést mérhetetlen veszély fenyegeti.

M á t h é Imre a miniszterelnökhelyettes mai közlésével kezdi, mely szerint holnap d.e. 10 órakor Sopronban minisztertanács lesz. Már ma le kell szögezni azokat az elveket, melyek a holnapi minisztertanács elé kerülnek. Illetékes tényezőtől hallotta, hogy a németbirodalmi kormány a magyar kormányhoz és a jobboldali politikusok részére meghívást intézett, mely szerint őket szükség esetén a Németországban szívesen látja. Ugy látja, hogy ezt a kormány egyes tagjai sajátmaguk meghívásaként kezelték s ahogy ezt közölték vele, a kormány kapott meghívást. Ehhez azt a megjegyzést fűzi, hogy nemcsak a kormányt, hanem a jobboldali politikusokat is meghívták. A német birodalom illetékes tényezőivel folytatott tárgyalás a törvényhozókat nem elégíti ki, mert a miniszter urak jelentékeny része ezt a tárgyalást kibővitette azzal, hogy nem a törvényhozók és családtagjaiknak kiszállítására folytatnak tárgyalást, hanem az idehozott állami adminisztráció kiszállítására is. A németek ezzel szemben aggályukat fejezték ki, hogy osztrák területen nem keltene jó hatást, ha 6-7000 ember lépne át a határt. /Botár Ist-

ván: És az 500 ezer ukrán és milliányi más menekült?/ Elvben nem volt igaza annak, aki ezt a két kérdést összekapcsolta. A jobboldali politikusok az ellenségnek mint háborus bűnösök nyilván vannak tartva, akiket családtagjaikkal együtt az első pillanatban kiirtának. Az állami tisztviselőket azonban sohasem fogja háborus bűnösneként kezelni az ellenség. Kéri a kormányt, hogy a parlament tagjainak és családtagjainak esetleges kiszállítását válassza el ettől a súlyos problémától és akkor feltétlenül hamar kap választ a németbirodalmi kormánytól. Ne a törvényhozás, hanem a törvényhozók családtagjainak kitelepítését kérik. Kéri, hogy a Nemzeti Szövetség elnöksége a holnapi minisztertanáccsal tárgyalja le ezt a kérdést, de csak ilyenképpen. Vajna belügyminisztert pedig arra kérik meg, hogy a törvényhozók és családtagjaik minden formalitás mellőzésével kapják meg utleveleiket.

H o r v á t h Ferenc: Rajniss kultuszminiszter tegnap azt mondotta neki, hogy a német-kormányval folytatott tárgyalásról nem tud. Megígérte, hogy ezt a legközelebbi minisztertanácson szóvá teszi. A totális mozgósítás miniszterének egyik osztályfőnöke tegnap azt mondotta neki, hogy ebben a témakörben tervet fognak kidolgozni s azt a Nemzetvezető elé terjesztik. A fontossági sorrend szerint ez: Országgyűlés, állami adminisztráció és egyéb szervek Sopron helyreállításával kapcsolatban szóváteszi, hogy az üvegek lövészárkokat ásnak. A helyreállításához egy kormánybiztost kell kirendelni. A helyreállítás sorrendjét is meg kell állapítani. Már javasolta, hogy a Nemzeti Szövetség keretében előkészítő bizottságot szervezzenek. Ez foglalkoznék a kérdések részleteivel s e bizottság javaslatait konkrét formában kell megtárgyalni, azután a Nemzeti Szövetségtől a kormányhatósághoz továbbvinni. Ez a javaslata.

Zelovichh

51-60

Polonkay T. ~~felv.~~

Polonkay Tivadar felemlíti, hogy

November 12-én kiürítési vonatunk parancsnoka azt mondotta, hogy van a vonatnak két-három légelhárító ágyuja s a támadásoktól nem kell tartani. Természetes, hogy amikor az Országgyűlés idetelepült, számolni kellett az esetleges légitámadásokkal. Mégjobban fennál a támadások lehetősége, ha a Heeresgruppe Süd parancsnoksága Sopronba érkezik. Kéri az elnökséget, a kormánynál gondoskodják arról, hogy Sopronba megfelelő légvédelmi tüzérség érkezzék.

Az ülés d.u. 1 óra 46 perokor ért véget.

Zelovich

A Nemzeti Szövetség ülése 1944. december 12-én, kedden
a soproni Városháza nagytermében.

Az ülés kezdődik d.e. 11 óra 52 perckor.
Az elnöki székot Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k: Megnyitja az ülést, üdvözli a Szövetség megjelent tagjait. Bejelenti, hogy az állandó bizottság a Szövetség tagjai sorába felvette Szemák Jenőt, a Kuria elnökét, és Egry Ferenc országgyűlési képviselőt.

Bejelenti, a Nemzeti Szövetség gazdasági bizottsága tárgyalta azt a kérdést, hogy minden lehetőségre felkészülve, minő intézkedések megtétele válnék szükségessé. A Szövetség teljes bizalommal néz a jövő fejleményeire, és csak a rábízott feladatokból eredő felelősség készíti újból megfontolásokra. Ismerteti a gazdasági bizottság előterjesztését.

A harctéri helyzet előre nem látható alakulása szükségessé teszi átmenetileg hogy a kormány, a hatóságok és hivatalok érintett részei, ugyanígy a politikai élet tényezői, elsősorban az országgyűlés két Házának tagjai, azok családtagjai átmenetileg a Németbirodalom területére nyerjenek elhelyezést. Erre a kényszerű szükségességre kellő időben fel kell készülni. Ezért a gazdasági bizottság az országgyűlés két Házának tagjait, az országgyűlés tisztviselőit és alkalmazottait, valamint mindezek családtagjait illetőleg a következő szempontok figyelembevételét javasolja.

1. Mindenekelőtt számbaveendők az országgyűlés ama tagjai és tisztviselői, nemkülönben mindezek családtagjai, akik a Németbirodalom területére történő esetleges áttelepülésben részt kívánnak venni. Ezekről írásbeli nyilatkozat kérendő be, amennyiben ezt az óhajukat kifejezésre juttatják.

2. Megállapítandók a Németbirodalom területén azok a helységek, ahol az országgyűlés tagjai stb. elhelyezést nyernének. Ez letárgyalást igényel a Németbirodalom illetékes tényezőivel.

3. A megállapított területre kiüldendők az országgyűlés tagjainak, tisztviselőinek, alkalmazottainak bejelentett családtagjai.

4. Az országgyűlés tagjai, tisztviselői és alkalmazottai utolsó pillanatokig az ország területén teljesítik szolgálatukat, elszállításukról csak akkor gondoskodnak, ha arra már feltétlenül szükség van.

Ezzel kapcsolatban az előre letárgyalandó és megszervezendő részletkérdések a következők volnának:

a/ határátlépési igazolvány, hogy a határon az átlépésnél baj ne legyen;

b/ a podgyászok vámkezelése leegyszerűsítendő, helyesebben biztosítani kell, hogy élelmiszereket és efféléket kiviheessenek magukkal;

c/ biztosítandó a náluk lévő pénz átváltása, biztosítani kell továbbá a tiszteletdíjak, illetmények stb. kifizetését;

d/ az élelmezés kérdésének megoldása céljából élelmiszerkészlet beszerzése, ami szintén kimenne erre a célra s ott rendelkezésre állana az áttelepítették ellátására;

e/ az iparcikkek, textil-és bőranyagok dolgában hasonló intézkedést kellene tenni.

Ez mind nagyon helyes, okos és bölcs intézkedés, nem azért, mintha arra égető szükség volna. Optimizmusával kijelenti, hogy ennek az eshetőségnek bekövetkeztével nem is számol. Az óvatosság azonban nem árt, valamilyen intézkedéssel azonban fel kell készülni, nehogy hasonló rendszertelenséggel történjék az áttelepítés, mint ahogy az Sopron és környéke esetében történt, ezt meg kell mondani. Természetes, hogy nemcsak a harctéri helyzet teheti ezt szükségessé, hanem szükségessé teheti a hozzátartozók elköltöztetését a múlt szerdán bekövetkezett s ahhoz hasonló támadás is. A bombázás következtében a lakások igen nagy része használhatatlanná vált, az ablak nélküli lakások betegségeket okozhatnak. Ebben az irányban a hely-

zetnek enyhülnie kell, mert az iparügyi miniszter intézkedésére már itt is kellene lennie annak a 3 vagon táblaüvegnek és 2 vagon lemez-papirnak, amelyet iderendelt. Ennek ellenére az óvatosság és előrelátás a minden eshetőségre való felkészülést kívánja, hogy rendszere-sen lehessen lebonyolítani a kitelepitést, ha arra-ne adj Isten-mégis szükség volna.

A Szövetség ezt a memorandumát eljuttatja a kormányhoz is, és a legutóbbi szombati minisztertanácsra ez a kérdés szóba is került. A memorandum egyes részleteire vonatkozólag az intézkedések meg is történtek. A pénzügyminiszter urnak a pénz átváltására vonatkozólag már van egy megállapodása a németekkel, ~~port nemcsak az országgyűlés tag-jainak kitelepitéséről van szó.~~

dr.v.Bálint
Kálmán

Nemcsak az országgyűlés tagjainak áttelepítéséről van szó, mert már vannak kint tudósok, művészek igen jelentős számban és át van telepítve már a főiskolák egyrésze is. Mivel azonban az országgyűlés és a kormány áttelepülése esetében vannak politikai vonatkozások is, amelyekben különleges elbírálásra van szükség, Rajniss Ferenc elnöktársam a kormány megbízásából már tegnap kiutazott Németországba, hogy a kérdést az illetékes tényezőkkel részleteiben is letárgyalja. Legelőször azt kell tisztázni, hogy kik és hányan vannak azok, akikről az áttelepítés esetében gondoskodni kell, hogyan oszlanak meg nem, kor és foglalkozás szerint. Össze kell továbbá írni azt is, hogy ki milyen mennyiségű csomagot óhajt magával vinni. Mindezekre az adatokra azért van szükség, nehogy akkor kezdődjék el a kapkodás, amikor már az egész társaságnak el kell indulnia. Tisztában kell lenni továbbá a N.Sz. minden tagjának azzal, is, hogy nem ~~valaki~~ élvezheti a német birodalom vendégszeretetét anélkül, hogy képességeinek és fizikai adottságának megfelelően valami munkát is ne végezzen.

Az áttelepítendőek mindennemű adatainak összeírásával járó munkálatok sürgős elvégzésére a N.Sz. vitéz Váczy György, Bocskai Kálmán és Nagy István képviselőket kéri fel.

B a l á s Károly: A Székesfőváros védelmének és megtartásának fontosságát hangsúlyozza, mert reményeinknek beteljesedése, vagy semmivé válása ezen fordul meg. Kéri az illetékeseket, hogy ezt a tényt a német hadvezetőség előtt a legerőteljesebben hangsúlyozzák.

E l n ö k : Közli, hogy ebben a kérdésben a német birodalom vezére és a magyar nemzetvezető között ^(ma egy este) lezajlott tárgyalásokon a német birodalom vezére megnyugtató kijelentést tett. Minden remény megvan arra, hogy rövidesen szilárd arcvonal fog kialakulni.

kulni.

M á t ó Inre: Szükségesnek látná, hogy az egyszerű határátlépési igazolványon kívül mindenki rendes utlevéllel is rendelkezze, mert ez nagyban elősegítené a német birodalom területén való szabad mozgást.

(Máté folytatás)

1944.december 12. 12 15-30

Albert Ilona.

dr.László/v.dr.Bálint után/

21.

Utleveleket kell kiállítatni, hogy szabad mozgáshoz jussanak a Birodalom területén azok, akik, mint mérnökök, orvosok stb. valahol munkát vállalnak és más területre távoznak, mint ahol a többiek vannak. Ugyanez vonatkozik családtagjaikra is. A formalitásokat - erkölcsi bizonyítvány stb. - a háznagy hivatal igazolása pótolhatja.

S z á s z L a j o s | e l n ö k rámutat arra, hogy már a fényképek miatt is ^{k/} kumulatív utlevélre gondoltak, de a belügyminiszter részéről bizonyára nem lesz akadálya annak, hogy aki akar, egyéni utlevelet váltson. Hogy a birodalom területén a szükséges mozgási szabadságot biztosítsák, arról gondoskodnak a németek, épügy, mint ez megtörtént igazolványok kiállítása által a kumulatív utlevél^{ek} már áttelepítettek számára.

K r u d y F e r e n c kéri, hogy az áttelepedés kérdését részletekben is előre dolgozzák ki, hogy ha szükség lenne rá, mindenki tudja, mit kell cselekednie. Vannak egymással keresztben álló intézkedések az országban: például üres teherkocsik mennek Wien felé, amelyeket fel lehetne használni szállításra. Ami a pénzátvitelt illeti, a Nemzeti Bank soproni fiókja még nem kapott utasítást Budapesttől és valószínűleg nem is fog kapni, mert elburokratizálják a dolgot. Hogy a törvényhozó nyugodtan végezze feladatát, abban a tudatban kell lennie, hogy szükség esetén biztosan rendelkezésre fog állni családja számára a szállító eszköz. Ma polgár ember teherkocsihoz egyáltalán nem jut

hozzá. Az a szállítási rendszer alakult ki, hogy aki tud, az menjen a németek udvarias szivességéből, egyébként sem vasuton, sem teherautóval, sem lovaskocsival nem lehet közlekedni. -

S z á s z L a j o s elnök, szerint Krudy Ferenc szavaiból látszik, hogy a N.Sz. gazdasági bizottsága és állandó bizottsága nagyon helyes nyomon ~~tan~~ indult el, amikor maga vette kezébe a kérdés rendszeres kidolgozását, hogy megne ismétlődjenek az eddig tapasztaltak, Mindennek alapfeltétele az adatgyűjtés. A dolgot a N.Sz. akarja megszervezni és természetesen mindenkinek alkalmazkodnia kell, mert senki sem kívánhatja, hogy egyéni érdekei előtt a közösség érdekei háttérbe szoruljanak.

v i t é z J a r o s s A n d o r elmondja, hogy a fővezérség a N.Sz.-tól azt kívánta, hogy 12 honvéd kiképző-tábort látogassanak meg és ott emeljék a szellemet. Ezek a kiképző táborok a közeljövőben Németországba szállíthatnak és az ellenséges propaganda, valamint a kishitű civil vélekedés azt hangoztatja, hogy nem azért mennek ki Németországba, hogy Magyarország megvédére ott kiképeztes-senek és felfegyvereztessenek, hanem azért, hogy ágyutöltelékül a nyugati arcvonalon használják fel őket. A N.Sz. tagjai meglátogatták a nagyvázsonyi, a Tapolcza melletti, az érsekújvári, a Csallóköz-aranyosi és a mosonmagyaróvári alakulatokat. Mosonmagyaróváron a hangulat, különösen a tisztikarban, határozottan jó és lelkes, ellenben a nemzetiségi legénységben - például vendek is vannak ott - javításra szorul. Megemlíti, hogy

23.-30.

egyelőre csak egy autó áll rendelkezésre a propaganda munkára.
 Felkér^{i/}ük Z^{r/}elinváry Szilárdot, Bagi Pétert és Rosta Lajest, hogy
 másnap induljanak el először Jutasra, ennán Hajmáskére, majd Várpa-
 lotára, egy-egy közülük maradjon ezeken a helyeken és hazafelé ism^t
 ismét felveszi őket az autó. A közeljövőben a propaganda-utak sor-
 során Eszterháza, Esztergom és Tatatóváros kerül majd sora. A köz-
 közel^u mult napokban közvetlen összeköttetést teremtettek azzal a
 német katonaiⁱ parancsnoksággal, amely az arcvonal és a hadtáp kö-
 zöt^t működött von Both tábornok parancsnoksága alatt. Ezek igen jó
 magyar propaganda-tevékenységet végeztek és eddig is karöltve
 működtek a N.Sz-⁽³⁾szel. E^vvel a parancsnoksággal szoros együttműködés
 fog kialakulni. Ha megfelelő eszközöket bocsátanak a N.Sz. ren-
 delkezésére, az szívesen bekapcsolódik a munkájukba. Ennek a cso-
 portnak rendelkezésére áll hangszórós propaganda-autó, amellyel
 a falvakat járják végig.

BEKÜLDÖZTETVE
 1943. 10. 12.

Ha a Booth-csoporttal a megállapodás megtörténik, a porpagandaszolgálatra beosztottak ebben a munkában is résztvehetnek.

A közlekedési eszközök hiánya miatt felmerült a propagandaosztályok vármegyénkénti megszervezésének terve. A vasmegyei csoport Esső Sándor vezetésével már eredményesen működik. Felkéri Maróthy Károlyt a zalamegyei, Papp Józsefet a veszprémmegyei, Tömböly Dénest és Németh Andort a győrmegyei, Andréka Károlyt az esztergomi, Pintér Bélát a pozsonymegyei csoport megszervezésére és a propaganda ellátására. Maga ez utóbbival dolgozik. Sopronban maga a Szövetség láthatja el a feladatokat. Hangsúlyozza, hogy a megyei propaganda nem katonai propaganda, hanem arról van szó, hogy a főispán, alispán és polgármesterek stb. bevonásával megalakítsák a propagandaszervezeteket és ellásák a munkát. / 12 óra 35 perckor lefújták a kisriadót./

M a r ó t h y Károly vállalja a munkát, de felhívja a figyelmet arra, hogy ha az ember elmegy 140 km-nyire, ittmarad a családja nélkülözések közepette. Kéri Jaross Andort, hasson oda, hogy a képviselők és hozzátartozóik emberi elhelyezést kapjanak. Multkori felszólalása is hiábavaló volt, mert hozzátartozóit alig tudta Somogyból és Zalából átmenteni intézkedés hiányában, pedig kérte az intézkedést, azután pedig a menekülő lakosság ma sem tudja, ugyancsak intézkedés hiányában, hogy merre menjen, pedig erre is kért intézkedést. Kéri, intézzék el a németekkel az áttelepítés kérdését a képviselők, családtagok és podgyászok számára.

J a r o s s Andor visszavonja a Maróthy bekapcsolódására vonatkozó felkérését. A Szövetség propagandamunkája nem törvényhozói, hanem katonai munka, a képviselők ezért mentesülnek a katonai szolgálat alól. Ők maguk is naponta eltávoznak és itthagyják családtagjaikat. Ő nem gondoskodhatik a gazdasági kérdések elintézéséről, erre a Szövetség hivatott s az intézkedései már folyamatban vannak.

M a r ó t h y Károly visszautasítja Jaross felszólalását. Maga két harctéren küzdő hozzátartozójának családtagjairól gondoskodik

s ezekért tartozik felelősséggel. Ha behívják, itt hagyja őket. A nemzet szociálizmusért kifejtett sajtómunkája nem teszi őt méltóvá arra, hogy tőle akármiféle megbízást visszavonjanak.

E l n ö k szerint a félreértés abból származik, mert Maróthy nem volt jelen, mikor ő a Németországba való kitelepítés kérdésében megtett intézkedésekről beszámolt. Maróthynak csak az az aggálya állhat fenn, hogy korábban kellett volna intézkedni. Először vezetőség kellett ahhoz, hogy intézkedések történhessenek, azután óvatosnak is kell lenni, nehogy a törvényhozók meneküléséről beszéljenek. Biztos benne, hogy Maróthy a maga kötelességét a tőle megszokott energiával fogja teljesíteni, ezért kéri Jaross-t, hogy a Maróthy bekapcsolódására tett indítványát tartsa fenn s azt ne vonja vissza. A Nemzeti Szövetség tagjai szolidárisok egymással s ha a kiöltöztetés olyankor következik be, amikor Maróthy propagandauton lesz, a Szövetség gondoskodik hozzátartozói megfelelő elszállításáról..

Ezután a Szövetség Jaross előterjesztését tudomásulvette.

R e m é n y i- S c h n e l l e r Lajos pénzügyminiszter: Tegnap alkalmam volt a Németbirodalom megbízottaival a gazdasági természetű kérdéseket letárgyalni. Végeredményben két vonal az, amely bennünket ebben a kérdésben érdekel. Egyik az, hogy az átvitt pengőt hogyan lehet márkára átváltani, a másik az, hogyan történik a mi élelmiszerrel való folyamatos ellátásunk.

Ami ez első kérdést illeti, ebben csak elvi megállapodás jött létre, annyiban, hogy meg lesz az átváltási lehetőség, ez azonban nem szólhat korlátlan összegre. Ezt az átváltást egy későbbi időpontban meg lehet ismételni.

A második kérdésben, a folyamatos ellátás kérdésében is megvan a megegyezésünk. Megfelelő nagysága hitelkerettel fogok rendelkezni, amelynek terhére a tisztviselői fizetéseket folyósítani fogom. Ez alkalommal azt is tisztáztam, hogy ők a magyar parlamentet magyar Dienststelle-nek tekintik; ugyanogy, ha sor kerül rá, szabályos költségvetést fogunk összeállítani és annak kereteiben éppugy megjuk folyósítani az illetményeket márkában, mint itthon pengőben. Erre nekem az anyagi lehetőség ^{el}biztosítva lesznek.

A tárgyalások folyamán felvetettem azt a kérdést is, hogy pl. a pénzügyminisztérium esetében kiviheték-e mindenkit, aki eddig velem jött, vagy csak azokat, akikre ott az adminisztráció szempontjából szükségem lesz. Fel kellett vetnem ezt a kérdést azért, nehogy ennek el nem intézéséből utólag félreértések származzanak. Hozzátettem azonban, hogyha csak egy emberemet is nem vesznek át, aki most velem van, akkor magam sem megyek ki. A válasz az volt, hogy mindenkit kivihetnek. Hogy azután mindenkit felhasználók-e az adminisztrációban vagy sem, ez már más kérdés. Azoknak, akiket nem használunk fel, mindenesetre ajánlatos, hogy kint munkát vállaljanak. Arra ugyanis ügyelni kell, hogy ott ne tehertételként szerepeljünk, hanem az egységes frontba beállva, magyar becsülettel helytálló egyének legyünk. Ha így fogunk ki kint viselkedni, akkor megkapjuk ennek ellenértékét.

Van még ezenkívül számtalan részletkérdés, de mindegyikben a legnagyobb megértést tapasztaltam és így nagy megnyugvással fejeztem be tárgyalásaimat.

Keltek ők: Szóvateszi, hogy a csütörtökön tárgyalás alá kerülő indemnitási törvényjavaslatot. Tekintettel arra, hogy a ja-

vaslat letárgyalása és a kormánynak a felhatalamazás megadása feltétlenül szükséges az államháztartás továbbviteléhez, helyesnek tartaná, ha a N.Sz. tagjai elállva a vitától, egyhangulag fogadnák el a javaslatot. /Helyeslés/

Elnök ezután ismertette a harctéri helyzetet.

P a l l ó Imre harctéri élményeiről számolt be; majd

E l n ö k az ülést berekesztette.

/Az ülés végződött délután 1 óra 5 perckor/

A törvényhozók Nemzeti Szövetségének Sopronban

1944. december 19-én délután a Pannónia-szálló fehér termében tartott ülése Szász Lajos elnöklete alatt.

/Az ülés délután 5 óra 26 perckor kezdődött/

E l n ö k: ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~

Szeretettel köszöntöm a Nemzeti Szövetség megjelent tagjait és mai értekezletünket megnyitom.

Mélyen t. Nemzeti Szövetség! Aét függő kérdés van, amelyre választ kell adnom. Az egyik az, hogy Antál István letartóztatása ügyében a Nemzetvezetőhöz fordultunk nyomatékosan kérve intézkedését. A Nemzetvezető megbizta a belügyminisztert, nyomoztassa ki, hogy mi történt és annak alapján intézkedjék. Az intézkedés eddig még nem történt meg, mert a belügyminiszter ur csak tegnap érkezett haza németországi utjáról, de azonnal kézbe veszi a kérdést és el fogja intézni.

A másik az, hogy a Nemzeti Szövetség gazdasági bizottsága felvetette a kérdést, hogy mi történik akkor, ha Sopronból tovább kellene mennünk. Ezt a kérdést a kormány előtt a Szövetség elnöke is felvetette és kérte a kormány intézkedését. Hála Istennek, jelenleg a helyzet úgy néz ki, és reméljük úgy is marad, hogy ez csak felesleges óvatosság, de előrelátónak kell lennünk. ~~xxxx~~ Ebben a kérdésben Rajniss miniszter ur és a belügyminiszter ur tárgyaltak illetékes német tényezőkkel és a német birodalmi külügyminisztérium feladata az országgyűlés elhelyezése szükség esetén ~~xxxxxxxx~~ a Németbirodalom területén. Annak megállapítása, hogy hol fogják ~~xxxx~~ elhelyezni az országgyűlést, most van folyamatban és erre még nem adtak konkrét választ.

~~Ezek után~~

Ezek után engedjétek meg, hogy rátérjek egy törvényjavaslat ismertetésére, amelyet a miniszterelnökhelyettes ur a képviselőház elé kíván terjeszteni, és ^Aamint ^{egyszerűsége}multkor abban megállapodtunk, a törvényjavaslatokat, illetőleg azok tervezeteit, benyújtásuk előtt a Nemzeti Szövetség elé terjeszti a kormány. Ez alkalommal engem kértek fel arra, hogy ezt a javaslatot előttetek ismertessem.

A javaslat a Nemzetvezető munkatörzsének felállításáról szól. A javaslat szerint az országos munkarend-vezető mint a Nemzetvezető személye körüli tárcanélküli miniszter tagja a kormánynak és helyettesként egy államtitkár fog működni. Ez a munkarend-vezető vezeti a Nemzetvezető munkatörzsét.

1944. dec. 10. / 330-45.

A munkarendvezető vezeti a Nemzetvezető munkatörzsöit. Különböző nemzetpolitikai irodák létesítendők, az élükön álló vezetőket a Nemzetvezető nevezi ki és menti fel. Ezek az irodák kezdeményezik és előkészítik a szakminiszterek részére azokat a törvényjavaslatokat, rendelettervezeteket és egyéb munkálatokat, amelyek az állami élet összes vonatkozásaiban a Hungarista Mozgalom országépítő terveit lesznek hivatva előkészíteni. Ezeket a javaslatokat és tervezeteket az irodák vezetői a munkarendvezetők útján az illetékes miniszterekhez juttatják el. Az irodák számára szükséges munkaerőket a tárcanálküli miniszter nevezi ki, hívja meg, vagy alkalmazza. Az irodák vezetőinek, alkalmazottainak tiszteletdíját - mert ezek nem lesznek rendszeres állami alkalmazottak - a Nemzetvezető állapítja meg. A hivatalból elrendelt munkaerőknek az irodában eltöltött szolgálatuk nyugdíj szempontjából állami szolgálatnak számít. A költségekről addig, amíg a törvényhozás a költségvetésben biztosítja azokat, ennek a törvénynek alapján mint külön törvényes felhatalmazáson alapuló kiadásról történik gondoskodás.

A javaslat iddoka az, hogy a miniszterek jelenleg elvannak foglalva a folyó gondokkal, messzire, növő tervekkel, tehát nem igen foglalkozhatnak. Ezeket a jövőre tekintő terveket készítik majd elő ezek az irodák és juttatják az illetékes miniszterekhez, akik ezekben a végső szót kimondják és ezeket a terveket a parlament előtt képviselik. Tehát van egy tervezgető iroda, amely a jövőben kialakítandó munkaállam terveit készíti elő, tehát nem egy konkrét intézkedő szerv, hanem tanácsadó testület, ez a Nemzetvezető és a kormány számára. Ez az iroda javaslatokat készít, adatokat gyűjt, terveket dolgoz ki. Nehogy azonban olyan egyének tevékenykedhessenek a Nemzetvezető mellett, akik a parlamenttel szemben felelősséggel nem tartoznak, hanem a teljes alkotmányjogi felelősség érvényesülhessen

ezeknek az irodáknak vezetőivel szemben, ezért van szükség arra, hogy ezek részére egy tárcanélküli miniszter állíttassék be. Ezek az irodák tehát nem a miniszterek jogkörét veszik el, sőt a minisztériumokban folyó előkészítő munkálatokat sem veszik át, csak kiegészítik azokat a jövőre vonatkozó tervek elkészítésével, amelyek azonban az érdekelt miniszterek, a minisztertanács elé kerülnek, mielőtt az országgyűlés elé terjesztetnének. Ez a javaslat feltétlenül szükséges. A kormány semmiesetre sem kívánja vállalni, hogy ezt a kérdést rendeleti úton rendezze, hanem a törvényhozás ^(sz)koncenzusát kéri. Elnök a maga részéről kéri, hogy ezt a tervezetet, amely hosszas munkálatoknak nem első eredménye, hanem már több ilyen tervezet készült, fogadják el, nahogy a Nemzetvezető körül kialakulhasson valami intézkedő, rendelkezési joggal bíró, vagy magának ölynt^tvindikáló szervezet. Kéri, hogy ezt a javaslatot a N.Sz. tagjai tegyék magukévá most is és a parlamenti tárgyalás során is. Szükség van erre egyrészt azért, hogy ki ne alakulhasson a kormány mellett egy mellékkormány, másrészt azért, hogy mindenki felelősséggel tartozzék, aki a Nemzetvezető körében tevékenykedik.

Vitéz J a r o s s Andor az elnöki okfejtést helyesnek tartja alkotmányjogi szempontból is. Feltétlenül óvakodni kell attól, hogy egy kormány és egy árnykormány, vagy két kormány látszata legyen uralkodóvá ebben az országban. Ahogyan tervezve van ez a javaslat, megakadályozza, hogy az államfő körül klikk alakulhasson ki, mert a tárcanélküli miniszter személyén keresztül, ezek a tanácsadó szervek a kormányba bekapcsolódnak, tehát állandóan a kormány felelőssége alatt dolgoznak. Ha az államfő egy ilyen szervet szükségesnek tart, ez teljes mértékben csak helyeselhető. Ugyanakkor azonban az a személyes véleményem, hogy államvezetésünket egyedül a háború kell hogy uralja, tehát minden kormány tevékenység ezt az imperatívum^(vurst)ot kell hogy tekintse. A maga részéről is helyesel minden ügrelátó dolgot, amilyen ez a javaslat is. Egyszerűsítsük le rendkívüli mértékben a mai államvezetést.

Egyszerűen, kevés de nagy halálommal bíró emberrel lehet egy nemzetet és államot vezetni a háboru kellős közepén. A Hungarista programnak vannak az állam új rendjét felvázoló programpontjai, ezek természetesen érvényesüljenek akkor, ha visszaállítottuk az országot, tehát ha van ország, amely effektíve tud terjeszkedni, amelynek meg van a maga centripetális dinamikája. Minden energiát a háboru viselése és megnyerése érdekében kell latba vetni. Mellőzendő minden olyan munka, amely nem közvetlenül a háborut szolgálja. Elsősorban a háborut kell megnyerni, jogcíme a munkához is annak van, aki ennek érdekében dolgozik.

S z á s z Lajos elnök köszöni, hogy Jaross kiegészítette a szavait. A kormány tagjai ma nem érnek rá a jövő terveivel foglalkozni, mert el vannak foglalva a háboru gondjaival.

Ez a javaslat nem áll ellentétben a Jaross által mondottakkal. Mi minden erőnket beleadjuk a háboruba s egyetlen célunk az, hogy az országot vissza akarjuk szerezni, és pedig nem csak úgy, ahogyan most volt, hanem ahogyan az Uristen nekünk megteremtette. /Élénk helyeslés./ Ez azonban nem teszi feleslegessé, hogy tovább készüljenek bizonyos tervek, amelyek arra vannak hivatva, hogy a háboru után kialakítsák azt a Magyarországot, amelyet minden-ájan kívánunk. Határozottan jó, ha háboruutánra készen vannak a tervek, amelyek megvalósításához mindjárt hozzá lehet fogni. Ezt célozza az ismertetett javaslat.

Helyes álláspont, hogy ne komplikáljuk a dolgokat. Mindenesetre kétségtelen, hogy október 15-vel a magyar közigazgatásban bizonyos kuszaság állott be, de ugyanez áll az államvezetésre is. A különböző okok közül fontos oka ennek az, hogy a bolsevista csapatok mindjobban előre nyomultak. Ez lehetetlenné teszi az életviszonyok normalizálását, különösen azért, mert azóta állandó mozgásban voltunk. Egy stabilizálódási állapot bekövetkezése esetén egészen másként lehet rendezni a dolgokat, mint állandóan mozgó helyzetben. Az is kétségtelen, hogy súlyos szervezési problémák is merültek fel, amelyeknek megoldása nem volt kielégítő. Éppen ezért a Nemzetvezető a leghatározottabban kívánja, hogy különösképpen a nagyon elburjánzott kormánybiztosságok megszüntetessenek. /Helyeslés./ Ő maga kijelölt egy csomót, amelyet meg kell szüntetni. Ma megjelent a Budapesti Közlönyben az első fecske, egy rendelet, amely egyetlen szakaszában a közellátási miniszter alá tartozó összes kormánybiztosságokat egy tollvonással megszünteti. Ugyancsak a napokban jelenik meg a repülőgépgyártási kormánybiztosságok megszüntetése. Szóval a kormánybiztosságok elsorvasztása teljes erővel megindult. Elvileg a szerzett tapasztalatok alapján a leghatékonyabb intézkedések útjára lépünk. Kéri, hogy a javaslatot most is és a Házban is fogadja el a Nemzeti Szövetség.

Nagy Iván kifejti, hogy az egyes minisztériumok idáig önállóan működtek és az összekötő kapocs a miniszterelnök személye volt.

Utóbbi időkben a miniszterek személyében különböző irányzatok képviselődtek, egyik miniszter a totális államrendszer elgondolását képviselte, másik a liberális államrendszerét. Ez azért következett be, mert a miniszterelnök vagy nem akarta vagy nem tudta befolyásolni a minisztereit. Ez a közigazgatásnak és a magyar politikai életnek bizonyos kuszaságát eredményezte. Az új elgondolás szerint azonban a miniszterelnökhelyettes vezetése szerinte összezsugorodik, az agytröszt emberei nem alatta, hanem egy tárca nélküli miniszter fennhatósága alatt működnek. Erre a javaslatra szükség van, de politikai aggályainak eloszlatására kéri, hogy ez az agytröszt nem legyen egy külön szerv, hanem csak a miniszterelnökhelyetessel egyetértésben működhesék.

A megüresedett képviselői helyek betöltésével kapcsolatban az a kérése van, hogy miután ez a háború háború a végeért, az új képviselőket a végekről azaz a vonatkozó területekről hívják be. Olyan embereknek a behívására van szükség, akik a kisebbségi életben már beváltak.

E l n ö k: Válaszolva a Nagy Iván által elmondottakra, kifejti, hogy a közjogi bizottság ezt a kérdést már letárgyalta s a kormány előzetes tárgyalások alapján fogja a képviselői behívásokra vonatkozó javaslatát előterjeszteni. Megállapítja, hogy a koalíciós kormányzással kapcsolatban igen jó tapasztalatai vannak s mind a háború megnyerése, mind pedig a nemzeti és szociális érzés kérdésében teljes az egyetértés a kormány tagjai között. Nem tartja indokoltnak a Nagy Iván által előadott aggályokat, a szóbanforgó tárcanélküli miniszter ugyanis nem intézkedő miniszter lesz, mert minden javaslatát, tervezetét át kell adnia a szakminiszternek.

H a a l a Róbert: Hangsúlyozza, hogy a tervezett törvénnyel senkinek sincs szándékában bármilyen mellékkormány létesítése. Megállapítja, hogy az egész törvénytervezet az államfő elgondolásából származik, aki nemcsak a ma, hanem a holnap számára is akar dolgozni.

P o l o n k a y Tivadar: Nézete szerint a törvénytervezet nem mellékkormány, hanem egy tanácsadó szerv létesítését célozza, amelynek igen fontos előkészítő szerepe lesz, ezért örömmel fogadja a törvénytervezetet.

B o c s á r y Kálmán: Annak a nézetének ad ~~ad~~ kifejezést, hogy a lényeg nem az október 15-én lezajlott államszervezési forradalomban van, hanem a gazdasági forradalomban, amely még ezután következik be. Véleménye szerint a törvénytervezettel igen nagy szolgálatot végez a törvényhozás a nemzet jövője szempontjából.

H i n l e d e r - F e l s' Akos xutal az október 15-én és 16-án lezajlott eseményekre. A nemzet rettenetes válságon ment ~~kxxxx~~ keresztül, és ebből a válságból a Nemzetvezető ~~xxxxxixxxx~~ vezette ki és tőle várjuk a nemzet megmentését. Ha tehát a Nemzetvezető, akinek kezébe a nemzet jövőjét letettük, kívánja ennek a törvényjavaslatnak törvénnyé válását, akkor azt bizalommal és megnyugvással el kell fogadni.

A javaslat szerint kreálandó miniszter nem lesz ellentétben a miniszterelnökhelyettes tisztségével, ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ mert mindkettőjüket a Nemzetvezető nevezi ki, a Nemzetvezető tehát abban az esetben, ha a miniszterelnökhelyettes és az új tárcanélküli miniszter ~~kxxx~~ között valamilyen ellentét lenne, addig nevezhet ki új tárcanélküli minisztereket, amíg olyan minisztert kap, aki a miniszterelnökhelyetessel egyetért. A javaslatot elfogadja.

K r ü g e r A l a d á r x szerint a lényeg az, hogy ~~xxxxxxxxix~~ itt egy messzeteintő, tervező agytrösztől van szó. Sok olyan kérdés volt eddig a magyar életben, - tanyakérdés, nemzetiségi kérdés, új kereskedelmi törvény, agrárkérdés stb. stb. - amelyek^t nem értek rá megoldani. Most lesz majd egy olyan felelős szerv, amely szakemberekből állván és éppen a jövő nagy kérdéseinek megoldására lévén hivatva, meg is oldja ezeket a régen vajudó kérdéseket. Eppen ezért a javaslatot elfogadja.

E l n ö k ezután több felszólaló nem lévén, kimondotta, hogy a Nemzeti Szövetség a javaslatot egyhangulag elfogadja, majd a hadihelyzetet ismertette és válaszolt egyes kérdésekre.

H i n l e d e r f e l s Ákos: Kéri, hogy a terrortámadásokkal szemben védekezzen a kormány, ha másként nem, a zsidókérdés előtérbe helyezésével.

E l n ö k a légó-zsidót nem tartja eredményes megoldásnak.

J a r o s s Andor szerint néhány ütegre szükség van, hogy az ellenséges gépek ne merészkedjenek le tulalacsonyra.

E l n ö k kijelenti, hogy ma a német vadászok eredményesen működtek, mert az angolszászok bombáikat kénytelenek voltak Sopron és a Sopronkőhidai fegyház között ledobni.

B a l á s Károly kéri, tolmácsolja az elnök illetékes helyen a Nemzeti Szövetségnek azt a kérését, hogy Sopron légvédelme hatásosabbá tétessék. Itt a légi támadásokat az országgyűlés ideköltöztetésével hozzák kapcsolatba.

J a r o s s Andor bejelentéseket tesz. Tegnap a fővezérség részéről egy második gépkocsit kapott a propagandaosztály. Holnap ő és Stitz János meglátogatják a Hunyady-páncélgránátosokat a miniszterelnökhelyettes felkérésére. Élénk kapcsolatot sikerült teremteni a von Booth tábornok alatt működő német parancsnoksággal. Egy német főhadnagy nagyszerűen beledolgozta magát a magyar politikai viszonyokba és a magyar pszichébe. Ez január 1-14-ig rendelkezésre bocsátja a hangosanbeszélővel felszerelt gépkocsijukat és egy vetítőgépet. Ezzel végiglátogatják a kiképző táborokat. Erre a munkára kb. hat képviselőre lesz szükség. Közli a szombathelyi hadseregparancsnokságnak azt a kérését, hogy Veszprémben telepedjék le egy képviselő a propaganda irányítására. Lakásról a hadosztályparancsnokság fog gondoskodni részére. Bemutatja a német parancsnokság propagandacéduláját. Felkéri a képviselőket, tartsanak különböző témájú rádióelőadásokat, de a terjedelem ne legyen több 3-4 gépelt oldalnál.

P o l o n k a y Tivadar: A légitámadásokra való tekintettel javasolja, hogy a M. Sz. üléseit ezentúl ^(délután) fél 11 óra helyett fél 10 órakor kezdje. /Felkiáltások:Jobb lesz délután!/ Ezután a megszállt területek lakosságának helyzete felől érdeklődik.

E l n ö k: Közli, hogy e téren igen szórványos kémjelentések csak rendelkezésre, amelyek azonban egybehangzóak abban, hogy a férfilakosságot elhurcolják, a nőkkel szemben erőszakosságokat követnek el, a lakosságot éheztetik és minden élelmet és ruhát elszednek tőlük.

O r s z á g h Pál: Zala megye déli részével való közlekedés lehetővé tételét szorgalmazza.

E l n ö k: Kifejti, hogy a közlekedés megjavaitásáról csak a jövő hónapban lehet szó.

Ezután az ülést bezárja.

Az ülés este 7 óra 5 perckor végződött.

A Nemzeti Szövetség ülése 1944. dec. 22-én
a soproni Városháza nagytermében..

Az ülés kezdődik d.e. 9 óra 44 perckor.

Az elnöki széket Jaross Andor foglalja el.

E l n ö k: Megnyitja az ülést,üdvözli a megjelenteket, majd rátér a magyarországi és a nyugati harci helyzet ismertetésére a tegnap déli adatok alapján s válaszol Incze Antal és Magy Iván képviselőknek felvilágosításaira és kérdéseire.

Vitéz Z e r i n v á r y Szilárd: Beszámol Kihajda Vilmos képviselőtársával tett propagandautjáról, amelynek során a jutasi tiszthelyettesképző iskolát, a várpalotai gyalogsági és a hajmáskéri tüzérségi kiképző táborát látogatták meg. Ezt megelőzőleg még azt a barátságtalan modort teszi szóvá, amelyet Szombathelyen tanusítottak velük szemben az ottani katonai hatóságok benzinfelvételzés közben.

A jutasi tiszthelyettesképző iskoláról a legnagyobb elismerés hangján szól, mert ott szerzett tapasztalataik szerint mind a tisztikar, mind pedig a légénység hangulata, továbbá a bánásmód és a kiképzés egyformán kitűnő.

Annál szomorubb tapasztalatokat szereztek Hajmáskéren. Mindjárt odaérkezésük után egy Majerszky nevezetű hadnagy informálta őket az ottani helyzetről és igen rossz képet festett az egész táborról, különösen annak tisztikaráról, amit mindenben megerősítettek az ott látottak. A tisztikar és azon keresztül a légénység hangulata is a lehető legrosszabb, aminek oka egyrészt a Németországba való kimenetel ellen a tisztikar részéről folytatott igen erős propaganda, másrészt az, hogy az ottani német katonai alakulat kiürítés ürügye alatt minden megmozgatható dolgot összeszed, s ez alól nem mentesülnek a kincstári dolgokon felül még a tisztikar és a légénység magántulajdonát képező holmik sem. Ennek igaz voltáról ők maguk is meggyőződtek.

Megállapítja ezek után, hogy nagyon nem szívesen fogadta őket a tisztikar s az egyetlen Majerszky hadnagyon kívül a tábor parancsnokától kezdve mindenki le akarta őket beszélni arról, hogy a táborban előadást tartsanak.

10.15-10.30

Dr.László
Kámán

Azt mondták, hogy előadástartásnak nincs értelme, a legénység nem akar harcolni, 30-40 %-a szökésre hajlamos, a legénység inkább választaná az orosz megszállást, mint a mostani helyzetet a németekkel. Mi annál inkább előadást tartottunk, ezt megakadályozni nem tudtunk. Megállapodtam Kuhajda Vilmossal, hogy ő vitatkozni kezd, én pedig megfigyelem a szellemet, a hatást. Kuhajdának majdnem bicskára-menő vitája volt a tisztikarral, a végén,miután látták, hogy nem tudják megszabotálni a dolgot, reggel 8 órára összehívták a legénységet, Körülbelül 600 rohamz^{as} honvéd volt ott, feszült figyelemmel ültek. A tisztek előre azt mondták, hogy ezek egy szavunkat sem fogják elhinni. Egyezredes azt mondotta vacsora közben, hogy egy módja a van a propagandának: ha ki méltóztatátok menni a tűzvonalba és egy kis propagandaelőadást tartanátok ott, ahol röpködnek a gránátok. Meg is kérdezte tőlem, hogy voltam-e a tűzvonalban, mire én azt feleltem, hogy voltam egy pár óra hosszat, erre ő azt mondotta, hogy ő már többet volt ott. Én azt mondtam neki, legyen szerencsénk, kalauzoljon be bennünket az ezredes ur a tűzvonalba. Az ezredes azt felelte, hogy ez neki nem feladata. Előadásom során fanatizálni akartam a honvédek, a végén két-három katona felugrott, éljenezni, tapsolni kezdett, erre mind felugrottak és percekig tartott a taps és az éljenzés. Megkérdeztem, hogy: Fiúk, jöttök védeni a házatokat? A felelet az volt: Vezessen! A végén a tisztek mind kipárologtak a teremből és mi ott maradtunk a legénységgel. Ezután Kuhajda beszélt egy fél óráig a legénységhez, talán még nagyobb hatással. Egyik-másik honvéd odajött és azt kérdezte tőlünk, miért nem beszélnek hozzánk így a tiszt urak és miért nem vezetnek bennünket? HA minden táborban volna egy propaganda

tiszt, aki megteszi kötelességét, fanatizálni lehetne a honvédséget. A végén sikerült bizonyos foku barátságos szellemet kelteni a német bajtársak iránt is, azt mondtuk, hogyha elmérgesedik a viszony a németekkel, az csak az ellenségnek kedvez. A jóérzésű tisztek több öreg törzstiszt nyomása alatt állanak, akik angolszász, sőt orosz barát beállítottságúak. Az egyik tiszt azt mondtotta, a történelem fogja elbírálni, hogy talán nem Horthynak volt-e igaza. Erre azt mondtam: ha te így beszélsz, megérdemled azt a tarkó lövést, amelyet megkapsz, hiába leszel a bolsevisták kutyája. Reggel nem mentünk Várpalotára, mert ott a rohamzlj.-kat még csak most állították fel, azonkívül Hajmáskért bombázták és állandóan pásztázták az utat. Amilyen rend van a Jutasi táborban, éppen olyan rendetlenség van Hajmáskéren. Senkit sem igazoltatnak, a kémek szabadon járhatnak, mert kicsi az őrség. Az előharcoló tüzérség között remek a hangulat, a magyar tüzér a világ első katonája. Azt mondják, nyomasztó fölényben vannak az oroszok, de ha az orosz lögyet-kettőt, rögtön 8-10 lövést kap válaszul. De a tüzér hiába viszi előre az állását, éjjel hecsu^szik az orosz gyalogság. A tüzérség kívánsága, hogy minél előbb vessék be a rohamzlj.-kat, amelyek nagyon jók lesznek, ha foglalkoznak velük. A német páncélosok elsőrangúak, de a magyar tüzérek sokszor nem tudják megérteni, miért van az, hogy bizonyos ideig tartó helytállás után hátramennek és a magyar tüzér ottmarad.

Végeredményben a helyzet az, hogy a magyar tüzérek mindig az utóvéd szerepét töltik be. Ha a németek az egyes helyeken tovább kitartának, akkor már ki lehetett volna üzni az oroszokat. Erősebben ellenőrizni kell az idősebb törzstiszti kart, mert annak 85-90 százaléka nem megfelelő szellemű, harcolni nem akar, angolszász szellemű és beállítottsgu. Amelyik kisebb rész nyilasnak mondja magát, az csak opportunizmusból teszi. Hivatása magaslatán álló s valóban jobboldali szellemű törzstiszttel alig találkozott még. Ami a német fosztogatásokat illeti, ezt megerősítették a nyilasok is.

K u h a j d a Vilmos: A jutasi táborban azzal fogadták őket, végre megjelentek, hogy jobboldali propagandát kapjon a legénység és altiszti kar! Itt udvariasan fogadták őket. Hajmáskéren a tisztekkel folytatott beszélgetés nem volt kedvező. Itt a tisztikarban világnézet nélküli zagyva politikai nézet alakult ki. Ez azért van, mert a harc elől menekülni szeretnének, az életüket akarják menteni s mindenki magát akarja mentesíteni azzal, hogy a legénység rossz hangulatára panaszkodik. A tiszti étkezdeben nyíltan mondták: a háború fogja megmutatni, kinek volt igaza: Horthynak-e vagy Szélasinak? Erre ő azt mondtatta, hogy pld, Dálnoki Miklós Bélának sohasem lehet igaza, mert aki elárulja hazáját és átrétol az ellenséghez, az minden becsületes magyar ember előtt erkölcsi halott marad. Udvarias formában bár, de így kellett beszélniök. A tényleges és tartalékos tisztek között bizonyos feszültség észlelhető. Ennek oka az, hogy a ténylegesek minden előnyt a maguk és családjuk részére igyekeznek kiharcolni és nem segítik a tartalékosokat. Az ezredes feleségét és élelmiszereit sikerült autón elszállítani, de az állapotos tiszti feleségnek nem jutott kocsi. Hajerszky hadnagy, a vérosparancsnok, lenézett ember a tisztikarban. Fegyelemtartás mellett a tisztek és legénység között bajtársias szellemnek kellene kialakulni. Amikor megkérdezte a tiszteket, hogy vele, az közhonvéddal hajlandók volnának-e egy asztalhoz leülni máskor is, fanyalogva mondták rá, hogy igen. A németek fosztogatásai valóban lehangolóan hatnak. Ha nem történik intézkedés a fosztogatások megszüntetésére, a legjobb szándéku magyar ember is németellenessé fog válni Hajmáskéren.

Kuhajda

A legénységgel való beszélgetés során igyekeztek a honvédeket meggyőzni arról, hogy az egyes személyre nézve sem megoldás az, ha leteszi a fegyvert, mert az orosz vagy azonnal golyófogónak állítja be, vagy pedig elhurcolva munkaerejét használja ki.

E l n ö k : Közli, hogy Stomfay-Stitz János képviselőtársával végzett körútjuk során a Hunyady páncélgránátos hadosztályt akarták volna meglátogatni, de már nem találták Magyarországon, mert közben kiment az alakulat Németországba.

Ezután Zalaszentgrótra és Zalaapátiba mentek az ottani táborok megismerésére. Utóbbi helyen 4000 ember előtt tartottak előadást. A tisztekkel való beszélgetés során megállapították, hogy vannak igen jó képzettségű tisztjeink is, de a többség teljes mértékben hijjával van a világnézetnek, a nemzetpolitikai nevelésnek és meggyőződésnek. Ezek azután lecsökkentik és elsorvasztják a hozzájuk beosztott értékesebb tisztek lendületét is. A nemzetpolitikai nevelés hiánya folytán a tisztikar nem áll a helyzet magaslatán, s nem tudja betölteni azt a szerepet, amely reá különösen a mai háboruban már hivatásánál fogva is vár.

Megemlékezik ezután a kaposvári alakulatról, amely a közeli napokban fog kimenni Németországba átképzés céljából. Általában hangsúlyozza a különböző alakulatok meglátogatásának fontosságát, hogy felvilágosítsák őket a Németországban való átképzés nagy jelentőségéről.

N.Sz.dec.22.

Nagy lelkesedéssel vettük tudomásul a Hunyadi páncélgránátos hadosztály felállítását, bár ennek volt bizonyos ára, mert S.S.alakulatként jelentkezik és nekünk az a véleményünk, hogy a magyarból honvédként is lehet kemény katonát nevelni. Mind^{en}ki úgy gondol, a Hunyadi páncélgránátosokra, mint akik példát fognak statuálni. Sajnos, úgy látszik, szedett-vedett vagányokból toborzódtak, úgyhogy Vas és Zala megye fellélegzett, amikor utolsó részlegüket is elszállították. Remélhetőleg ezekből a vagányokból katonákat nevelnek Németországban és akik nem törnek be a fegyelembe, azokat rövid úton el fogják intézni. Sajnos, az egyik oldalon a zászlaját elhagyó honvédet látjuk, a másik oldalon pedig azt, hogy akiből hősöket akarunk nevelni, azok rablási alkalomnak tekintik a háborút. A honvédtisztek, akik be akartak lépni ebbe az alakulatba, visszariadva hagyták ott őket. Zala megyei tapasztalataink egyébként inkább jók: láttunk kemény magyar tiszteket, akik kemény magyar honvédek tudnak kiképezni. A mai magyar honvédség és tisztikar akkor lesz egészséges, ha kb. 25 %-át kioperálják és olyan helyen állítják be szolgálatra, ahol nincs lehetőségük beteg szellemiségükkel fertőzni.

S t o m f a y - Stitz János rámutat arra, hogy amilyen a tiszt, olyan legénység. Fegyver nélkül nem lehet hősiességet kívánni. Visszáság, hogy a tiszti családok ott élnek majdnem a front közelébe. A katona csak másodszorban legyen családfő. A Hunyadi páncélgránátosok élelmezése jobb mint a honvédeké és éppen ott, ahol ilyen jó az ellátás, betörték 3 templomba és elvitték a szentségtartókat, aminek semmi köze az élelmezés feljavításához. Vagy legyenek ezek magyar katonák, vagy legyenek német katonák. A német jelleget domborítják ki,

amikor magyar hatóságok akarják őket megfegyelmezni. Olyan tisztekkel kell ellátni őket, akik fegyelmezni tudják és akarják ezeket az embereket.

B o g á r László szerint egy ilyen páncégránátos azt mondta, hogy 5 napig nem kaptak enni és nem volt bakancsuk. Említést tesz egy a nyilasok ellen nyilatkozó hadnagyról, aki zsidó feleségétől elvált ugyan, de a másik ajtón bejár hozzá. Ilyen körülmények között nem lehet jó a szellem. A gazembert főbe kell lőni akár táborok, akár honvéd.

vitéz J a r o s s Andor: Amennyiben az élelmezés tekintetében mulasztás történt felelősségre lehet vonni a megfelelő tényezőket. Olyan jelentést kapott, hogy egy vasuti állomásra bizonyos mennyiségű női cipő érkezett és a páncélgránátos hadosztály ottlevő alakulata igényt tartott rá és evvel az igénnyel a helyi parancsnokság is egyetértett. Ki kell irtani azt a szellemet, hogy az az ügyes ember, aki minél többet tud a csapatnak szerezni.

K u h a j d a Vilmos kéri Jaross Andort, hogy mindig egy tiszt és egy légénységi állományú propagandista menjen ki előadást tartani.

v. J a r o s s Andor kijelenti, hogy ezt eddig is figyelembe vette és a jövőben is figyelembe veszi. A Hajmáskéren tartózkodó német alakulatok magyar kincstári vagyont idegeneittek el és idegenitenek el. Most már intézkedés történt ezeknek az anomáliáknak a megszüntetésére. A fegyelem meglazult egyes németalakulatoknál is. Lehetetlen, hogy ilyenek történjenek Hajmáskéren, amely közvetlenül veszélyeztetett hely.

XXXXXXáxixhxyxKáxxályx

M á t é Imre: Van egy rendelet, amely szerint a tényleges és tart. tiszték kivételével mindenkinek be kell szolgáltatni minden fegyvert. A háznagy kéri a képviselőket, hogy a beszolgáltatásra nem kötelezett képviselők fegyverük számát az engedély megadása végett jelentsék be.

I n c z e Antal: A sopronkövesdi konkrét esetből felhívja a figyelmet a rossz propaganda kellemetlen hatására. Tegnap három hatalmas német teherautó piros és fehérszínű röpcédulákat dobott le ezzel a felirással: Éljen. Sztalin és a proletárdiktatura! A lakosok megrémültek, hogy már a németek is Sztalint éltetik, de nem vették észre, hogy az aláírás alatt ott fekszik egy hulla is, ami világossá teszi, hogy anti-bolsevista plakátról van szó. Olyan röplapokat kell szerkeszteni, amelyet a nép is megért.

M a r ó t h y Károly: Ugyanez történt Nagycenken is. A piros cédula felelős kiadójaként Czákó Pál szerepel, tehát a Centrumnak van ^{újk.} köze ehhez az ügyetlen plakáthoz. Egyébként a benzinhiányról panaszko-

E l n ö k: Bőljelenti, hogy összeköttetésbe lépnek von Booth német tábornokkal, aki alatt magyar propaganda folyik német részről. Honvédségi utalványra a propagandaosztály két autója kap benzint, de úgy kell a dolgokat intézni, hogy a Sopronba érkezéskor még legyen 30 liter benzin. Így át lehet hidalni a nehézségeket.

Vitéz V á c z y György: Szóváteszi, hogy a Németországba való esetleges kitelepítéssel kapcsolatban még csak 66 nyilvántartási lap érkezett be. A képviselők és felsőházi tagok a háznagyi hivatalban vegyék át a nyilvántartási lapokat és kitöltve adják vissza.

M á t é Imre: Amely pillanatban készen lesz a nyilvántartás, a németek megkapják azt s megtörténik az intézkedés a hely kijelölésére. Az áttelepüléssel kapcsolatban az illetékes németbirodalmi szerveket már kijelölték. A magyar kormány azonban azon az állásponton van, hogy nem szabad tulságosan forszirozni a dolgot. A vitéz Imrédy Béla által összeállított pro memóriát megkapták a németek. Ha aktuális lesz a dolog, a választ meg fogják adni.

E l n ö k: Ismét felhívja a figyelmet arra, hogy akinek megfelelő témája van, dolgozza fel rádióelőadás formájában. Felkéri vitéz Váczy Györgyöt, Rosta Lajost, vitéz Zerinváry Szilárdot, Mosonyi Kálmánt, Maróthy Károlyt, Botár Istvánt, Rapcsányi Lászlót, Nagy Ivánt és Stomfay-Stitz Jánost, hogy az értekezlet után maradjanak a teremben. Boldog karácsonyi ünnepeket kívánva, az értekezletet bezárja.

Az ülés végződik d.e. 11 óra 28 perckor.

A Nemzeti Szövetség ülése 1944. december 29-én
a soproni Városháza nagytermében.

Az ülés kezdődik délelőtt 11 óra 1 perckor.

Az elnöki széket vitéz Jaross Andor foglalja el.

Elnök: Az ülést megnyitja és mindjárt rátér a harctéri helyzet ismertetésére, majd válaszol az egyes felszólalásokra.

Szöllősi Jenő miniszterelnökhelyettes: Ugyancsak ismerteti a harctéri helyzet más vonatkozásait és felel a kérdésekre.

Szemák Jenő: Érdeklődik a debreceni ellenkormány felől.

Szóllósi Jenő miniszterelnökhelyettes: Debrecenben összejöttek egyes képviselők, felsőházi és törvényhatósági bizottsági tagok és valami nemzetgyűlésfélét alakítottak meg. Kiküldöttek egy politikai bizottságot az "alkotmányosság" helyreállítására. Ez a politikai bizottság megbizta Dálnoki Miklós Bélát a kormányalakítással. Dálnoki Miklós Béla a következő listát állította össze.

Honvédelmi miniszter: Vörös János, közellátási miniszter vitéz Faragó Gábor volt csendőrségi felügyelő, földmivelésügyi miniszter Nagy Imre. Őn a moszkvai rádió közlését ismerttettem s ez a név valószínűleg téves, talán Nagy Ferencről van szó. Vallás-és közoktatásügyi miniszter gróf Teleki Géza, a volt miniszterelnök fia; pénzügyminiszter Vásáry István kisgazdapárti képviselő; külügyminiszter Gyöngyösi János kommunista, igazságügyminiszter dr. Valentin Agoston szegedi ügyvéd, aki már régóta ismeretes kommunista üzelméről; kereskedelem-és közlekedésügyi miniszter Gábor József zsidó-kommunista. Valentinról bővebbet tud mondani Szögi Géza államtitkár ur. /Szögi Géza államtitkár: Szegeden szőnyegszövő üzeme volt és fegyházban ült közellátási panamai miatt! / Iparügyi miniszter Takács Ferenc volt szociáldemokrata képviselő. Ez szélsőséges agrárszociálista tevékenységet folytatott már évtizedek óta. Társadalombiztosítási miniszter Molnár Ernő kecskeméti ügyvéd, szintén kommunista. /Gesztelyi Nagy László: Fivére az első alkalommal kiszökött Moszkvába! / Belügyminiszter Erdélyi József. Valószínűleg Erdei Ferencről van szó, makói hagymakertész-családból származott.

Mint látható, Debrecenben a független kisgazdapárt, a nemzeti földmivespárt és a kommunistapárt tagjaiból alakítottak meg egy szélesre alapozott kormányt.. A politikai bizottság a kormánylistát elfogadta, majd a kormány tagjai fogadalmat tettek, hogy a magyar néphez hűek lesznek és a titkot megőrzik. Külpolitikai programja: fegyverszünet a szovjettal és a szövetséges hatalmakkal, a háborus kártérítés elvállalásával, tehát vállalják másfélmillió fő leadását. Jóviszonyra törekszenek minden demokrata állammal s ősszinte barátságot akarnak elsősorban a hatalmas szovjetunióval. Totális harcbevétést rendelnek el a németek és bérenceik ellen. Céljuk a független és demokrata Magyarország teljes szabadsággal. A zsidótörvények hatályon kívül helyezését ígérik, feloszlatsnak minden nyilas formációt ezek eltávolítása céljából. Földreformot ígérnek a nyilasok, a volksdeutschok és azoknak földjéből, akik a németeket aktíve támogatták. Magyar haderőt szerveznek és fel fogják szabadítani a még idegen megszállás alatt lévő magyar területet.

Ennek a kormányalakításnak a lényege az, hogy a magyarságot fegyverbe akarják állítani a magyarok ellen. A kormány megítélése az hogy ennek az ellenkormánynak megalakulását a legszélesebb körben publikálni kell megfelelő propagandával./Helyeslés./ A propaganda nem lesz nehéz feladat, mert a támadási felületük igen nagy. Bizonyos vagyok benne, hogy ezek egyes embereket magukhoz csábíthatnak, de a magyar tömegek meghódításáról szólni nem lehet. A propagandát megkezdjük és azt erőteljesen folytatjuk, de ehhez a feltétel az, hogy a felszabadítás munkájában mi magyarok minél nagyobb erővel tudjunk résztvenni. Bizom benne, hogy a magyarság fel tudja szabadítani az országot és sorompóba tudjuk állítani a szükséges erőket. Mindenki bizzék benne, hogy fel fog támadni Magyarország, mert megvan benne az élni akarás vágya. Nem vagyunk rosszabbak a régi magyaroknál. A törökök hatalma egykor Kőszegnél tört meg. Bizom benne, hogy a Kőszegen tartózkodó magyar kormány ebben jó óment láthat. Mindenki, akár tíz ember előtt is, propagálja a felszabadítás eszméjét. Most azonban már a tényeket nyilvánosságra kell hozni. Mi tulságosan lojálisak voltunk a régi rendszerrel szemben, mikor a történeti tényeket elhallgattuk, de most már elő kell állni a tényekkel, nem halmozhatjuk a hibát egymásra.

Egy hiteles megállapítás a tények közül. Augusztus 20-án szóba került a magyar csapatoknak Délerdélybe való bevonulása. Komoly tárgyalás folyt, a polgári elemek követelték a bevonulást, a katonák ellenálltak. És amikor a polgárság győzött és a katonaság megadta magát, akkor jött a bejelentés: döntés történt a legmagasabb helyen, hogy nem megyünk be! /Nagy zaj./ Ez történelmi tény. Beregfy Károlyt megakadályozták abban, hogy az erők összefogásával bevonuljon csapataival Délerdélybe.



BEVÉTELEK ÉS
KÖLTSÉGEK

Arra vonatkozóan is vannak adatok, hogy ~~hogy~~ katonai helyzetünket az ellenség ismerte. Az árulásnak most fizetjük meg az árát.

P o l o n k a y Tivadar a román árulást követő eseményeket ismerteti, s hangsúlyozza, hogy mindnyájunknak kötelességünk^é a tényleges való helyzet feltárásával a Németországgal fennálló baráti viszonyunk elmélyítése.

I n c z e Antal a magyar rádió hihetetlenül rossz műsorának megjavítását sürgeti.

S z ö l l ő s i Jenő miniszterelnökhelyettes: A magyar kormány Bécsben egy 220 kw.adóval fog rendelkezni. Ennek a szerkesztősége össze van állítva és néhány napon belül meg fog kezdődni a Bécsből irányított magyar adás.

A Németországba való áttelepülés kérdéséről szólva hangsúlyozza, hogy a kormány erősen bízik abban, hogy erre nem fog sor kerülni. A köteles gondosságot azonban nem akarván elmulasztani, a kormány és az országgyűlés tagjainak elhelyezése tárgyában már korábban megindította a német kormánnyal a szükséges tárgyalásokat s rövid időn belül napvilágot látnak az e téren kialakult tervek.

A nyugati német támadás a legnagyobb erővel tovább tart és a német katonai vezetőség közlése szerint tervszerűen bonyolódik le és a kilátások szerint hatalmas katonai sikerre fog vezetni, aminek a hazai fronton is meg lesz a kellő hatása.

Horváth Géza: Kéri, szervezzék meg az akciót Budapestnek a felszabadítás utáni élelmiszerrel való ellátására.

Szöllősi Jenő miniszterelnökhelyettes: Ez a kérdés nemcsak a kormányt érdekli, hanem engem saját személyemben is foglalkoztat. Mihelyt a lehetősége meglesz, azonnal megindulnak a szállítások, akár talicskával is.

Báró Feilitsch Bertold: Az áthelyezéssel kapcsolatban kéri a kormányt, hogy fontolja meg a kérdést. Ha külföldre megyünk, mi leszünk az emigráltak, ami bizonyos közjogi nehézségeket vonhat mag után. Nem szól a kitelepítés ellen, de erre csak akkor kerüljön sor, ha feltétlenül szükség lesz rá.

Vitéz Váczy György, a gazd. biz. előadója: Ismerteti, hogy a kitelepítéssel kapcsolatban idáig 112 nyilvántartó lap érkezett be, kéri a még hiányzókat kitöltését. Ezekből 75 képviselői, 6 felsőházi lap, a többi a tisztviselőké és parlamenti öröké. Összesen 417 kitelepítendő családtagot jelentettek be eddig. Összesen 950 személy kitelepítésével kell számolni. Idáig 16 vagon/15 tonnásat/ igényeltek.

Balás Károly: A képviselői illetmények utalványozásával kapcsolatban kéri, hogy a nyugdíjasok és az illetményekkel rendelkezők nyugdíjukat és illetményüket is kapják meg.

Vámos János: Kéri a Szövetség vezetőségét, hogy a kitelepítés esetére gondoskodják megfelelő könyvtár létesítéséről.

Tasnádi Nagy András: A gazdasági bizottság jelentésével kapcsolatban szövegesíti, hogy vannak a képviselők között olyanok, akik eljöttek Sopronba és sietve felvették a kéthavi átköltözködési illetményt s azután tüntetőleg távoztartották magukat a soproni országgyűlés működésétől. Ezek azok az urak, akik kétfelé akarnak nézelődni, hogy alkalomadtán megmutassák: ők ezt a társaságot lenézték s ők másfelé tartoznak tulajdonképpen. Kéri a Szövetség elnökségét, köriratban figyelmeztesse a képviselőket, hogy ne csak az egyszeri itteni megjelenést tartsák magukra kötelezőnek, hanem a Ház és a Szövetség munkájában való következetes és állandó részvételt is.

E l n ö k : A N.Sz. a kívánt értelemben felszólítást fog intézni tagjaihoz.

Gróf S e r é n y i Miklós kérdi, hogy a Németországba történő áttelepítés esetében lesz-e elegendő fuvar a csomagok összeszedésére.

E l n ö k a kérdést átteszi a gazdasági bizottsághoz.

R a p c s á n y i László: Tasnádi Nagy András felszólalásába belekapcsolódva szükségesnek tartaná, hogy a N.Sz. tisztázza tagjainak létszámát és zárja le a jelentkezést.

E l n ö k : Ezzel a kérdéssel az állandó bizottság fog foglalkozni.

H o r v á t h István kéri, hogy a határhoz közel lakó képviselők fogatolt járműveken vihessék ki csomagjaikat Németországba.

K r ü g e r Aladár: Kifogásolja, hogy a fővárosban lévő felsőházi tagok~~közül~~ közül csak kettő jött le Sopronba.

/ Kis riadó kezdete 12 óra 20 perc./

H o r v á t h Sándor: Kéri a N.Sz. közbenjárását abban az irányban, hogy azok a képviselők, akik vidéken laknak, autóikba üzemanyagot kapjanak az üléseken való megjelenhetés céljából.

E l n ö k : A felvetett kérdéssel kapcsolatban utal a fennálló üzemanyaghiányra.

B o c z o n á d i S z a b ó Imre: Kéri a N.Sz. közbenjárását a háznagyi hivatalnál, hogy a Sopronba beköltözni kívánó képviselők lakáshoz juthassanak.

Vitéz V á c z y György: Közli a gróf Serény Miklós által felvetett kérdéssel kapcsolatban, hogy a csomagok elszállítására mindössze négy teherautó áll rendelkezésre. Kívánatosnak tartaná, hogy a vidéken tartózkodó képviselők az ott helyben szerzett fogatolt járműveken szállítsák el holmijaikat.

Horváth Ferenc: Javasolja a vidéken lakó képviselők részére egy raktár létét, ahová előre beszállíthassák holmijaikat.

Rapcsányi László: Kérdi a pénzügyminisztert, számíthatnak-e a képviselők, különösen a nagycsaláduak valami anyagi támogatásra?

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter: A kormány elhatározta, hogy a tisztviselők részére megadja azt a bizonyos hadipótlékot, amely a vezérezredesnél napi 8 pengő s innen lefelé megy, azonkívül minden családtag, így a feleség után is havi 100 pengőt ad. Ezt kapják a képviselők is, de előbb be kell sorolni őket valamely rangosztály mintájára. /Vámos János: Kérjük az elmaradt nyugdíjak kiutalását is! /

Most áll rendezés alatt. A karácsonyi segélyek stb. megérkeztek ide Pestről az utolsó postával.

A Nemzeti Szövetség tudomásul vette a pénzügyminiszter választát.

Horváth Sándor: A hadbavonultak hozzátartozói decemberi segélyüket sem kapták még meg. Kéri az intézkedést errenézve.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter: Pesten három hónapot előre kiutaltak még decemberben. /~~Akközsséxi~~ Horváth Sándor: A jegyzők nem tudnak róla! / A községi jegyző kérjen, ha nincs pénz a pénztárban.

Elnök: Beszámol a propagandamunkásságról. A Fővezérség VI. osztálya két autót bocsátott a propagandaosztály rendelkezésére. Az egyik üzemképtelen állapotban jött meg Budapestről. A másik autó Kuhajda Vilmos képviselővel bennszorult Budapesten, mert már napok óta nem tud jelentkezni.

Bejelenti, hogy a német propagandacsoporttal január 1-14. között megállapodott terv változtatásokra szorul. Ennek a tervnek precíz kidolgozására holnap, szombaton délelőtt fél 10-kor ülést tart a Szövetség.

Az erőteljes propagandának két irányban kell megindulnia, egyfelől a szovjetpropagandával szemben, másfelől arra, hogy a debreceni ellenkormány impériuma nem terjed ki még a volt trianoni területre sem, mert Debrecennél végződik a magyar határ, tehát az ellenkormány már eladta a hazát.

A németek felkérték a Nemzeti Szövetséget arra, indítson intenzív propagandát az elleneséges külföld rádióinak hallgatása ellen.

Ismétli, hogy holnap d.e. fél 10-kor ülést tart a Szövetség, azután pedig kedden d.e. 9-kor tart értekezletet.

Az ülés 12 óra 43 perckor végződött.

A Nemzeti Szövetség ülése 1945. január 2-án.

Az ülés kezdődik délután 4 óra 31 perckor..

Az elnöki széket Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k: Köszönti a Szövetség megjelent tagjait, majd történelmi visszapillantást vet az elmúlt esztendőre.

- Ujesztendőkör -mondotta- minden szorgos gazda és iparos számadást vet, megnézi az elmúlt év eseményeit, eredményeit és azokra építi fel jövőendő terveit. Azt hiszem, nem lesz talán érdektelen, ha mi is visszapillantást vetünk a múltba.

1944 a súlyos megpróbáltatások esztendeje volt, de a magyar nemzet kiállta a súlyos próbát, mert lelke szilárdná erősödött. Kiküszöbölte magából a salakot s most, bár nehéz fellegekkel terhös az ég, Istenébe és saját erejébe vetett hittel harcolva és harcra készülve várja a szép és boldog esztendőt, amely meghozza számára is reményei beteljesülését. Az elmúlt esztendő bebizonyította, hogy a magyarság nem Mohács népe, tud összefogni és összetartani. Már az elmúlt esztendő első negyedében megindult a törekvés a nemzeti alapokon álló és szociális gondolatokkal foglalkozó politikusok összefogására. Vitéz Sztójay miniszterelnöknek a nagy nemzeti egység létrehozására irányuló törekvései azonban eredménytelenek maradtak. Emverfeletti fáradhatatlan munkássága azonban nem hozta meg, mert nem hozhatta meg a kívánt eredményt. Az eredménytelenség oka az, hogy az ugynevezett jobboldali pártok egységesítésére törekedett, tehát már az első lépésnél egy pártba igyekezett összefogni a törvényhozás jobboldali erőit. Becsületes törekvéseit azonbanx ellensúlyozták azok a rejtélyes erők, amelyeknek célkitűzéseit veszélyeztette volna Sztójay törekvéseinek sikere. A végén kénytelen volt felhagyni a meddő küzdelemmel, amely egészségét teljesen aláásta.

Helyét a Lakatos-kormány foglalta el, amelyet akkor az ország teljes bizalmatlansággal fogadott. Póldátlan eset a magyar parlament történetében, hogy a képviselőház a bemutatkozásra az ülésterembe bevonuló kormányt halotti csendben fogadta. /Ugy van! Ugy van!/. Lakatos miniszterelnök bemutatkozó beszédében katonás nyíltsággal állást foglalt a háború teljes erővel folytatása mellett.

Dr.v.Bálint/

állást foglalt a háboru teljes erővel folytat~~ása~~ása mellett, amit rövid működése alatt több ízben is hangsúlyozott. Ennek ellenére bizalmatlanság kísérte szereplését, mert cselekedetei nem voltak összhangban kijelentéseivel és sohasem hangsúlyozta ki a szövetségi hűséget. Közben tovább folytak a jobboldali erők összefogására irányuló megbeszélések, amelyek rövidesen eredményre vezettek s a különböző pártokhoz tartozó jobboldali országgyűlési képviselők megalapították a Nemzeti Szövetséget, amelyhez a felsőház hasonló gondolkodású tagjai is csatlakoztak. A Nemzeti Szövetség keretében nem pártok egyesültek, nem új párt alakult, hanem személy szerint tömörültek az azonos gondolkodású ~~írt~~ törvényhozók, hogy a kormánynak lehetővé tegyék nyíltan vallott programjának megvalósítását s nyilatkozataival azonos cselekedetekre szorítsák azt.

A Nemzeti Szövetség megalakulása után azonnal önérzettel állapíthatta meg, hogy a képviselőház többségét alkotja. Megalakulásának különös súlyt ad az, hogy az abban tömörült törvényhozók egy akarattal félretettek minden személyi és párt szempontot, amely őket egymástól addig oly élesen elválasztotta s minden erejüket az egyetlen szent célnak, az ország megmentésének szolgálatába állították. Valóra vált a magyar Ige: A haza minden előtt!

Lakatos miniszterelnök képviselőházi bemutatkozó beszédében kijelentette, hogy nem politikus. Napnál világosabban be is igazolta, hogy nem ért a politikához, bár az ország legfontosabb politikai tisztségét vállalta. Egyáltalában nem tudta ugyanis megérteni a Nemzeti Szövetség jelentőségét és használhatóságát. Nem tudta megérteni a képviselőház elnökének hivatalos kijelentését sem, hogy a pártok feloszlata csak azok külső szerveinek megszüntetését jelenti, de a képviselőház működésében ~~xx~~ azok változatlanul érvényesülnek, mert a képviselőház működése a pártokra

van alapítva. A miniszterelnök magatartásából arra lehetett következtetni, hogy ellenzéki tömörülést lát a Nemzeti Szövetségben, amely megbuktatására a hatalomra tör. Ezzel szemben a Nemzeti Szövetség, nem kételkedvén a magas-rangu katona szavainak és szándékának azonosságában, mely minőségére a miniszterelnök oly sokszor és szívesen hivatkozott —, abból kiindulva, hogy csak külső befolyások kényszerítik a miniszterelnököt szavaival ellenkező cselekedetekre, minden erejét megfeszítve dolgozott azon, hogy lehetővé tegye a kormányprogram megvalósítását, a becsület útján szövetségi hárságban folytatni a harcot hazánkért, fajtánkért, hitünkért. A a Nemzeti Szövetség nagy csalódására és megdöbbenésére október 15-én elhangzott a rádióban a kormányzói szózat, amelyről a miniszterelnök előzetesen tudott s amelynek elhangzása után is hajlandó volt továbbvezetni a kormányzatot, s amely szózat alkalmas lehetett volna arra, hogy a nemzet életéért folytatott minden becsületes küzdelmet derékba törve, fenntartás nélkül kiszolgáltatassa hazánkat a bolsevizmusnak.

A megdöbbenés azonban nem tudott úrrá lenni a lelkeken. A Nemzeti Szövetség tagjai a legnehezebb órákban életük kockáztatásával kitartottak álláspontjuk mellett s vállalták és lehetővé tették, hogy a felülről megindított forradalom úrrá ne lehessen az országon, s azt megmentve a revolúció helyett az evolúció úján haladjon az ország becsületes harccal a boldog jövő felé. Határozott magatart~~ás~~ásával és állásfoglalásával biztosította a Nemzeti Szövetség, hogy a magyar alkotmányos életben törés ne következék be, az ország rendje és a felelősségrevonás lehetősége biztosítottassék s az ország becsülete fenntartassék. Tárgyilagosan megállapíthatja tehát mindenki, aki az elmúlt év eseményeit ismeri, hogy a Nemzeti Szövetség, amely eredetileg nem az október 15-én váratlanul bekövetkezett események leküzdésére alakult, felbecsülhetetlen érdemeket szerzett a nem-

zet jövődjének biztosítása terén.

Ime egy pillanatfelvétel t.N.Sz. az 1944.év eseményeiből.Tudjuk, hogy még az új esztendő is hozhat súlyos megpróbáltatásokat.De a nemzet élettereje Isten segítségével le fogja küzdeni az esetleg még reánk váró átmeneti/nehézségeket s ez az esztendő meghozza emberfeletti megpróbáltatásaink óhajtott gyümölcsét: a szabad,nemzeti alapokon nyugvó,szociális tartalommal telített boldog magyar életet./Élénk éljenzés és taps./ De amikor rendíthetetlen hittel,bizodalommal tekintünk a jövőbe,mert tudjuk,hogy a sötét fellegek felett ragyogóan süt a nap,ugyanakkor mélységes megvetéssel gondolunk azokra az árulókra,akiket a nemzet kivetett kebeléből,/Ugy van!Ugy van!/ akik még alig pár hónappal ezelőtt,bizonyára jól meg-szolgált magas német kitüntetésekkel a mellükön páváskodtak közöttünk /Ugy van!Ugy van!/ s ma a süllyedőnek vélt hajóról patkány módra menekülve a bolsevizmus oldalán törnek hazájuk,fajtájuk és Istenük ellen s akiknek emléke elrettentő példa lesz a jövő nemzedékek előtt./Ugy van!Ugy van! Boczonádi Szabó Imre:Ocskay!/
2

Ugy érzem,hogy ha valamikor,akkor ma van itt az ideje annak, hogy az új esztendő munkáját hitvallással kezdjük.Mondjuk el együtt a Nemzeti Hiszekegy-et./Megtörténik./

Szeretettel kívánok a N.Sz.mindenegy tagjának külön-külön és összesen boldog új esztendőt,erőt,egészséget s mai értekezletünket megnyitom./Élénk éljenzés./

Felkérem Maróthy Károly képviselő urat,hogy a propagandautján tapasztaltakról tájékoztassa a N.Sz.-et.

M a r ó t h y Károly előadja,hogy december 20-tól január 1-ig volt köruton Zala megyében s ez idő alatt több alkalommal tartott gyűlést;majd meglátogatta a bolsevista uralom alól felszabadult közvetlen frontmögötti részeket s körülbelül 200 emberrel beszélve hiteles jegyzőkönyveket vett fel.Megállapítja,hogy a magyar lélek kettéhasadásában igen nagy szerepet játszik az ellenséges propaganda.

Dr. László.

Maróthy /Kiszty/

N. Sz. jan.2. 4.15-30

A legszomorubb képet Marcaliban látta, ahol pincékben laknak az emberek. Az általa felvett jegyzőkönyvek szerint az oroszok 10 embert elhurcoltak és a jegyzőkönyvek névszerint felsorolják azokat, akiket meggyilkoltak, még pedig jórészt minden indok nélkül. Langer Lajosnak két fivérét ^{Kol}gyilkolták meg, a harmadikat pedig elhurcolták, őt magát is megsebesítették. Szanyi Jánosnak nővérét, valamint egy nőrokonát, egy földműves 60 éves feleségét hurcolták el 17 éves fiával együtt. Pellér Józsefnét 13 éves fiával együtt az erdőszélen meggyilkolva találták. Két asszonyt lakásán agyonlőttek. Kb. 15-20 lakost vagy elhurcoltak, vagy megöltek. Kb. 200, túlnyomórészt földműves- és iparosemberrel beszélt és azok mind hálálkodtak, hogy az orosz uralom alól felszabadultak és azt mondják, hogy amiket az ujságokban olvastak, az mind kevés az általuk tapasztalt valósághoz képest. Amikor a magyar katonák bevonultak, még a ruhájuk szegélyét is megcsókolták, miután részint öt napig, részint hosszabb ideig voltak orosz megszállás alatt. Három beszarábiai származású orosz fogoly azt ~~rikk~~ vallotta, hogy Kéthely mellett párszáz magyar katona megadta magát és - mint ezek a foglyok mondták - "ezek a barmok azt hitték, hogy megszűnik számukra a háború, hogyha a bolsevistákhoz átjönnek, pedig ha harcolva jöttek volna, nem pedig ökrök módjára, akkor egész első frontunkat fel tudták volna göngyöltetni."

Kéthely községet 9 magyar ejtőernyős védelmezte 400-500 orosz katonával szemben Tassonyi Edömér vezetésével, aki sebesülten is töltötte az ágyut. Az ejtőernyősök által legéppuskázott oroszok között, akik átkiabáltak, hogy ne lőjenek rájuk, mert ők magyarok,

Maróthy

igen sok olyat találtak, akinek orosz ruhája alatt honvéd ruha, alatta pedig civil ruha volt, tehát megadási szándékkal indultak volt el hazukól.

Sok panasz van, hogy a nőkkel szemben brutálisan viselkednek az oroszok. A legtöbb asszony letagadja ezt, mert nem akar a falu szájára kerülni és így jórészt csak külső körülményekből - pl. hogy az illetőt az erőszak következtében betegen kórházba vitték - vagy a hozzátartozók vallomásából lehet ezeket az eseteket megállapítani. Marcaliban biztosan megállapíthatóan 10 nővel erőszakoskodtak az oroszok és a többi községben is 8 vagy 10 nővel biztosan. Egy Orosházáról menekült 22 éves tanítónőn egymásután 18 orosz követett el erőszakot: kórházba szállították.

Nem harc közben, hanem azután minden községben legalább 8-10 gyilkosságot követtek el az oroszok. Valakin sofórsapka volt, németnek gondolták és agyonlőtték. Egy másik ember pénztárcájában egy 10 pfennigest találtak, agyonlőtték. 3 embert a kommunista érzelműek sugtak be azzal, hogy nyilakok?; agyonlőtték őket. A községekben általában nem nagyon követtek el gyilkosságot, ellenben a szőlőhegyekben elbujtakat szó nélkül agyonlőtték. Kiváá Kivonulásukkor belegéppuskáztak a bunkerekbe, ahol a lakosság össze volt gyülekezve. Hogy nőket gyilkoltak volna meg, ezekről eltekintve nincs róla hír.

Ahol 4-5 napig voltak az oroszok, nagyobb elhurcolásokról nem tudnak az emberek, de legalább 10-12 embert mégis elvittek. Tótszentpál községből háromszor 60 emberből álló csoportot, tehát 180 embert vittek el. Az oroszok bevonulásuk után nagy mu-

Maróthy

latozást csaptak, bort ittak, az asszonyoknak táncolniok kellett és 3-4 nap után kezdték összeszedni a férfilakosságot, egyelőre a front mögé sáncmunkára. Éjjel-nappal dolgoztatták őket és naponta csak két órai pihenőt adtak. Sárípusztáról 16 évtől kezdve vitték el a férfiakat. Kelevéz községből 8 embert, a többi községből 2-3 embert vittek el. Aczél Elemér államtitkár egyetemi tanár élményeiről két katonatiszt vett fel jegyzőkönyvet.

/Olvassa/:" Balatonmária-fördőn a megszállás alatt eltöltöttem öt napot. A svédkövetségtől kapott menlevél birtokában /Egy hang: A felesége zsidó!/ biztosítva éreztem magam a megszállókkal szemben, annál is inkább, mert mint orvos, értékelést reméltem hivatásom iránt. Ebben a reményben segélyhelyet is létesítettem, azonban csalódnom kellett annak dacára, hogy orosz sebesülteket is bekötöttem. Velem szemben is ugyanolyan terrorral jártak el, mint a lakosság többi részével, nem hederítve a svéd menlevélre. Éjjel-nappal 15-20 házkutatást tartottak nálam minden 24 órában. Falhoz állított óramat elvitték, a lakást felforgatták. Egy szovjetkatonára, akinek kezeit bekötöttem, félóra múlva rémszegzett pisztollyal rendezett házkutatást. A nőkkel szemben bestiálisan jártak el. A szomszédasszonyt aki két hete szült, megbocstelenítették és folytatták mindaddig, míg mások közbelépése vetett véget cselekedeteinek."

Horváth János, Horváth Jánosné, Pintér Rézső elmondják, hogy az oroszok bejövetele előtti este régi újságpéldányokból azt olvasgatták, hogy az oroszok milyen emberek."Nem hittük el, hogy emberi érzés volna bennük, most azonban láttuk, hogy valóban vadállatok. Azóta állandó rémképeink vannak. Megdöbbenéssel teljes elkéseredéssel láttuk, hogy amikor egyes magyar katonáknak elmondottuk az eseményeket, ezek nem hitték el a megtörténteiket és azt mondták, hogy mi propagandának az áldozatai vagyunk."

[Szóvateszi ezután, hogy a bevonulási központok rengeteg hibát halmoznak egymásra. Ezerszámra behívják a katonákat, de sem elhelyezésükről, sem kosztjukról, sem ruházatukról nem gondoskodnak, úgyhogy azok szükségből visszaszökődösnek. Sárvárott a behívottakat a zsidók által lakott téglagyárban helyezték el, ahol azok eltetvesedtek. Pontosan Karácsony előtt hívták be a katonákat, de sokan nem jelentkeztek, mert látták, hogy mi történt Sárváron. Valamennyi Zala megyéből volt behíva. Kaptak különvonatot, de a 70 km-es utat 54 óra alatt tette meg a vonat. Harci láztól égő kedvvel mentek oda, de két hét múlva elment a kedvük a fegyverfogástól. Nemes hadnagy igen derék parancsnoka az egyik sárvári munkásszázadnak, mégsem tudott 220 emberének négynél több lavort szerezni. Két és fél óra alatt szereztem még tizet, Sárváron, ahol állítólag 15 ezer lavor van. A levették körül is bajok vannak. Parancsnokaik előreküldték őket, de maguk nem mentek velük. Teljesen idegen emberekkel szállásolták el, ellátást semmiféle nem kaptak. Egy leventeszázadból 50-60 levante szökött meg. Ugyanez tapasztalható a katonaszökevényektől. A szabari erdő hemzseg a katonaszökevényektől. Egy ezredes százas turnusokban indítja utba az összefogott szökevényeket. A németek ellen.

erősteljes propaganda folyik. Sok a panasz, hogy a németek mindent elvisznek. Megmagyaráztam nekik, hogy az orosz elől viszik el, mire azt felelték, hogy jó, de akkor legalább kérjék el. A malmok lisztjét a németek elviszik, a lakosság számára nem marad semmi, vetőmagjuk sincs, az állatokat is elhajtják. Egy ezredes mondja, aki állomásparancsnok, hogy két hadikórházat elvittek az oroszok közeledtére, a sebesülteket szétosztották a faluban a házakhoz s minden védelem nélkül ott hagyták őket. Ezekről semmi gondoskodás nincs. Szerintem a gazdasági hivataloknak utolsónak kellene elhagyniuk a veszélyeztetett helyeket. A németek az állatokat térítvény nélkül hajtják el. Betörések, vasuti lopások napirenden vannak. Lopják az autókat is. Az egyik kanizsai katonai őr nem vállalkozott e miatt arra, hogy autót őrizze. A magyarok is résztvesznek a lopásokban. A keszthelyi, kanizsai és zalaegerszegi katonaságról nem tapasztalt rosszat, egészséges a szellem a legénység és a tisztikar részéről. 4-500 főt számláló gyűlések előtt beszélt, néha még tapsoltak is, ami ritkaság a katonaságnál. Pacsán egy német hangszórós autó is rendelkezésre állott. A defetizmusnak nem látta nyomát. Tisztekkel is beszélt, akik mindig készségesen támogatták.

Végezetül megállapítja, hogy a hangulat a katonaság és a polgári lakosság körében általában véve bizakadó. Nyugtalanító körülmény az, hogy a Balaton befagyott s az oroszok már több ízben megkísérelték a Balaton jegén való átkelést.

E l n ö k kéri Maróthy Károly képviselőt, hogy az általa felvett jegyzőkönyvek másolatait bocsássa ^a/propagandaosztály rendelkezésére.

W. H. J. J a r o s s Andor ismerteti a Debrecenben alakult ellenkormány névsorát s ~~felkéri~~ a ~~N.Sz.~~ N.Sz. tagjait, hogy aki tud valamit a debreceni ellenkormányban szereplő egyének~~ek~~ multjáról, azt közölje vele írásban.

Szóváteszi a benzinhiányt, amely a propagandatevékenységet még körülbelül két hétig igen erősen akadályozni fogja.

Felkéri azokat a tagokat, akik Szombathelyen vagy Kőszegen laknak, látogassák meg az ottani kórházakat, valamint az ott tartózkodó menekültek szellemi ápolását is vegyék kezükbe.

Dr. László.

M. Sz. jan.2. 5.02^{0/}-15

S z á s z L a j o s elnök beszámolt a hadihelyzetről, majd Tasnádi Nagy András és Szilágyi Olivér a hadihelyzettel, Incze Antal a sáncmunkákkal, Czermann Antal pedig azzal kapcsolatban tett fel kérdést, hogy a sopronkörnyéki erdőkből nem hordanak fát, mindenki valami engedélyt vár, hogy legyen tüzelő, a katonák pedig munka nélkül cselengenek itt. R a j n i s F e r e n c vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszolt a feltett kérdésekre.

Czermann Antalnak a tüzelőanyag kérdésében a következőleg válaszolok: A minisztertanácsban több héttel ezelőtt felvetettem ezt a kérdést a földmivelésügyi miniszter előtt. Az ő felfogása teljesen eltér attól a szűkkeblű és bürokratikus felfogástól, hogy a megengedettnél már több fát vágtak ki, azt tehát be kell hozni. Én azt a kérdést tettem fel, hogy szabad-e egy erdő közepén megfagyni? A miniszter válasza az volt: rendelkezések adtak ki az erdőfelügyelőségeknek, hogy a legnagyobb méltányossággal kezeljék a kérdést. Elrendelték a gallyazásnak kiterjedtebb megengedését és a száraz fák kivágását. A miniszter rendelkezései után nem látom jogosultnak azt az álláspontot, amelyet a helybeli nagyságok képviselnek. Az erdőhatóságokhoz kell fordulni az ilyen ügyben. /Mocsáry Dániel földmivelésügyi államtitkár: Ki az az erdőbirtokos? - Czermann Antal: Gróf Széchenyi Bálint! - Mocsáry Dániel földmivelésügyi államtitkár: Rendelkezések vannak, de nem akarják teljesíteni! / Szeretném látni, hogy Széchenyi gróf az oroszoknak kiadja-e vagy sem?! /Czermann A.: Ezek szívesen termelnének, ha volna rá mód! - Mocsáry D.: Annyit vághat ki, amennyit akar!

[Incze képviselő urnak a kitelepítés kérdésében azt válaszolhatom, hogy a holnapi minisztertanácsra két óra felé tudomásom szerint a kitelepítés kérdésében ellátogat a német követ ur is és ott fogjuk tárgyalni meg a kérdést helyben. Arról értesültem -nem állithatom bizonyosan-, hogy a kijelölt helyek megnevezésével történik holnap a tárgyalás. Álláspontom ebben a kérdésben az, hogy nem lehet és nem szabad egyszerre kitelepíteni. A családtagoknak előre kell menniök, ott be rendezkednek s a férfiak már kész helyre mennek. Ha nem e szerint oldják meg, akkor bennünket arra kényszerítenek, hogy szükség nélkül kol-dusok legyünk, és rászoruljanak a támogatásra azok is, akik esetleg önmagukról gondoskodni tudnának. Ezt a szempontomat Bécsben minden illetékes tényező elfogadta s a tárgyalásokat ezen az alapon vezettük. Amíg az áttelepülési helyet meg nem mondják, komoly eredményt nem várhatunk. Ez az első, és utána a családtagoknak és az elhelyezéshez értő személyeknek a kiutazása szükséges.

Bécsi, itthoni és németországi tárgyalásaimnál nagyon idejében felhívtam a figyelmet arra, hogy ha az országgyűlés munkája pillanatnyira nem lesz aktuális, az senkit meg ne tévesszen, mert amikor ellenkormány alakul, Magyarországnak és Németországnak a nemzetközi politikában végtelenül fontos és súlyos kérdése lesz az, hogy a törvényes és alkotmányos magyar országgyűlés együtt van-e vagy nincs. /Ugy van! Ugy van!/ Ezt a tételemet az idők sajátos módon bebizonyították s én állítom, hogy mi képviseljük Magyarországot nevében és a

Czermann Antalnak a tüzelőanyag kérdésében a következőleg válaszolok: A minisztertanácsban több héttel ezelőtt felvetettem ezt a kérdést a földmivelésügyi miniszter előtt. Az ő felfogása teljesen eltér attól a szűkkeblű és bürokratikus felfogástól, hogy a megengedettnél már több fát vágtak ki, azt tehát be kell hozni. Én azt a kérdést tettem fel, hogy szabad-e egy erdő közepén megfagyni? A miniszter válasza az volt: rendelkezések adtak ki az erdőfelügyelőségeknek, hogy a legnagyobb méltányossággal kezeljék a kérdést. Elrendelték a gallyazásnak kiterjedtebb megengedését és a száraz fák kivágását. A miniszter rendelkezései után nem látom jogosultnak azt az álláspontot, amelyet a helybeli nagyságok képviselnek. Az erdőhatóságokhoz kell fordulni az ilyen ügyben. /Mocsáry Dániel földmivelésügyi államtitkár: Ki az az erdőbirtokos? - Czermann Antal: Gróf Széchenyi Bálint! - Mocsáry Dániel földmivelésügyi államtitkár: Rendelkezések vannak, de nem akarják teljesíteni! / Szeretném látni, hogy Széchenyi gróf az oroszoknak kiadja-e vagy sem?! /Czermann A.: Ezek szívesen termelnének, ha volna rá mód! - Mocsáry D.: Annyit vághat ki, amennyit akar!

[Incze képviselő urnak a kitelepítés kérdésében azt válaszolhatom, hogy a holnapi minisztertanácsra két óra felé tudomásom szerint a kitelepítés kérdésében ellátogat a német követ ur is és ott fogjuk tárgyalni meg a kérdést helyben. Arról értesültem -nem állithatom bizonyosan-, hogy a kijelölt helyek megnevezésével történik holnap a tárgyalás. Álláspontom ebben a kérdésben az, hogy nem lehet és nem szabad egyszerre kitelepíteni. A családtagoknak előre kell menniök, ott be rendezkednek s a férfiak már kész helyre mennek. Ha nem e szerint oldják meg, akkor bennünket arra kényszerítenek, hogy szükség nélkül kol-dusok legyünk, és rászoruljanak a támogatásra azok is, akik esetleg önmagukról gondoskodni tudnának. Ezt a szempontomat Bécsben minden illetékes tényező elfogadta s a tárgyalásokat ezen az alapon vezettük. Amíg az áttelepülési helyet meg nem mondják, komoly eredményt nem várhatunk. Ez az első, és utána a családtagoknak és az elhelyezéshez értő személyeknek a kiutazása szükséges.

Bécsi, itthoni és németországi tárgyalásaimnál nagyon idejében felhívtam a figyelmet arra, hogy ha az országgyűlés munkája pillanatnyira nem lesz aktuális, az senkit meg ne tévesszen, mert amikor ellenkormány alakul, Magyarországnak és Németországnak a nemzetközi politikában végtelenül fontos és súlyos kérdése lesz az, hogy a törvényes és alkotmányos magyar országgyűlés együtt van-e vagy nincs. /Ugy van! Ugy van!/ Ezt a tételemet az idők sajátos módon bebizonyították s én állítom, hogy mi képviseljük Magyarországot nevében és a

magyar nép nevében az utolsó törvényes formát, amelyet semmiféle álnemzetgyűléssel s árulóknak és muszkavezetőknek összehívásával megbontani nem lehet. E miatt az országgyűlésről való gondoskodás nemcsak a kormánynak, hanem Németországnak is elsőrangú kötelessége. Feltettem a kérdést odaát, másképp állnának-e az urak a bolgár-ügyben, ha a szobranje itt lenne-e vagy nem? Ezt a kérdést mindenki megértette. Ha Budapest, elesik, nekünk, egy elkövetkezendő béketárgyalásnál vagy meghatározott propagandánál nekünk a feladatunk az, hogy a magyar törvényhozás létét, a kormány álláspontját nem csak a mieinkkel szemben, hanem az egész világ előtt is biztosítsuk. Ezért saját személyemben arra kérem az országgyűlésnek külpolitikával, nemzetközi politikával foglalkozó tagjait, hogy maguk között alakítsanak kis munkaközösséget s készüljenek fel a béketárgyalásra. A magyar törvényhozás szellemi és erkölcsi képviselője a magyarságnak, és sokat segíthetnek, ha ebben a munkában komolyan és aktíve résztvesznek. A kormánynak és törvényhozásnak feladata az előre való felkészülés, így fel kell készülni a rosszra is. Ha Budapest elesnék, a magyar lélek ereje abban mutatkozik meg, hogy képes a legrösszabbra is felkészülni. Mi boldogak lennénk, ha nem Nyugat felé, hanem visszafelé mehetnénk, azonban fel kell készülni mindenre, a rosszra is.)

Ami az elnök ur visszatekintését illeti a N. Sz. elmúlt esztendői munkájára, véleményem az, hogy a N. Sz. október 15-ének sejtelve nélkül alakult meg. Magam részéről a megalakulásban emberileg mindent megtettem és mindenik párt részéről a legnagyobb jóindulatot tapasztaltam. Igenis, megállapítható az, hogy a N. Szövetségnek október 15-e előtt jelentkezett tagjai a fejükkel játszottak, bármelyik párthoz tartoztak is. Ebben a megegyezésben vezérlő elvünk mindig az volt, hogy a megegyezés tisztességes és becsületes volt közöttünk. A tisztesség és becsület principiumait pedig mindig meg kell tartani. /Ugy van! Ugy van!/ Nekem személyileg töméntelen harcom, sérelmem volt a Nemzeti Szövetség sok olyan tagjával vagy pártalakulatokkal, akikkel három-négy esztendőn keresztül harcban állottam s durvának, kegyetlennek és brutálisnak nagyon sokszor joggal neveztek. Örökké el voltam keseredve, ami miatt sok taggal szemben kiméletlen voltam. Én a saját lelkemben, amikor azt mondtam, hogy egyességet kötöttem, azt értettem, hogy mindent a világon elfelejték és mások is ugyanezt tették. /Taps./ Ez az egyetlen szempont, ami érvényre juthat, ami erkölcsös, amelyet férfiak képviselnek, akik a politikán felülkerekednek, mert a brutalitást, másoknak erős megszólását tisztességes emberek között sokkal egyszerűbb alulról felfelé elkövetni, mint felülről lefelé. Aki fenn van, annak méltányosnak kell lennie, annak erőt kell mutatnia, irgalmasnak kell lennie s kicsinyességet senkivel szemben nem szabad mutatnia. Csak ez az a morális erkölcsi irányzat,

mely egy új kormányzatnak a jogát a küzdelemhez és elmélyülését a nép-
ten megadja. Minden személyi szempont, minden kicsinyesség, minden szemé-
lyi dühös érvényesülési vágy úgy ássa meg a sirt, ahogy Keresztes-Fischer-
eknek az igazságtalan bebörtönzések, lefogások és ki nem vizsgált esetek
a sirjukat megásták. Az erőnek a méltóságát képviseljük, bármi történik
és bármilyen sérelem érheti a N. Sz. tagjait. Egy dolog kétségtelen és bi-
zonyos: mi a magyar történelem útját járjuk politikai felelősségünkben
és felfogásunkban, a felismert történelmi lehetőségeket érezzük és követ-
jük akkor, amikor szívvel-lélekkel és minden körülmények között fenntar-
tás nélkül a Nemzetvezető mögött állunk mindannyian.

Ezt mi tettekkkel bebizonyítottuk. Amíg valaki ennek a ténynek ellenkezőjét nem tudja bizonyítani, nem tőrjünk, hogy ebben kételkedjék vagy a mi hiúságunkra különböző megjegyzéseket tegyen. Mi minden habozás nélkül követjük a Nemzetvezetőt, mert az október 15-iki események történelmileg juttatták kezébe a vezetést. Azt mondhatnám, hogy Horthy Miklós juttatta a vezetést a Nemzetvezető kezébe s ez az egyetlen megbocsátható tette volt az utolsó időben. Nagyon jól tudjuk, hogy csak a Nemzetvezető vezérelhet bennünket és mi ehhez tartjuk magunkat. Egyébként emberi méltóságunkat, politikai erkölcsünket, tisztességünket, az ország érdekében kifejtett gondolatainkat és erőinket feltétlenül mint magyar országgyűlés érvényesíteni akarjuk mindazonokon a helyeken, ahol erre szükség van, mert mindenütt szükség van erre. A fejlődésnek, a haladásnak érdekében nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon mindig szükség lesz a tisztességes, erkölcsös politikai szószólókra, mint ahogyan a múltban is szükség volt.

Az ellenkormányról, amely Debrecenben a legszegényletesebb körülmények között alakult meg, azt mondotta igen t. elnökünk, hogy pávák azok az emberek. Igen, pávák és nem magyar pacsirták. A kettő között az a különbség, hogy ha ^a/pacsirtának kitépik a farkát, még mindig megmarad a hangja, de ha a páva farkát kitépik, már csak a hiúsága marad meg. Ezeknek az embereknek az erkölcszelensége vezetett bennünket oda, ahova jutottunk. Ezeknek a szellemrontotta meg a katonaságot és érvényesül sok tekintetben még ma is. Ezek mondták azt, hogy ennek az országnak csak egy átka van, a zsidóság, pedig van egy másik is, ^{egy}/felső osztály, amely nem tudta, hogyan kell harcolni. Éppen ezért nagyon helyesnek tartom, hogy az ellenkormány portréját megfessük. Nem fordult még elő a történelemben ahhoz hasonló, amit Faragó Gábor csinált. Szovjet Oroszországról írott könyvében rengeteg szennyet, piszkot rakott rá a szovjetre, most pedig beállt hozzánk miniszternek. Ez előttem teljesen érthetetlen dolog. Egyet azonban

biztosan tudok: Amikor meg fog érkezni Rákosi Mátyás, Szabados és Varga elvtárs, ezek az urak lógni fognak.

A legnagyobb örömmel és köszönettel veszem Maróthy képviselő-társam jelentését. A propagandának az az egyetlen helyes útja, amelyet ő jelölt meg. Nemcsak azt kérem tőle, hogy az általa gyűjtött anyagot becsássa rendelkezésünkre, hanem azt is, hogy saját neve alatt írja meg cikksorozatban a lapoknak a szerzett tapasztalatokat; ezt mint újságíró könnyen megteheti. Ezt nagyon jónak találnám, mert nem bízom és sohasem bíztam az úgynevezett hivatalos propagandában. Nem érnek semmit a névtelenül megjelenő cikkek. Ha valaki a maga élményeit írja le és mondja el, százszor többet ér, mint a névtelen katonák által küldött felszólítások a katonasághoz és a lakossághoz. A Lakatos-kormány gyávasága volt az, hogy névtelen emberekkel beszéltetett a magyarsághoz.

[A németellenes propagandának a gyökereit végtelenül nehéz megtalálni. Ennek a propagandának van alapja, s ezt józan, értelmes, fajtáját szerető ember nem tagadhatja le. Itt csak egy kérdésről van szó és pedig arról, hogy a háború hetedik esztendejében tartunk s ha ezt tudja valaki, azt is tudnia kell, hogy a veszélyben, szenvedésben, nyomorúságban való masírozás nem ugyanaz most, mint volt a háború kezdetén. Ezzel számolni kell, mint ahogyan számolni kell a hidegben, fagyban előre menő vagy visszavonuló csapatok lelkiiségével is. A visszavonuló katona csak azt látja, hogy neki vissza kell menni, s ami hátramarad, az az oroszok kezébe kerül; ha tehát valamit elvihet, nem engedi, hogy az halálos ellenségének kezébe jusson. Aki becsületes felvilágosító munkát akar végezni, köteles megmagyarázni mindenkinek, hogy legnagyobb bajunk a végtelen kis dolgokon való fennakadás, amikor pedig ~~én~~ óriási történelmi vihar tombol körülöttünk. Be kell látnunk, hogy egyetlen előnyomulás milliószer többet ér azoknál a

dolgoknál, amik elvesztek. Mi jogász-nép vagyunk s a legkisebb dolgot is szőrszálhasogató módon magyarázzuk. Tudom, beszélnek állandóan autók ellopásáról s magam is tudom, hogy ezek napirenden vannak, úgy hogy magam is úgy járok autón, hogy az ülés mindkét oldalán egy-egy revolvert tartok a tolvajok ellen. Vigyázzon tehát mindenki fokozottan.

~~xxx~~ Nem érzem magamat feljogosítva arra, hogy a hadihelyzetről beszéljek, csupán annyit mondhatok, hogy talán valami enyhülés van Budapest körül s amint hivatalos helyről hallottuk, Budapestnek a lelke megerősödött s a civil, ~~az utcai~~ lakosság is benne van a harcban. Az utcai harcok erősek, kemények, kegyetlenek, ezt maga az ellenség legutóbbi jelentésében is elismeri és az ellenhatás rendkívül elkeseríti. Mi ennek csak örülhetünk. De a másik oldalon viszont azt mondhatnám, hogy Budapest lakosságának nagy része meg is érdemelte ezt a kegyetlen és szörnyű harcot, mert sok esetben a józan értelem szavára sem hallgat már és elfogultságában a halált, a pusztulást választotta csak azért, mert puha párnájáról nem akart lemondani, kis lakásától nem tudott megválni, jól-lehet tudta, hogy mi vár rá. De talán ez a kemény lecke lesz az, amely a lakosságot észre fogja téríteni.]

Minket ebben az óriási küzdelemben ma már -azt mondhatnám- nem is az vezet, hogy ki győz. Mi erkölcsi igazságok alapján állunk, harcolunk, hiszen ha tiszta spekuláció lett volna az élet és a harc, akkor Rákóczi sohasem harcolt volna Magyarorszáért. Ezen túl azonban van egy erkölcsi igazság, amelyet mi Magyarország érdekében követünk, mert nem látunk Magyarország számára mást, tiszta és lelkiismeretes választás után, mint azt az utat, hogy német szövetségeseink oldalán haladunk, még akkor is, ha ezt az igazságot letapoossák, mert a magyar életet a letaposott igazság is jobban képviseli, mint a másik oldalon való győzelem, amely ennek a nemzetnek tökéletes pusztulásához vezetne. A legnagyobb meg-

hatottsággal gondolunk azokra a harcosokra, akik a németekkel együtt Európának leggyönyörűbb és nekünk legdrágább fővárosáért, Budapestért harcolnak. Az Uristen segítse meg és vigye őket győzelemre. (Elnök)
elcsúszás.)

Dr. László.

N.Sz. jan.2. 5.45-8.00

R a j n i s F e r e n c vallás- és közoktatásügyi miniszter
ezután a nyugati hadihelyzettel foglalkozott, (majd Nádás vezérkari
apródas a magyarországi hadihelyzetet ismertetés és a Nemzeti Szö-
vettség tagjainak ezzel kapcsolatban feltett kérdéseire válaszolt).

Ezután Nádas vezérkari ezredes, a honvédelmi minisztérium hadművelleti osztályának főnöke ismertette a január 1-én Budapest felszabadítására német gyalogos és páncélos hadosztályokkal három irányból megindított hadműveletek január 2-án reggel 9 óráig elért eredményeit, valamint a magyarországi arcvonalhelyzetet, és felelt a hozzáintézett kérdésekre.

E l n ö k az ülést délután 6 óra 13 perckor zárta be.

A Nemzeti Szövetség ülése Sopronban 1945.I.9-én.

/Az elnöki széket Szász Lajos foglalja el./

/Az ülés d.u.4 óra 20 perckor kezdődött./

E l n ö k az ülést megnyitja és Miskolczy István képviselőnek adja meg a szót.

M i s k o l c z y István kérdést intéz A N.Sz.vezetőségéhez azzal a hírrel kapcsolatban,hogy a Budapest felszabadítására indított magyar és német támadások állítólag csak azt a célt szolgálják,hogy az ott lévő katonai erőket kivonják s azután feladják a fővárost,mert a másfél milliót kitevő lakosság élelmezése lehetetlen.Feltétlenül fontosnak tartja Budapest felszabadítását,de egyben mindenáron való tartását is,mert a feladásnak kiszámíthatatlan ^{morális} következményei lennének.

E l n ö k : Megállapítja,hogy a katonai vezetőség körében változatlanul az az álláspont,hogy Budapestet fel kell szabadítani —ez a Führer parancsa is—, de nem abból a célból,hogy az ottmaradt katonai erők kivonulhassanak.Elismeri,hogy igen nehéz a körülbelül 1,600.000 főnyi lakosság élelmezése és fűtőanyaggal való ellátása,de közli azt is,hogy az előnyomuló csapatok nyomában mindenütt ott vannak az élelmiszer- és fűtőanyagszállítmányok is,hogy amint a főváros felszabadul,azonnal a lakosság rendelkezésére álljanak.Bár a vasutvonalak igen nagy rongálódást szenvedtek,a szállításban nem lesz fennakadás,mert azt gépkocsikkal fogják lebonyolítani.Közli még azt is,hogy a szükséges vasutas és postás műszaki személyzetet is összegyűjtötték már,hogy Budapest felszabadítása után azonnal megkezdhessék a helyreállító munkálatokat.

Dr. László.
N.Sz. 1945. jan.9. 4.30-4.45.

Szász Lajos elnök.

A 280 waggon szállítási térnek egy jelentőkehy része élelmi-
szerszállításra lesz igénybevehető, mert 50 waggon élelmiszer való-
ban nem elég Budapest ellátására, hanem kb. 75-80 waggon kell még
a háborus szükséglet kielégítésére is. Az olyan hangokat, hogy Buda-
pestet nem lehet élelmezni, inkább a kétségbeesés diktálja, mert a
szállítás tekintetében nem jelent leküzdhetetlen nehézséget Budapest
ellátása. Annyi élelmiszer még van Magyarországon, hogy ezt a meny-
nyiséget össze lehet szedni, sőt, sajnos, a husellátás tekintetében
amugy is kénytelenek vagyunk a jószágok jelentékeny részét levágni,
mert átteletetésük a takarmányhiány miatt sokszor leküzdhetetlen
nehézségbe ütközik. A kormánynak és a német hadvezetőségnek válto-
zatlanul Budapest felszabadítása a célja és igazán nem hihető, hogy a
német hadvezetőség meghozná azokat az áldozatokat, amelyeket meghoz
Budapest felszabadítása érdekében, ha olyan hátsó gondolattól vezé-
reltetné magát, amely ellenkeznék a Führer kifejezett parancsával
és csak arra törekednék, hogy a Budapestem körülzárt katonai erőt
kiszabadítsa. Velem összegyűjtették a megfelelő mennyiségű postás
és vasuti műszaki személyzetet, hogy azonnal megkezdhessék Budapesten
a szétrombolt telefon, távirda és vasut helyreállítását. - A bizott-
ság az elnök bejelentéseit megnyugvással vette tudomásul.

vitéz J a r o s s A n d o r: Ma felkerestek bennünket,
ugy az SS részéről, mint a von Both parancsnokság részéről is pro-
pagandatisztek, akik épen Budapest felszabadításával kapcsolatos kü-
lönöző propagandakérdésekre kértünk tőlünk felvilágosítást, illető-
leg elmondották a maguk véleményét. Ugy látom, hogy német részről
határozottan számolnak 7-8, napon belül Budapest felszabadításával.

Körülbelül erre van beállítva a német propagandatevékenység is. Bennünket is arra kértek, vegyünk részt abban a propagandában, amely azzal foglalkozik, hogy milyen állapotban kerülnek vissza a városok és falvak a magyar impérium alá. Legalább három németül perfektül beszélő törvényhozó rendelkezésre bocsátását kérték, akik valószínűleg még a hét végén Berlinbe mennek, hogy áttekintsék az oda befutó vonatkozó propagandaanyagot, hogy az átformálva rendelkezésre legyen bocsátható. Jaross Andor erre Németh Andort, Huszovszky Lajost és Zimmer Ferencet kérte fel, majd beszámolt a propagandaközpont által a lefolyt héten végzett munkáról. Rengeteg lehetőség volna, de mindig az üzemanyaghiány az akadály. A múlt héten az erdélyi menekültek számára tartott propagandaesten Nyirő József, Hinléder Fels Ákos és Sigmond János mondtak beszédeket. Megköszöni nagy erkölcsi sikerrel járt munkájukat. Nyirő József mondtatta, hogy a jövő hét folyamán egy második ilyen estét fognak rendezni. A Felvidékről itt tartózkodó menekültek is kérték, hogy ők is rendezhessenek egy ilyen gyűlést. Ez a vármegyeházán lesz szombaton 4 órakor és ezen Pajor Miklós és Hokky Károly fognak beszélni. A tisztviselők előadóestje is tegnap zajlott le és ezen Liptay Lajos felsőházi tag tartott hosszabb előadást. Ez a gyűlés is a legnagyobb erkölcsi sikerrel járt. A honvédség körében most már ott tartunk - folytatta Jaross Andor - hogy míg idáig mi erőszakoltuk rájuk az előadásokat, most már ők jönnek és kérnek, hogy ide vagy oda menjünk előadást tartani. A soproni és sopronvidéki tisztikar részére is kértek propagandaelőadást. Ez csütörtökön 5 órakor lesz a városháza nagytermében és erre - mondtatta Jaross - fel fogja kérni Maróthy Károlyt, hogy a Somogy megyében tapasztaltakról tartson előadást, előadást fog tartani ezen ő, Jaross

Jaross

is /

~~is előadást fog tartani~~ (és még valaki, lehetőleg a Nyilaskeresztes Párt részéről, még pedig a Hungarista államról és eszméjéről. Esetleg majd Halmai János vállalkozik erre. Előadást kértek, ugyancsak a kerületi parancsnokság részéről Csornán és Kapuváron is. Ez Uzemanyag-kérdés. Ma keresett fel - mondotta Jaross - az itteni német Propaganda(n)stelle őrmester-vezetője, aki mérnökember és bejelentette, hogy itt áll a hangszóró-kocsival és nincsen Uzemanyaga. A következő ajánlatot tette. Ezt a kocsit minden nap be tudja állítani a Széchenyi-térre és a Nemzeti Szövetség rendelkezésére bocsátja, hogy akár napon-
ta, akár kétnaponta közölje tájékoztatását a soproni közönséggel. Ez az akció napihirákat és rövid tájékoztató előadásokat adna. A propagandaanyag szerkesztése állandó folyamatként kell, hogy jelentkezék, ez bizonyos mértékben ideköti Sopronhoz azt, aki erre vállalkozik.

Nyirő József: Ha emberek kellene, meg kell szervezni

Jaross Andor: Ma-m nem vállalhatom.

Nyirő József: Gyorsírással kell felvenni, a szervezést vállalom. ~~XXXXXX~~

Jaross Andor: Örömmel tudomásul vesszük, a munkában Nyirő József vezetése alatt Nagy Iván, Zerinváry Szilárd, Vukovics Gergely és az országgyűlési gyorsíró urak fognak résztvenni.

Botár István: Olyan hangokat hallott, hogy a tisztviselők részére tartott propagandaüléseken a nyilasok nem jelentek meg, ilyen üléseken soha nem látni nyilaskeresztéseket. Maga Liptay felsőházi tag ur pedig kijelentette, hogy bár ő nem volt s nem is lesz nyilas, szívesen támogatja az akciót.

Liptay Lajos: Kijelenti, hogy a Nemzeti Szövetség lényegét maga rázta meg s példaképpen hozta fel, hogy bár ő nem volt és nem is lesz nyilas, mégis szívesen támogatja a közös munkát.

Jaross Andor: Felkéri Nyirő Józsefet, mint a szerkesztő bizottság vezetőjét, hogy alakítsa meg az Eleven Újság szerkesztőségét s közölje vele, mikor indulhat meg az üzem s akkor üzembe állíttatja a kocsit. A hangszóró először lelkesítő zenét fog kisugározni, azután híreket. Ami a Nyilaskeresztes Párt és a Nemzeti Szövetség viszonyát illeti, felkéri az elnökséget, hozza tudomására a Nyilaskeresztes Pártnak, hogy az elnökség szívesen látná tagjait a Nemzeti Szövetség ülésein, nehogy az a látszat alakuljon ki, mintha volna egy külön párt és egy Szövetség. Jelenti, hogy a Budapest felé előnyomuló csapatok parancsnokságai akár-milyen nagy számban előadókat kérnek tőle.

Elnök: A honvédelmi miniszter ur megígérte, hogy kocsikat és üzemanyagot erre a célra rendelkezésre bocsátja január 6-tól kezdve, a felvevő állomások nálam fel vannak jegyezve.

Jaross Andor: Kovács őrnagy, a Vkf. 6. osztályának vezetője a nálam lévő benzinjegyeket beváltotta. Mint érdekességet említi fel az egyik vezérkari tiszt közlését. Tata mellett egyik községben egy levante az orosz foglyok között felismerte azt az orosz, aki anyját és leánytestvérét megbecstelenítette. Odament az egyik német tiszthez, elkérte a revolverét, az szó nélkül odaadta s erre a levante lelőtte az orosz. Baróthy Károly: Az ilyen eseteket fel kell használni propagandára! Bányavidékeken, ahol kommunista érzésűek voltak a munkások, az orosz megszállás pár napja után a lelkek egészen átformálódtak. Ezt propagandára fel kell használni. Saját gazdaságában történt, hogy egy küldöttség kereste fel s őt arra kérték, hogy fiát ne vigye el az oroszok elől, hanem hagyja ott, ők nagyon szeretik a családot, majd megvédik az oroszok

22-30

elől. Nehezen értették meg, hogy a fiát azért viszi el, mert katona lesz, hiszen ha a fiatalság megszállt területen marad, nem lesz kivel kiverni az oroszokat Magyarországról.

Szükségesnek tartja propagandaelőadások tartását Szencen, Galántán és Öttevényben, továbbá a Németországba kitelepített magyar alakulatoknál is.

A győrszabadhegyi tűzérlektanyában tett látogatásáról beszámolva elmondja, hogy ott igen jó hangulatot tapasztalt mind a tisztikar, mind pedig a legénység körében.

S z i l á g y i Olivér,

H i n l e d e r F e l s Ákos és

B o c z o n á d i S z a b ó Imre a szétugrasztott alakulatok összegyűjtésének fontosságára mutathat rá, s kéri, e téren a szükséges intézkedések megtételét.

Dr. László.
N.Sz. jan.9. 5.15-5.30

Németh Andor

✓Az ő vidékéről a leventéknek Magyaróvárra kellett menniök gyakorlat. Megnézte, mi ott a helyzet és látta, hogy semmi gondoskodás sem történt ellátásukról és szállásukról. Az eredmény az, hogy 1.200-ból ^(a felvettéknél is kevesebb a helyzet.) 3 nap múlva csak 500 volt ott, a többi hazaszökött. Egy özvegy kocsisát, akinek 7 gyermeke van, nem küldték haza, mert aki ott megjelenik, azt rostálás nélkül listába veszik és továbbítják. A határátlépés teljes elszakadási érzését csökkenteni lehetne, ha Németországból a leventefiuk és családapák írhatnának haza néha ~~egy~~ egy-egy levelet.

M a r ó t h y K á r o l y kiegészíti azokat az adatait, amelyeket a multkor a Sümegre és Sárvárra bevonult leventékről mondott el, ahol az ellátás és élelmezés hiány^{ossága} miatt meglazult a fegyelem. Csabrendeken félszerben laknak, a fele megbetegedett. Csicsón az erdőben 6 ember megfagyott. Egy más községben 48-ból 12 maradt, a többi elszökött. Bősárkányon 1600 pestmegyei leventéből mindössze 160 maradt. Nincs, aki róluk gondoskodják, élelmezésük tekintetében teljes a fejetlenség. Ezt a kérdést rendezni kell.

N a g y I v á n elmondja, hogy Ágfalván áll napok óta egy szerelvény, pesti légvédelmi tüzérek, akiket ott 5 héttel ezelőtt waggoniroztak be. Az altisztek személykocsiban^g vannak elhelyezve, a többiek 40-en egy-egy teherkocsiban. Főhadnagyuk hazalógott Miskolcra, maradt egy zászlós. Az altisztek elmentek karácsonyra kimaradás-sal és nem jöttek vissza. Azt mondják, hogy: a tiszturak azért mentek el, mert hallották olasz hadifoglyoktól, hogy velük is ugyanaz fog történni Németországban, mint az olasz foglyokkal, elveszik tőlük a fegyvereket és ugyanugy ásnak majd mint a zsidók. Ezek az emberek 4 nap óta vannak ott fűtés nélkül és a Hangya üzletben csak burgonyát kaptak. Egyikük azt mondotta, hogy azt várják, míg mindenki elszökök

innen.

S z i l á g y i O l i v é r elmondja, hogy két hétig utazott
 waggonban valami 70 kilométert. Ukken egy alakulat 8 vagy 10 napig
 állt.

R a p c s á n y i L á s z l ó utal arra, hogy propaganda
 uton leharcolt, pihenésben volt és Németországban volt alakulatok-
 nál is voltak. Ezek élelmezés szempontjából lehetetlenül rossz
 helyzetben vannak. Egyik magasállású törzstiszt azt mondotta, hogy
 náluk hetek óta más sincs, mint bab. Harc közben is tapasztalták,
 hogy míg a német alakulatok nagyszerűen el voltak látva élelemmel,
 magyar gyümölcscsel, stb. a szomszéd állásban lévő magyar legénység
 a legkomiszabbul volt ellátva. Ez az ezredes mondotta, hogy a har-
 coló legénység zöme majd megfagy, ugyanakkor itthon a Stab-oknál
 a legragyogóbb téli ruházat van. Kint egy géppisztoly rengeteget
 érne, itthon pedig tömegével látunk géppisztolyt. Kéri az elnököt
 a tábori postaszolgálat megreformálására. A német bajtársak heten-
 kint háromszor is kaptak tábori postaküldeményt, a magyar tábori-
 posta pedig lehetetlenül működik és kétségbe vannak esve a katonák,
 hogy mi lesz, ha már levelet sem küldhetnek majd Németországból a
 még meg nem szállott magyar területre. Kéri az elnökséget, próbál-
 ják meg a honvédelmi minisztert ^{(idehozni,} végre egyszer ~~xxxxxxxxxxxx~~
~~xxxx~~. Eddig épen a honvédelmi miniszterek a legkevésbé váltották
 be ebben a tekintetben a hozzájuk fűzött reményeket. Nagyon sze-
 retné, ha eljönne a miniszter a honvédelmi bizottságba, hogy bi-
 zalmasan ki lehessen pakolni azokkal a keservekkel, amelyeket az
 orosz fronton és a propagandauton is tapasztaltak legénységnél és
 tiszteknél. Maga ^(saját) magyar parancsnokságok kéri, hogy őket leg-

Rapcsányi

alább a németekkel egyidőben tájékoztassák. Egy ezredes, egy hadosztály tüzérségi parancsnoka panaszkodott, hogy a legjobb akarat mellett sem tudtak tájékozódni és a németek mindig megelőzték őket, mindig megelőbbben tudtak intézkedni, mert a hiranyagnak előbb jutottak^(k) birtokába. |

vitéz J a r o s s A n d o r elmondja, hogy ma egy hete külön elutazott Kőszegre, hogy a honvédelmi miniszterrel megállapodjék abban, hogy mikorra hívja össze a véderőbizottságot. Négyszem között megállapodott, hogy január 5.-én reggel 9 órára összehívja és azon a miniszter tájékoztatót ad. Sajnálattal kellett tapasztalni hogy a miniszter nem jelent meg és amikor 1/2 11-kor sikerült telefonálni Kőszegre, az egyik szárnysegéd-ezredes elmondotta, hogy a miniszter ágybanfekvő beteg, ellenben senki sem tartotta kötelességének, hogy a véderőbizottságot erről tájékoztassa, a szárnysegéd nem is tudott az ülésről. Jaross Andor értesítette a szárnysegéden keresztül a miniszttert, hogy a hét folyamán újból érintkezésbe lépnek vele./Szász Lajos: Tegnap még ágyban feküdt a miniszter.:/ Kéri az elnököt a miniszttertanácson közvetítse azt a kérést, hogy mikorra hívhatja össze a véderőbizottságot.

~~XXXXXXXXXXXX~~

Hóman Bálint: Fontosnak tartja, hogy a honvédelmi miniszter minél előbb jelenjék meg a N. Szövetség ülésén. Gyakorlati szempontból azonban nem helyes, ha a miniszter megjelenik, hogy felszólal 20 képviselő és közli a saját tapasztalatait. A miniszter meghallgatja, kérni fogja a konkrét adatakat és ebben maradunk. Kéri, hogy a Szövetség gondoskodjék arról, hogy Botár István képviselő gyűjtse össze a neki írásban átadott tapasztalatokat és ő csokorba kötve adja át a honvédelmi miniszternek. A véderőbizottság tagjai is kössék csoportba a tapasztalataikat és ezeket juttassák el ne csak a honvédelmi miniszterhez, hanem a Nemzetvezetőhöz is, mégpedig egyidejűleg, nehogy incidens származzék belőle.

Hamm Ferenc: Karácsony ünnepét Drezdában töltötte, a menekült táborokat látogatta meg és beszédet is tartott. A Zinzendorf-Strasse 15. szám alatt 12 tolnamegyei család lakik egy négyemeletes gyönyörű iskolában. Azt mondták, hogy ha ott telelhetnek, örülni fognak. A gyermekek annyi játékszert, kalácsot, mákos-és dióstésztát kaptak, hogy otthon érethették magukat. A felnőttek részére a németek ruhaneműt gyűjtöttek s ebben az intézeti lánynövendékek nagy lelkesedéssel vettek részt. A lakásuk teljesen rendben van, jól vannak elhelyezve és lelkiileg is gondozzák őket. Helyes volna, ha a Szövetség egyik-másik tagja meglátogatná ezt a táborot. Ünnepek után eljöttek hozzám ezek a családok és megkértek engem, köszönjem meg a tábor vezetőségének a figyelmét. Nagy probléma azonban az otthonmaradottakkal való érintkezés. Elmondtam nekik, mit csináltak az oroszok. Féllették, hogy az emberek legnagyobb része otthonmaradt.

Boczonádi-Szabó Imre: Kéri, hasson oda az elnökség, hogy amikor a honvédelmi miniszter eljön a véderőbizottságba, látogassa meg a Szövetséget is. Jó volna, ha a propagandaminiszter is eljönne, mert itt épületes dolgokat hallhatna.

Pajor Miklós: Bejelenti, hogy a megbízása értelmében foglalkozott a hadikórházak és gyűjtőállomások ügyével. Megjelent a kórházban, de a parancsnok éppen Bécsben tárgyalt. A helyettese nem nagyon szívesen fogadta s azt mondta, nemigen van olyan embere, akinek érdemes volna propagandát tartani, mert a beteg beteg, az egészséges takarít, a szabadidős moziban van. Megtudta, hogy az egészségeseket átküldik az állomásparancsnokságra s gyűjtőállomáson gyűjtik össze őket. Kászonyi ezredes felvilágosította, hogy a személygyűjtő és felszerelési parancsnokságon 6-700 ember van. Ezek Havasy ezredes parancsnoksága alatt állanak, aki azt mondta, hogy az előadásokat 300-as turnusokban volna jó megtartani. Három előadást kellene tartani, de az idősebbek közül csak Miskolczy István jelentkezett. Kéri a szövetségi tagokat, hogy az idősebb urak jelentkezzenek nála.

ERŐSÍTÉS LEJÁRÓ

K. szekció

136 #

Elnök: Hogy a nyilaskeresztespárti képviselők nem járnak el a

Szövetségi ülésekre, azt a minisztertanács holnapí ülésén előadom. Az ugyan behívott képviselők egy kivételével a nyilaskeresztespárt tagjai. Márva-nem akarca a látszat az, hogy ők egy külön szervezet, amely kívüllik a N. Szövetségen. A honvédséggel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a Istennek vannak alakulatok, amelyek megállják a helyüket mindenféleképpen. A halálfejesek egyik zászlóaljparancsnoka volt nálam, aki dokumentumokkal tudta igazolni, hogy a német parancsnokság legnagyobb megelégedésére harcolnak együtt a németekkel a Balaton-székesfehérvári csatában.

A honvédség köréből érkező panaszok kivizsgálása rendkívül nehéz már csak annál a körülménynél fogva is, hogy ha meglátják a vizsgálat lefolytatására kiküldött tábornokot vagy ezredest a hadbíróval együtt, mindjárt hozzágondolják a pribéket is. Akkor azután a bajtársi szolidaritás kerekedik felül s egyszerre megszűnnek a panaszok. Elismeri, hogy a katonai közigazgatás nincs rendben.

Megállapítja, hogy a Németországban lévő magyar családokkal és katonákkal való levélbeli érintkezés legnagyobb akadályát a németek részéről megnyilvánuló rendkívüli óvatosság képezi, amellyel a kémkedést igyekeznek meggátolni.

Az ülések idejével kapcsolatban elhangzott, kérésekre válaszolva legjobbnak tartaná, ha minden kedden délután és minden pénteken délelőtt tartana a N.Sz. ülést. Ha pedig a N.Sz. ülésének napján akár a Képviselőház, akár a felsőház ülsőt tartana, akkor a Ház ülésének befejezése utáni időpontra kellene a N.Sz. ülését kitűzni.

H a l m a y János tudomására hozza N.Sz. tagjainak, hogy a Képviselőház és a felsőház pénzbeli hozzájárulásával a törvényhozók részére külön óvóhelyet építenek a vármegyeháza alatt, amely óvóhely minden tekintetben megfelelő lesz s ennek elkészülte után ott a nap bármely szakában ülést lehet tartani.

I n c z e Antal kéri, hogy a nem Sopronban tartózkodó törvényhozókat esetről-esetre értesítsék az ülések idejéről.

Dr. László.

jan. 9. N.Sz. 6.00-6.15

Szász Lajos elnök kéri, hogy az ülés után maradjanak vissza azok, akik az élő ujság szerkesztési munkájában hajlandók aktíve részt vállalni.

Ezután vitéz J a r o s s A n d o r ismertette a magyarországi hadi helyzetet.

Hinleder Fels Ákos: Kérde, hogy a németországi kitelepítéssel kapcsolatban felmerült-e a szüksége annak, hogy a N. Szövetség tagjai egyéni utlevéllel legyenek ellátva? /Elnök: Nem./ Ha nem, miért szükséges a képviselőknek egyéni utlevél? Tudom, hogy nagyon sok képviselőnek megvan az egyéni utlevele, ami az egyenlőtlenség kérdését veti fel bennünk.

Elnök: Nem tudom, ki mondotta azt, hogy egyéni utlevélre van szükség. Az egyéni utlevél nem biztosít mozgási lehetőséget. A németekkel megállapodtunk, hogy ha kitelepítésre kerülne a sor, mindenki, aki kimegy, magyar-német szövegű igazolványt kap. A kitelepítés nem utlevéllel, hanem közös jegyzékkel történik a jegyzékben foglaltak részére kiadott egyéni igazolvány alapján.

Jaross Andor: A félénk emberek váltanak utlevelet, akik nem bíznak a mi kollektív erőnkben. A bajtársiasság megszegése az, ha valaki egyéni úton akarja magát biztosítani. A képviselőnek nem feladata az, hogy Németországba át tudjon utazni.

Elnök: Ugy ugyse mehetnek, mert együttes áttelepítésről van szó. Én tudok olyan képviselőt, akinek két utlevél is van a zsebében!

Incze Antal: A Szövetség egyik korábbi ülésén Rajniss miniszter ur kifejtette, hogy a Szövetség egyik legszebb feladata volna foglalkozni a jelenlegi magyar rendszer alkotmányosságának kérdésével és kérte is, hogy e célra munkaközösséget alakítsunk. Az állandó bizottság legközelebbi ülésén ezzel a kérdéssel foglalkozni kellene s a jogász-és történész-tagoknak elaborátumot kellene előkészíteniök. Kéri, hogy az állandó bizottság legközelebbi ülésén ebben a kérdésben konkrét intézkedés történjék, amely vonatkozzék a probléma megoldására, végrehajtására és ellenőrzésére is.

Elnök: Határozzuk el, hogy felkérjük a Kuria elnökét, mint Magyarország legkiválóbb reprezentáns jogászát, hogy fogja össze a N. Szövetség legkiválóbb jogásztagjait, nem a jogvégzetteket, és szorgalmazza ennek a kérdésnek megoldását.

Szenák Jenő: A megbízatást elvállalom s ami képességeimtől telik mindent megteszek.

Rapcsányi László: Szóváteszi, hogy a Szövetségen belül történő beszerzések nem a gazdasági bizottságon keresztül történnek. Olyan hangulat kezd kialakulni, hogy aki jól tud könyökölni és jó összeköttetései vannak, az hozzá tud jutni sokmindenhez Sopronban. Indítványozza, hogy a beszerzések az országgyűlés tagjai és tisztviselői részére a gazdasági bizottságon keresztül történjenek.

Vitéz Zerinváry Szilárd: Jelenti, hogy tegnap megalakult az országgyűlési beszerzési csoport a vezetése alatt. A közellátási miniszter-

rium részéről minden juttatást ezentúl a csoporton keresztül adnak meg. Az a beszerzési csoport négy csoportból fog állni: képviselőházi tagok, felsőházi tagok, országgyűlési tisztviselők és palotaőrség. A tisztviselői csoport 43 ezer pengős forgótőkéjét az elnök ur rendelkezésre bocsátja, de megoldható a kérdés egyéni részjegyzéssel is. Az elosztás pontosan és egyenlő arányban, egyforma mértékkel fog történni, a családtagok arányában. Az elszámolás teljes nyilvánossággal történik s maga is a legnagyobbfokú és legteljesebb ellenőrzést kívánja.

Vitéz Z e r i n v á r y Szilárd fontosnak tartaná a Tiszántul-
ról és Duna-Tisza közéről menekültek részére külön propagandaelőadások
tartását.

~~EEEEEE~~ Vitéz V á c z y György kéri az autóval rendelkező szö-
vetségi tagokat, hogy az autókra vonatkozó adatokat közöljék a hásnagyi
hivatallal.

E l n ö k: Az ülést bezárom.

²
/Az ülés d.u.6 óra 32 perckor végződött./

Dr. László.

A Törvényhozók Nemzeti Szövetségének ülését 1945. január 12.-én délelőtt 9 óra 40-kor nyitotta meg^{v.} Jaross Andor elnök.

Bejelentette, hogy a vidéken élők lakók túlnyomó része nem jöhetett el a nagy havazás miatt és a N.Sz. elnöke is Répcelakon rekedt még tegnapelőtt. Ismerteti a honvédelmi miniszternek hozzá intézett levelét: "Január 5.-én 9 órára ígértem meg, hogy a véderőbizottságon megjelenek. Nagyon restellem, hogy idejében nem tudtalak értesíteni arról, hogy nem tudok megjelenni. 4.-én késő este a Nemzetvezetőnél voltam kihallgatáson már betegen. Az éjszaka rosszabbodott az állapotom, reggel nem tudtam felkelni, ezért bocsánatot kérek, úgy Tőled mint a véderőbizottság tagjaitól. Remélem, legközelebb alkalmam lesz a bizottság előtt megjelenhetni és kedvező híreket közölhetni. Beregfy" Tekintettel arra - mondotta Jaross - hogy értesült^{em,} róla, hogy a hét közepétáján a miniszter ur még nem nyerte vissza teljesen az egészségét, kezdeményezően nem léptem fel, csak Szász miniszter urat kértem fel, hogy a véderőbizottság összehívása iránt érdeklődjék a honvédelmi miniszter urnál.

Ezután vitéz Jaross Andor a magyarországi hadihelyzetet ismertette.

N y i r ő József: A Sopronban tartózkodó törvényhozók és tisztviselők helyzetét teszi szóvá. Megállapítja, hogy a törvényhozás Sopronba települése törvény alapján és a kormány elhatározásából történt s az idejött törvényhozók és tisztviselők elhelyezésük nem egyedül az érdekelt személyek, hanem továbbműködésük biztosítása szempontjából is feltétlenül szükséges. Ennek ellenére igen szomorú a helyzet. Az idelepipített családtagjaikkal együtt komoly életveszedelemben vannak, elhelyezésük nem felel meg a legminimálisabb követelményeknek sem. A bombázás óta a Pannónia szállóban tűzsúfoltság állapota állott elő, mert bár az egész Pannóniát a törvényhozás részére utalták ki, mind a mai napig nem sikerült a magyar és német parancsnokság által lefoglalt öt-öt szobát felszabadítani és további négy szobából nem tudta a kormánybiztos a magánszemélyeket sem kihelyezni. A bombázás alkalmával tönkrement 12 szoba, s ennek folytán a szálloda vezetője, két portása és személyzete további szobákat foglalt le. Az ablakok kitörték, a pohárban megfagy a víz, a fürdőszobát használni nem lehet, mert a szálloda vezetősége tilalom ellenére azt is kiadta. Súlyosbítja a helyzetet az, hogy a szálloda vezetősege nem gondoskodott a nyár folyamán a kellő mennyiségű tüzelőanyag beszerzéséről s most a szobák a hét legtöbb napján fűtetlenek. Az a veszély is fenyeget, hogy ha a szálloda vezetősége nem kap szenet, az élelmezés is meg fog szűnni. Kiutaltak ugyan a brennbergi bányából két vagon szenet, de ideszállításukat már nem biztosították. Általában a törvényhozás Sopronba került tagjai olyan helyzetben vannak, mintha száműzetésben lennének. Megállapítja, hogy semmiféle hatóság nem vesz tudomást arról, hogy a törvényhozás Sopronban kötelességét teljesíti és még annyi támogatás sem nyújt neki, amennyit minden egyes polgár ~~nyilván~~ joggal elvárhat a hatóságoktól, hanem egyszerűen arra az álláspontra helyezkednek,

hogy problémáinkat mi magunk oldjuk meg.

Kéri a N.Sz.vezetősége útján a kormány^t/, hogy ennek a kérdésnek gyökeres megoldásával bízza meg egyik tagját. Az a tény, hogy az ideérkező minisztereknek, képviselőknek és tisztviselőknek nem lehet helyet biztosítani és éppugy rendezetlen az élelmezés, a kórházi, orvosi, és patikai ellátás is, ez a parlament tekintélyét a legnagyobb mértékben lejárátja és esetleg nem kívánatos összetűzésekre is vezethet. Ez pedig nem lehet célja az államvezetésnek. Vagy oldják meg tehát sürgősen ezeket a problémákat, vagy költöztessék el innen a törvényhozást.

E l n ö k : Felszólítja a Sz. tagjait, hogy az a tárgyban szerkesztett emlékiratot írják alá. Megállapítja egyszersmind, hogy a Sz. tagjai az elmondottakkal teljesen egyetértenek és az elnökség az emlékiratot a minisztertanács elé terjeszti.

Vitéz Z e r i n v á r y Szilárd: Előadja, hogy képviselőtársai kérésére megjelent a Ház elnökénél és feltárta súlyos anyagi helyzetüket s egyben javasolta az állandó kitelepülési segély folyósítását, mert a folyton növekvő drágaság nem áll arányban sem a képviselői, de még inkább nem a tisztviselői fizetésekkel. Négy tagu családnak a napi élelmezése 100 P, amihez még hozzájön a lakás bére is.

A Ház elnöke megígérte, hogy a pénzügyminisztériumban megsürgeti a kérdés megoldását, amikor is azt a gazdasági bizottság elé terjeszti.

Dr. László.

N.Sz.

1945. jan. 12. 10.15-10.20.

Zerinváros

Megalakult az országgyűlés beszerzési csoportja és nagy erőfeszítéseket tesz. 100 pengős részjegyeket kell jegyezni. Több törvényhozó bevallotta, hogy nem tud 400-500 pengőt adni, ha pedig nem jegyez részjegyet, kimarad. A törvényhozók nagy része, a tisztviselők majdnem kivétel nélkül szemérmesen takargatják a helyzetet, minden második nap étkeznek, vagy egyik nap ebédet esznek, másnap csak vacsorát; a reggelizést ugyyszólván teljesen elhagyták. Koldus helyzetbe került az egész törvényhozás. Kéri a N.Sz.-et, lépjen közbe. Ha a kitelepülési állandó segélyt és családi pótlékot nem tudja megkapni a törvényhozás, vagy koldusbotra jut, vagy koplalni fog, vagy szétszökösik.

v i t é z J a r o s s A n d o r elnök: A N.Sz. gazdasági bizottsága a háznagyokon keresztül ezeket az anyagi kérdéseket a két házelnök felé ké szorgalmazhatja, tehát nem szükséges, hogy a N.Sz. elnöksége járjon el. Felkéri a gazdasági bizottság tagjait, hogy ezt a kérdést továbbra is munkálják és az elnökséggel - a háznagyokkal egyetértésben - február 1-éig megoldáshoz lehet juttatni a kérdést. A N.Sz. vezetősége természetesen erkölcsileg támogatja az akciót.

V á m o s J á n o s : A tisztviselők megkapták a 210-240 pengős működési pótlékot fizetési osztályok szerint, a képviselők ilyen nem kaptak. Ezt kérik.

E l n ö k : azt hallja, hogy a tisztviselők most rosszabbul vannak ellátva mint eddig.

H ó m a n B á l i n t szerint ne legyen szó képviselői tiszteltudj emelésről, hanem kitelepelési és drágasági pótlékról, amely a képviselők családtagjainak számához igazodjék. A tisztviselők

pótléka tekintetében sokkal messzebb menne: magasabb kulcsot állapítana meg, mint a képviselőknél.

N y i r ő J ó z s e f szerint nemcsak a családtagok száma döntő a törvényhozók pótlékának megállapításánál, hanem a törvényhozó helyzete is. Sokan egy szál ruhában menekültek. Nem ér semmit, ha valaki ezreket is kap, ha természetben nem ruházzák fel. Egyénenként kell megvizsgálni a helyzetet.

E l n ö k : Valóban nem volna méltányos, ha a kisebb családok ugyanannyit kapnának, mint a nagy családok. Fontos momentum az is, amire Nyirő utalt. A közellátásügyi hatósággal egyetértésben kell ezt megoldani. Felkéri a gazdasági bizottság jelenlévő tagjait, hogy ezeket a gondolatokat legközelebbi megbeszélésükön tárgyalják meg és tegyék meg az elnökség felé a megfelelő javaslatot.

A propagandatevékenység tekintetében bejelenti, hogy ma tegnap Maróthy-val a soproni és sopronvidéki tisztikarnak és törzsaltiszteknek tartottak előadást a városháza zsufolt nagytermében, szép erkölcsi hatással. A szombathelyi kerületi parancsnokság soproni kiadeltsége részéről felkérés érkezett, amely szerint Kap^(ket)uvára és Csornára is kérnek 16.-án délelőttre előadó képviselőt. Ha a forgalmi viszonyok megengedik, fel is fog kérni erre képviselőket. Ezután felolvasta a honvédelmi miniszter átirata alapján a csendőrség felügyelőjének a tapasztalható hangulattal kapcsolatos jelentését.

M o c s á r y Ödön: Tegnap délután felkereste P. Tóth István dunalmási lelkészt / Klebelsberg Kunó-u. 36./, aki hat napon át végigélte az orosz megszállást. Azért maradt ott, mert Lózar Andor, a Patronage elnöke erre szölitotta fel. /Sigmund János: A dunántuli püspök is elrendelte, hogy idemenekült lelkészek ne menjenek el helyükről!/ A lelkész elmondotta, hogy az oroszok 20 embert agyonlőttek, a 14 évesnél idősebb gyermekeket és férfiakat elhurcolták sáncmunkára, az asszonyokat megbecstelenítették, ezek súlyos nemibetegséget kaptak. A lelkész felesége öngyilkos lett. Ez a pap felajánlotta szolgálatait a bolsevizmus elleni propagandára. Kéri, hogy nyújtsák be a propagandamunkába. /Nyirő József: Minden ilyen esetet jegyzőkönyvbe kell venni, hogy fel lehessen használni!/
E l n ö k: Ugy tudja, hogy a lelkész beteg. Ha egészséges volna, talán mindjárt magával vinné a felvidéki menekültek számára tartandó eseményre. /Hinleder Fels Ákos: Azt beszélük, hogy a nőknek kiveszik a méhét!/
M o c s á r y Ödön: Azt is mondotta a lelkész hogy három átszökött magyar bakát agyonlőttek az oroszok. B. Tóth Pázmány Bélának, a lakásügyi kormánybiztos helyettesének a sógora.

E l n ö k: Felkéri Nyirő Józsefet, hogy számoljon be az Eleven Társaság előkészítő munkálatairól.
N y i r ő József: Bejelenti, hogy a szervező munka megindult. Erre a munkára önként jelentkeztek: Nagy Iván, Zerinváry, Hinleder Fels, Bróthy, Váczy, Polonkay, Vámos, Rapcsányi és Hokky Károly képviselők; azután Bálint, Zelovich és László országgyűlési gyorsírók. A Centrum-vállalat vezetője is felajánlotta szolgálatait. Több megbeszélésen már meg is beismerték a szerkesztés módját. Az alispán d.u. fél 2-től rendelkezésre bocsátotta a Vármegyeháza 17-es szobáját. A szórás a Széchenyi-téren lesz. Kedden, pénteken és vasárnap délután 4 órától kezdve, félórai időtartammal. Két-három bemondó fog dolgozni egyszerre a bemondás élénkitésére. A két gyorsíró szobájába szükséges rádiókészüléket Szász miniszter utján próbálja megszerezni. Még nehezebb az írógép megszerzése. Jaross elnökkel meglátogatták a német mérnököt, a propagandarádió vezetőjét, aki a legnagyobb készséggel áll rendelkezésre. A vasárnapi premiér előtt már szombaton és délután 4 órakor működni fog a rádió, de egyelőre csak a propagandáról szóló programmal. A rendőrkapitányságon írásban is bejelentette az akciót. Ismerteteti az anyagösszeállítás kereteit.

E l n ö k : Felkéri Nyirő Józsefet, hogy vasárnap okvetlenül indít-
sa meg az Eleven Ujságot, tekintet nélkül arra, hogy lesz-e elegendő hír-
anyag vagy sem.

H ó m a n Bálint utalva a soproni lakosság kétajkuságára, jónak
vélné, ha német leadás is volna.

E l n ö k helyesebbnek tartaná, ha az Eleven Ujság magyar nyelvű
lenne, de emellett módot lehet adni a Volksbundnak arra, hogy kiépítve
munkáját, a leadásokba bekapcsolódhassék.

M a r ó t h y Károly igen fontosnak tartja, hogy a négy propagan-
da szervezet, és pedig a propaganda-minisztérium, a N.Sz. propaganda osztá-
lya, a vkf.6.osztálya és a rádió teljes együttműködésben dolgozzék.
Kéri ennek a szempontnak feltétlenül való érvényesítését.

E l n ö k elismeri, hogy az együttműködés feltétlenül szükséges.
Ez meg is volt mindaddig, amíg a törvényhozás Sopronba nem költözött.
Most azonban csak Csepreggel van meg az összeköttetés, tehát a vkf.6.
osztályával, nincs meg azonban a Szombathelyen székelő propaganda-mi-
nisztériummal.

Közli továbbá, hogy a N.Sz. propaganda osztály, összeköttetésbe lé-
pett a von Boeth tábornok parancsnoksága alatt működő német propaganda
szervezettel, amely az összes, tehát nyolc Nebenstelle propaganda anyagát
rendelkezésére bocsátja a XXX Sz-nek, tőlünk viszont magyar anyagot kér.

Dr. László.

Jaross elnök.

N.Sz. jan.12. 11.00-11.15

A Maróthy által felvetett propaganda összműködési gondolatot szívesen felkarolják, de nehéz a propagandaminisztériummal való összeköttetés. A N.Sz. propagandatvékenysége nem lehet a magyarországi propaganda irányítója, mert az N.Sz.-nek nincsenek szervei, tehát csak szellemi, erkölcsi erőket bocsáthat a vezérkari főnökség és a propagandaminisztérium rendelkezésére. Ha 5-6 üzemanyaggal ellátott gépkocsija lenne a N.Sz.-nek, állandóan ott lehetnének - mondotta Jaross, - minden vármegyében, az arcvonal mögött és gyűjthetnének az orosz megszállás után a friss propagandaanyagot. Ma csak egy soffőr van, egy fővezérzségi kocsis és itt vannak a képviselők kocsijai benzin nélkül és mára behíva. A törvényhozók kocsijainak meghagyása érdekében a két házelnök egyöntetű lépéseket tett. Addig nem kíván a maga részéről cselekedni, amíg generális reparációra nincs lehetőség. /:Hinnléder-Fels Ákos: Azzal a feltétellel kellene kérni a kocsik felszabadítását, hogy mindegyik rendelkezésre áll propagandára:/ Jaross Andor szívesen veszi, ha az összes kocsikat felajánlják propaganda-célra a törvényhozók, de nem hiszi, hogy a honvédelmi minisztérium mintegy 20 kocsinál többet felszabadítana. Ki kellene mondani, hogy a propagandabizottságnak joga van bármely kocsit igénybe venni, de sajnos, benzin és soffőr nélkül úgy sem lehet mind igénybevenni. A törvényhozóknak kellene jelentkezniük soffírozásra.

N é m e t h A n d o r : A plakát szerint nekünk kocsis nem jár. - Moczáry Ödön: Lenkey százados is ezt mondotta a törvényhozókra. N é m e t h A n d o r kéri Jarost, beszéljen Lenkey századossal, hogy ne rögtön huzzassák be a kocsikat valamely kaszárnyaudvarra. - vitéz

I m r é d y B ó l a : Együttes bejelentést kell tennie a képviselőháznak a képviselők nevében. E l n ö k szerint helyes lenne, ha a háznagyi hivatalban elkészülne ez a bejelentés. Kéri Németh Andort, állíttassa össze az egész névsort a háznagyi hivatalban, hogy a rendeletre hivatkozással a két Ház elnöksége tegye meg a bejelentést. Feltételezi, hogy a párt plakáton azért nem óhajtották feltüntetni a törvényhozókat, mert olyanokról is szó volna, akik nem tartoznak a N.Sz.-be, a N.Sz. külön kiemelését pedig politikai okokból nem tartották célszerűnek. Reméli, hogy mindegyik N.Sz.-beli törvényhozó autója meg fogja kapni a mentesítést. A honvédelmi miniszter Jaross benzinigénylését olyan mértékben tette magáévá, hogyha benzin lenne és nemcsak benzinjegy, nem lenne benzingondja. - Kéri, hogyha valakinek témája van, írjanak rövidebb lélegzetű cikkeket a „Hungarista Katonaujság” és az „Egy Magyar Harcos” számára.

N y i r ő J ó z s e f utal arra, hogy pl. a Maróthy által gyűjtött propagandaanyag nagyon jó lenne az eleven ujság számára. Kéri az elnököt, hogy attól a bizonyos főhadnagytól Szombathelyről vagy Kőszegről hozza magával azt az anyagot, ami felhasználható volna az eleven ujság számára. A megkapott és felhasznált anyagot az eleven ujság meg is őrzi, ennek vannak olyan részei, amelyek nem évülnek el és felhasználhatók lennének a képviselők által, ha vidékre mennek. Ez az anyag rendelkezésükre is állana.

E l n ö k: Errevonatkozóan bejelenti, hogy a jövő kedden a német kollégával együtt elmegy Csepregre és Szombathelyre s akkor ezt az összeköttetést kiépítik és programszerűvé teszik.

N y i r ő J ó zsef: Ez az anyag azután felhasználható további propagandára is, az orosz gazságokról szóló hírek hetek múlva is felhasználhatók. Kéri Maróthy Károlyt, hogy a jegyzőkönyveit adja át neki.

E l n ö k: Az ülést berekeszti.

Az ülés végződött délelőtt 11 óra 27 perckor.

dr. László

N.Sz. 1945. jan. 19.

1118-40-ig.

A törvényhozók Nemzeti Szövetségének 1945. jan. 19-én Sopronban tartott ülését d.e. 1118-kor nyitotta meg v. Jaross Andor elnök. Beszámol a harctéri helyzetről és hangsúlyozza, hogy mindenkinek hozzá kell szoktatnia magát a kevésbé előnyös harctéri események elviseléséhez.

Szavaihoz csatlakozik H ó m a n Bálint is, és mint bosszúságot okozó tünetre mutat rá evvel kapcsolatban arra, hogy most, amikor Budapest pusztul, a magyar rádió a lelkesítő szavak után frivol kuplékat és buta dalokat közvetít. Ez nagyon rossz bizonyítvány a rádió igazgatásáról. Olyan embert kell a rádió élére állítani, aki írni-olvasni tud.

H ó m a n véleményében teljesen osztozik az E l n ö k is, aki rámutat arra a teljesen tökéletlen állapotra, hogy a propaganda miniszter ma sem rendelkezik sem a rádióval, sem a sajtóval. Az ezekkel való rendelkezést költségvetése sem teszi számára lehetővé. A rádió élén mint teljhatalmu igazgató a volt kormánybiztos, egy Hegedüs nevű fiatalember áll. A rádió analfabétizmust lehel. Ebben a tekintetben valóban lépéseket kell tenni a miniszterelnökhelyettes és a propagandaminiszter felé. Az elmúlt napokban tájékoztatta a propagandaminiszter Jarost arról, hogy mik az ő lehetőségei: kiadja a Nemzeti Védelmi Tudósítót, amellyel a sajtót igyekszik befolyásolni, azonkívül bizonyos utazgatásokra nyílik lehetősége, de nagyon kevés a benzán.]

B o t á r István beszámol arról, hogy propagandautján egy közeli helységben összesen 4000 ember előtt beszélt néhány képviselő-

társával megosztva a hallgatóságot. 700 ember-volt egy teremben, jórészt pestiek, akik közül egyesek sirva fakadtak, amikor Pest sorsát hallották és a közül a 700 ember közül tömegesen kérték, hasson oda Botár megfelelő helyen, hogy a rádiónak ezek a "marhaságai" megszűnjenek. Ugyanezt a kérést a tisztikar írásban is átadta neki. Ezen a téren feltétlenül kellene valamit tenni.

Ne tánczenét adjon a rádió, amikor élet-halálról van szó, hanem lelkesítő indulókat.

[Vitéz Z e r i n v á r y Szilárd számol be ezután csornai propaganda útjáról. Az ottani katonai alakul~~ást~~ atot látogatta meg s a katonák között általában véve jó hangulatot tapasztalt. Hibát csak abban a vonatkozásban vett észre, hogy a katonaság és az ottani nyilaskeresztes párt között nincs meg a megfelelő összhang, sok a surlódás közöttük. Ezzel kapcsolatban előadja az ottani nyilaskeresztes párt abbeli kérelmét, hogy a jövőben előre beszéljék meg a tartandó propaganda előadást. Szóváteszi még, hogy az állandó ellenséges zavaró repülések nagy mértékben izgatják a polgári lakosságot, annál is inkább, mert semmiféle léghárítás nincs.

E l n ö k hangsúlyozza, hogy a N.Sz. csak a nemzet egyetemes érdekeit elősegítő propagandát hajlandó folytatni, amint eddig is tette, de nem hajlandó pártpolitikai propagandára.

R a p c s á n y i László kapuvári útjáról számol be x x s ennek során megállapítja, hogy a nyilaskeresztes párt toborzó tevékenysége állandóan ütközik a katonasággal. Nevezetesen hungarista ifjusági légión toboroz s valósággal elveszi a katonaságtól a fiatalságot, amely szívesen megy a különleges alakulatokhoz, hogy ezáltal 3-4 hónapos különleges kiképzés örve alatt katonai nyelven szólva lógni tudjon.)

Igen sok baj van a tiszteletadás körül is, amelyet a légión tagjai főleg csak német katonákkal szemben teljesítenek. Megemlíti továbbá az ottani tisztek kérelmét, hogy egy állandó katona ujság útján tájékoztassák őket a mindennapi eseményekről és mind a katonai, mind pedig a polgári kérdésekről.

Szóváteszi a katonák közigazgatás lassúságát, amely benzinhiányra

vezethető vissza.- Helyesnek tartaná a Kapuvárott lévő nagy katonai raktárnak különböző helyekre való szétszétását, amire a légi támadásokkal járó fokozott veszélyre való tekintettel igen nagy szükség volna.

B o c z o n á d i S z a b á Imre ugyancsak a hungar^(ist) légiónban való kiképzés örve alatti lógást teszi szóvá.

E l n ö k sajnálattal állapítja meg, hogy a honvédségi alakulatok és a nyilaskeresztes párt között állandó surlódások vannak. Kivánatosnak tartaná a honvédelmi miniszter e téren való közbelépését.

B o t á r István az eredményes propaganda érdekében helyesnek tartaná, ha az előadások megtartására jelentkezőket szétszétanák, hogy így egy helységben egy időben, de különböző csoportok~~ra~~ részére tartathatnának előadást.

N.Sz. 1945. jan. 19. 12⁰⁰-15

Az ottani állomásparancsnok ~~kkkk~~ jelentése arról számol be, hogy a Nyilaskeresztespárt soproni központja úgy levelez velük, hogy "jele^lntse", "parancsolom", "utasitom" és behívókkal ezektől a speciális alakulatoktól honvédegyéneket rendelnek be. A magasabb honvédparancsnokságok nem tudják, hogy a honvédség és a nyilaskeresztespárt között alárendeltségi, mellérendeltségi vagy milyen viszony van. Ha pedig nincs közöttük függő viszony, akkor milyen alapon fendelkeznek a párt részéről a honvédség tagjaival? Botár mondotta ennél a katonai parancsnokságnál, hogy csak felettes hatóságai^kknak tartoznak engedelmességgel. Vannak honvédegyének, akik a légióba és az SS-be is jelentkeztek, amiből zavar támad. Most már rendelkezés van ott arról, hogy semmiféle légióba sem szabad többé ember^t kiadni. Ebben a községben körülbelül 5-6000 zsidó van, köztük külföldi menleveles zsidók Budapestről. A zsidóknak rengeteg pénzük van és destruálnak. Nehéz ezt megakadályozni, mert például az egyik 250 főből álló zsidó századot egy hadnagy, egy őrmester és egy honvéd őrzi. Benzinhiány miatt az ott lévő magyar katonaságnál élelmezési zavarok vannak, az egészségügyi ellátás is gyenge. A hangulat és a harckészség azonban nagyon jó: Budapest védelmére akartak menni. Elmondja Botár, hogy egy honvédnek eltört a lába, a katonaoorvos nem volt otthon, a körorvoshoz vitték, aki hosszas huza-vona után megtagadta a segítséget, amire a németek ~~x~~ részesítették orvosi segítségben.

CSEBÁCS LEVÉLTÁR
K SZÁM

A nyilaskeresztespártbeli emberek a legénységtől hallott különböző panaszokat szoktak előhozni. Ezeknek azt ~~x~~kell mondani, lépjenek érintkezésbe az illetékes parancsnokkal, mert ha a katonaság nem tartja be a szolgálati utat, az tökéletes kaosz^hoz vezet. Ha a legény-~~5~~

ségnek külön tartanak a N.Sz. részéről előadásokat, akkor meg^(yi)n^(yi)ílik a szí-
vük. Panaszaikat azután meg kell beszélni az egyes parancsnokokkal. Sok
panasz van egyes fiatal tisztekre, akik durván bánnak a legénységgel.

Na g y I v á n szerint a propaganda előadások célja a
legénység buzdítása s a tisztikar felvilágosítása. A tisztikar nagyon tá-
jékozatlan és szélsőségekre hajlamos. A tisztekbe sok helyen hitet kell
önteni és megfelelően tájékoztatni kell őket.

M a r Ó t h y Károly szerint kívánatos lenne, hogy egy-
egy miniszter jelenjék meg a N. Sz. ülésein, hogy a felmerült panaszokat
a minisztertanácsban tolmácsolhassa. A nyilaskeresztespárt és a honvédség
között, sajnos, valóban surlódások vannak. A Zalában két helyen tartott
gyűlésen nem jelentek meg a nyilaskeresztespárt tagjai. A gyűlésen részt-
vettek szomjasak voltak minden propagandára és hálásak voltak minden ut-
mutatásért. 3 héttel ezelőtt egy ezredes letartóztatott és nyilasokkal
őriztetett egy a nyilaspárttal kapcsolatot tartó százados. Azt lehetne
hinni, hogy az ezredesnek valami bűne volt, de még ma is a helyén van. Ha
ilyeneket lehet látni, meglazul a fegyelem. Multkori útja óta javulást lát
a katonai erők és a közhangulat terén. Felhívja az erdélyi képviselők fi-
gyelmét a "Székely Nemzeti Múzeum" Keszthelyre került anyagára. A Balaton
környékén lakó nyugdíjas~~xxxxxxxx~~ tisztviselők két hónapja nem kapnak
nyugdíjat. A közelharcban páncélost kilőtt honvédek még nem kapták meg
a megígért 5 hold földet. Somogy megyében, ahol állóharc van, 4-5 községet
kiürítettek. Nyugodtan meg lehetett volna csinálni, mégis kapkodva történt:
rengeteg állatot elpocsékolnak, katonák vadásznak az elszabadult állatokra.

Továbbiakban előadja, hogy a katonaság a lisztet a saját ~~xéxxéxx~~ szükségletére lefoglalta, s a polgári lakosságnak nincs élelmezése.

Szükségessnek tartja a kiürítés elvi és gyakorlati szempontjainak mielőbbi lerögzítését, valamint a kiürítés keresztülviteléhez szükséges eszközök rendelkezésre bocsátását.

Örvendetes jelnek tarja a katonaszökevények számának csökkenését, ami érezhetőleg nagy befolyással van a közhangulat javulására.

I n c z e Antal beszámol arról, hogy a Sopronkövesden lévő katonai alakulatot látogatta meg, amely egy Matolcsy nevű igen nagy szervező erővel és gyakorlati érzéssel bíró alezredes parancsnoksága alatt áll. Jónak látná, ha a nevezett alezredest fontosabb beosztásban helyeznék el.

N.Sz. 1945. jan. 19. 12³⁰-12⁴⁵

Incze.

Matolcsy alezredes szerint még tisztjeinek sincs fogalmuk arról, hogy mi a nemzetiszocializmus, nem is szólva a hungarizmusról, ami az ~~az~~ európai koreszme magyar változata. Tisztikarunk lelke mélyén sok helyen ott van a nemharcolniakarásra való mentségkeresés. Matolcsy alezredesből csináljanak magas vezetőt, mert elsőrendű ember. Incze a sopronkövesdi helyőrséggel való foglalkozást továbbra is vállalja.

E l n ö k erre kéri is Inczét és rámutat arra, hogy a nyilas-keresztspárt elég merevre beállított hungaristapropagandát folytat. A N.Sz.-nek is bele kellene vinnie munkájába a nemzetiszocialista jellegű propagandát. A kettő találkozhatik egymással. A nyilasok a hungarizmust a szentisztáni koncepcióról nemzetiszocializmusra redukálták le, mert kizárólag magyarokra és németekre támaszkodhatunk harcunkban és hiú remény lenne valami internacionális szolidaritás révén a többi nemzetiségre számítani.

P a j o r Miklós elmondja, hogy egy sebesült tüzér szakaszvezető elbeszélte neki, hogy 12 nehéz tüzérszöveget ágyunként 60 ágyugolyó municióval vetettek be, s minthogy ott egy testőrszázalóalj átment az ellenséghez, ennek a tüzérségnek kellett tartania az első vonalat, ami komoly veszteségeket jelentett. Elmondja Pajor, hogy tegnap Polonkay Tivadarral és Hekky Károllyal felkereste a személygyűjtő- és felszerelőállomást, és annak parancsnokával megbeszélték, hogy hetenként kétszer előadást fognak ott tartani. Kéri erre a helybenlakó idősebb törvényhozók jelentkezését.

J a r o s s elnök rámutat arra, hogy ágyunként 60 nehéz lövedék elég nagy szám, különben is egy szakaszvezető a harciterületnek csak egy kis szektorát tekintheti át.

I n c z e Antal utal arra, hogy talán olasz gyártmányu nehéz lövegekről volt szó.

N y i r ő József beszámol a megindult "Eleven Ujság"-ról, amelynek munkája jó irányban halad. Lelkesen indult az ujság múlt vasárnap és egyes képviselők az azt megelőző szombaton bizonyos megütközéssel látták, hogy a nyilaskeresztespárt megelőzte ezt az akciót és egy déli hangos ujságot csinált, amely a hét másik 3 napján működik. Egy kissé sok a közönség hetenként hatszori informálása és bizonyos tendencia is látszik a konkurenciából. Szép érdeklődés mutatkozik az "Eleven Ujság" iránt, de nagy nehézségek vannak: még nem sikerült rádiót kapni és még nincsenek magyar indulólemezek. Jó lenne, ha az "Eleven Ujság" megkaphatná egy egyes minisztériumoktól a megszállott területekről oda befutó hírtanyagot. Kellene egy Siemens^(ms)-készülék is.

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ Utal az Eleven Újság rendelkezésére álló csekély hír- és propaganda-anyagra és felkéri a N.Sz. tagjait, hogy akinek megbízható hírei vannak, vagy pozitív adatok ~~XXXXXXXXXXXX~~ vannak birtokában, azokat bocsássa az Eleven Újság rendelkezésére. Együttal az anyag csekély voltára, valamint arra való tekintettel, hogy a nyilaskeresztes párt is indított egy élő ujságot, ~~mi~~ ~~kérdi~~, fenntartassék-e a jelenlegi rendszer, ~~hogy~~ tehát a heti háromszori adás?

Indítványozza ezután, hogy a propagandautakon tapasztaltakat hozza a N.Sz. a kormány tudomására azzal a kéréssel, hogy a panaszok orvoslása céljából megtett intézkedésekről tájékoztassa a N.Sz.-et.

E l n ő k feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az Eleven Újság az eddigi mederben folytassa munkáját. Felhívja a szerkesztőség figyelmét arra, hogy a vármegye alispánjától is lehet kapni megbízható, pozitív adatokat.

A kormány felkérésére vonatkozó indítvánnyal azonosítja magát s úgy gondolja, hogy a felvetett problémákat jegyzőkönyvileg kell a kormány tudomására hozni. A kormány tájékoztatása eddig is megtörtént ugyan, de a végrehajtás terén bizonyos gyengeség mutatkozik.

H ó m a n Bálint javasolja, hogy a katonai kérdésben elhangzottakat juttassa el esetenként a N.Sz. a honvédelmi miniszterhez, de a jegyzőkönyvek átadását nem tartja kielégítő megoldásnak.

Hangsúlyozza, hogy az Eleven Újság a híryanag összegyűjtésénél igen helyesen jár el. Felhívja azonban a figyelmet arra, hogy a magyar rádió sok olyan hírt vesz át a német rádiótól, amely a magyar közönséget nem érdekli. Ezeknek az adása tehát felesleges, sőt némely esetben egyenesen káros.

G o s z t o n y i Sándor célszerűnek tartaná, ha az E.U. és a nyi-

laskeresztes párt propaganda adása között megteremténék az összhangot.

B o c z o n á d i S z a b ó Imre javasolja, hogy a N.Sz. az E.U. részére a magyar rádió Magyaróvart lévő lemezkészletéből egynéhány lemezt, többek között okvetlenül egy Rákóczi indulót kérjen használatra.

U z o n y i György vállalja a lemezek elhozatalát.

R a p c s á n y i László a törvényhozók és tisztviselők kitelepítésének kérdésével foglalkozva megállapítja, hogy ebben a dologban eddig semmiféle konkrétum nem történt. Kéri a N.Sz. vezetőségét, intézzon megkeresést a kormányhoz a hozzátartozók mielőbbi kitelepítése tárgyában.

T a s n á d i N a g y András hangsúlyozza, hogy a kitelepítés kérdésének megoldása egyedül a kormány feladata, mert az országgyűlés nem olyan tényező, amely külállamok kormányjaival tárgyalásokat folytat-hatna.

M o s o n y i Kálmán közli, hogy vitéz Váczy György a miniszterelnökhelyetessel tárgyalta már ebben a kérdésben és bizonyos megállapodás már létre is jött.

E l n ö k : Tudomására hozza a N.Sz. tagjainak, hogy a személygépkocsik mentesítését személyhez kötötten nem lehet keresztül vinni. A mentesítés csak olyan értelemben lehetséges, hogy a törvényhozó átengedi kocsiját a N.Sz.-nek —ilyen értelmű nyilatkozatot ír alá— s akkor a N.Sz. rendelkezésére bocsátott személygépkocsik részére megadják a mentesítést. Kitelepítés esetén pedig a gépkocsik egy oszlopban fognak kimen-ni.

dr. László

N.Sz.

1945. jan. 19. 1¹⁵-1⁴⁰

v. V á c z y György elmondja, hogy a kormánynak a miniszterelnökhelyettes által közölt álláspontja, hogy a parlament lehetőleg a végletekig Magyarország területén maradjon. A mai minisztertanácsban foglalkozik a kormányzat azzal a gondolattal, hogy a lehető leggyorsabban kitelepüljenek a törvényhozóknak és a ~~az~~ parlamenti tisztviselőknek a családtagjai és mindazok, akik a parlament tagjait és tisztviselőket ~~is~~ idáig elkísérték. Elő is készítettük a kitelepülést - mondotta Váczy -, vonatot igényeltünk a bejelentett pedgyásmennyiség elszállítására, egy fűthető szabad-ságos vonatot a személyek elszállítására. A kitelepülés ~~azkék~~ következőképpen történne: Egy csoportba tartoznak a törvényhozók és azoknak leg-^{(ők,}zűkebb értelemben vett családtagjai: a nem katonasorban levő férfileszármazó a leán-, leszármazók és az unokák olyan családoknál, ahol a vő katona vagy nincs a családdal és azok a felmenők, akiket a törvényhozók, illetőleg tisztviselők tartanak el. Ugyancsak ide ~~azkék~~ sorolandók azok az oldalági rokonok, akik koruknál fogva még vagy már nem önállóak, akiket a törvényhozó vagy a tisztviselő tart el és akikkel a múltban is egy családban élt. Ez az egynevezett vendégjoggal kitelepülő csoport, amelyet még kiegészít a segéd-személyzet, a képviselőházi altisztek, a parlamenti őrségnek egy egészen kis kerete, hogy az intézmény megmaradjon, - összesen 6 idős parlamenti őr - és az ellátáshoz szükséges szakács-stb. személyzet, mert odakint együttes elhelyezés és étkezés lesz.

A második csoportban tartoznak az egyéb oldalági rokonok és a törvényhozókat ide baráti kapcsolatok révén elkísért családok. Ezek ugyan-

ugyanabban a Gau-ban lesznek elhelyezve, mint az első csoport, ezekre azonban már az általános kitelepülési szabályok irányadók, tehát munka és egyéb kötelezettség terheli majd őket. A miniszterelnökhelyettes kívánságára a német követ kilátásba helyezte, hogy a második csoport az első-től pár km-re lesz telepítve.

A harmadik csoport a törvényhozóknak, illetve az első és második csoportba tartozóknak katonaköteles lesz ármazói, akik a miniszterelnökhelyettes elmondolása szerint már itt bevonulnak hadtesteikhez és azokkal együtt települnek át.

Az előkészületek folyamatban vannak. A hely még nincs rögzítve és előre nem is ~~gy~~ fogják közölni. A Sopronban lakók csomagjainak kiszállítását Kommer Gyula szervezi, a közvetlen környéken lakók szállítási ügyeit Dömötör Géza, a távolabbi vidéken élő törvényhozók riasztási és szállítási ügyeit pedig Nádas János végzi. A szombathelyiek 3 vagonját majd a kitelepülő vonathoz csatolják. Mindkét csoport kitelepítése ugyanavval a vonattal fog történni. Az összes létszám most kb. 930-940 fő. Ez csökkenni fog a kormány tagjaival, ^(valamint) azokkal, akik már a német birodalomban vannak - mintegy 40-en - és azokkal, akik az autókaravánnal mennek. Minden vagonban kb. 50 családtag után egy gazdasági ügyekkel foglalkozni tudó idősebb, nagyobb ~~családu~~ törvényhozó lesz elhelyezve, akik azután már kint is maradnak. A N.Sz.-hez tartozó összes törvényhozók személyantói azért nyernek ~~mentesítést~~ ^{mentesítést}, hogy a törvényhozásnak ~~egy~~ esetleg hirtelen kitelepülésénél rendelkezésre álljanak, amikor itt már mindenkinek csak egy kis kézitáskája lesz. A

tervezőbizottság tagjai Bocsaý Kálmán, Máté Imre és v. Váczy György, akik háznapyi hivatalban szívesen adnak felvilágosítást. Minden kitelepülőnek levele⁺ pótló igazolványa lesz német és magyar vizummal.

Balás Károly szerint fő dol^{go}, hogy a szállítóeszközök min-
 enkinek idejében rendelkezésére álljanak megfelelő üzemanyaggal. Meg kell
 atározni, hogy melyk autó kit visz magával. Budapest elestével a helyzet és
 hangulat megváltoznék és esetleges pánikban sok intézkedés illuzóriussá
 lhatik.

B o t á r István kérdezi, mi lesz a nőtlen vagy elvált kép-
 iselők csomagjával? /v.Vác^zy György: a családtagokkal megy. A törvényhozók
 a nélkülözhetetlen személyzet egyelőre itt maradnak./ Botár attól tart,
 hogy megint kaosz lesz, mint az ideutazásnál és a csomagok el fognak veszni.
 rendelkezésre álló autók rozogák, nem lehet kitenni az embereket annak, hogy
 sok defekt vagy üzemanyaghiány miatt megálljanak. Az ittmaradókat
 esetleg Árpád-sinautóval lehetne a végén kiszállítani.

H i n l é d e r Fels Ákos szerint helyes, hogy a parlament
 addig maradjon itt együtt, amig lehetsé^és, de jogos egyéni érdek, a családok
 együttmaradása. Talán nem célszerű az együttlevő családtagokat most szét-
 l^száltani. Különösen vonatkozik ez az idős vagy beteg feleségekre. Mindazok-
 ak a törvényhozóknak lehetővé kell tenni az első vonattal való kitelepülést,
 akik családjukat ki akarják kísérni. Ha ezt nem lehet megvalósítani, akkor
 egyszerre kell kimenni.

J a r o s s Elnök: Nem az országgyűlés autonóm joga, hanem
 politikai kérdés annak elbírá^lása, hogy szükség van-e rá az ország területén?

T a s n á d i N á gy, András: Csak az országgyűlés határoz-

hatja ezt el. Az országgyűlés felől ~~in~~ senki sem határozhat. Az más kérdés, hogy meghallgatjuk a kormányt, de csak az országgyűlés dönthet abban, hogy akar-e menni, vagy nem. A parlament hivatott politikai kérdéseket eldönteni.

J a r o s s Elnök: Ha az országgyűlés kitelepül, a kormánnyal egyetértésben kell eljárnia. Higgadtságot kér a N.Sz. tagjaitól ezeknek a kérdéseknek tárgyalásánál. Ha szükség van arra, hogy az országgyűlés együtt legyen, akkor az országgyűlés tagjainak itt kell maradniok. A családtagok sorsának biztosítása szükséges a törvényhozók lelki nyugalmának fenntartásához. A többi későbbi teendő. Az országgyűlés elvégzi mindazt a munkát, ami a szervezés körül szükséges. Arra lehetőséget kell biztosítani, hogy a családfő elkísérhesse a családját. Az országgyűlés tagjainak azonban az ország rendelkezésére kell állaniok. Az ittmaradó autók valóban nem nyújtanak biztosítékot az elszállításra. Kollektív közlekedési eszközről kell gondoskodni, de mehet valaki autóval is.

Ezután az elnök az ülést d.u. 14⁰-kor bezárta.

Az ülés kezdődik délelőtt 11 óra 19 perckor.

Az elnöki székot Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k: Az ülést megnyitja, üdvözli a megjelenteket s átadja a szót a honvédelmi minisztérium hadművelleti osztálya kiküldöttjének.

Vezérkari százados: Ismerteti a helyzetet s válaszol a hozzáinté-
zett kérdésekre.

K o v á c s őrnagy, a H.M. VI. vkf. osztályának vezetője: Kéri a képviselőket, hogy minél nagyobb számban menjenek ki az ujonnan felsza-
badult területekre, állapítsák meg, hogy az oroszok milyen kegyetlenke-
déseknek követtek el, az esetekről vegyenek fel jegyzőkönyvet, azokat
juttassák el a VI. vkf. osztályhoz, mert a németekkel együtt fehérköny-
vet akarnak kiadni közösen Berlinben az oroszok kegyetlenkedéseiről.
Pontos volna, hogy Székesfehérvárt mielőbb látogassák meg, mert ez a
város hosszabb ideig volt megszállás alatt. Azután jelentőséggel bír a
Balaton partja az itthoni lakosság szempontjából.

E l n ö k: Megállapítja, hogy a N. Szövetség önfeláldozóan vesz
részt ebben a munkában s a megállapításai igen szomorúak. Kéri, hogy a
honvédség biztosítsa a helyek megközelítési és visszatérési lehetőségét

K o v á c s őrnagy: Erre a célra nyiltparancsot tud adni, mely
a mozgási szabadságot biztosítja.

J a r o s s Andor: A VI. vkf. osztálytól kapott nyiltparancsok-
kal ő ellátja a propagandista képviselőket, de a baj az, hogy a honvéd-
ségi územanyagjegyeket nem tudja mindig beváltani.

K o v á c s őrnagy: Közli, hogy 60 liter benzint máris magával
hozott. A VI. vkf. osztály januárhavi benzinellátmánya 200 liter, ebből
hozott 60-at.

E l n ö k: Bejelenti, hogy 200 liter benzint hajlandó előlegez-
ni, ez a mennyiség madélután 4 óráig átvehető, de csak kölcsönről van
szó. A gyorsvonatokat ugyanis leállította, a személyvonatokat másodnapok-
ra korlátozta katonai okokból.

J a r o s s Andor: Felveti a gondolatot, hogy talán motoros vo-
nattal kellene megközelíteni Székesfehérvárt.

E l n ö k: Az még nem biztos, hogy lehetséges. A vasutasok teg-
nap lementek Lepsénybe a vágányok helyrehozatalára.

K o v á c s őrnagy: Kéri a képviselőket, hogy utjukban a Balaton-
tól és Fehérvári vonaltól keletre eső területen mindig valamely pa-
rancsnoksághoz forduljanak felvilágosításért, mert könnyen beleszalad-
hatnak az oroszok karjaiba, miután nem összefüggő védelmi vonalról van
szó.

S z ö l l ő s i Jenő miniszterelnökhelyettes: A propagandával
kapcsolatban rámutat arra, hogy mindig a megszállott területekről meg-
szabadult emberektől kapják a legjobb segítséget. Tegnap jelentést ka-
pott arról, hogy a vasuton egy munkásember szörnyű történeteket be-
szélt az orosz megszállásról. Ennek az anyagát magas kora ellenére is
megbecstelenítették. A szemtanuk elbeszélésével megszázszorozódik a
propaganda hatása.

E l n ö k: Megállapítja, hogy ez a munka nagyon eredményes lesz. Utal P. Tóth István dunaalmásii református lelkész esetére. Sajnos, az ellenpropaganda is kihasználja ezt s azt hirdeti, hogy ha október 15-e nem lett volna, akkor mindez a szörnyűség nem következett volna be. Nem lehet szó nélkül hagyni, hogy az ellenpropaganda még a magyarság nyomorúságát is kihasználja s ezt még nagyobb erővel kell ellensúlyozni.

M a r ó t h y Károly: A látszat az, hogy nálunk a propaganda mostoha gyerek. A Soproni Hírlából lehetett olvasni, hogy különböző nemzetiségű újságírók között csak egy-két magyar újságíró szerepelt. A felszabadult területeken elkövetett orosz kegyetlenkedések propagandáját a magyar újságíróknak kellett volna feldolgozniuk. Az oroszok tényleg gyalázatos propagandát üznek. Marcaliban pld. összeszedték az 5-6 családtagot ábrázoló fényképeket, ezek között négyet-ötöt csillaggal megjelöltek s alá azt a szöveget írták, hogy a németek ezt a négy-öt embert legyilkolták az illető családból. Egy elfogott orosz parancsnokságon találták meg az így preparált fényképeket. Szükség volna arra, hogy a sajtó jobban terjeszthető legyen. A rádió propagandája végtelenül szegényes és silány.

K a s s a i Ferenc propagandaminiszter: Minden propaganda határát az üzemanyag és a technikai eszközök szabják meg. Ezenkívül hozzájárul ehhez a belviszonyok rendezetlen volta és a szociális viszonyok állása is. Sajnos, ezidőszereint a sajtó, a rádió és a film nem áll rendelkezésünkre. A sajtó rendszeres kijuttatása a falvakba szinte lehetetlen, tehát a tájékoztatás korlátozott. A rádió a megszokott mesgény halad és még nem tartunk ott, hogy figyelembe vegye az ország állandóan változó hangulatát, azonkívül a hovatartozandósága sincs tisztázva. A film nagyon hatásos propagandaeszköz volna, de nincs a birtokunkban olyan eszköz, hogy híradókkal tudnánk a mozikat ellátni. Most keressük, hogy hol van a filmkormánybiztós. Eszközeink korlátozottak, az én minisztérium összesen 250 liter benzint kap egy hónapra. Ezért nem tudtam idáig a N. Szövetség ülésein sem megjelenni. Mindent megteszünk, hogy intenzívebbé tegyük a propagandát. Egyes nagyvárosokban, mint Sopronban is, folyik a propaganda a helyi keretek között. Kéri a képviselők lelkes támogatását.

R a p c s á n y i László: Kéri, hogy a sajtó, a rádió és film irányítását egy kézbe tegyék le. Javasolja, hogy ha a képviselők propagandautra mennek, nécsak egy napot, hanem egy, esetleg másfél hetet is töltsenek el egy-egy helyen, hogy a környéket is megdolgozhassák.

K r ü g e r Aladár: Megállapítja, hogy a németek a harctéri eseményekről szenzációs filmeket tudnak bemutatni, amelyek még a magyart is lelkesítik. Kéri, hogy a kormány vegye kézbe a magyar film ügyét és a magyar hősök cselekedeteiről is készítsenek filmet. A propagandakörutakra filmoperatőröket is vinni kellene.

S z ö l l ő s i Jenő miniszterelnökhelyettes: A kormány tisztában van azzal, hogy a propaganda a leghatékonyabb fegyver. Tekintetbe kell azonban venni, hogy idáig rettentő nagy nehézségeket kellett legyőzni. Budapestről csak nagy nehézségek között lehetett kihozni pár rotációs gépet. A Sopronba szántat bombatámadás érte, a szombathelyi öreg rotációs négy újságot állít elő. Nagy eredmény, hogy Szombathelyen négy napilap, Kőszegen egy napilap és egy hetilap s Sopronban is egy napilap tud megjelenni s hogy itt készül egy másik is. A sajtószolgálat ellátására nincs távirati iroda. A német követség Szombathelyen már be tudott állítani egy Hell-gépet. Óriási nehézségek vannak a hírszolgálat megszervezése terén. A rádió kérdésében jogos a kritika. A katonai rádió pár nap óta nagyon szépen működik már. Magyaróvárt katasztrófális helyzet állott elő, a budapesti anyag Budapesten maradt. A vizsgálat folyamatban van a vételképesség megállapítására. Óriási munka

volt összeszedni az embereket a bécsi rádió megindulásához is. A technikai eszközök hiányát német oldalon sem lehetett legyőzni. Remény van rá, hogy a nehézségeket rövidesen legyőzik. A sajtóterjesztés a katonai kurírszolgálatba fog bekapcsolódni. Melegh vk. százados vállalta az újságok vidékre juttatását. Köszönetet mond a Szövetség eddigi munkásságaért és kéri további támogatását. Támogatja Rapcsányi indítványát. A Hell-gépek kapcsolata Győr, Sopron, Kőszeg, Szombathely között ki fog épülni pár napon belül.

L i l l János: Véleménye Rapcsányiéhoz hasonlóan az, hogy a film, a sajtó és rádió irányítását egy kézbe kell letenni, s ezt a három tényezőt kizárólag a háborús propaganda céljaira kell beállítani. Nincs szükség 10-12 napilapra, elég volna belőlük egy-kettő, mert a papírt racionálisan kell felhasználni. Kéri vizsgálat tárgyává tenni, hogy nem lehetett volna-e Budapestről a filmberendezéseket korábban kihozni. Ha mulasztások történtek, a mulasztókra le kell sujtani.

E l n ö k: Határozatilag megállapítja, a Szövetség kéri a kormányt, intézkedjék abban az irányban, hogy a film, a sajtó és a rádió útjából a nehézségeket fokozatosan csökkentse. Ebben a kormány számíthat a Szövetség legteljesebb támogatására.

R o n k a y Ferenc: Szomorúan vette tudomásul a honvédelmi miniszter döntését, hogy a képviselők 63 autójából csak 20-at hajlandó mentesíteni. A legtöbb képviselő menekült és egyetlen vagyona az autó. A miniszterelnökhelyettes figyelmébe ajánlja, hogy Vas megyében, a III. hadtest területén, nagyon elszaporodott a katonavadászok létszáma. Manlicherrel és géppisztollyal vadásznak nyulra. Dec. 28-án egy zászlóost kerítettek be. Kópóczy Tibor alezredes igazolásra szolitotta fel a zászlóost, de az géppisztolyát erősen megmarkolva, megtagadta az igazolást, iratait nem volt hajlandó bemutatni. Hoffmann Lászlónak mondta magát s állítólag a 27. gyalogezredhez tartozik. Kán. községben egy gimnáziumi tanulót nyakon talált egy lövedék. Maga látta, hogy egy tizedes kilépett az oszlopból és nyolc lövést adott le egy repülő fogolycsoportra. Éppen a mai időkben nem szabad pocskólni a honvédség lőszeranyagát.

E l n ö k: A Szövetség egy korábbi határozatára utalással kéri, hogy az efféle eseteket mindig írásban adják be a képviselők. Tolmácsolja a honvédelmi miniszternek azt a kérését, hogy az ilyen eseteket azonnal jelentsék a legközelebbi parancsnokságon.

P a l l ó Imre: Furcsálja, hogy egyes urak bevonulnak katonának, bevonult autókra ráteszik a "honvédség" jelzést s ezek a kocsik megbujtatva pihennek. Ezeket kell legelőbb igénybe venni.

S z ö l l ő s i Jenő miniszterelnökhelyettes: A képviselői autók mentesítését a legteljesebben támogatta, de Rugonyi vk. alezredes olyan szempontokat sorakoztatott fel, amelyek előtt meg kellett hajolni. Pl. a magánhasználatra nem engedélyezett autókból egy oszlopot alakítanak s azokkal Budapestről sebesülteket akarnak kihozni. Ez olyan szükség, amely ~~zárk~~ célra nincs olyan képviselő, aki oda ne adná az autóját. Ugy van! Ugy igyekeztem a kérdést megoldani, hogy mentesítsenek annyi propaganda-kocsit, amennyit csak lehet. Ezt 20-ban jelöltük meg. A többire azt kértem, hogy tartsák együtt azokat s ha csak nem elsőrendű katonai érdekből van szükség rájuk, azok továbbra is a képviselők rendelkezésére álljanak, hogy egy olyan pillanatban, amely ne adj Isten, hogy bekövetkezzék, az át költözködésnél rendelkezésre álljanak. Katonai oldalról és német oldalról azonban azt mondják, hogy még mindig sok magánkocsi van forgalomban. Ezzel szemben civil részről azt hangoztatják, hogy a katonák sokat furikáznak. Nemcsak a képviselők autóit vették igénybe, hanem a minisztériumok

autóit is. A honvédelmi miniszter ur katonai vonalon a legkegyetlenebb rendelkezéseket lépteti életbe az üzemanyaggal való takarékoskodás érdekében. Ha megállapítást nyer, hogy a katonaság mennyi kocsit tudott a legutóbbi rendelkezéssel közbe venni és megállapítást nyer, mennyi kell a katonai szükségletek kielégítésére, akkor esetleg kedvezőbben bírálják el a képviselői autók ügyét. Egyelőre 20 kocsi áll rendelkezésre, a többi kocsi sorsát is szívesen viselem, mert a legtöbb képviselőnek már ez az egyetlen vagyona. A minisztériumoknak kiadott hadiszolgálat-jelzéseket felülvizsgálat alá vesszük és újra elbíráljuk. A miniszterelnökség ma csak két autót tart üzemben.- Az elharapózott katonai vadászatok kérdését a honvédelmi miniszter ur figyelmébe fogom ajánlani.

E l n ö k: Rugonyi alezredes urral magam is tárgyaltam ebben a kérdésben, mint közlekedési miniszter. E tekintetben megnyugtató elhatározásra jutott a honvédség, mert nem kívánja a kocsik tulajdonjogát mindjárt igénybe venni, oszlopokba sorozza azokat, hogy bizonyos esetekben azok rendelkezésre álljanak. Ilyen helyzet bekövetkezett. Buda felszabadításánál esetleg szükség lesz a tehergépkocsikra. Ha ez bekövetkezik, a hivatalainknál lévő tehergépkocsikat azonnal bevonultatom erre a célra. Tulzott engedékenységet ne várjunk a honvédség részéről, mert megítélésem szerint a honvédség optimista abban a számításban, hogy hány polgári kocsi van ebben az országban. Lényegesen kevesebb, mint amennyivel ők számolnak, éppen ezért hatékony intézkedések voltak szükségesek abban az irányban, hogy a kocsik furikázása csökkentessék. Egyébként hiába van az autón rajta a hadiszolgálatjelzés, ez még nem jelenti a kocsi benzinellátását, mégkevésbé a gumipótlás lehetőségét, mert egyetlen ilyen gyárunk a Keleti pályaudvar közvetlen közelében van. Bejelentem, hogy a következők kérték felvételüket a M. Szövetségbe s az állandó bizottság hozzá is járult a felvételükhöz: dr. Kiss Károly és Szerdahelyi Péter, a képviselők közül Ángyal /?/ István, Jancsuskó Gábor, Poloni Zoltán, Bodó Sándor és Gruber Lajos. Az állandó bizottság ezenkívül szükségesnek tartja létszámának Halmi János háznaggyal való kibővítését. /Helyeslés./ Ilyen értelemben mondom ki a határozatot.

Legközelebbi ülésünket csütörtökön délelőtt a Ház ülése után tartjuk.

Az ülés végződött 12 óra 53 perckor.

Dr. László.

N.Sz. 1945. I/25. 11.33-11.45.

A törvényhozók Nemzeti Szövetségének Sopronban 1945. január 25.-én tartott ülését délelőtt 11 óra 33 perckor ^(nyitja) ~~nyitja~~ meg Szász Lajos elnök. Pajor Miklós beszámol a Miskolczy Istvánnal, Polonkay Tivadarral, Hinléder Fels Ákossal és Nyilas Ferencével együtt a soproni személygyűjtő és felszerelő állomás két helyén végzett propagandamunkáról. Ennek az állomásnak előbbi parancsnoka, Halasy ezredes szívesen támogatta munkájukat, de leváltása után Bágya ezredes került ennek az élére, aki nem odavaló ember, majdnem "kidobta" a ~~kárp~~ képviselőket és azt mondotta, hogy ne lazítsák a fegyelmet.

Hinléder Fels Ákos is azt mondja, hogy az újból harctérre rendelt Halasy ezredes izig-végig jó katona, Bágya ezredes, a nyugdíjból kiemelt új parancsnok azonban nem odavaló ember: nehézségeket akar gördíteni munkájuk elé és felpattant már arra a gondolatra, hogy a tiszti étkezdébe gyűjtsék össze a katonákat, mert szerinte azok bepizskitják az étkezdét. A legénység hangulata az elhangzott beszédek után lelkes volt. Azután az erdélyieket, a tiszamellékieket és a felvidékieket külön választották, beszélgettek és foglalkoztak velük: Hinléder, Nyilas és Pajor. Különösen sok volt a székelyföldi katona, akik mindenről nagyon érdeklődtek. Hinléder megemlíti, hogy a ~~kárp~~ katonákat vasárnap nem viszik templomba és papok sem jönnek ki hozzájuk.

Volt ott egy fiú, egy 17 éves gyerek, aki már hét szer volt sebesülve s aki példaképül szolgálhat minden katonának. A levonték azt a kívánságot terjesztették elő, hogy szakmunkáikban alkalmazzák őket, a Weiss Manfréd-gyárban szeretnének dolgozni. Mindenkit a saját szakmájában kell foglalkoztatni. Bánya ezredes visszamenet ismét savanyu képpel fogadta őket, ezt az urat erről a pozícióról le kell váltani.

N y i l a s Ferenc: Azt mondta neki egy őrmester, hogy napokkal ezelőtt 200 levante jelentkezett önként háborus szolgálatra, de amikor megtudták, hogy német egyenruhába öltöztetik őket, erre nem voltak hajlandók, úgyhogy csak 18 maradt belőlük. Bánya ezredes különben előtte is kétségbevonta, hogy a propagandista képviselőknek joguk volna panaszt felvenni.

B o t á r István: Nagy Ivánnal tegnap Öttevényben járt, egy kiképzést irányító parancsnokságon. Nyolc községben vannak a katonák elhelyezve, ami miatt a legénységgel nem is tudtak érintkezést találni. A tisztikart is nagy nehezséggel sikerült összegyűjteni. A tisztek örömmel fogadták kiszállásukat és információkat kértek a helyzetről. Ezeknek megfelelő térképük sincs, hogy a hadihelyzet alakulását nyomon követhetnék. A parancsnokságon azt ajánlották, hogy két-három legénységi embert is el kellene küldeni a felszabadított területekre, mert azoknak a katonák sokkal jobban hisznek. A német egyenruha kérdése mindig felmerül. Aki ezt kifogásolja, az olyan embert le kell törni, mert a német egyenruha csak kifogás, az ilyen ember más egyenruhában sem akar harcolni.

N a g y Iván: A tisztikart csakugyan össze kell gyűjteni és tájékoztatni kell. De tájékoztatni kell a rendszerváltozás lényegéről is. Ezek az emberek a kérdések özönét adják fel s így alakul ki bennük egy bizonyos lelki közösség.

Végezetül kéri a N.Sz.tagjait,hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a propagandában.

M i s k o l c z y István megállapítja,hogy az előtte szólottak által említett régi parancsnok igen nagy megértéssel viseltetett velük szemben.A katonák készek harcolni,mert tudják,hogy tőlük függ az ország felszabadítása.Nagyon kéri azonban a N.Sz.vezetőségét,hogy necsak szónoklatok tartására küldjék ki őket a különböző kórházakba és kaszárnyákba,hanem adjanak lehetőséget arra is,hogy a katonáknak valami kézzelfoghatót is juttathassanak,mint pl.cigarettát,amiben igen nagy hiányuk van,rádiót.Biztosítani kellene nekik a rendszeres kimenőt is,továbbá azok részére,akik valamilyen mesterséget folytatnak,kint a városban dolgozhassanak.

P o l o n k a y Tivadar megállapítja,hogy a katonaságnál minden felekezetnek vannak tábori lelkészei.Ha netán kevesen volnának,felajánlja a maga és Sigmond János felsőházi tag lelkésztestvérsége nevében is szolgáltatásokat istentiszteletek tartására.Kéri Bágya ezredes leváltását,mint aki ellenszenvvel nézi a N.Sz.propaganda tevékenységét. olyanét.

P a j o r Miklós kéri a N.Sz.elnökségét,mondassa ki a N.Sz.-gel,hogy tagjainak nemcsak propaganda előadások tartása a kötelessége,hanem a katonákkal való érintkezés fenntartása is és ezt hozzák tudomására az egyes parancsnokoknak is.

E l n ö k : Ezt a honvédelmi miniszternek kell kimondania.

S t o m f a y-S t i t z János szóváteszi,hogy az ellenkormány és az oroszok részéről rengeteg röpcédulát terjesztenek,amelyeket repülőgépekről szórnak le.Ezzel szemben nekünk nagyon kevés propaganda iratunk van s azokat is a német hadsereg magyar propaganda osztályától kell felvenni.Kérde,nem volna-e lehetséges,hogy ezeket magunk állítsuk elő?Rámutat továbbá annak a nagy jelentőségére,hogy az ellenséges röpiratokra lehetőleg azon frissiben adjuk meg a választ a kellő tartalmu saját röpiratunkkal.

N. Sz. 1945. I/25. 12.15-12.30.

A tisztikarban és a legénységben egyaránt meg van a tájékoztatásra való éhség. Szombathelyen a nyilasok párthelyiségének udvarán szabadban őrzik a zsidóktól elkobzott motorbicikliket, a leszerelő alkatrészeket lassankint ellopják, a többi ott rozsdásodik, így ezek a motorkerékpárok használat nélkül mennek tönkre.

Esső. Sándor elmondja, hogy a honvédség a beszolgáltatott autókat nem tudja elhelyezni és kezelni. A szombathelyi kaszárnya udvarán nagy tömeg autó áll és lassan megrozsdásodik, tönkre megy. Helyesebb lett volna az autókat egyelőre csak összeírni és azután a szükségletnek megfelelően fokozatosan behívni. A most nem mentesített körülbelül 40 képviselői autó egyelőre a képviselők birtokában maradhatna. A Szombathely környékén (alkó képviselők számára különösen fontos volna az autó, mert így nem tudják törvényhozói jogukat gyakorolni.

Elnök rámutat arra, hogy a legutóbbi N.Sz. ülésen részletes vita tárgya volt az autók ügye a miniszterelnökhelyettes jelenlétében, aki megnyugtató kijelentéseket tett. Tegnap már hosszas tárgyalás volt erről a kérdéstről. Meg kell várni az autók igénybevételével kapcsolatos kérés elintézését, a tárgyalások eredményét, a helyett hogy közben újból és újból kéressel állnánk elő. Amit Esső felvetett, az diszkuszió tárgya. Az ^{érdekelt} törvényhozók egyelőre nem tarthatják meg a kocsikat, mert beszolgáltatásukról rendelkezések vannak, amelyek módosításáról most tárgyalnak.

Báró Vay Miklós sérelmesnek tartja a N.Sz. kezdettől fogva hú tagjaira nézve a vonatkozó rendelet intézkedéseit. Minden

tekintetben egyenlő elbánást kér, mert nem akar másodrangú állampolgár lenni. Menekülten egy faluban lakik családjával, megadással viseli sorsát, autóját leadta és most nem érzi családját olyan biztonságban, mint a többi képviselő, aki autójával rendelkezik és szükség esetén százas tempóban mehet el, míg ő az országuton maradhat családjával.]

E l n ö k szerint arról szó sincs, hogy olyan megkülönböztetés legyen, mint amilyen a rendeletből valóban kilvasható. Ebben a tekintetben is igen megnyugtató tárgyalások vannak. Vannak a rendeletben szerencsétlen dolgok, amelyek nem fedik az intenciót, a hibák azonban a gyakorlati végrehajtás során korrigálhatók.

A helyzet az, hogy 17 kocsi megkapta az engedélyt, a többi bármikor behívható. Ha idáig el akarták venni tőlünk az autót, a csendőröknek azt mondtuk, hogy kétheti türelmi időnk van, addig nálunk lehet, de ez az idő most letelik. Kéri, hogy minden autótulajdonos képviselő kapjon egy írást, amelyben benne legyen az, hogy a tulajdonos bejelentette a kocsit és hogy a kocsi nála maradhat megőrzés végett.

E l n ö k: Meg fogom beszélni!

D a l a c s i János: A rokkantakkal keveset törődnek, a vasuti állomásokon nem állanak melegezők rendelkezésükre. Ez rossz vért szül az egészséges katonában. Sürgős intézkedést kér ebben a tárgyban. Szombathelyen az ő közbenjárására ez már megtörtént, másutt még nem. Másik problémája az, hogy a kimenekített lóállomány napról-napra pusztul. Az egészséges lovakat el kell különíteni a beteg lovaktól, utóbbiakat pedig le kell vágni. Harmadszor arról beszél, hogy például a Nádas vidékére kitelepített katonai alakulat, amelynek 80 szekere van, nem foglalkozik egyáltalán semmivel, tétlenül élnek, nem használják fel semmire, holott a közmunkákra kényszerített lakosokat jól helyettesíthetnék. Kéri a pihenő alakulatok foglalkoztatását.

E l n ö k: A honvédelmi miniszter már kiadott egy rendelkezést a pihenő alakulatok foglalkoztatása iránt.

Ezután az ülést berekesztette.

Az ülés végződött 12 óra 38 perckor.

Az ülés kezdődik délelőtt 11 óra 11 perckor.

Az elnöki széket Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k: Az ülést megnyitja és bejelenti, hogy holnap nem lesz polgári forgalom az utvonalekon s így az ülést ma tartják meg.

Felkéri Jaross Andort bejelentésével megtételére.

J a r o s s Andor: Legutóbb egy tervet csináltunk, amelynek értelmében a propagandacsoportok meglátogatják a felszabadult területeket. Maróthy Károly és Lill János lementek Füzfőre. Utjuk eredményéről légközelebb számolnak be.- Incze Antal és Palló Imre utnakindultak, de a hófúvás és különböző gépkocsi-balesetek miatt nem tudták folytatni utjukat. -Nekem Dunaszerdahely és Galánta kiképző táborait s a Párkánytól nyugatra orosz megszállás alá került községeket kellett volna meglátogatnom. A hófúvás miatt azonban sehová sem tudtam eljutni s így Győr és Komárom betörési térségeit látogattam meg.

Már Komáromnál láttam egy igen komoly csatateret s láttam azt, hogy megfelelő ellenálló térséggel hogyan sikerült az oroszokat Komáromnál megállítani. Komáromtól észak felé kb. másfél km-re van egy téglagyár. Itt és a Vág-Duna hidja között zajlott le január 9-11-e között egy kemény páncélos csata. 43 széjjellőtt orosz páncélos kocsit számoltam össze. Az elhárító lövegek remekül dolgoztak, a hatalmas páncélosokat darabokra szaggatták. A sok orosz hullát nem lehetett idejében elföldelni, ezeket szalmával földelték be s egy táblára kiírták a katonáink: Itt nyugszik 50 istentelen. Komáromnál a német elhárító csapatok rendkívül sikeresen védekeztek. Pillanatokon mult, hogy nem robbantották fel a Vág-Duna hidját, amelly a közlekedést észak felé megbénította volna. A páncélosokat a hidhoz egészen egészen közel lőtték szét.

Az oroszok betörése az érsekújvári vasutvonal irányában, Párkánytól nyugatra és északra történt, január 6-án és 7-én. Az oroszok másfél nap alatt egészen Érsekújvár és Komárom határáig nyomultak előre. A közbeeső községeket órák alatt szállták meg.. Nagyobb ütközetek csak Bátorkeszi és Múzsla táján voltak. A tulajdonképpeni elhárító csata Érsekújvár és Komárom térségében zajlott le. /11 óra 21 perckor kisriadó./Ersekújvárt egy német század védte, amely 60 gránatból és egy lövegvédelmi ütegből állt. Az üteg a város keleti szélén helyezkedett el. Ezek a rohamozó bolsevistákat és a 24 harckocsit halomra lőtték, 18 páncélos kocsi maradt a csatatéren. Másnap reggelre azután sikerült nagyobb erőket odavonni, amelyek az oroszokat Bajcs és Permete irányában visszanyomták.

Az üteg még ma is a helyén áll. Beszéltem egy hőmet tizedessel, aki a polgári életben festőművész s aki egymaga 4 páncélost lőtt ki. Szerényen mondom, hogy ez volt az első alkalma arra, hogy mint lövegvezető működjek. Amíg az első harckocsit ki nem lőtte, izgatott volt, utána azonban úgy ment minden, mint a karikacsapás. A szétlőtt páncélosok az ütegtől 30-40 lépésnyire hevernek. A németek Érsekújvár piacára bevontattak egy Scherman-páncélost, amelynek a hernyótalpai gumival voltak borítva. Ezt az amerikaiak szállították az oroszoknak.

A községek épületekben aránylag kevés kárt szenvedtek, mert 4-5 nap mulva az oroszok kétizben mintegy tíz km-re visszanyomták. Jelenleg az orosz hídfő Párkánytól 10-12 km-nyire van. Ezekben a községekben a GPU még nem járt, csak harcoló alakulatok voltak ott.

Ez a terület 20 esztendeig Csehszlovákiához tartozott, sok volt bennük a beszervezett kommunista. 4-5 napi orosz megszállás elég volt arra, hogy ezek az emberek teljesen szembeforduljanak a bolsevizmuszal, harcolni akarjanak ellene, mert annyira letisztult a hálgyog a szemükről.

Hetény községbe a bolsevisták január 8-án vonultak be. Első cselekedetük a községi pénztár kirablása volt. A községi irattárat szét dobálták, mindenütt pénzt és ékszeret kerestek, a házakat átkutatták, az értékesebb ingóságokat elrabolták. Három férfit, aki az asszonyát akarta megvédeni, agyonlőtték.

Marcalkeszi községet ugyancsak január 8-án szállták meg a bol-

visták. Itt mindjárt a házakat kezdték kirabolni. Tettüket azzal indokolták, hogy elrejtett német katonákat keresnek. Négy napig tartózkodtak a községben s ezalatt minden 14 és 60 év közötti nőt megbecstelenítettek. Itt ázsiai vadságuk csúcsteljesítményt ért el: egyes ittias bolsevisták állatias ösztöneik kielégítésére a teheneket és kecskéket használták fel. Két bolsevista között véres verekedés volt a miatt, hogy kié legyen a kecske.

Kómáromszentpéter községbe is január 8-án vonultak be az oroszok. Vezetőik Ber Lajos, a községből megszökött zsidó és a volt zsidó sakter voltak. Ők adták az utbaigazítást a rablásra és az elrejtett nők felkutatására. Ebben a szőlőtermelő községben állatias magatartásuk a nőkkel szemben még kirívóbban mutatkozott meg.

A most említett három község szinnygyár község, Ujgalla község lakossága azonban tulnyomó részben szlovák. Itt a bolsevisták ugyanugy viselkedtek, mint a magyar községekben. Miután az intelligencia nem tudott elmenekülni, alkalma volt beszélgetést folytatni egy-két intelligensebb orosz tiszttel. Ezek ugy nyilatkoztak: nekik utasításuk van arra, hogy a Csehszlovákiához tartozott területen a bánásmód lehetőleg jó legyen az ottani lakossággal szemben. További utasításuk ugy szólt, hogy a német katonákat és a lakosságot fogják el, ellenben azokat a szlovák és cseh katonákat, akik gyanusíthatók azzal, hogy Vlasow tébornokhoz tartoznak, szó nélkül azonnal ki kell végezni. A Vlasow-mozgalomnak tehát nagyobb súlyt tulajdonítanak az oroszok, mint maguk a szlovák lakosok. Ujgallán ugyanugy viselkedtek a nőkkel szemben, az értékeket ugyanugy összerabolták. Itt egy kommunista érzésű szlovák vezette a vörös katonákat a házakhoz rablásra.

Permete községbe január 7-én vonultak be az oroszok s legtovább maradtak ott. Az oroszokat oda Fleischmann Géza odavaló zsidó lókereskedő vezette be, aki a munkaszolgálat elől megszökött és átszökött a bolsevistákhoz. Itt is a szokásos módon jártak el: fosztogattak, raboltak s erőszakoskodtak a nőkkel szemben. Első dolguk az volt, hogy a szőlőkben holtra igyák magukat. Jakab Bálintné 86 éves matrónát többen megbecstelenítették. A cseh időkben ez a község erős fészke volt a kommunizmusnak, de most mindenki kiábrándult a kommunistákból. /11 óra 38 perckor nagyriadó./

/ A délután 2 óra 10 perccig tartó nagyriadó miatt az ülést nem folytatta a Nemzeti Szövetség. /

Az ülés kezdődik 11 óra 30 perckor.Az elnöki székot Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k: Az ülést megnyitja s átadja a szót Pálffy Miklós kolozsvári menekültnek, aki az orosz megszállást Székesfehérvárott élte végig.

P á l f f y M i k l ó s: Elmondja, azért maradtak Székesfehérvárott, mert propagandának minősítették mindazt a sok rémséget, amit az oroszok hallottak. Ma szégyelli magát érte, s még egyszer nem volna hajlandó megvárni az oroszok betörését. Az oroszok bevonulásakor a pincében voltak, az erős ágyu-és gyalogsági tüzből a legtöbb ablak betört.

December 23-án reggel egyszerre csak feltártak a pinceajtó s egy fegyveres orosz rájuk szegzett fegyverrel német katonákat keresett a pincében. A lakásban összeszedtek minden ékszert, élelmet és orát, leszórták ujjajukról a gyűrűt. Mindent felfaltak, ami élelem a lakásban volt s nekik kellett megfizetniük. Éjszaka orosz nők érkeztek tisztek társaságában s szállást követeltek. Valamennyien ruhástól feküdtek ágyba. Neki egész éjjel tüzelnie kellett rájuk.

Karácsony első napján megérkezett egy autós társaság, autóik primitív kivitelűek, de mennék a legrosszabb uton is. Náluk három renülő őrnagyot és egy katonát szállásoltak el. Ezek már itt állapottban voltak.

Felesége, 62 éves nagynénje és egy barátja 50 éves anyja a pincében maradtak, nem mertek mutatkozni, mert hallották, hogy a Vörösmarty színházat rágyújtották azokra a nőkre, akik nem voltak hajlandók rendszerezésükre állni. Egy barátja panaszolta, hogy 86 éves nagynénjét megbecstelenítették s ebbe bele is halt. A feleségével történetekről nem volt hajlandó nyilatkozni ez a barátja.

A Dermata-gyár elé harmincnapon fegyveres őröket állítottak s így oda orosz a lábat be nem tehetette. Legnagyobb hatalma egy 24 éves zsidó kapitánynak volt. Ez a zsidó máramarosi németiséggel beszélt.

Lakását naponta 10-15-ször végigkutatatták, mindig németet és fegyvert kerestek. A mindig részeg őrnagyok egy éjszaka rájuk törttek s asszonyt követeltek. A kapitány mentette meg őket a megbecstelenítéstől. Erre beköltöztek a gyár pincéjébe. A gyárban tűz támadt, egy tőbornok szabotázsnek minősítette, fegyverrel fenyegetőzött, de a zsidó politruk kiaperancsolta a gyárból. A gyár melletti Rácz-utcában tudomása szerint egy asszony sem menekült meg a megbecstelenítéstől. Tanuja volt egy nő megbecstelenítésének. Egy tíz éves parasztleánykát teljesen levetkeztették, hogy meggyőződjenek gyermekségeről. Szavahihető emberek sok esetet beszéltek nekik az erőszakoskodásokról.

A polgári csőcselék fosztogatása az oroszokét is felülmutatta. Egy 18 éves javítóintézeti lány kézenfogva vezette az oroszokat a nőkhöz. Ő és a gyári munkások magyar és orosz nyelvű irást kaptak, mely szerint közmunkára nem alkalmazhatók, ennek ellenére kihajtották a gyári munkásokat sánásásra és csak 4-5 nap múlva engedték vissza. Hallomásból tudja, hogy a magyarok több oroszt eltek láb alól. Az emberek elszállítására nem volt idejük, ha egy hetet késett volna a felszabadítás, elvittek volna minden 14-52 éves férfit. Hallotta, hogy egy lány a megbecstelenítést, azután még három oroszt agyonlőtt. Az orosz foglyok elszállításakor a lakosság a foglyokat rugdalta, leköpdöste. 10 ezerre tehető az Öreghegyen körülvárt oroszok száma.

J a r o s s A n d o r: Folytatta a tegnap félbemaradt jegyzőkönyv ismertetését Gyalláról.

M á d a y J ó z s e f postafőtiszt adta elő ezután észleleteit.

Ő az elmúlt vasárnap érkezett Székesfehérvárra. Itt 7-8 ember a száját kíváncsiságának lett az áldozata, repeszdarabok ölték meg őket. A csőcselék tényleg fosztogatott, de ez mind azért van, mert a csőcselék idő előtt elhagyja mindig a helyét. Inotán, Szenttamáson is ez volt a helyzet. Tapasztalata szerint általában a hatóságok nem gondoskodtak a helyi védelemről.

Ugy hallotta, hogy 20 ezer orosz volt a városban. Az oroszok a családi erdőből lőtték a várost. Amikor kiszorították őket a városból, az erdőbe vonultak vissza. Szombaton és vasárnap nem lőttek, de úgy látszik, repülőgépről kaptak utánpótlást, mert utána tüzelni kezdtek. Belővéseik eredményeképpen a lakosság menekülni kezdett. A menekülők azt mondták, hogy inkább öngyilkosok lesznek, de egy percre sem hajlandók tovább orosz megszállás alatt élni. A nők 90 százalékát megbecstelenítették, csak mindenki letagadja, mindenki a szerencséjéről beszél. Az apácákkal is ez történt. Egy 52 éves apáca majd belehalt az erőszakoskodásba. Egy ismerősével is ez történt, pedig 9 hónapos állapotában várandós volt. A mellett puskatussal derékon vágják. Egy 56 éves nővel beszélt, akinek lenyirták a haját, mert nem állt rendelkezésükre. Ennek egy pengőnyi ép bőr nem volt a testén. Hallotta, hogy egy orosz közlegény felpofozott egy orosz századost s az türte. Az oroszok gyors előrenyomulását annak tulajdonítja, hogy nem kapnak katonáktól enni s ezért az éhség hajtja őket előre. Főleg a bort, csirkét és a nőt követelik. Szükségesnek tartja, hogy az esetekről felvett jegyzőkönyveket gyorsan hozzák nyilvánosságra, mert csak így van a propagandának értelme. A jegyzőkönyveket a németekkel ki kellene cserélni. Három példányban kellene a jegyzőkönyveket készíteni: egyet az irattátrnak, egyet magunknak s egyet pedig a németeknek. Biztos tudomása van róla, hogy Fehérvárt 5200 férfi jelentkezett a felszabaduláskor azonnali frontszolgálatra, de az ezredek elutasították őket, hogy nincs fegyver, ők nem tudnak semmit sem tenni. Az a legjobb katona, aki bosszúból akar harcolni, az ilyeneket nem szabad elutasítani. Amikor az oroszok menekültek, mindent otthagytak. Akadt olyan, aki gatyában menekült el.

E l n ö k: Megköszönte az előadásokat, majd így folytatta:

(Baráti tájékoztatásul közlöm, hogy Buda sorsa meg van pecsételve. Ha még el nem csett, ezidő szerint teljesen kilátástalannak látszik a helyzete.) Arról a valóban hősiességéről, amelyet a magyar és német csapatok nagyon meggyengült számban teljesítenek, csak felállva lehet beszélni. /A Szövetség tagjai felállnak helyeikről./ Hiányos felszereléssel, mindenben hiányokat szenvedve, az utolsó percig halálraszántan harcolnak. Ez olyan áldozat, amelyből csak jó, csak nemes és magyar teremhet. Tudják, hogy felmentésre nem számíthatnak. Amikor mi abban reménykedtünk, hogy jön a felmentés s ezt tudattuk velük, jött a válasz, hogy mi számolunk azzal, hogy itt halunk! Mindenkinek meg kell hajtania a fejét előttük, mert ha küzdelmük a mi érzésünk szerint eredménytelennek is látszik, mégis nagy eredményeket értek el, mert a bolsevista hadseregnek egy igen-igen nagy részét lekötve tartották s ezzel lehetővé tették önfeláldozásukkal, hogy a bolsevistákat az odaérkezett német csapatok körülzárják, lekötve tartásuk s lehetetlenné tegyék, hogy még ezekkel az erőkkel is megerősödve támadjanak. Nagyon nagy történelmi szolgálatot teljesítettek s ami áldozatot ők hoztak, az kristálytiszta véres áldozat. Mindenkinek el kell ismernie, hogy csodálatosan hősi harc folyt ott. En azt kérdeztem az egyik általam nagyon tisztelt fiatal katonától: Hisztek az Uristenben? Hisztek abban, hogy az Uristen csodát tud tenni? Hogyan!-mondotta, de az Uristen már megtette ezt a csodát, mert hogy ezek így, eddig bírták a harcot, az már az Isten egészen különös csodája volt. Az Isten csodálatosan hősi erőt adott azokba a magyar és német csapatokba, amelyek ott vannak, hogy ezt a rettenetes harcot végig tudták harcolni s most kellő harci ellátottság nélkül napok óta védik a Várat, amikor a Margit-körút és a Vérmező a bolsevisták kezén van, ami or az oroszok a szőrazföldről és a levegőből éjjel-nappal támadják s amikor ők számban rettenetesen megritkulva, pár ágyúval, állandó éhségtől szenvednek, abban a tudatban, hogy ez nekik az utolsó harcuk!

Azt az álláspontot képviselem, hogy különböző körülmények nagyon nagy vizsgálatot igényelnek. Ezt mi nem fogjuk szó nélkül hagyni, mert tisztán akarunk látni, hogy mi történt ott; éppen úgy, mint ahogy tisztán akarjuk látni, mi történt az erdélyi szorosokban. Mi Istenbe vetett hittel hordozzuk tovább a keresztet, de ez még nem dönti el a harcunk sorsát, mi rendületlen hittel tovább fogunk harcolni és küzdeni, egyebet nem is tehetünk. Nekünk muszáj hőskönnel maradnunk, tehát hősök is maradunk és az Uristen majd fog nekünk erőt adni ahhoz, hogy az ilyen súlyos csapásokat is elviseljük a belé vetett hittel, és tovább haladunk azon az úton, amelyen haladnunk kell.

Hozzáteszem, német erősítések vannak kilátásban, hogy az ott bezárt bolsevista csapatokat teljesen felszámolhassuk.)

Az ülés délután 1 órakor végződött.

16

Az ülés kezdődik délelőtt 9 óra 43 perckor.

Az elnöki széket Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k: Megnyitja az ülést, üdvözli a megjelenteket s javasolja, hogy a miniszterelnökhelyettes megérkezése előtt tartsák meg a propagandacsoport beszámolóját. Felkéri Maróthy Károlyt tapasztalatai előterjesztésére.

M a r ó t h y Károly: Január 25-től február 1-ig a Sió és Sárvíz mentén felszabadult községekben gyűjtötte össze tapasztalatait. Székesfehérvárt és és a Sárközép környékét Kerekes Béla államtitkár szemlélte meg. Maga Lill Jánossal együtt dolgozta fel az említett terület adatait.

Az egész körutnak hármias édekesessége volt: Szentől-szemben állottak a megbecstelenített és özvegyé tett magyar anyákkal és leányokkal —ami igen megrázó élmény volt—, a második élmény az volt, hogy magyar vezetés ~~xx~~ alatt önálló magyar hadosztályt láttak, amely már disszóséges harcokról tudott beszámolni és végül rendkívüli élmény volt az, hogy mint magyar képviselők kint járhattak a fronton és ott jegyezhették fel az eseményeket.

A bejárt terület központjául Enyinget, a 25. hadosztály székhelyét választották. Az adatgyűjtés nem ment olyan simán, mint más alkalommal, mert a polgári hatóságok még nem tértek vissza a felszabadult területekre, csupán a csendőrséget találták helyén. A felszabadult somogymegyei községek 5-6 napos orosz uralmával szemben a most bejárt községek 6-7 hetes orosz megszállás alatt voltak.

Fűzfőn a 3. hadsereg parancsnokságától kaptak adatokat a székesfehérvári orosz uralomról. A vörös hadsereg által kiadott magyar pénzt az orosz katonák nyakló nélkül szórták.

A magyar hadseregparancsnokság két ujságot ad ki "Magyar hiroadó" és "Magyar őrszem" címmel, mindkettőt Pápán szerkesztik és nyomják. Helyesebbnek tartaná, ha csak egy ujság jelennék meg.

Beszámol a Balatonfőkajáron látott rombolásokról. Hiteles megállapítás szerint ott az oroszok a nőknek 80-90 %-át becstelenítették meg. Száz asszonnyal találkoztak, akik orvosi vizsgálatra mentek, részben a meggyalázás következtében szerzett betegség gyógyítása, részben pedig terhesség miatt.

Dr. László

N. Sz.

1945. febr. 6. 10⁰⁰-10¹⁵

10 h. Wäre

1945. febr. 6. vasárnap.

Siófokon az emberek egész nap a pincékben ültek az (akna) kánatüz miatt, Siófokiak mondták, hogy a nőkön 10-15 orosz ment keresztül. Az egyik villában egy 83 éves öregasszonyon követtek el erőszakot; belehalt. Az asszonyok 80-90%-át becstelennítették meg. Sok van közülük "áldott" állapotban és megfertőzve. Szisztéma, hogy a községek-ből 4-5 napra kizavarják a lakosságot és az alatt mindent szervezeten kívül rabolnak és Mateosz-kocsikon elvisznek. A feldult lakásokat végigtrágyázták. 8 éves kislány mellé is odafeküdtek. A nőket most katonaoorvos vizsgálja. Egy földművest azért lőttek agyon, mert nem akarta odaadni a csizmáját, egy másikat pedig azért, mert az óráját akarták elvenni. Siófokon 21 civilhalott van; az emberek valósággal idegbetegek lettek. A siófoki kommunistaérzelmeik még a megszállás alatt megtértek, így pl. egy Fehér Imre nevű cipész, akit a bolsevisták kiraboltak, két lányát megbecstelennítették. Az oroszok visszahozták a régebben ott volt zsidók egy részét, ezek alakítottak egy 5-ös tanácsot, amely száznyolc embert tett fekete-listára. A zsidók visszakövetelték üzlethelyiségüket és áruval akarták magukat elláttatni, a községi bírónak azonban szabotálta a dolgot. Az orosz megszállás alatt az asszonyok legrosszabb ruhájukat vették fel, arcukat bekormozták, sőt volt olyan is, aki trágyába ugrott, hogy az oroszok előtte ne legyen kíváncsi. A községi bírónak mondták, hogy a felszabadult emberek megtanulták megbecsülni a katonát, a bort is ingyen adják nekik. Siófokra is orvost kérnek a beteg nők számára. Intelligens lányok is csak idővel vallják be oroszoktól szerzett nemibetegségüket.

Enyingen is az volt a helyzet, mint másutt; általában a legszegényebb emberekkel történtek a kegyetlenkedések, mert a középosztály javarészt elmenekült. Itt is sok embert lelőttek, volt akit öngyilkosságba kergettek. Minden házba átlag kb. 20 orosz volt beszállásolva. Egy orosz őrnagyot a közlegénye pofonvágott, mert egy nő összevesztett. Itt is eltávolították négy napra a lakosságot, hogy kirabolhassák a községet. A lábbelit mindenkitől elrabolták. Szegényt és gazdagot egyaránt kifosztották. Amit nem tudtak megenni vagy elvinni, azt tönkretették, bepiszkitották. A nőkön 10-23 orosz ment keresztül; össze-vissza harapdálták őket. Eddig 200 nőt kell orvosi kezelésben részesíteni.

Szilasbalháson az egyik ember két lányával 15 orosz zárkózott be és erőszakolta meg. Az oroszok gyilkoltak, raboltak, erőszakodtak és kiélték a községet. Ennél a községnél is felmerül az a probléma, amely más olyan községeknél is jelentkezik, amelyek átéltek az orosz megszállást, hogy hova és mivel induljanak el, ha újból fenyegetne az orosz előnyomulás. Szükség esetén szívesen eljőnnének, összecsomagolva várnak, de kellő ruházat, élelem és közlekedési eszköz hiányában elpusztulnának az uton.

Lepsényen a községi bírónak, három gazda, két napszámos, stb. mondták jegyzőkönyvbe a hathetes orosz megszállás alatt tapasztaltakat. Itt mintegy 5-6 ezer bolsevista volt. Ha egy nőre gusztusuk támadt, már vitték is. A házakban nem türtek meg senkit: az

embereknek bunkerekben és vermekben kellett lakniok. Egy napszámos-asszonyt és leányát szobában lőtték agyon. Meggyilkoltak egy gazdálkodót, egy vadórt, egy borbélyt, egy menekültek, seb. Egy utkaparót, egy gyárimunkást és egy napszámost kivégeztek, mert azt mondták, hogy ahol férfi van, ott nőnek is kell lennie és ezek az emberek nem adták elő női hozzátartozóikat. Ezenkívül is még egy nagy csomó embert lőtték agyon; többen eltűntek. Egy borbélyt és sok ismeretlen vidéki embert szintén agyonlőtték a kastély kertjében. Egy menekült gyári munkásnőt megbecstelenítettek, megrugdostak, azután hét pisztolylövést adtak le rá. Ez az asszony 3 napi szenvedés után halt meg.

Pallag István 15 éves fiút szájon lőtték, később elmenekült. Dec. 6-án 120 sáncunkást megtámadtak az oroszok s ebből 28-at elvittek. Fellogi Lajos nevelt lányával három órán át erőszakoskodtak, sok embert és asszonyt megvertek. A 12-75 év közötti nőket megbecstelenítették. Molnárné 85 éves asszony bel halt az átélt izgalmaiba. A kéthetes házasság Bognár Józsefét megbecstelenítették. Az orosz tisztek azt mondták, hogy a rablást és megbecstelenítést nem akadályozhatják meg. Az oroszok állandóan ittak és csak részeg állapotban harcoltak. A bevonuló saját csapatokat örökönyek között fogadták. Ezután a férfiakat elbocsátották a lepszényi községhez, jöttek a nők. Réveteg tekintetükön még látszott a sok átélt izgalom. Panaszkodott az egyik, hogy férjét elhurvolták s csak három hét múlva találták meg a tetemet. Takács Józsefné sebesült férjét agyonlőtték. A 18 éves Szabó Vilma keresztül lőtték. Szabó Józsefet lelőtték, férjének csizmáját lehúzták. Bognár Kálmánné 73 éves asszonyt megerőszakolták. Érdekes, hogy a nép a megbecstelenítéseket, azok sorozatát azzal a szóval fejezi ki, hogy megbarnították őket. Ebben kifejezésre jut az a baromi aljasság, ahogy rémtetteiket véghez viszik. Román tisztek is résztvettek a gyalázatosságokban. Szegedi Istvánné férjét is agyonlőtték. A 18 éves Dani Mária is áldozata lett az erőszakoskodásnak. Pocsor Juliánát és Gabriell Józsefét 6-6 esetben erőszakolták meg. A községi bírószerint kb. 20-22 ember halt meg. A sirboltokat feltörték és béköltözték a kriptákba. Edényeiket a koporsókra tették és úgy ettek. A halottakat kiforgatták a koporsókból, ékszereiket leszedték. Mezőszentgyörgyön 60 nőt barnítottak meg, 20 esett teherbe. Gyilkosság és rablás sok történt.

Meglátogatta a 25. hadosztályt is, tisztjeivel és legénységével elbeszélgetett. Enyingen volt a parancsnokság. Kiment a tüzésre a lövészokba. Ez a hadosztály már km 72 km-es frontot tart, tartalék nincs, a gyalogság nagyon kevés, a támadásokat kizárólag tüzésre tüzzel tartják vissza. Valóságban zsonglőrösködik a hadosztályparancsnok, hogy a rendelkezésre álló autóbuszokon csapatait mindig oda irányíthassa, ahol azokra szükség van. 100 orosz közül 60-70-nek van géppisztolya, nálunk 40 közül 1-nek. A kúszótisztek kitűnően megállják helyüket, egyetlen napon halottakban és sebesültekben 6 főnyi vesztesége volt a tisztikarnak. Mindig az első vonalban vannak. Az egyik főhadnagy sebesülten is tovább vezette csapatát. A lőszerük nem elegendő. A tüzparancsnok sorrendi elbírálást kapnak. A harci szellem tökéletes. Másutt kedvezőtlen tapasztalatokat szerzett. A Zalából kiűritett rész legénységének helyzete elszomorító, a sárvári bevonulási központ legénysége a pápai repülőtéren, másik része Tatán dolgozik. Elszállásolásuk kibíratatlanul rossz, megfagyosodtak. Diderégnak, fagyoskodnak. Huszt nem, csak krumplit és ropát kapnak levesben. Egyenként 8-15 kilót soványodtak le ezek a polgári munkások. A német orvos csak aszpirint ad nekik s másnap munkába állítja őket. Fegyveres kíséret mellett járhatnak csak, postára sem mehetnek. A kiűritett zalai területen nincs munkaerő, 70 éves embereket vezényelnek ki hótakarításra és éjszakai őrzésre, ezek kutyahidegben dolgoznak ott. Sok embernek a füle már lefagyott. Tanácsos volna valakit csinálni velük, különben kétségbeesés és elkeseredés vesz rajtuk erőt, ami destruktív.

Panasz tárgyává tették előtte, hogy a sáncmunkára kirendelt emberek semminemű fizetésben nem részesültek.

Két dologban kér sürgős intézkedést. Az első a meggyalázott és terhessé tett nők állapotán való változtatás. A másik az, hogy az elmenekülni akaró lakosságot szándékában segíteni kell, mert bár a lakosság különösen onnan, ahol már volt egyszer orosz megszállás, mindenáron menekülni szeretne, nem tudja, hogy hova és milyen módon tud menekülni.

A helyszínen általa készített jegyzőkönyvekből a következő tanulságokat lehet levonni: Az oroszok által elkövetett mindennemű embertelenség és szervezett rablás, amelyet az oroszok végeznek, továbbá mindaz, ami a keresztény világnézettel és gondolattal ellentétes, nem az orosz muzsik találmánya hanem minden Moszkva parancsára történik. A lakosságot mindenütt kivezénylik 4-5 napi munkára, vagy egyszerűen összeterelik őket valahova s ez idő alatt teljesen kirabolják a falut. A szervezett családmételyezés, amely szintén Moszkva parancsára történik, a családi élet feldúlásával igyekszik a magyar fajtát tönkre tenni. - További tanulság az, hogy nincs értelme az ellenállással való komázásnak, mert éppolyan kíméletlenül kiirtják a legszélsőbb baloldali gondolkzást és a legszegényebb embert is, mint bárkit; nincs tehát szolidaritás a proletárok között, egyedül Moszkva parancsa létezik. Itt egyetlen ~~kommunizmus~~ szövetségese van az oroszoknak, ez pedig a zsidóság, amelyben talán még jobban megbízik, mint a Gpu-ban. A legvégső tanulság pedig az, hogy igazolást nyert az a nemzeti szocialista felfogás, hogy a bolsevizmus és a keresztény kultúra tűz és vízként áll egymással szemben. Mindezekre a tényekre fokozott erővel és állandóan rá kell mutatni a külföld felé irányuló propagandában.

E l n ö k : Felkéri a felszólalót, hogy az általa felvett jegyzőkönyveket feldolgozva bocsássa rendelkezésére a propaganda-miniszternek, a vezérkar propagandaosztályának és a N.Sz. Eleven Újság-jának. - Osztozik abban a felfogásban, hogy a meggyalázott és teherbe ejtett nők gyógyítására és állapotuk változtatása terén sürgős intézkedésekre van szükség, amelyek az igazságügy-miniszter és a belügyminiszter részéről részben már meg is tétettek. - Közli még, hogy a kultuszminiszter intézkedett az iránt, hogy az egyházak püspökei a felszabadított területekre egyházi bizottságokat küldjenek ki, hogy azok is állapítsák meg, elsősorban egyházi szempontból az oroszok által végzett pusztításokat, hogy azután az egyházi főhatóságok által hitelesített adatok a külföld elé legyenek tárhatók.

Kéri továbbá Maróthy Károly képviselőt, hogy a lakosságnak a veszélyeztetett területekről való elmenekülése tárgyában előadottakat az ülésen megjelenendő belügyminiszternek hozza tudomására.

Közli a N.Sz. tagaival, hogy az ülés későbbi időpontjában a belügyminiszter is meg fog jelenni az ülésen, és tájékoztatni fogja a jelenlévőket minden időszerű kérdésben.

/Az elnöki széket vitéz Jaross Andor foglalja el./

Dr. László

N.Sz.

1945. febr. 6. 10⁴⁵-11.00

P o l o n k a y Tivadar beszámol arról, hogy a soproni 48-as laktanya tiszti étkezőjében Sós Pállal tartott előadást. Megjelent ott v. Kászonyi ezredes állomásparancsnok és Sodró Sándor ezredes leventeparancsnok is, valamint kb. 5-600 főnyi katonaság teljes tisztikarával. Sodró is hatásos lelkesítő előadást tartott. Ezek a katonák lelkesek, harcolni akarnak, fegyvert kérnek, mert meg akarják bosszulni az oroszok által elkövetett szörnyűségeket. Egy másik nap Polonkay, Hokky & Károly és Vámos János tartott propagandaelőadást a soproni huszárlaktanya lovardjában a Dávidházy ezredes vezetésével összegyűlt 800 katona és 29 tiszt előtt. Az előadások jól sikerültek, a katonák fegyvert követeltek, hogy harcolni mehessenek. A soproni füz. vonatkozásban legutóbb tapasztalt anomália megszűnt: amikor a vezérőrnaggyal tárgyaltak, ő a legszívélyesebben állt rendelkezésükre, és egy alezredest bizott meg a szervezéssel. Minden szerdán és szombaton d.u. lesznek ezek az előadások.

v. J a r o s s Andor elnök megköszöni Polonkayék munkáját, majd

H o k k y Károly mondja el, hogy tegnap felkereste a 48-as laktanyából egy katona, akit régóta ismer és elbeszélte, hogy onnan 118-an mennek ki, nem tudják, hová, és közöttük semmi lelkesedés nincs, azt mondják, nem hajlandók az oroszok ellen menni, mert az csak céltalan embermészárlásra vezet, nekik nincsenek megfelelő fegyverek és hiányos a felkészültségük. Hokky a katonaság között tapasztalt lelkesedés után egészen mást várt volna. Megfelelő fegyverzet hiányában természetesen nem lehet a katonságtól olyan lelkesedést várni, amely lendületet ad. Kíváncsi volna, hogy németül k tökéletesen beszélő képviselők az oroszok itteni viselt dolgait olyan formában ismertessék a német közvélemény előtt, mint ahogya Maróty Károly tette a mai ülésen. Rámutat arra, hogy egy román egyetemi tanár a román viszonyokról tartott ilyen jellegű előadást Németországban és a német lakosság között nagy szimpátiát keltett. Szükséges volna a német közvélemény elé tárni, hogy Moszkvának egyenes utasítására követnek el a bolsevisták borzalmakat. A románok jól értenek a propagandához; nekünk is hasonlóképpen kellene dolgoznunk.

v. J a r o s s Andor elnök: Sajnos mindennapos dolog, hogy az emberek lelkesednek és másnap arra döbbennek rá, hogy nem képviselnek elegendő ütőerőt és ernyedtebb hangulatba esnek vissza. Ezen az állapoton máról-holnapra nem tud változtatni sem a kormány, sem a hadvezetés. Hogy a kicsibe összezsugorodott nyugati területen olyan sok fegyvertelen honvéd van; az onnan származott, hogy az előrejövő arcvonallal egymásután hívták be fegyveres szolgálatra a különböző korosztályokat. A budapesti fegyvergyár és a különböző vasipari központok ki ismeretes sorsa következtében ezeknek a honvédeknek a felfegyverzése jelenleg kizárólag német birodalmi problémává vált: amennyiben ők gyorsan tudnak

N.Sz.
febr. 6.

Jaross.

fegyvert adni, akkor fel lehet fegyverezni őket. Ez a felfegyverzés különben a Németországban való kiképzés keretében folyik, de csak azokat látják el fegyverrel, akik onnan kiképezve visszajönnek. Ez nyomasztó probléma, de pillanatnyilag nem lehet rajta változtatni. Ma, sajnos, mellékes kérdéssé vált Németország számára a rendelkezésre álló egészséges magyar emberanyag gyors felfegyverzése, mert Németországot igen erős támadások érik. Kétségtelen, hogy mindaddig, amíg harcoló alakulataink nincsenek megfelelően ellátva, minden lőfegyver felesleges a hátsó országrészekben - bár ez kis mennyiség -, mert minden fegyvert a kint harcoló honvéd kezébe kell adni.

Ha a német birodalom jelenlegi szorongatottsága megszűnik, a németek informálásának kérdésével valóban foglalkozni kell, most azonban a németek éppen elég hasonló tapasztalatot szerezhettek saját keleti területeiken.

Ezután az elnök a N.Sz. erkölcsi fedezete mellett a német "Propagandastelle"-k útján készült röpcédulákat osztat szét a jelenlevők között.

Arra kéri a bizottság tagjait, hogy bármilyen kérdésekkel foglalkoznak a Szövetségben, ne vigyék ki a hírét az utcára. Buda sorsáról Szász Lajos elnöknek nemrégiben mondott beszéde pár óra alatt elterjedt a városban.

Jelenti, hogy a fővezérség több kiképzőtábor meglátogatását kérte.. Ezzel kapcsolatban ismerteti, hogy megszűnnek a csepregi, vasszécsényi és belebi üzemanyagellátó állomások

/ S z ü n e t u t á n . /

/ Az elnöki széket Szász Lajos foglalja el. /

E l n ö k : Az ülést újból megnyitom.

Felkérem Maróthy Károly képviselő urat, hogy a belügyminiszter ur előtt is ismertesse a Sió csatorna környékén szerzett tapasztalatait.

M a r ó t h y Károly felszólalásában újból hangsúlyozza, hogy a meglátogatott községek lakói egyértelműen azon az állásponton vannak, hogy nem várnák be még egyszer az oroszokat, de nem tudják, hogy hova és milyen módon (a belügyminisztert, hogy) meneküljenek. Kéri tehát a veszélyeztetett községek lakosságának áttelepítése ~~irán...~~ ügyében a szükséges intézkedéseket tegye folyamatba.

Dr. László

N. Sz.

1945. febr. 6. 11.30-11.45.

Megismétli a belügyminiszter jelenlétében az előbb mondottakat. Tömegek mozgatására nincsen megfelelő eszköz. Ezek az emberek már ismerik a bolsevizmust, készséggel eljőnnének, ha szükség lenne rá, de nem akarnak megfagyni, vagy éhenhalni az uton. A belügyminiszter intézkedését kéri. Ismét szavát teszi, hogy a hátravont civil lakosság helyzete végtelenül szomorú: 40-50 éves családapák a leghetetlenebb helyzetben vannak, pl. Pápán is a repülőtér építésénél. Ellátásuk és elszállásolásuk is nagyon rossz, megtetvesednek, ~~le-
rögzül~~ rongyolódnak, szuronyos német katonák őrzik őket, mint a rabokat. Vagy bocsássák vissza ezeket az embereket a közvetlenül nem veszélyeztetett területre vagy adjanak nekik megfelelő ellátását. Ezeket mind Sárvár bevonulási központból továbbították. A kiűritett területeken ugyanakkor 70 éves korig veszik igénybe az embereket, sáncmunkára a legnagyobb hidegben. Köztük dolgoznak a hadirokkantak és a betegek is. Ezek az emberek semmi ellenszolgáltatást sem kapnak, éheznek.

S t o m f a y - S t i l z János elmondja, hogy tegnap végigjárta Körmenten a bevonulási központ helyeit, ahova 5000 ember vonult be. Vannak ott emberek dec. 23. óta, és nem foglalkoztatják őket, ellátásuk egészen rossz, a laktanyák hihetetlenül eltetvesedtek, pajtákban borzasztóan összezsúfolva alszanak. Kéri a belügyminisztert, hogy a jövőben az ilyen bevonulási központokat úgy ~~ajl~~öljék ki, hogy megfelelő férőhelyet és ellátást ~~is~~ biztosítsanak, mert ma az a helyzet, hogy a bevonultak élelmezés tekintetében 80%-ban "haza"-ra vannak utalva. Az eltetvesedés okozza a flekktífuszt, amely még most hidegben is terjed. Sopronban 1000 pengő egy tifuszelleni szérum. A gyógyárugyánka szabotálása folytán annakidején a gyógyszereket lehetőleg zsidó gyógyszerháznak adták ki, ezek pedig magánosoknak adták tovább. Rengeteg gyógyszer Budapesten rekedt és itt csak rendkívül kis készletek vannak. Kéri a belügyminisztert, hogy a megmaradt magyar területek gyógyszerházaikat lássák el a legelemibb gyógyszerekkel. A tetűtlenítést rövid után, radikálisan meg kell oldani. Körmenten naponta maximum ~~3000~~ három-négyszáz embert tudnak tetűtleníteni, s minthogy ennyi új ember szokott naponta beérkezni, nem haladnak előre. Kéri tehát a bevonultak foglalkoztatását; azt, hogy a bevonulási központokba csak annyi embert hívjanak be, amennyit ott el tudnak látni; és rámutat arra, hogy a fenyegető gyógyszerhiányt a német birodalommal kötendő egyezménygel lehetne leküzdeni.

B o c s á r y Kálmán utal arra, hogy Maráthy szerint Siófokon az orosz uralom alatt zsidók jelentkeztek és áruellátást követeltek. Kérdezi, hogy ezek ottani volt kereskedők voltak-e? /Igen, megszöktek! / Ezekre itt is figyelni kell. Sopron területén zsidó munkaszolgálatosok vonulgatnak, havat lapátolnak. Nem beszél humánusról, mert amikor százezerszámmal pusztulnak a magyarok, ezt a szempontot félre kell tenni, de közegészségügyi szempontból és a közhangulat szempontjából nem helyesli, hogy főútvonalakon vonultassák azt a pár száz munkaszolgálatost. Ez a társaság a kiütéses tifusz melegágya. Ezek számot-

Dr. László
N.Sz.
febr. 6.

" munkát nem végeznek. Megfigyelte az egyik zsidót: egy óra alatt összesen 27 lapát havat dobott arrébb. Kéri, hogy olyan helyen foglalkoztassák ezeket a zsidókat, ahol sem fizikailag, sem lelkiileg nem fertőzhetik a lakosságot.

S z á s z Lajos elnök: Helyes lenne, ha itt a főútvonalakon mi ~~lapátolnók~~ lapátolnók a havat és a zsidókat vinnék el 7-8 km-re dolgozni, nem pedig bennünket!

N y á r y Béla szóváteszi, hogy a Pannónia-szállóban azok, akik a fürdőszobában fürödtek, tetveket kaptak. A tisztiorvos fertőtlenítő anyagot nem tud rendelkezésre bocsátani. Kéri a belügyminiszter rendelkezését, hogy a város megfelelő fertőtlenítő és oltóanyaghoz jusson.

B a l á z s Károly a szappanról való gondoskodást kéri, mert Sopronban nem lehet szappanhoz hozzájutni.

I n c z e Antal jó fertőtlenítő helynek tartja a forró kemencéket. A tetőtlenítés céljaira kemencéket kellene építtetni.

V a j n a Gábor belügyminiszter: Maróthy az enyingi járás kitelepítésének kérdését vetette fel. Budapest körülzárása után súlyos helyzetbe jutottunk, óriási vasuti szállítási nehézségek voltak, az uralom átvétele után a szállítási nehézségek csak fokozódtak. Budapest teljes kiürítése sem ment éppen ezért. Gépkocsik kis számban álltak rendelkezésre, mert katonai kézbe kerültek. Több, mint két hétig kellett futkosnom azért, hogy cirka 6 milliárd értékű aranyat és ékszerrel el tudjunk szállítani a Dunántulra, nem messze Budapesttől. Szállítási nehézségek okozták a közellátási nehézségeket is. A lovakat ugyyszólván már mindenütt igénybe vették. Természetes, hogy a gazdasági élet Dunántulon is megakadt, különösen amikor jött a szovjet hadsereg. Fehérvár visszafoglalásakor összesen csak 7 lovat találtunk, pedig nagy parasztváros volt. Az oroszok minden vontatóerőt elvittek, üzemképes gépkocsi egy sem maradt vissza. Székesfehérvár felszabadulásakor 8 vagon gabona készen állt a város részére, de nem tudtuk beszállítani. A zalai főispán saját megyéje készletéből saját gépkocsiján 48 órán belül 10-15 tehérgépkocsirakomány cukrot és sórt küldött. Megelőzőleg a szomszédos megyék főispánjait felkértem, adjanak segítséget. A honvédség nem tudott segítséget adni, mert gépkocsijai nagyon leromlott állapotban vannak. Ha a motor jó, nincs gumi, gumigyárunk pedig Pesten maradt.

Ami a szilasbalhási menekültkérdést illeti, a lakosokat nem sikerült rábírní a menekülésre. A Duna-Tisza-közéről sem voltak hajlandók a gyermekeket elhozni, mert féltek, hogy a német katonák tönkreteszik a lakásokat. A Kecskemétről kihozottak egymásután visszaszökdöstek. A Duna-Tisza-közén nem tudtak vagonirozni, a Dunántulra nem akartak jönni. Ugyanez történt Budapesten. A minisztériumok kitelepítésénél összeállítottak egy 100 tengelyes vonatot, de csak 60-80 ember jelentkezett. A köztisztviselők nagyrésze is Budapesten maradt. Amikor Karácsony napján eljöttem, akkor már nem állott módomban segítséget nyújtani, mert magam is a felső uton tudtam csak magynehezen kijönni. 23-án, 24-én már jöttek volna.

A székesfehérvári és vidéki esetekkel kapcsolatban való az, amit a hatóságok jelentettek. Amikor megindultak a felmentési akciók, azonnal utasítást adtam, hogy az arcvonalt mögött szétszórt csendőrségi, rendőrségi, vöröskeresztes és zöldskeresztes csoportok haladéktalanul vegyék fel a panaszokat a felszabidott területeken és legyenek a lakosság segítségére. Magam sem hittem volna, hogy megbecstelenítések ilyen nagy számmal történnek. Függetlenül ettől, érintkezésbe léptem a németek orvosi osztályaival, hogy a megbecstelenített magyar nőket, akik legtöbbször súlyos sérültek, repülőgépen szállítsák lehetőleg Németországba. Erre a célra itt közvetlenül a határ mentén üdülő állomásokat állítok fel, amelyek megkezdik működésüket.

Erre a célra a kultuszminiszter úrtól egyetemi professzorokat kértem.

Szomorú és tragikus az, hogy amint a rendőrségi jegyzőkönyvek igazolják, Székesfehérvárott a nőknek 75-80 %-át gyalázták meg és pedig nyolc éves kortól 92 éves korig. Ezek közül a legfiatalabbak és a legöregebbek meghaltak. A nőket rendszerint sáncmunka címén kivitték a város környékén lévő tűzér-ségi lőállásokba, a kiválogatott jobbképű nőket a földre vagy a hóba teper-ték le és 30-40 tűzér is keresztülment rajtuk. Eközben igen sok esetben gerinc-, csigolya- vagy medencetörés állott elő. Ezeknek a gyógykezeléséről a legsürgősebben intézkedtem és a székesfehérvári kórházban helyeztettem el őket. Igen nagy baj az, hogy rendkívül kevés gipszkötésünk van. Ezeket a meg-gyalázott nőket el akarjuk szállítani jelenlegi környezetükből még akkor is, ha Székesfehérvár sohasem volna többé kitéve a megszállás veszélyének, csupán azért, hogy gyalázatuk helyéből kivegyűk őket. Ezeket is Németországba kíván-juk kivinni, amire nézve kedvező ígéreteink is vannak. A németek részéről igen nagy megértésre találtam, mert az anyát, a gyermeket, tehát a jövődőt is ők is meg akarják menteni. — Arról azt hiszem legjobb nem is beszélni, hogy mi lehet a sorsuk a magyar nőknek az ország megszállás alatt lévő részein.

Az oroszok Székesfehérvárról aránylag kevés embert hajtottak el. Ez csak annak volt köszönhető, hogy pillanatnyilag sok emberre volt szükségük a sánc-ásás és hótakarítás elvégzésére, valamint arra, hogy mint közönséges szállító-eszközöket állítsák be őket, — az első állásokba ugyanis magyar emberekkel vitették be a szükséges lőszert — s amikor a magyar és német támadás meglep-te őket, már nem volt idejük a lakosságot elhajtani.

Most a megszállás alatt meglátta a lakosság, hogy mi a különbség a szovjet propaganda és az elszenvedett valóság között. Eddig ugyanis bizonyos körök állandóan azt hangoztatták, hogy a szovjet nem is olyan veszedelmes. Igen helytelen volt azután az egyházi főhatóságok részéről az, hogy papjaik-nak a helybenmaradást rendelték el. Ennek az eredménye az lett, hogy maguk a papok sem prédikáltak a szovjet ellen, merthízen bolondok lettek volna azt prédikálni, hogy mindaz, amit a szovjet hirdet, istentagadás és amit a szovjet katonák mindenütt elkövetnek, az merő becstelenség. Ezt egyetlenegy pap sem hirdette és nem hallottunk egyetlenegy püspök részéről sem a szovjet ellen való felháborodást olyan mértékben, ahogyan elvárhattuk volna. Ennek következtében azután a parasztság is ott maradt, mert most is csak a papra és a kán-torra hallgat. Most azonban már özőnlésszerűen menekül a lakosság a megszáll-lás alól felszabadult területekről. Székesfehérvárról 6400 ember menekült Veszprémbe részben gyalog, részben szekéren, s ellátásukról most a székesfehé-vári városi hatóságok irányítása mellett gondoskodnak. Egyidejűleg intézkedtem aziránt, hogy a pályaudvarokra vonatok állíttassanak be a menekültek el-szállítására. Eddig ugyan még igen kevesen jelentkeztek a vasuton való el-szállításra, de ez egyre bővülni fog. A helyzet tudniillik jelenleg az, hogy megindult egy bizonyos áramlás, de csak Veszprémig s most ott akarnak maradni a menekültek. Ezt rendkívül helytelen gondolkodásnak tartom, éppen ezért meg-felelő előadásokon fel kell világosítani a lakosságot arról, hogy mindenki-nek mennie kell. Nem indokolt kifogás az, ha valakinek nincs megfelelő ruhá-zata, mert ha szükséges, akkor ebből a célból elveszük mindenkitől a feles-leges, a második ruhát azért, hogy odaadjuk annak a menekültnek, akinek semmi-je sincs. Nem bánom, ha ezért talán még a kommunistaság vádját is a szemembe rágják, mert legelső kötelességemnek azt tartom, hogy a menekülni akaró embe-ren segítsek.

A gyógyszerellátás kérdésében a következőket adhatom elő. Amikor októ-ber vége felé a katonai helyzet megkövetelte, gyógyszerügyi miniszteri biz-tos vezetése alatt egy bizottságot küldtem ki detektivekkel együtt, hogy ku-tassa fel Budapesten és Budapesttől keletre a veszélyeztetett területeken az összes gyógyszerkészleteket és erről jelentést kértem. Összesen 52 vagon gyógyszer szedtünk össze. A szállításhoz szükséges vagonokat csak Kácsony lőtt kaptuk meg és körülbelül 12-13 vagonra való árut tudtunk december

23-ig berakni. Ezenkívül körülbelül még ugyanennyi készlet volt a budapesti gyógyáru nagykereskedőknél és az egyes gyógyszerertárakban. Ezt a készletet egy későbbi időpontban akartam volna berakadni, ha már az eddig elrejtett gyógyszerkészletet vonatra rakattam. Az előzőleg hajóba rakott gyógyszer-szállítmányt is ki kellett rakatnom, mert a hajón való szállítás már bizonytalanná vált és ezt a mennyiséget is a pályaudvarra vitettem. Ebből a gyógyszerkészletből 10-11 vagonra tehető az a mennyiség, amelyet sikerült Budapestről kimenteni.

Itt jelentem be, hogy a gyógyszerellátás fokozása céljából tárgyalást kezdtem a németekkel és a szlovákokkal, sőt őszintén megvallva -feketén- a horvátokkal is.

Dr. László
N.Sz.

1945. II.6. 12.15-12.30

Pl. Fehérváron és a Dunántúlon az volt a helyzet, hogy amikor bejöttek a szovjetkatonák, elsősorban is összeszedték a gyógyszertárakban a gonorrhea és vérbajellenes gyógyszereket, pár óra múlva jöttek a többiek, elvitték ami még megmaradt és végül összetörték a g~~g~~g~~g~~g~~g~~ gyógyszertárakat. "Nem tudtam mást csinálni, mint a honvédelmi miniszter urtól gépjárműveket kértem, és mozgógyógyszertárat állítottam fel, amely kimegy vidékre, és igen súlyos körülmények között, kölcsönbe kapott és összetákoltt gyógyszermennnyiséggel sietünk az első segítséget megadni. Reményünk van azonban arra, hogy a németekkel való megegyezés alapján egy-két héten belül nagyobb gyógyszer szállítmányt és azután havonta rendszeresen további gyógyszer szállítmányokat fogunk kapni.

A Közegészségügyi Intézet egy részét Tihanyba menekítették, onnan most kerül átköltöztetés alá. A gyártás azonnal, egy-két napon belül folytatni fogjuk vele, valahol itt nyugaton, ahol gáz, villany és víz egyaránt rendelkezésre áll.

Szilasbalháson azt mondták az emberek, hogy menekülni szeretnének, de nem tudják, hova. Miniszter társaim hallhatták szavaimat: újból intézkedtem ezen a téren is. A legnagyobb baj megint csak a szállítási eszköz és a ruházat hiánya, mert a szovjet a megszállás alatt elrendelte, hogy mindazt k~~k~~ le kell adni, ami egy ruhán, egy rend fehérneműn és esetleg egy kabáton kívül esik. Akinél azután még találnak más ruhát, azt egyszerűen agyonlövik. Ott, ahol a szovjet csak egy kissé hosszabb ideig tartózkodott, a k lakosság 95%-a le kellett hogy adja ruha- és lábbelikészletét. Gyűjtéseket rendeztettem Zala és Vas vármegyében ezek számára. Budapesten óriási készleteink maradtak, nem az én hibámból, mert amit ember megtehetett, azt megtettem, sokszor erőszakosan és törvényellenesen is, csak azért, hogy amit lehetséges, azt elhozzuk. Mindenesetre számításba kell vennünk azt a súlyos harctéri helyzetet, amely a keleti arcvonalon északról le egészen hozzánk g fennáll. Igényeinket sok tekintetben kétszeresen, sőt ötszörösen is le kell szállítanunk, mint ahogyan a németek, akik minket igazán szeretettel várnak, szintén leszállítják.

Intézkedtem aziránt, hogy a közigazgatási és közbiztonsági szervek elfoglalják a helyüket a visszafoglalt területeken. Ez meg is történt. Természetesen hadműveleti területről lévén szó, ~~ma~~előtt közvetlenül harcoló csapatok vannak, a közigazgatás nem az én százszázalékos közigazgatásom, ezek csak az én előreküldött csendőreim, rendőreim, akik a jókiálásu, bátor jegyzővel vagy pártvezetővel vagy községvezetővel saját felelősségükre és veszélyükre hivataloskodnak ott. A közigazgatás teljes visszatelepítése majd később történik meg, a benépesítés azonban már megtörtént. Hullámozó harctéri viszonyok között lehetetlen, hogy a közigazgatás [öt km-ként előre-hátra toljuk:

bizonyos latitüdöt kell adni. Székesfehérvártól 7 km-re volt az ellenség, a közigazgatás mégis ott volt a városban. Budapesten két km távolságra volt a belügyminisztériumtól karácsony napján d.u. 2 órától kezdve a szovjet páncélos alakulat, közöttünk akkor kezdetben csak a forgalmi rendőrök álltak és ott voltunk estig. Köszönöm a figyelmeztetést: magam is rajta vagyok, hogy a mi közigazgatási embereinknek is áldozatot kell vállalniuk, mint ahogyan a csendőrség és rendőrség emberei teszik, akik partizánokkal és ejtőernyősökkel harcolva állandóan veszteségeket szenvednek - főleg a csendőrség - hősi halottakban.

Ami a további megtorlást illeti, Székesfehérvárra tényleg visszajöttek a zsidók az oroszokkal. Ezek katonaszökevények voltak, elkezdtek kommunista propagandát csinálni. Űrizetbe vétettem és mint ~~katonaszökevényeket~~ katonaszökevényeket ~~hax~~ a hadijog alapján felkoncoltattam őket. Ugyanigy felkoncoltattam még öt nőt, akik felhajtói voltak azoknak a szovjetkatonáknak, akik a megbecstelenítéseket végezték. Ezek ugyancsak nem kerültek bíróság elé, mert nem lett volna semmi célja a hosszadalmas bírói eljárásnak. Ugyancsak bejelentem 40 cigány vezetőnek kivégeztetését, akik szintén bírói eljárás nélkül intéztettek el ott a helyszínen. Ezek tettenérettek mint olyanok, akik a szovjetkatonát vezetői voltak. Cigányok vezették Erdélytől kezdve legtöbb helyen erdei utakon vagy mocsaras területeken át a szovjet előreküldött járőreit. Így jutottak el az oroszok pl. a Székesfehérvártól északra lévő térségből a biatorbágyi viadukdtig és onnan az ~~éjszaka~~ éjszaka ~~x~~ folyamán Zsámbékig. Ez a Torbágyig való előrehatolás dec. 23-án d.e. egészen meglepetészerűen történt. Ugyanilyen vezetők vitték Biatorbágytól tovább őket Zsámbékra 24-én d.e. 11 órára és az esti órákban, mert ~~az~~ egészen odáig két csendőrszázad hősi kiállással, 50 lövéssel, kézigránát és acélsisak nélkül tartotta fel az orosz páncéloserőket. Ezek előtt a csendőreink előtt tényleg le kell venrünk a ~~kápx~~ kalapot.

Ami a pápai repülőtéren dolgozó bevonultakat illeti, én nem vonultattam be embereket, ezeket a honvédelmi minisztérium vonultatja be. Mindenesetre nagyon hálás vagyok minden egyes felsőházi tag vagy képviselő tagtársamnak, ha ilyen panaszokat a célszerűség kedvéért leírnak ~~é~~ egy féliv papírra: Jegyzet a belügyminiszter részére; ~~x-y~~ képviselő: és ezután jöjjön a panasz konkrétan 5 sorba! A panaszt bármelyik minisztertársam szívesen átveszi, minden szerdán ~~kiaáx~~ találkozzunk a minisztertanácsban, ott átadják nekem. Amit tehetek, haladéktalanul el fogom intézni.

Hogy 70 éves korig igénybeveszik az embereket, a kiűritett területeken, erről tájékoztatás nem kaptam. Ezt a szovjet-csapatok is így csinálták. Lehet, hogy most is megtörtént, ~~A~~ mi csapataink az előnyomulás után igénybe kellett hogy vegyék a munkaerőt. Ezeket kirendelték, de azt hivatalosan kijelentem, hogy ha valahol ilyen igénybevétel történt, és az igénybevétel után a megfelelő munkabért meg nem fizették, amennyiben nem közmunkáról vagy hasonló kirendelésről van szó, az ilyen panaszokat becsületesen el fogom intézni, annál is inkább, mert tudom, hogy meghurcolt és szerenostélen magyar véreinkről van szó. Várom az ilyen panaszokat.

dr.László
N.Sz.

Vajna

Ami Stitz.képviselőtársam körmendi panaszát illeti, bevonulási központról lévén szó, ez a honvédelmi miniszter urhoz tartozik. Ha valahova embereket bevonultatnak, szükséges lenne a lakásokat vagy melegedő helyeket előkészíteni. A multban az volt a helyzet, hogy megjelent egy bevonulási parancs, és erre a bevonulási helyen megjelentek öten. Pl. Budapesten ez volt a főhelyzet. Ujabb parancs és fenyegetőzés után másnap azután megjelentek 75-en. Meg vagyok róla győződve, hogy a honvédelmi minisztérium talán azért merte ezt most megcsinálni, mert azt hitte, hogy itt is erre a parancsra öten vagy huszonöten fognak bevonulni. Miután azonban közben a propaganda vagy az emberek hite erősödött, a bevonulás is nagyobb létszámmal történt, mint ahogy számították. Egy faluban nehezen lehetett ötezer embert elhelyezni különösen, ha ott már kétszeresen, háromszorosan vagy négyszeresen is le vannak fedezve a férőhelyek. Sárváron pl. annyi hatóság, parancsnok-aág van, hogy ott valóban nehezen lehet elhelyezni még ötezer embert. A dobrovoljacok sárvári internálótáborát ki fogom üríteni, de kérdés, hogy akkor kik fogják művelni helyettük a földet? Mondom, ha ezt a kérdést közmegnyugvásra meg tudjuk oldani, a közellátás érdekében, akkor szívesen kiüríttem ezt az internálótábort.

Mindenesetre a képviselő ur engedelmeivel ezt a kérdést a honvédelmi miniszter ur tudomására fogom hozni.

Az eltetvesedésre a választ megadtam, de nem szabad elfelejteni, hogy 90 vagon Budapesten maradt. Az aszpirin-kérdésben könnyebbedés fog beállni, Rajniss miniszter ur a kolozsvári egyetem készletéből pár kg-ot rendelkezésre bocsátott. Sopronban is találtak elrejtett gyógyszereket. Ha valaki spekulál, azzal könyörtelenül fogunk elbánni. Ha a közérdek ellen spekulálnak, akkor elmehetnek Székesfehérvárra a cigányok közé.

A kiütéses tifusz a zsidók között ütött ki, akik már születésük-nél fogva piszkos fajzatként jönnek világra. Hogy a zsidó századok itt vannak, arról nem tehetek. Hogy minden zsidót nem tudtam elimináltatni, mert párezer Budapesten maradt, arról én nem tehetek. A zsidó századokat könyörtelenül összeszedtem a fronton és front mögött, de ezeket átadtam a németeknek, részint Dunántúlra, részint a határon túlra. Hogy ezek a zsidók visszakerültek, az lehetséges, de nem állnak a kezem alatt. Ha kezenben volnának, nem volnának itt, mert vagy dolgoznának vagy nem dolgoznának. Az én zsidó munkásszázadaim nagyon jól dolgoztak. A zsidó parancsnokok megkapták a munkát, s ha nem volt készen a munka, másnap reggel másik parancsnok volt. A soproni esetet ad notam veszem és intézkedni fogok. Nemzeti érdek, hogy a zsidókat mielőbb kitelepítsük. 50/60 zsidó az országutakon öngyilkos lett vagy felfordult, de ha ezt nem tesszük október 16-a után Budapesten, akkor Budapest már jóval október vége előtt elveszett volna. És hogy nem sikerült Zsilinszky fegyveres lázadása Kiss Jánossal együtt, és hogy nem sikerült a nagy partizán lázadás, amelynek vezető tagjait Budapesten és a közelben jogerősen halálra ítélték, s hogy nem sikerült még egy nagy bolsevik lázadás, amely előtt 12 ezer bolsevistát szállítottam ki; hogy Csepelen 13 ezer munkás dolgozott aknátüzből: ez annak köszönhető, hogy a zsidókat gettóba szorítottam s a VII. kerületet körülkerítettem. Nyolc nap alatt 18 ezer keresztényt emeltem ki ebből a körletből s a pápai nuncius, a svájci és svéd követ által védett 18 ezer zsidót gettóba tereltem a Palatinus-házakban, és jelenthetem, hogy én nem kívánom egyik urnak sem, hogy azokban a házakban lakják. Ezek a zsidók kíséreltek meg még egyszer a Városi Színházban egy bombamerényletet. A tettesek ma már Ábrahám kebelén ülnek. Elkövettek egy merényletet október 16-án a rákoskeresztúri vasuti állomáson egy személyvonat ellen s ez egy halálos áldozattal járt. Ez a cionista szervezet, mely a svájci követség Vadász-utcai házában lakott, összesen 15 merényletet követett el a Kelenföldi és Ferencvárosi pályaudvarok közötti vasuti pályán és az összekötő vasuti hídon. Ezek követték el a Metropol-szállóban a németek elleni bombamerényletet s végül a Városi Színház előtti és előadása alatti merényletet. En ezeket a zsidókat a nemzetközi jog megsértésével szedtem össze a svájci követségből, s mondhatom, hogy a legnagyobb gezeresz volt a svájci követség körül, diplomáciai sérelem és egyebek. Kiadtam a rendelkezést, hogy a svájci követség tagjait nem kell bántani, de a zsidókat el kell hozni. Onnan körülbelül 1500 zsidót szedtünk össze. Be kell jelentenem, hogy az előző kormányok gesztioi alapján örökségképpen átvettünk 7800 svájci zsidó menlevelet, ezzel szemben a svájci követség hivatalosan 22 ezer darabot állított ki, nemis beszélve azokról a menlevelekről, amelyeket a zsidók pénzért a kávéházakban árusítottak. Egy-egy zsidónak, amikor őrizetbe vettük őket, három-négyféle menlevele volt: a pápától, a svájci követségtől, a svéd követségtől, a nemzetközi vöröskeresztől. Volt napom, amikor 6-7 órát a követ urak kezébe a pápai nunciustól foglaltak le az időből, akik a zsidók ügyében jöttek hozzám eljárni. Egyik püspök urnak azt mondottam, hogy uram, önök beszélnek krisztusi szeretetről, de önök közül még egyetlenegy nem jött el hozzám, aki azt mondotta volna, hogy belügyminiszter ur, itt van egy 11 gyermekes magyar asszony, adok neki 20 ezer pengőt! /Taps./ Ugyanezt megmondtam a pápai nunciushoz, aki december 28-án elment a hadtestparancsnokhoz azzal az ajánlattal, hogy ha mégis meg akarnák magukat adni, ők majd a szovjet felé közvetítenek! /Mozgás./ Dec. 31-e óta, nehogy sérelem érje őket, derék csendőreink ezeket az urakat a budai Várban őrzik. /Helyeslés./ Ellenére annak, hogy a zsidóknak ilyen nagy ősz-

szefogdosása megtörtént, egy nagy ellenállás mozgalom alakult ki a budai Várban. Egy szervezkedés 450 tagját felszámolták szervezeteink, ahogyan a jelentést megkaptam. Ha mindezek nem történtek volna meg, akkor a zsidók tovább garázdálkodhattak volna. Éppen ezért kérném az urakat, hogy ha valahol egy zsidóról meghallanak valamit, közöljék bármelyik minisztertársammal, aki készségesen elhozza a legközelebbi minisztertanácsra, ott megkapom az adatokat és intézkedni fogok. Ujabbán elrendeltem a mentesített zsidók vagy a zsidó házastársak -csak fájlag beszélek róluk- könyörtelen összeszedését. A nemzetnek ma önvédelmi harca folyik itt, ma ezekre nekünk semmi szükségünk nincs, nehogy bonyodalmat keltsenek. Budapest régen elesett volna, mi se volnánk itt, ha a zsidók szabadon garázdálkodhatnának.

Fognak panaszkodni arról is, hogy egyes öskeresztény zsidókkal szemben atrocitások történtek. En egyebet nem csinállok, mint hogy ezeket a zsidókat a rémhirterjesztés közforgalmából kivonom. Elviszem őket saját jólfelfogott érdekükben biztos helyre, nehogy az utolsó pillanatban a szovjetatrocitások miatt felháborodott tömeg őket agyonverje. En munkába állítom őket, kapunk érettük gyógyszert vagy egyebet.

A cigányokat is összeszedettem, fertőtleníttetem őket hol szappannal, hol a nélkül egészen gorombán. Tudomásul veszem, hogy a szappanra itt szükség van, a közellátási miniszter urral érintkezést keresek, hogy ezt a kérést teljesítsük. A tetőtlenítésnek az az ideája, amelyet Incze Antal felvetett, célravezető a régi tapasztalatom alapuló dolog. A hadművelleti terület mögött, Somogy és Zala megyékben már két héttel kiadtam a rendelkezést, hogy ahol ilyen kemencék nem lennének, a községek kötelesek ilyeneket házi eszközökkel felépíttetni. Sajnos, korszerű tetőtlenítő és dezinficiáló intézményeink oda vannak, csak kevés maradt meg. Ez annyira kevés, hogy korszerű létesítését biztosítani nem tudjuk.

Panaszok fognak talán elhangzani amiatt, hogy a fertőtlenítésben a ruhák összegyűrődnek, de ezt vasalással helyre lehet hozni. Röpcédulákat fogunk a fertőtlenítésről a községekben szétszórni. /Polonkay Tivadar: Mi van a pestiekkel?/

~~XXXXXXXXXXXX~~ A budai részen ma is súlyos harcok vannak. Meggyőződésem az, hogy a harcok után, ha egyszer visszakerülünk, egészen új Budapestet fogunk találni. Az emberek összeszorultak a nagy óvóhelyeken és kis pincékben egyaránt. A lakosságban valami fanatikus hit él. Most már nem tudom megmondani, hogy a december 24-iki eljövételünk előtt tartott csonka minisztertanácson mennyire is becsülhattuk a Budapesten lévő élelmiszerkészletet. Egy bizonyos: Boldog vagyok, hogy otthagytam 160 lovas rendőrt, mert ezáltal az ottmaradt lakosság élelmezéséhez ezeknek a lovaknak is hozzájárultak.

Ottmaradt 6800 rendőrünk és több, mint 3000 csendőrünk, ezeken kívül három fegyveres nemzetszolgálatos zászlóalj, továbbá a párt emberei. A beérkezett jelentések alapján mondhatom, hogy a párt ifjúsági szervezetei, 14-18 éves gyermekek a hazaszeretetnek, a hősi áldozatvállalásnak olyan példáit mutatták meg, amelyeket egyszer arany betűkkel fognak a történelemben megörökíteni. A párt ottmaradt asszonyai a legnehezebb viszonyok között, akkor, amikor a gép- és harckocsik roncsai halomban feküdtek a belváros utcáin, amikor ott temették a halottakat a Józsefvárosban vagy az Erzsébet-téren, továbbá az óvóhelyeken hősi kiállásukkal olyan propagandaszolgálatot végeztek az új Európa és az új világ gondolata mellett, amelyet semmiféle más propaganda nem tudott volna elvégezni. Az a meggyőződés, hogy a romokból a természet örök törvényei szerint egy új magyar élet fog feltámadni. Ha valaha is kételyek merültek volna fel a németekkel szembeni szövetségi hűségünk tekintetében, akkor ezek a kételyek most teljesen eloszlottak és éppen a bűnös Budapest lakói az ottmaradt rendőrökkel, csendőrökkel és pártemberekkel együtt pecsételték meg az örök, tiszta és becsületes szövetségi hűséget.

Budapestről naponta kapok rádiójelentést, de eddig még nem érkezett olyan jelentés, hogy a gettó zsidói bajt csináltak volna. A pesti gettóban több, mint 60.000 zsidó maradt. Ezek korra nézve a következőképpen oszlanak meg: fiú gyermekek 14 éves korig, leánygyermekek 15 éves korig, a felnőttek között a nők 50 éves kortól, a férfiak pedig 60 éves kortól felfelé. E két korhatáruak között vannak még szoptatós anyák és súlyos betegek. Ott van 20.000 r.kat. és egy pár száz református és evangélikus zsidó. Ezeknek megengedték, hogy a nagy gettó szélén külön gettóban éljenek s ezeknek a r.kat. zsidó papok istentiszteletet tarthatnak. A mentesített és elkülönített zsidó Margit-szigettel szembeni Palatinus-házakban vannak, ahol borzalmas légi támadások következtében igen nagy veszteségeket szenvedtek. /Egy hang: Mi van Serédyvel?/ Ő odahaza tartózkodik Esztergomban, semmi baja nem történt. Arról sem futott be semmiféle jelentés, hogy a pécsi püspöknek valami baja esett volna. /Incze Antal: Mi a helyzet az országgyűlés kitelepítése ügyében?

Az országgyűlés kitelepítése a jelenlegi harctéri helyzet miatt egy kis eltolódást szenvedett. A németek az utóbbi napokban mindennemű személyszállítást leállítottak és saját lakosságuknak a veszélyeztetett területekről való elszállítása céljából mindenféle személyszállító eszközt igénybe vettek. Két Gau-ról van szó, amelyeknek lakossága veszélyeztetve volt és pedig Sziléziában és Szászországban. A képviselőház, a felsőház, a kormány és a nemzetvezető kitelepítésével kapcsolatban ez a két Gau nem is jött számításba.

A németek részéről olyan tervek merültek fel, hogy a képviselőházat és a felsőházat a Duna mellé telepítik le egy nagyon szép helyre, éppígy a minisztériumoknak egy kisebb törzset 20-30 fővel, a hátra lévő részük pedig a határ közelébe került volna. Ezt a számítást a hadműveletek egyelőre felborították, de nem lehet tudni, hogy egypár napon belül nem fognak-e megkezdni a szükséges intézkedések a kitelepítés ügyében. A veszélyeztetett

vidékekről, mint például Székesfehérvár és Tataháza vidékéről menekülteket azonban most is szabadon bocsátják át a határon. A közellátásügyi miniszter úr a szükséges élelmiszerek átküldéséről is intézkedett, én pedig a holnapi minisztertanácson teszek előterjesztést nagyobb márkaszeget átutalására, hogy a bajba jutott szerencsétlen magyarokon segíteni tudjunk. Így például elsősorban a terhes anyákat kell megfelelő ruhával és pénzzel segíteni.

A hadi helyzet további alakulására nézve konkrét választ adni jelenleg nem akarok, mert még nem tudok biztosat mondani, de hangsúlyozom, hogy teljes mértékben bírom a német győzelemben, ha pillanatnyilag bármennyire is visszavonulóban voltak. Biztat erre az, amit Németországban láttam, az a hit, amely a német népben most is rendületlenül él. Berlinben még ma is ott lakik a romok alatt 3.5 millió ember és mosolyogva jönnek elő az emberek a pincékből. Ez sejteti azt is, hogy igenis vannak új fegyverek. De nem baj, hogy nem láttam az új fegyvereket. Az bizonyos, hogy az új fegyverek nem csoda-fegyverek. Most is van egy új fegyver, ez pedig a propaganda.

L.
N.Sz. febr. 6. 1.00-1.15

Cs.

Az új fegyverek készülnek, meg is vannak, a szellem is megvan és a hadsereg is megvan. Megvannak azok az óriási tartalékerők, amelyek a legkorszerűbb felszereléssel ellátva készen állanak arra, hogy akkor csinálják majd meg a nagy támadást, amikor a Vezér azt helyesnek tartja, vagyis abban a pillanatban, amikor Angliának és a Szovjetnek már nem lesz ideje visszavágni. Akkor meg fognak indulni, és győzni fognak. Hiszem, tudom és vallom, hogy ez a győzelem be is fog következni. Régóta és többször mondtam, hogy a szovjet a háborút el fogja veszteni abban a pillanatban, amikor nyugati határait Európa felé átlépi. Az a szovjetkatoná, aki a megbecstelenítéstől a szabadrablásig dul Európában, látja, hogy odahaza neki nem azt hívták, hogy itt ilyen világ van, és odahaza jó propagandát nem fog csinálni. A köldökzsinórnak is van bizonyos hosszúsága. Stalingrádig is elért és ha nem jött volna közbe az olasz árulás, talán tovább is húzódnak volna. El kell azonban képzelünk, hogy a szovjetnek is éppen olyan kellemetlen a helyzete, mert nála is már igen messze húzódott a köldökzsinór. Ha a német meglepetésszerűen holnap vagy két hónap múlva megteszi az ellenkővést, mint a felfújt szappanbuboréknak úgy kell annak az óriás szovjetvonalnak összeomolnia. A befutott jelentések szerint cérnavékony vonalak vezetnek északtól le délre: a hátság tulajdonképpen üres Pécs környékén is már bolgárok és más idegen csapatok vannak. Most talán meg fog jelenni Miklós Béla 8 hadosztálya. Hogy ezek milyen bátor katonák lesznek és milyen lelkiismerettel fognak velünk szemben fellépni, azt nem tudom, de csak sejtem, hogy ennek a fellépésnek - ha be is tudják őket vetni - sok hasznát nem veszik. Legfeljebb talán elviszik ezeket a katonákat valahova délre vagy északra.

Egyébként odaátrol kapunk ezerpengősöket, meg száz-

pengősöket, nagyon szép pénzeket. Egy dr. Csorba nevű urat kineveztek Budapest polgármesterévé. Még nincstisztázva, hogy azonos-e Csorba János képviselővel? Megállapításunk szerint a vezető állásokba betett emberek vagy százszázalékos vagy ötvenszázalékos vagy huszonöt százalékos zsidók vagy legalább is feleségük zsidó vagy félzsidó vagy valamilyen zsidó összeköttetésük volt. Érdekes, hogy egy fendőrkapitány - valami Pázkál nevezetű - akinek zsidó felesége volt, vezető szerepet kapott az oroszok alatt. Egy másik, aki a kommunisták ellen mint régi ember beugratóként szerepelt, de a rendőrségtől még az én időm alatt eltávolított, egyszer

L.

kommunista társaggal a Keleti-pályaudvarnál bekerült utcai tüntetők közé, ő maga is kezdett tüntető jelszavakat hangoztatni, és becsalta őket az egyik Keleti-pályaudvar melletti utcába, értesítette a rendőrséget, amire a rendőrség körülfárta és kiemelte az egész kommunista vezető társaságot. Ezért valami nagy katonai kitüntetést kapott annakidején. Ezt a rádióban be fogom mondani: szeretettel köszöntjük őt ebből az alkalomból és emlékeztetjük erre a magas kitüntetésére.

Köszönöm a szíves türelmet. Amennyiben tehetem, máskor is szívesen eljövök. Sajnos, annyira le vagyok kötve, hogy hetenként öt napot kocsin ülök és így nem tudok minden egyes alkalommal itt lenni. Ha azonban Szász miniszter társam útján üzennek az urak, a megadott időre készségesen eljövök. /Élénk éljenzés és taps./

S z á s z Lajos elnök megköszöni a tartalmas és részletes tájékoztatást. Tudjuk, hogy a miniszter urak minden intézkedésében a hazája és fajtája iránti szeretet vezérli. A N.Sz. is ettől áthatva kívánja szolgálni hazáját és fajtáját.

S z ő l l ő s i Jenő miniszterelnökhelyettes: Egy pár adatot szeretnék megkérdezni a N.sz. tagjaitól: t.i. össze akarjuk állítani a N.Sz. történetét és ezzel kapcsolatban egyes adatok hiányzanak, tekintettel arra, hogy az irattár egy jelentékeny része ott maradt pl. Faragó Edénél, úgyhogy nem tudjuk azoknak a képviselőknek a nevét sem teljes számban, akik ~~xxxxxx~~ annakidején a N.Sz. üléséből felmentek Lakatoshoz este 8 órakor politikai ügyek tárgyalás ára. Itt vannak nálam az eddig felderített nevek. Kérem, hogyha képviselőtársaim tudnak

még az abban a küldöttségben volt testvérekről, legyenek szívesek kiegészíteni a listát. A küldöttség 12 vagy 13 emberből állt.

S z á s z Lajos elnök: Akkor 12 tagú állandó választmány volt és a N.Sz. az elnökséget és az állandó bizottságot küldte ki a miniszterelnökhöz, azonban nem volt mind a 12 állandó bizottsági tag ott, viszont ott volt rajtuk kívül mint kültag Oláh György és Nagy Iván.

S z ő l l ő s i Jenő: Ott volt Szász Lajos, Rajniss Ferenc, Szőlőssi Jenő, Huszovszky Lajos, Baky László, János Andor, Kolosváry-Borcsa Mihály, Marton Béla, Nagy Iván, Oláh György és mint most hallom, Rátz Jenő is. /Nem volt ott Bárdossy, Bocsáry, Hamm és Hömann./

/Mint megállapítást nyer, a pontos dátum okt. 12, csütörtök este volt./

Ha valakinek véletlenül birtokában vannak azok a tervezetek, amelyekről tárgyaltunk, kérem azokat. Mert 3 féle ~~tervezet~~ tervezetben készült az az összeállítás, amelynek alapján leszögeztük a N.Sz. célját. Egyet én terjesztettem be. Az enyémet átdolgozta Rajniss és azután amikor megalakultunk, Bárdossy szintén hozott egy tervezetet. Szükség lenne ezeknek az eredeti szövegére. A nemzetvezető érdeklődik a pontos adatok iránt, azért van nagy szükségünk rá, hogy ezeket minél pontosabban tudjuk felterjeszteni. Megállapítottam azt, hogy a nyilaskeresztespártbeliek részéről igen sokan nem voltak tisztában a N.Sz. működésével és jelentő-

ségévé. Bejelentem, hogy most szombaton mint pártunk nagytanácsának elnöke kitértem erre a kérdésre. Ha megengedik a N.Sz. tagjai, taán röviden érinteni fogom ezt a részt, hogymásképpen ismertettem ezt. Kérem a N.Sz. tagjait, hogy ahol a párttal összeköttetésbe kerülnek, igenis világosítsák fel az embereket. Én a magam részéről igyekeztem ezt teljes mértékben megtenni a nagytanácson, ott azonban csak a főbb tisztségviselők voltak jelen, akik természetesen ezt kötelességszerűen továbbadják, azonban nagyon fontosnak tartom, hogy ha a N.Sz. tagjai kimennek vidékre, és valahol tisztikörökben vagy más hallgatóság előtt előadást tartanak, lehetőleg keressék fel a pártszervezet vezetőjét, velük is vegyék fel a kapcsolatot, hogy lássák az emberek, hogyan gondolkodunk, hogy ne legyen averzió, hiszen azon dolgozunk, hogy ~~xxxxx~~ összefogjunk minden politikai erőt, amire az országnak égető szüksége van.

Ezekután azt mondtam, hogy október 15-én már olyan légkör támadt, hogy az árulás légköre jelentkezett és megelőzőleg is látszott, hogy Kállay ráerőszakolása a parlamentre minden volt, csak nem parlamentarizmus. Beszéltem Darányi és Bárdossy félreállításáról s arra a következtetésre jutottam, hogy a rendszer a törvényes és alkotmányos helyzetet nem vette figyelembe, amikor azokat úgy távolították el a helyükről, ahogy a klikknek jólesett és hoztak olyan embereket, akik a nép pozitív érdekeit nem képviselték. Azután ezt mondtam: "Ezekután természetes, hogy még a Lakatos-kormány több minisztere is könnyű szívvvel mondott október 15-én bucsut a rendszernek, amellyel a Nemzeti Szövetségbe való belépésükkel már október 15-e előtt nyíltan szembe is szálltak. Fontosnak tartom, hogy erről a Nagytanácsnak jelentést tegyek, mert az ugynevezett polgári pártokból kikerült, de később a Szálasi-kormányba belépett miniszterek politikai megítélése szempontjából mértékadó lehet és döntő annak a tudata, hogy a Szálasi-kormány valamennyi nem nyilaskezeses párttag minisztere előre, tehát október 15-ét hetekkel megelőzően tudatosan szembehelyezkedett az áruló klikkkel. Lakatos miniszterelnök nem is csinált titkot abból, hogy a Nemzeti Szövetség megalakulását politikai kihívásnak minősíti. Ennek ellenére kormányának több aktív minisztere bennmaradt a Szövetségben és annak első ülései egyikén ökis megbízták Tasnádi Nagy Andrást, a Ház elnökét, jelenjék meg a kormányzó urnál s jelentse be neki, hogy a Nemzeti Szövetség felfogása szerint, de a magyar alkotmány szerint is, a kormányzónak nincs joga fegyverletételre békekötés ügyében a parlament előzetes hozzájárulása nélkül határozni. A kormányzó ur igen hűvösen és ingerülten fogadta Tasnádi Nagy Andrást, de azt üzenté vissza a Nemzeti Szövetségnek, hogy ő tökéletesen tisztában van kötelességeivel és elhatározásaiban be fogja tartani az alkotmányos formákat. Ez a kormányzói üzenet az időközben szemmel láthatóan vált baloldali szervezkedés láttára a Nemzeti Szövetséget nem elégítette ki és egy újabb ülésen a kormány felelősségét alapította meg az esetleges puccskísérleteket illetően. Rendkívül viharos jelenetekre került a sor és a kormányt képviselő Fáy államtitkár erős szemrehányások érték. A hosszasan elhúzódó tárgyalások végén Szász Lajos telefonon értesítette Lakatost arról, hogy a Nemzeti Szövetség kiküldött bizottsága a miniszterelnök urral tárgyalni óhajt. Magából az ülésből este 8-kor mentünk fel Lakatoshoz, aki a minisztertanács szobájában fogadta a Nemzeti Szövetség 11 tagu küldöttségét Csáty honvédelmi miniszter és Hennyey külügyminiszter társaságában. A miniszterelnök ur katonalétére -ismervé azt a szabályt, hogy a legjobb védelem a támadás, azzal kezdte, hogy élénk szemrehányást tett a Nemzeti Szövetségnek kormány-és kormányzóellenes tendenciája miatt, s azzal vádolta Rajniss Ferencet, hogy biztos adatokat tud Bakay hadtest parancsnok elfogatásáról.

Olyan heves összeecsapások történtek, amelyek már nyilvánvalóvá tették, hogy nincs megállás a magyar politikai életben és vagy a kormány vagy a Nemzeti Szövetség vesztí el a küzdelmet. En megkérdeztem Lakatostól -itt kérni fogom több felszólaló feljegyzéseit-, tudja-e biztosítani, hogy fegyverszüneti tárgyalások nem folynak? Azt válaszolta, hogy ő nem tud ilyenekről; majd azt a kérdést tettem fel neki, van-e tudomása vitéz Faraghó Gábornak, a csendőrség főfelügyelőjének a szovjettel folytatott tárgyalásairól, Majoros repülőtisztnek ismeretlen egyénnel az ellenséghez való átrepüléséről és Ujszászy tábornoknak amerikai ejtőernyős tisztek fogadásával kapcsolatos szerepéről? Minden kérdésemre azt válaszolta Lakatos, hogy utólag szerzett azokról tudomást, de azokról semilyen közelebbi magyarázatot nem tud adni. Mire én nem voltam rest és azonnal hozzáfűztem, hogy ha az ország miniszterelnöke ilyen fontos dolgoknak nem tudja magyarázatát adni, akkor ennek a következményeit le kell vonnia. Lakatos azt kérdezte: Hát akkor mondjak le? Mire én azt válaszoltam, hogy ezt nem én mondtam, hanem maga állapította meg.

A Nemzeti Szövetségnek ebből a tárgyalásából már nyilvánvalóvá lett, hogy a rendszer a becstelenség útjára lépett. Ez az út feltartóztatlanul vitte őket tovább az október 14-ről 15-re virradó éjjel leplezett Tito-féle tárgyalásokhoz és a proklamációhoz.

Ezután jöttek hozzám az emberek, szorongatták a kezem, hogy ilyen precíz adatokat nem hallottak, erről sejtelmük sem volt. Ezért feltétlenül szükséges, hogy a N. Szövetség tagjai ezt a felvilágosító munkát minél hathatósabban végezzék./Taps./

Még egy általános kormányzati szempontot szeretnék megemlíteni. Halljuk a jelentéseket a megszállott területeken elkövetett szörnyűségekről. Mint miniszterelnökhelyettes is, érzem a szörnyű tehetetlenséget bizonyos vonatkozásban, érzi, hogy itt cselekedni kellene, el kellene a kormánynak indítani egy népfelkelésszerű mozgalmat, mint amilyen a Volksturm Németországban. Reálisan kell gondolkozni. Sajnos, mi fegyvereket nem tudunk az emberek kezébe adni, de fel kellene a népfelkelés lelkiességét támasztanunk mindenütt. Valahogy fegyvert kellene adni mindenki kezébe, hogy mindenki védje a saját földjét. Ilyen gondolatokkal foglalkozunk, mert látjuk, mit kellene tenni. Legnagyobb napi gondunk az, hogy egy ilyen akciót meg tudjunk indítani, de elkövetünk mindent, hogy ebben az irányban tényleges elhatározásra is jussunk. A leginkább fenyegetett területek lakosságát előbb ki kell vonni és a harcos háttérbe tesszük a családját. Óriási szervezési kérdések ezek, amelyekhez hozzá kell fogunk, hiszen a legilletékesebb katonai körök véleménye szerint erősebb orosz akciót most nem kell várnunk. Ezt hivatalos helyről hallottam, bár más oldalról szerzett információim mást mondanak. Rémhíreket is hallottam Debrecen körül looc szovjetharckocsi összegyűjtéséről, de ugyanugy azt mondják, hogy a szovjet a Drávánál vont össze erőket, amelyről máris bebizonyult, hogy nem felel meg a valóságnak. Az az általános megítélés, hogy a legközelebbi jövőben nem kell számolnunk nagyobb átütő erővel rendelkező szovjet-támadással.

Utóbbi időben a keletporoszországi eseményekkel kapcsolatban meg lehetőszen urrá lett a menekülési pszichózis. Látok reménysugarat arra, hogy Buda felszabadítása talán sikerülni fog, hogy az a hősi ellenállás, amely rommá tette a gyönyörű Várat, nem hiábavaló volt. Nem hiábavaló ez a harc. Vegye mindenki tudomásul és vesse be a lelkébe és hirdesse, mert óriási ~~vértanúk~~ vádat kovácsolnak Budapestből éppen a német szövetségesekkel szemben, hogy nem volt hiábavaló a hősi ellenállás, és szükséges volt azért, mert -ismét hivatalos adatra támaszkodva merem mondani- a szovjet hadsereget, amely még a debreceni csata idejében is Szalonikiig terjedt, Budapest magára vonta és fel is morzsolta. Amikor azt halljuk, hogy az orosz csapatokat a Balatontól délre bolgár csapatok váltották le, ez arra mutat, hogy az orosz csapatokra másutt volt szükség illetve elfogyott egy igen tekintélyes része. Budapest óriási orosz erőket emésztett meg, s én még ma sem látom Buda helyzetét teljesen reménytelennek, mert óriási áldozatokat hoznak megtartása érdekében.

E l n ö k: Mai ülésünk anyagával ezzel végezvén, megköszönöm a miniszterelnökhelyettes ur felszólalását és az ülést bezárom.

Az ülés végződött délután 1 óra 30 perckor.

A Nemzeti Szövetség ülése 1945. febr.
8-án d.e. fél 12-kor, nagyriadó mi-
att a Vármegyeháza óvóhelyén.

Az ülés kezdődik d.e. 11 óra 45 perckor.

Az elnöki széket v. Jaross Andor foglalja el.

E l n ö k: Megnyitja az ülést, üdvözli a megjelenteket s felké-
ri a vk. századost, hogy a honvédelmi minisztérium hadműveleti osztály-
részéről ismertesse a hadi helyzetet.

Vk. s z á z a d o s : /ismerteti a hadihelyzetet, majd válaszol
a hozzáintéztett kérdésekre./

E l n ö k: Közli, hogy a legközelebbi ülést pénteken reggel 9-
kor tartja meg a Nemzeti Szövetség.

Az ülés végződött 12 óra 10 perckor.

dr. László

Cs.

N. Sz.

1945. II.9. 10.45.-11.00

A Törvényhozók Nemzeti Szövetségének Sopronban
1945. II.9-én a Városháza nagytermében tartott ülését d.e. 10.55-kor
v. J a r o s s Andor alelnök nyitja meg.

M á t é Imre beszámol azokról a tárgyalások-
ról, amelyeket mindkét háznagyi hivatal megbízásából a folytatott az
országgyűlés áttelepülésének módozatairól. Elmondja, hogy először a
magyar kormány kezdeményezéséből megkezdtek volt az adatgyűjtést, amely
937-es létszámot eredményezett. A német követ erre kijelentette, hogy
ilyen magas létszámról a törvényhozás kitelepülésével kapcsolatban tár-
gyalni sem lehet. A miniszterelnökhelyettes újabb puhatolózására a néme-
tektől azt az elvi keretet kapták, hogy parlament címe alatt Németország-
ba kitelepülhetnek a törvényhozók, feleségük, gyermekeik, a törvényhozók
által eltartott szülők és az olyan nagykoru leánygyermek, akiknek a
férje a fronton van, valamint azok az unokák, akiknek az apja katonai
szolgálatot teljesít. Váczy György ezen az alapon elkészítette az újabb
kimutatást, amely 564 személyt tartalmaz. Ezt a miniszterelnökhelyettes
megbízásából a háznaggyal együtt elvitték a német követhoz, aki tárgya-
lái alax alapul elfogadta. Az ebbe a kimutatásba fel nem vettek tekinte-
tében az első csoporthoz közeli letelepítést kértek. A német követ ezek-
re nézve csak jóindulatu támogatást tudott megígérni, hogy lehetőleg
a törvényhozástól száz km-es körzeten belül telepítik le őket, minthogy
a közelmúltban történt hadiesemények következtében ujhelyzet alakult.
ki, ez a második csoport azonban nem mehet az országgyűlés szerelvényé-
vel.

Ez volt német oldalról a tárgyalási alap első stádiuma. A kitelepítésre nézve több akadályt kellett elhárítani. A németek nem helyeztek kilátásba vonatszerelményt erre a célra számunkra. A honvéd forgalmi főnökség lajtsromba vett 11 állami szervezetet, benne a parlamentet is s kilátásba helyezett vonatszerelvényeket is. Az egyik helyi minisztérium vonatát az egyik helyi tüzéralakulat elvette. A mi szerelvényünk 11 személyvagonból és 11 tehervagonból áll, ez Szombathelytől 7 km-re mellékvágányon áll s 6 katonai légvédelmi ágyúval védi. A honvédelmi miniszter, a belügyminiszter és a külügyminiszter a parlament kitelepítésére vonatkozólag közös megegyezésre jutott. A német és magyar kormány közt létrejött megállapodás alapján ezt az ügyet a belügyminiszter és Himmler megbízottja intézi, tehát minden eddigi megállapodást halályon kívül helyezett a német állam. Új tárgyalások kezdődtek Bécsben. A parlamentet megint összevonták különböző hivatalok kitelepítésével. Felhívta a miniszterelnökhelyettes és a belügyminiszter figyelmét arra, hogy a parlament és a Nemzetvezető munkatörzsének kitelepítése kérdését különítsék el a többi hivataltól, mert mi 560 fővel, a Nemzetvezető 500 fővel szerepelünk, míg a többi kitelepítendő létszáma 7000. A német követ közölte, hogy a parlament és a kormány tagjai vendégként mennek Németországba, a vendégjog pedig egészen más lehetőségeket biztosít, mint a többi kitelepültnek. Miután erről tudomást szereztek a bürokrácia vezetői is, a vendégjog előnyeit maguknak is kívánták. Ez nehezítette a tárgyalásokat. Ő felhívta a miniszterelnökhelyettes figyelmét és a német követ figyelmét erre. Utóbbi azt az utasítást adta embereinek, hogy úgy tárgyaljanak, amint kezdték, azonban a parlament kérdésének felvetődése pillanatában a mi embereink fognak megjelenni s azok fogják a parlament és a Nemzetvezető munkatörzsének kérdését a bizottság előtt megvilágítani.

Jön a második stádium, amelyben a kitelepülés kérdésének minden előkészülete lezárult. Megvan a kitelepülési lista, amelyet a német állam elfogadott, megvannak azok a kitelepülési igazolólapok, amelyeket minden egyes kitelepülő megkap. Megvan a megállapodás is, hogy a parlament tagjai mindent magukkal vihetnek, még a vadászfegyvereiket is. Természetesen a parlament nem mehet ki az első között, mint ahogy semmiféle olyan állami szerv nem ment ki, amelynek a vezetés szempontjából szerepe van. Ennekfolytán be kell várnunk az időt, amikor a németek érkezettnek tartják a pillanatot a kitelepülésre. Arra is gondoltunk illetőleg olyan megoldást is kértünk, hogy amennyiben a parlamentnek itt kell maradnia, lehetővé tétessék az anyák és gyermekek előzetes kiszállítása, de itt maradjon egy olyan törzs, amely a törvényhozás munkáját lehetővé teszi. Ebbe is belementek. Abban a pillanatban, amikor ki lesz jelölve a felvevő terület, erről is szó lehet.

Míg ezek a tárgyalások folytak, közben az oroszok betörték Sziláziába. Azok a területek, amelyek a magyarok felvevő területeként számításba vétettek, más célra lettek szükségesek. Minthogy így nehézségek keletkeztek, az új felvevő hely kijelölésére 8-10 napos haladékot kellett adni. Legutóbb 8-9 napot kértek s ma pillanatnyilag a helyzet az, hogy minden előkészület megvan magyar és német részről arra, hogy bármikor 24 óra alatt indulhassunk, ha annak szüksége felmerül.

L. 3/-/
N.Sz. II.9. 11. 11.45

H ó m a n Bálint: Akik avval a szándékkal jötünk ide Sopornba, hogy hacsak lehet, innen nem fogunk elmozdulni, nem gondoskodtunk utiokmányokról, de később, amikor láttuk, hogy egyesek egyénileg megszerezték az okmányokat, mi is igyekeztünk azokat megszerezni. Sok képviselőnek azonban még nincsen meg az utlevele és a vizuma. Ezeket a N.Sz. elnökének és a háznagynak hivatalosan kellene megszereznie, mert ez sokkal kevesebb adminisztrációs munkával járna, a német követségi tisztviselők számára is. Fel kellene kérni Máté Imrét és Váczy Györgyöt, hogy készítsenek egy 3. listát is: kik azok, akik családjuktól, idősebb házastársuktól nem akarnak elszakadni, hanem majd csak avval együtt óhajtának kimenni? Az első szállítmánnyal tehát valamivel kevesebben, a másodikkal valamivel többen mennének ki. Javasolja, hogy Szász Lajos, Jaross Andor, a háznagy és még néhány N.Sz.-tag keresse fel a Ház elnökét, és győzze meg annak az álláspontjának helytelenségéről, hogy a mai időben tisztán jogi alapra helyezkedik. Hóman nem veszi észre, hogy a kormány részéről megfelelő lépések történnének, mert különben nem Máté Imrének kellene tárgyalnia a német követtel. A minisztériumok maguk külön állandóan tárgyalnak, annak ellenére, hogy a belügyminiszter vagy a külügyminiszter van megbízva ezekkel a tárgyalásokkal.

M á t é Imre elmondja, hogy az utiokmányok nyomtatványai már elkészültek annyira példányban, ahány kitelepülő van. Minden személyre külön utiokmányt fog kiállítani a háznagyi hivatal, a németek majd lepecsételik, és mi fogjuk egy pár napon belül ezeket mindenkinek a kezébe adni /v. Váczy György: Ezeket az okmányokat egyénileg is fel lehet használni, ha pl. valaki a transzportról lemarad s ezek alapján a német hatóságok tudják, hová irányítsák az illetőt./ Ezek alapján a külön menőknek minden német csendőr tisztelegve megmagyarázza az utat. Abban a pillanatban, amikor a hely ki lesz jelölve, kivisszük a családtagokat, és velük együtt kimennek majd azok a képviselők is, akik már akkor ki akarnak menni, vagyis nem akarnak elszakadni a családjuktól. /Hóman Bálint: Ez a tisztviselőkre is vonatkozik?/ Igen, a parlament kitelepítésébe felvett összes emberekre. Természetesen más lesz a helyzet azokkal, akiknek valamilyen funkciójuk lesz még itt a törvényhozás munkájában. Mindkét házelnök nagy érdeklődést tanúsít a dolgozó iránt, azonban arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az elnököknek nem feladata bekapcsolódni ezekbe az előkészítő munkákba. Most már azonban, hogy a helykijelölés kivételével minden előkészítés megtörtént, az érdemi döntésben az elnököknek van szerepük, mert nekik kell állást foglalniuk abban, hogy milyen képviselők, illetőleg felsőházi tagok mehetnek ki előre. Most tehát már az elnököknek is be kell kapcsolódniuk.

R a p c s á n y i László: Ha egyes családok csomagjukkal együtt k itten maradnak, mert nem akarnak kimenni az első csoporthal, lesz-e mód arra, hogy szükség esetén majd ezek csomagját is ki tudják szállítani?

M á t é Imre: Az első vonattal az összes csomagokat kiviszik, a parlament pedig itten marad addig, míg a hadihelyzet

lehetővé teszi, akkor azonban már nem lehet vonatokat összeállítani, tehát csak a csomagok nélkül ittmaradtak elszállításáról lehet gondoskodni majd.

B o c z o n á d y S z a b ó Imre kérdi, ki fog gondoskodni az egyelőre ittmaradt garszomberek előre kiszállított csomagjairól, mert amikor Budapestről idejöttünk, a csomagokkal fejetlenség lesz. /Felkiáltások; Egy csomag sem vészett el!/ Kérdezi ezenkívül, hogy kijelöltetnek-e azok a törvényhozók, akik itt fognak maradni, illetőleg akik előre kimennek? /Máté Imre: Megkérdezzük őket./

v. J a r o s s Andor elnök szerint Boczonádi Szabó Imre problémája kényes kérdés, ebben nem lehet itt most így dönteni. Ha teljesen tág teret engedünk az egyéni elhatározásnak, megtörténhetik, hogy a parlament határozatképtelen formában fog ittmaradni. Jaross szerint magas korhatárt kellene megállapítani és ezen felül lenne lehetőség a családdal együtt az első vonattal való kitelepülésre, ezen alul pedig principiell nincs kitelepülés. Példaadó ebben a tekintetben v. Sós Károly magatartása, aki kivitte a feleségét Németországba és visszajött kötelességét teljesíteni.

H p r v á t h Ferenc azt hiszi, hogy ebben a kérdésben nem kell dönteni, mert ez rendezve van; a képviselő köteles a parlament ülésein megjelenni. Aki betegsége vagy törődöttsége miatt nem tud megjelenni, kérjen orvosi bizonyítvány alapján szabadságot a Háztól, és ha megkapja, kimehet. A többinek azonban erkölcsi kötelessége megjelenni az üléseken.

v. J a r o s s Andor elnök szerint fedi az igazságot az, amit Horváth Ferenc mondott, ha azonban az ilyen áttelepülés megindul, akkor a formailag helyes szabályok nem fognak érvényesülni. Helyesnek tartja tehát, hogy a fennálló törvényes szabályokon túl bizonyos erkölcsi szabályok is érvényesüljenek, mert csak így lehet a törvényhozás munkaképességét biztosítani.

B o c s á r y Kálmán szerint a kérdés gyakorlati részét kell nézni.

B o c s á r y Kálmán: Javasolja, hogy korhatárhoz kössék a korábbi kimenetelt. Ami a családtagokat illeti, aki ki akar menni, azt ki kell vinni. A kormánynak elsőrangú érdeke, hogy a törvényhozás itt dolgozzék. Német részről sok a gond a miatt, hogy az orosz támadás többmillió embert ott is megmozdított a helyéből. Figyelmeztet arra, hogy a bizonytalanság állapotát meg kell szüntetni, ami bennünk is rossz érzéseket vált ki.

E l n ö k: Ha kijelölik a felvevő területet, ez már megadja a kitelepülés technikai lehártságát.

M á t, é Imre: A csomagokra, így a garzonemberek csomagjaira is egy 3 tagú bizottság fog ügyelni. A családtagok kitelepítése mindkét kormány részéről rendben van, a hely kijelölése után a családtagok máris kiutazhatnak. A németek garantálják, hogy a parlament minden körülmények között kitelepülhet, mert ez a magyaroknak is, németeknek is nagy érdeke. A bizonytalanság csak abból származhatik, hogy senki sem tudja, mikor és melyik vonattal utazhatnak.

E l n ö k: Megnyugtató, hogy mindenkinek, minden egyes családtagnak lesz egy uti okmánya.

Vitéz Z e r i n y Szilárd: Amennyiben a családtagok kitelepülnek, gondoskodni kell arról, hogy összekötő legyen az itteni törvényhozók és a kitelepültek között.

S z i l v á s s y Imre: Csomagjai tényleg elvesztek, de nem a Sopronba történt kitelepüléskor, hanem a Budapestre történt meneküléskor.

E l n ö k: Közli, hogy Lázár László nem tudott a mai értekezleten megjelenni, de a kedden reggel 9-kor kezdődő értekezleten itt lesz dr. Széll Sándor, aki a Németországban megtartott egyik kongresszusról fog beszámolni előadás keretében.

M o c s á r y Ödön: Közli, hogy gépkocsiját rendes időben bejelentette s tegnap egy zászlós elvitte. A többi képviselő érdekében intézkedést kér.

~~MEGJEGYZÉS: A honvédelmi törvény az autók mentesítése kérdésében minden intézkedési jogot a honvédelmi miniszterre ruházott s ennek alapján a honvédelmi miniszter igényt tart a "Hadiszolgálat" jelzéssel el nem látott kocsiknak bármikor való igénybevételére. Ezen az álláspontján nem akar változtatni.~~

E l n ö k megállapítja, hogy a honvédelmi törvény az autók mentesítése kérdésében minden intézkedési jogot a honvédelmi miniszterre ruházott s ennek alapján a honvédelmi miniszter igényt tart a "Hadiszolgálat" jelzéssel el nem látott kocsiknak bármikor való igénybevételére. Ezen az álláspontján nem akar változtatni.

N a g y Iván szóváteszi azoknak a lovaknak kincstári igénybevétel alóli mentesítését, amelyeket a menekült képviselők hoztak magukkal.

E l n ö k felkéri Mocsáry Ödön és Nagy Iván képviselőket, hogy az autók és lovak mentesítésére vonatkozó kérelmüket foglalják írásba és Szász Lajos kereskedelemügyi miniszter vezetésével keressék fel az ügyben a honvédelmi minisztert.

Ezután az ülést bezárja.

/Az ülés 12 óra 4 perckor végződött./

L. 1-10.
M.Sz. febr. 13. 9.4 0-9.45

A Törvényhozók Nemzeti Szövetségének ülését Sopronban 1945. febr. 13-án kedden d.e. 9.40-kor nyitja meg S z á s z Lajos elnök. S z é l l Sándor beszámol arról, hogy a Német Külügyi Tudományos Intézet Európa különböző nemzetinek képviselőit jan 5-jan. 15-ig kongresszusra hívta össze Weimarba. Magyar részről ketten vettek ezen részt az előadó és Éles Géza, a propaganda minsztérium egyik előadója. A kongresszus anyaga a következő volt: 1/ német és külföldi részről elhangzott nyilatkozatok, amelyekből kisugárzik az európai népek egységes állásfoglalása a bolsevizmussal szemben és annak megállapítása, hogy a bolsevizmus nem csak a nyugati kulturának, hanem a nyugati népeknek is teljes pusztulását jelentené. 2/ a problémák másik része azon tervek körül jegecesedett ki, amelyek a jövő Európájának felépítését célozzák. A magyarok figyelmét leginkább 3 előadás kötötte le.

A vezető előadást Pfeffer Károly, a német külügyi intézet ügyvezető elnöke tartotta. Körvonalazta, mi az az új európai gondolat, amely az európai népeket összefogja. A mostani világháború egyik nagy eredménye az, hogy az európai népek felismerték egymásra utaltságukat a közös veszedelemmel szemben. Európa jövőjét azok a férfiak biztosítják, akik harcolnak ezért a közös gondolatért. A jövő Európájának alapja a nemzeti hagyományok tisztelete, az u.n. európai nacionalizmus.

Funk gazdasági miniszter és Six követ rámutattak arra, hogy az egyes népek nacionalizmusára kívánják felépíteni Európát, de új Csehszlovákiát és Jugoszláviát nem szabad létrehozni. A nacionalizmus korszakából két felismerésünk lehet. Egyik, hogy ennek a kornak az nacionalizmus volt a mozgatója, a másik, hogy a nacionalizmus tulzása akadályozta a népek összefogását. Ez a sovinizmus, a liberál nacionalizmus önmagát tartja szentnek és a többi nép elpusztítására törekszik. A népi nacionalizmus az európai életközösség fentartását akarja, garantálja a jövőjét minden népnek és az európai civilizációnak. A nemzeteknek a történelmi jog alapján igen nagy szerepet szánnak a jövő helyzet alakulásánál. A kisnépek gazdasági élete csakis az európai együttműködés keretében lehet kedvező.

A kongresszus másik nagy eredménye annak felismerése, hogy feltétlenül szükség van a népek szociális megújulására. Ennek alappillére továbbra is a magántulajdon és a felelősségteljes munka. Új motívum az európai közösségért való felelős munkának a kihangsúlyozása. E mellett szükséges az európai erőnyek és erkölcsök fentartása, amely az európai civilizációt mostani magas fejlődésében előre vinni segítette.

Előadó reflektált az előadásokra és hangoztatta, hogy a XVII-XVIII századbéli magyar birodalomban élő népek ideális életegységben éltek. Ebben az időben még nem beszélhetünk nemzetiségekről abban a formában, ahogy az a francia forradalom és a második világháború után kialakult. Ez gazdasági, politikai és kulturális vonatkozásban állt fenn. Ezt az ideális egységet igyekszik megvalósítani a német birodalom a háború után. Adatokkal bizonyította, hogy a teljesen egységes Magyarország miként vált a századok folyamán a részakadt háborúk súlya alatt sokrétűvé a betelepítések következtében s hogy a francia forradalom hamis életszemlélete és az elvakított nemzetiségi sovinizmus miként bontotta meg ezt az egységet s miként állította egymással szembe a nemzetiségeket s miként vezetett ez az ország végzetes felborításához. Rámutatott arra, hogy a nemzeti szociális magyarországi testvérmozgalma lehet az a szellemi áramlat, amely a Duna völgyében élő népeket ismét ideális egységbe foglalhatja össze. A szent László-korabeli magyar birodalom azért is ideális eszménykép, mert a kereszties hadjárat formájában az európai népek közössége ekkor forr egységbe először-- magyar király vezetés alatt.

Szóló hivatkozott kongresszusi felszólalásában arra is, hogy Cambridgeban 1933-ban tárgyaltak a világkrízisről s erre a kongresszusra is meghívást kapott. Erre Németország, Olaszország és Magyarország képviselőit hívták meg. Lloyd George volt a főszónok. Ő hangoztatta, hogy Csehszlovákiát és Jugoszláviát éppen a nemzetiségi sovinizmus által kielevezett ellentétek elsimítására hívták életre, de előadásának lényege az volt, hogy a világot a liberalizmus és a demokratizmus fogja megmenteni. Nem így történt. A németek, olaszok és magyarok egységes álláspontot képviseltek. A német szónok általános leszerelést követelt s a polgári lakosság megkinélésére tett javaslatot. Az olasz szónok Franciaország, Németország, Anglia és Olaszország négyhatalmi egyezménybe tömörülését javasolta. Szóló hangoztatta, hogy a nemzetiségi kérdés megoldása helyett a megoldatlan problémák tömegét hozták be s az általuk kreált államokban 8-11-féle vallás uralkodott. A nemzetek így egymás ellen használták fel erejüket s szabad prédájává váltak a nagyhatalmak egymásközi versengésének.

A németek nagy érdeklődéssel hallgatták a kongresszusról szóló beszámolót.

A következő szónok egy egyetemi tanár, kultuszminisztériumi kormányfőtanácsos volt, aki az európai népek ~~között~~ közötti megértésről beszélt. Előadásához francia és olasz részről is hozzászóltak. Az olasz szónok a pánszlávizmusról is beszélt, rámutatott annak veszedelmére.

Ehhez én is hozzászóltam, annál is inkább, mert egy korábbi szónok és magam is, mielőtt a kongresszusra értünk volna, Prágában azt tapasztaltuk, hogy ott örömmel várják a bolsevistákat, mert az a meggyőződésük, hogy a pánszlávizmus meg fogja őket menteni a bolsevizmustól. ~~Azt~~ Azt tartják ugyanis, hogy ők lévén a legműveltebb előőrsei a pánszlávizmusnak, a bolsevisták őket kifogják tüntetni. Én már Prágában kifejtettem, hogy a bolsevizmus a pánszlávizmust csak eszköznek tekintti céljai előérésére, amint ezt Bulgáriában is láttuk, ahol ugyanolyan módszerekkel jár el, mint Magyarországon vagy Finnországon.

A birodalmi sajtófőnök a brit-orosz kapcsolatokra és azokra a súlyos engedményekre mutatott rá, amelyeket a britek egymásután kénytelenek tenni ebben a háborúban. Anglia ugyanis Németország elleni háborújában a szovjetet eleinte csak háborús erőtenyezőnek látta, de nem mint háború utáni tényezőt. A brit diplomácia abból indul ki, hogy majd ha a németek és oroszok teljesen elpusztítják egymást, Anglia a maga gazdasági és politikai erőtartálékaival megszervezheti magának Európát. Közben azonban a szovjet olyan helyzetbe hozta Angliát, hogy kénytelen engedményeket tenni. A szovjet magatartása miatt eddönök bizonyult Angliának minden kísérlete a szövetségi rendszer, a cordon sanitaire kiépítésére is, ezzel szemben Sztalin szövetséget kötött De Gaulle-vel és így Anglia kapuja előtt hálójába keríti Franciaországot. A legtragikusabb azonban Angliára az, hogy Amerika ahelyett, hogy segítségére lenne Angliának, napról-napra szorosabbra fűzi kapcsolatait a szovjettel. Ez Amerikának Japánnal való háborújára vezethető vissza és itt szoros érdekközösség áll fenn a szovjetunió és Amerika között. Amerika minden áldozat árán jó barátságban akar maradni a szovjetunióval, hogy az európai háború befejezése után Japánnal való leszámolásában, ha nem is segítőtársat, de legalábbis passzív partnert kapjon a szovjetunióban. Anglia tragikus helyzetének következménye volt az Atlantik Charta napirendről való levétele, ami egyenes megcsúfolása annak a gyönyörű ígéretnek, amelyet az ~~angol~~ angolszász hatalmak a háború utánra tettek az európai népeknek. Ezzel tehát Angliának európai politikája ~~propagandája~~ teljes egészében kudarcot vallott.

A legkülönbébb érdekszövetségekkel szemben áll a nemzeti szocialista Németország által előre vetített európai újjászervezés totális gondolata, az európai népek összefogásának totális rendszere. Ennek gazdasági és politikai elméleti alapjait Pfeiffer fejtette ki. Roosevelt elkésett kapitalizmust képvisel, Churchill nyugateurópai blokkot formál, Sztalin pedig a zsidóbolsevista összefogás megtestesítője. Mindez a legnagyobb anarchiát idézné elő, ha Németország nem vezetné Európát a népek sokrétűsége mellett is a nemzeti szocialista szervezett egységre.

Cankov bolgár nemzeti miniszterelnök hangsúlyozta beszédében, hogy a válságba jutott Európának el kell ismernie, hogy Németország Európa megmentésén fáradozik. Az angolszászok és a szovjetunió rendszere nem egyéb, mint erővesztettség és munkanélküliség. Mivel a szovjetunióban nincs remény a szociális vonalon való emelkedésre, egyetlen éltető erő a gazdasági európai válság; ebből akar élőküldni és ezért az európai nemzetek asztrombolására törekszik. Ma inkább, mint valaha Németország sorsától függ a kis népek sorsa. Egyetlen nép sem vonhatja ki magát a közös munkából, amelyet a német birodalom Európa megmentése érdekében megkezdett.

Az olasz felszólaló kifejtette, hogy ez a háború nemcsak gazdasági, hanem elsősorban az európai kultúráért folytatott háború. Ha Európa alapját Anglia, Amerika vagy a szovjetunió fektetné le, megszűnnék Európa lenni.

A legérdekesebb előadást Funk miniszter tartotta. Az új Európa teljesí-
képességéről beszólt. Megállapította, hogy bár Rooseveltt a háború utáni prob-
léma megvitatására egy csomó kongresszust hívott egybe, ezek azonban mind
hiaskóval végződtek. E kongresszusok után az angol, de különösen az amerikai
sajtóban mind élesebben hangzott fel a kérdés, hogy mi is ennek a háborúnak
a célja, mit akarnak ezzel a háborúval elérni, mert erre ezek a megbeszélések
nem adtak felületet. A sok huza-vona mellett egy vált világossá, az tudniillik,
hogy a gazdasági világuralmat akarják maguknak megszerezni. Ebben a törekvé-
sükben igyekeznek megmenteni mindazt, amit ebben a helyzetben egyáltalában meg-
menteni lehet. Ha Anglia, de különösen Amerika el akarja kerülni azt, hogy a
világháború után nagy gazdasági krízisbe keveredjék, kivitelének ~~szüksé-
gét~~ kell elérnie, ehhez pedig arra van szüksége, hogy az egész
világpiacot megszerezze magának. Erre törekszik Anglia is. Az amerikaiak azon-
ban megelégednek arról, hogy az európai kivitelnek az élén Németország ha-
djár, tehát az egész európai kivitel, amely majdnem a felét tette ki a világ-
kereskedelemnek, döntően befolyásolja az egész világkereskedelmet. A német bi-
rodalom egy egészen új gazdasági rendet állított fel Európában. Felsorolta
Funk miniszter részletesen azokat az elveket, amelyek alapján Németország a
megszállt területek népeit beszervezte s ennek eredménye az, hogy a német bi-
rodalom értékben 35 %-kal emelte a kivitelt, ~~ami~~ mennyiségileg pedig szintén
megmaradt a háború előtti szinten, annak ellenére, hogy legnagyobb vevőjét,
Angliát teljesen elvesztette.

L.

N.Sz. febr. 13. 10.15-10.30

Ennek következtében az egész német kivitel most európai kikötőkbe irányul és 85%-a Európában marad. Németország tehát új gazdasági rendet épített ki Európában. Amerikának és Angliának egyetlen háborús célja állott világosan előttünk: a német Birodalom szétzúzása és gazdasági erejének tönkretétele, márpedig Németország az egész európai gazdasági rend szíve. Ha ezt a gazdasági rendet sikerülne, szétzúzni, kérdés, hogy meg tudják-e oldani az amerikai és angliai háború utáni munkanélküliséget, Európában azonban feltétlenül borzasztó munkanélküliséget teremtenének./Funknak 1942-ben jelent meg egy könyve azokról a gazdasági elképzelésekről, amelyek a német szomszédai közül legjobban bennünket, magyarokat érdekelnek/. A német Birodalom az általa megszállt területeken és azokhoz való szövetséges országokkal 1940-41-ben olyan gazdasági eredményeket ért el, amelyek 600 milliárd márkára tehetőek, ami az Egyesült Államok átlagos népi jövedelmét sokszorosan meghaladja. Ez a német Birodalom gazdasági munkájának colt tudatosságát bizonyítja. Ez a munka sok gazdasági és szociális krízisen segítette át az európai népeket, amelyek tapasztalhatták, hogy milyen a gazdasági rend a bolsevisták, az amerikai és az angolok által megszállt területeken és milyen a Német Birodalom gazdasági rendje, amely a németek által megszállt területeken is fennállt. Különösen hangulyosza Funk Délkelet-Európa alapvető gazdasági jelentőségét. Ezen a területen a szovjetnek és Németországnak egymással homlokegyenest ellenkező érdekei vannak. A szovjet érdeke ezt a területet a legtökéletesebben kizsákmányolni, ezzel szemben a Német Birodalom életérdeke - mondotta Funk - hogy gazdasági intézkedések és szociális kiegyenlítődés útján ez a terület gazdasági vonatkozásban legalább is Középeurópai nivót érjen el. A szovjetet mindenütt nemcsak a gazdasági javak utáni olthatatlan szomjuság vezeti, hanem az emberek, főként szakmunkások utáni kiapadhatatlan éhség is.

Az előadó rámutatott Weimarban arra, hogy soha egy népben sem volt annyira kifejlődve az európai közösségért való felelősségérzet, mint bennünk, magyarokban. Ezért fejlődött ki itt az európaikkiváratástudat alapján a nemzeti ellenállás akkor is, amikor egy árulásukkal egyszólván egész Délkelet-Európát kiszolgáltatta a bolsevistáknak. A népi pártos ágaknak a németek szerint is szabad folyást kell engedni. Európa ezáltal nemcsak is urrá lesz a nehézségeken és le fogja győzni a létét fenyegető veszedelemet.

Funkon kívül Sauckel thüringiai kormányzó is előadást tartott a kongresszuson. Foglalkozott a Németországban dolgozó külföldi munkások kötelességteljesítésével, amely az európai egymásrautaltság átérzésének bizonyítéka és rámutatott arra, hogy a népek jóbaráti viszonyának kialakulásában milyen nagy szerepe van annak, hogy a népek egymást közvetlenül ismerjék meg, tömegükben is, mint pl. a külföldet járó katonák és munkások. Ezek látványosságai annak a szociális Európának, amelynek megvalósítását a német Birodalom tűzte ki célul maga elé. Sauckel ismertette a Németországban dolgozó hadifoglyok és külföldi munkások kulturális és gazdasági életének szociális megszervezését. A német külügyminisztérium egyik osztályfőnöke rámutatott arra, hogy az ellenséges hatalmak Európát csak zsákmánynak tekintik, az európai gondolatot azok a népek képviselik, amelyek harcosok millióit állítják a harc terekeire, Európa védelmében.

Vitols lett professzor ismertette a szovjetkatonaság és a GPU Lettorszában alkalmazott módszereit. Vasziljevits belgrádi egyetemi tanár hangsúlyozta, hogy a demokraták által feldobott jelszavak a népek egyenjóságáról, szabadságról stb. nem mérgezték a népek között megértés légkörét. A vele tartott külön megbeszélésükön a professzor hangsúlyozta, hogy a dél-keleteurópai térségben a magyarságra nagy hivatás vár s ő velünk akar dolgozni. Munk tábornok a finn helyzetet ismertette. Finnország döntésével a finn nép teljesen szemben áll s az árulás a finn vezető körök szabadságvesztés kapcsolataival magyarázható. Manojlescu vasgördítta történelemhamisítással, a dákó-román elmélet felelevenítésével kezdte. Privát beszélgetésben kifejezték, hogy rokonszenveznek a Szálasi-mozgalommal, csak kéri, hogy mondjunk le a túlzott szovinizmusról. Riger horvát követ hasonló szellemben 1500 éves horvát történelemről beszélt, mely kis megzavakodással folytonosnak tekinthető. Azt merete állítani, hogy a horvát az egyetlen nép amely fegyverrel harcol a bolsevizmus ellen s olyan sikerrel, hogy területéről ugyszólván teljesen kiűzte a bolsevistákat. A németek, franciák, olaszok, és különösen a bolgárok teljesen tisztában voltak annak az állításnak nevetségességével. Baskotten norvég külügyminiszter előadása után érdekes volt Deat és Doriot francia politikusok előadása. A nyilvánosság előtt kijelentették, hogy Franciaország nagyhatalmi állása megsemmisült s akik együtt kell működniök a németekkel. Érdekes volt Mariskin tábornoknak Vlasov tábornok képviselésében mondott beszéde. A különféle orosz népek hővégyakozással tekintenek a bolsevizmus pusztulása felé s szabadságukat a többi európai néptől várják. A végén a flamand nacionalisták vezére beszélt. A népek összefogását hirdette, különben az európai civilizáció megszűnik.

Összefoglalóul megállapította a szónok, hogy a magyarságra névvel legfontosabb Funk miniszternek a jövő gazdasági rend felépítéséről való ismertetése volt. Előadó felajánlotta, hogy a gazdasági kérdések iránt érdeklődő képviselőkkel örömmel beszélne és eszmecsere formájában megvitátna Funk miniszter 1942-ben megjelent s ezzel a kérdéssel foglalkozó könyvének anyagát.

E l n ö k: Megköszönte az érdekes és értékes előadást. Kérte a szövetségi tagokat, hogy csak kérdéseket adjanak fel, mert 11 órára megérkezik Beregi honvédelmi miniszter, aki tájékoztatást fog adni a hadihelyzetéről.

P á l f i y Károly: Javasolta, hogy a Szövetség rendszeresen építse ki a pozitív propagandaszolgálatot s tárgyalja meg az előadásban felvetett gondolatokat.

Vitéz J a r ó s s Andor: Az előadás mindenki egyetértésével találkozik. Az előadás tudatosított bennünk egy olyan gondolatkört, amely bennünk él, de amelyet az élet harca bizonyos mértékig eltompít. A magyarság a háború alatt sokszor kereste annak a magyarázatát, hogy miért harcol

Ez az előadás elének vetítte a hatalmas problémákat és azt, hogy függvényei vagyunk a hatalmas világháborúnak. Európa tragikuma abban van, hogy a brit birodalom el akarja fojtani Európának magasabbrendű öncélúságát és helyébe akarja állítani a brit birodalom öncélúságát; nincs ma nagyobb ellensége egész Európának a ~~kész~~ brit birodalmi politikánál. Ennek a járszalagjára van fűzve Európa azáltal, hogy Anglia kiszolgáltatta a bolsevizmusnak. Európa meg tudná oldani a saját problémáit, ha nem avatkoznék ebbe Anglia és Amerika politikája. Amit Anglia ma tesz, semmi egyéb, mint egy lealkonyuló világbirodalom kétségbeesett erőfeszítése arra, hogy a víz felett tartsa magát.

Pálffy Károly felszólalására az a megjegyzése, hogy a jövő nemzet-építés előkészítésével — bár jó és szép gondolat — pillanatnyilag nincs időnk foglalkozni, mert most a harc, a háború az első.

H o k k y Károly kéri, hogy a N.Sz. sokszorosíttassa Széll Sándor előadását.

S z é l l Sándor: Örömmel állapítja meg a felszólalásokból, hogy előadása és munkája nem volt hiábavaló. Rámutat arra, hogy a németek a legszörnyűsebb háborúban is találják időt és módot arra, hogy tudományos kérdésekkel foglalkozzanak. Ennek magyarázata abban van, hogy a német tudományos intézetek emberei fel vannak mentve a hadiszolgálat alól. Kétségtelen tehát, hogy a háborús erőfeszítések mellett sem szabad megelégedezni arról, hogy néhány szakemberünk a jövő Európa és a jövő Magyarország életéről gondolkodjék.

Utal arra, hogy három spanyol falangista kiküldött is résztvett a kongresszuson, akik sajnálkozásuknak adtak kifejezést amiatt, hogy nem kaptak konkrét adatokat arra nézve, hogy a velük való viszonylatban hogyan fog Németország fellépni. Nekünk tehát igenis már kész tervekkel kell előállanunk, ha a háború befejeződik. Kiegészíti tehát Pálffy javaslatát azzal, hogy kéri a N.Sz.-et, hívja meg előadásra Deyt hollandi professzort, aki a vele folytatott beszélgetése során kifejtette azt a nézetét, hogy nekünk eleve foglalkoznunk kell azzal, hogy miképpen képzeljük el a kis nemzetek érdekeinek védelmét. Ez a professor nagy örömmel jönne el Magyarországra előadást tartani.

E l n ö k megállapítja, hogy a javaslatba hozott meghívást csak a korábbi eszközölheti.

Felkéri ezután Beregfy Károly honvédelmi minisztert, tájékoztassa a N.Sz. tagjait a hadihelyzetről.

B e r e g f y Károly honvédelmi miniszter összefoglaló tájékoztatót ad az összes harcterek helyzetéről.

E l n ö k ezután az ülést bezárta.

/Az ülés délelőtt 11 óra 50 perckor végződött./

Az ülés kezdődik délelőtt 10 órakor.

Az elnöki székert v. Jaross Andor foglalja el.

E l n ö k: Két héttel ezelőtt az elnök ur ünnepélyes formában emlékezett meg Budapest helyőrségének hősiességéről s Budapest mártíriumáról. Amitől tartottunk, bekövetkezett. Buda helyőrsége élelmisszer-és lőszerhiány miatt kénytelen volt a védő harcot beszüntetni, de azt is az elmúlt hetek hősiességének megfelelően, heroikus kitöréssel. A helyőrség északnyugati irányban igyekezett a magyar-német arcvonalat elérni, s a befutott jelentések szerint a Dobogókő és a bécsi országut közötti térségben az elővéd el is érte a főarcvonalat. A többi csapat küzdelme tovább folyik. Remélhető, hogy nagyobb csapategységeknek sikerül magukat átküzdeniük a főarcvonalra. Az ellenséges jelentések természetesen nagy számú fogolyról számolnak be, de ezek erősen hevenyészett számok, amelyeket ellenőrizni kell. Azt hiszem, hogy a Nemzeti Szövetség, amely két héttel ezelőtt lélekben már meggyászolta Budapestet, kötelességét teljesíti, amikor néma felállással áldoz a hős védőseregnek. ~~Megtartásuk~~ /A Nemzeti Szövetség tagjai egy percet felállva néma csendben töltenek el./

Munkánknak tovább kell folynia, a tragikus eseményeknek nem szabad megingatniuk lelkünket. Ha telve is van a szívünk gyásszal, nekünk katonák keménységével és férfias kötelességgel kell teljesítenünk missziókat s kifelé nem, csak befelé szabad sirnunk. A nehéz benyomások elől csak úgy menekülhetünk, ha bizonyos mértékig feloldódunk a munkakésztségben. Ma nem szabad csak a családnak élni s nekünk a munka terén kell magunkkal feleltetnünk a szomorú napok keserűségét s a nemzetért vállalt munka lázával kell magunkat tultennünk a mélypontokon. Budapest eleste után Sopronban fokozott mértékben kell példát mutatnunk a kitartásban. A magyarnak szükség van a nagy benyomásokra, mert akkor találja meg önmagát. A magyar haderő komoly vereséget még sehol sem szenvedett. Sikert 300-350 ezer embert átmenteni ebbe az országrészbe s ennek a seregnek még komoly szerepe lehet Magyarország felszabadításában. A németek is értékelik ezt a mi erőtartalékunkat, amelynek a felfegyverzése folyamatban van. Örömmel állapítom meg, hogy ezekben a kiképző táborokban ezeket a kontingenseket sikerült felfegyverezni és az arcvonalra küldeni. E tekintetben tehát javult a helyzet. Németország katonai biztonsága emelkedett, a Dunántúlra és a Duna mentén erős felvonulás folyik. Nem tudjuk, mi a célja, de kétségtelen az, hogy ha a Buda feladása után felszabaduló orosz haderő akcióba kezd, megfelelő ellenerőkkel találja magát szemben.

Ezeknek a gondolatoknak jegyében nyitom meg mai ülésünket./Eljénzés és taps./

A két Ház elnöksége részéről azt a megbízatást kaptam, hogy a Németországba való esetleges kitelepítés kérdését diplomáciai oldalon tárgyaljam le. Ezt a megbízatást vállaltam s átnéztem azt a munkát, amelyet ezen a téren Máté Imre és Váczy György végeztek. Erről az előmunkálatról a legnagyobb dicséret hangján lehet csak megemlékezni. Hédervárt felkerestem a német követet s fixiroztuk az eddig már megállapított alapelveket. Ez azt jelenti, hogy Németország vendégként kívánja látni a Parlamentet és elhelyezéséről gondoskodni kíván. A birodalmi megbízott magának tartotta fenn ezen a téren a tárgyalás jogát, elismerte az A-lista helyességét. Először megkísérelte, hogy nem lehetne-e annak kereteit szűkíteni, de felvilágosítottam, hogy 122 képviselőről; 32 felsőházi tagról és a családtagok igen mérsékelt számáról van szó.

vitész dr. Bálint
N. Sz. II.16.

Jaross.

Akiket ebbe a listába nem lehetett felvenni, azok a B listába kerültek. A követ kijelentése szerint Wachau vidéke van kijelölve települési helyül. Mihelyt a pontos helyet közlik a németek, ő maga - már t.i. az elnök - egy felsőházi és egy képviselőházi taggal terepszemlére kiutazik a megjelölt helyre.

S ó s P á l kérdést intéz az elnökséghez vitész Lénárt János képviselő kitelepülése ügyében, aki jelenleg Balatonalmádiban van betegen.

v. J a r o s s A n d o r elnök megállapítja, hogy az országgyűléssel minden törvényhozó kitelepülhet, aki Sopronban jelentkezik.

B o c z o n á d i S z a b ó I m r e. szóváteszi Dömötör Géza, Kommer Gyula és Nádas János volt kormánypárti tisztviselők kitelepülésének ügyét. Felkéri az elnökséget, hogy kitelepülésük megkönnyítése végett a Ház elnökével igazoltassa nevezetteknek a képviselőház által való alkalmaztatását.

dr. László.
N. Sz. II. 16. 10. 30-10. 45.

Jaross

v. Jaross Andor elnök:

(Amikor ezt a névsort végleges formába öntik, ezeket az urakat fel lehetne bele venni, minthogy a németek által megkivánt elveket mi töltjük meg tartalommal.

M a r ó t h y K á r o l y szerint az A listán látszik, hogy bizonyos elhomályosult elvek szerint ~~mi~~ történt az összeállítás: sok olyan képviselő van felvéve, aki biztosan nem megy a kitelepítő vonattal, mert vagy autón, illetőleg kocsin megy, vagy már kint van. Mindkét listán külön-külön körülbelül 50-60 ilyen személyről lehet szó. A 8 konyhalányt nyugodtan át lehetne tenni a B listára. Végeredményben összesen csak mintegy 700-750 ember kiviteléről lesz szó. Nem lehet cél, hogy a törvényhozók fronton szolgáló testvérük feleségét és gyermekeit nem vihessék magukkal. A B listán szereplők induljanak el mielőbb.

V i t é z J a r o s s A n d o r e l n ö k : A cselédlányok az egyes családok alkalmazottai, kint azonbanma közös konyhán fognak dolgozni. A németeket elsősorban maga a létszám érdekli. Ha az A listára 532 személy van felvéve, és kimegy 480, nem fognak aziránt érdeklődni, hogy pontosan kik tartoznak bele ebbe a számba. - A multkor felsorolt katonai kiképző táborokban az előadások tartása ugyszólván mindenütt megtörtént s a N. Sz. tagjai közvetlen érintkezésbe is léptek az ottlévő katonákkal.

M i s k o l c z y I s t v á n beszámol arról a propaganda utról, amelyet Palló Imrével tett a Szigetközben. Három ezrednyi, javarészt nehéz fegyverzetű csapatot látogattak meg, amelyek a harctéren lépten-nyomon bevetésre kerülnek és tisztikarukban, legénységükben egyaránt kifogástalan szelleműek. A fegyelem jó, ezeknél nem történik fegyverletétel; mindhárom ezredes nemagztiszocialista szellemű. Egyedüli panasz, hogy a Szigetközben és a Csallóközben a beszállásolással kapcsolatban surlódások támadnak a magyar csapatok és a német SS csapatok között. A katonák azt mondják, leghelyesebb lenne, ha az egyik faluba csak német, a másikba pedig csak magyar csapatokat szállásolnának be. Ezeknél a csapatoknál az ellátás jó - ugyanaz a tisztké és a legénységé - és a tisztikar nagyon szívesen látta Miskolczyékat. A legénységgel is elbeszélgettek. Ezek az emberek tudják, hogy nincs mit spekulálni, hanem neki kell menni az elleniségnek, ha szülőföldjüket és családjukat látni akarják.

Vitéz J a r o s s A n d o r elnök megköszöni az előadást és elmondja, hogy összesen 14 kiképzőtábort látogatott végig Teleki Mihály, Csicsery-Rónay István, Horváth Ferenc, Börcs János, Zimmer Ferenc, Palló Imre, Miskolczy István, Incze Antal, Jaross Andor és Németh Andor. Vita volt arról, hogy a kereskedelmi vagy honvédelmi minisztérium adja a benzint február 10-20-ra. Mint hallja újból a honvédelmi minisztériumtól kell kivásalni ezeket az utalványokat. *hogy*

Ami a szellemet illeti, ezt a kiképző táborokban kapják meg. Örömmel állapítom meg, hogy a szellem úgy a tisztikarnál, mint a legénységnél kifogástalan.

P o l o n k a y Tivadar: A laktanyákban tett látogatásáról számol be. 12~~ee~~ ember előtt beszéltek Pajor Miklóssal a tapasztalataik a legjobbak. Kéri, hogy a leszerelendő katonák számára engedélyezzék a katonaruha használatát, mert civilruha hiánya miatt sokan nem tudnak leszerelni.

B a l á z s Károly: Szóváteszi, hogy Észak-Németországban sok alakulatot bevetettek a harcba, pedig ezek magyar alakulatok voltak. Ha igaz az, hogy az orosz a Garam völgyében igen nagy csapatokat vont össze, akkor Bécs közelében nem volnánk biztonságban.

E l n ö k: Tény, hogy kiképzésre kiküldött egyes alakulatokat bevetettek a harcba, a hátrább lévőket pedig eltávolították. Az is tény, hogy Bécsben az így eltávolított magyar alakulatokat a mieink katonaszökevényeknek tekintették és méltatlanul bántak velük. A kitelepedést illetőleg kétségtelenül jobb volna Tirol, de nem mi választunk. Ami a garamvölgyi csapatösszevonásokat illeti, ő inkább Léva felé vár támadást, azért, hogy siker esetén a szlovákokat lekapcsolhassák.

Ismertet egy felhívást, amelyet a honvédfőparancsnokság küldött meg Buda elestével kapcsolatos propaganda kifejtését illetőleg. A Szövetség válaszolni fog erre az átiratra, de hogy mit tart helyesnek kidomborítani, azt maga szabja meg.

dr. vitéz Bálint
N.Sz. II.16.

E l n ö k utal arra, hogy ennek a propagandának a megindítására most sem gépkocsi, sem megfelelő mennyiségű üzemanyag nem áll rendelkezésre. Ezt a propagandát most a vidéken lakó képviselők végezhetik el, érintkezésbe lépve a polgári hatóságokkal.

R o n k a y F e r e n c panaszok tárgyává teszi, hogy Szombathely környékén a katonai beszállásolások vagy bármiféle katonai igénybevételek alkalmával a gh.-tiszték egyenesen megakadályozzák a térítési díjak megfizetését; szóvá teszi továbbá, hogy a katonai hivatalokban lévő női alkalmazottak mindenütt igen magas igényekkel lépnek fel. Kéri a N.Sz. elnökségét, hogy ezekben az ügyekben járjon el a honvédelmi miniszternél. E l n ö k közli, hogy az elhangzott panaszokat a véderőbizottság elé fogják terjeszteni.

H ó m a n B á l i n t ^(székesfehérvári) szóvá teszi Shvoy Lajos ~~veszprémi~~ püspök ügyét, akit állítólag a ~~székesfehérvári~~ főispán rendeletére 12 géppisztolyos katona a lakásáról elvitt és több papjával és rokonával együtt őrizetbe vett. Az őrizetbevétel okát még nem sikerült felderítenie, nem is érdekli, hogy miért történt a letartóztatás, helytelennek tartja azonban, hogy akár a katolikus egyház, akár a protestáns egyházak valamelyikének főpapjait helyi polgári hatóságok bármely okból és címen letartóztatásba vétethessék. Ezért a kormánynak kell a felelősséget vállalnia. Ez egy kulturharc kezdetét jelenti. Nézete szerint, ha valaki bűntényt követ el, ám állítsák a bíróság elé és írják meg az újságokban, hogy mit követett el, miért tartóztatták le, de ez az arra illetékes fórumok közbenjöttével történjék, ne pedig egyéni kezdeményezésre.

dr. László.

Hóman.

N.Sz. II.16. 11.15-11.30

Megengedhetetlen dolog, hogy helyi hatóságok, főispánok, katonai parancsnokok, rendőri közegek letartóztassanak és géppisztolyos kísérettel vigyenek végig a városon főpapokat. Amikor 12 évvel ezelőtt a nemzeti szocializmus átvette Németországban az uralmat, kulturharc keletkezett, főpapok és beszédek mondtak, de nem tud róla, hogy katolikus vagy protestáns főpapokat e miatt letartóztattak volna. Kéri Jarosst, hogy a N.Sz. tagjainak hozzájárulásával és Szász Lajos közbenjöttével járjon el a kormánynál, hogy főpapok őrizetbevétele, cselekvéseik felülbírlata tekintetében a legnagyobb óvatossággal és a legteljesebb kormányzati felelősség mellett minisztertanácsi határozat alapján járjanak el és minden alsóbb hatóságot tiltsanak el hasonló őrizetbevételektől és kihallgatásoktól. Ezt mint Székesfehérvár képviselője és Magyarország 10 éven át volt vallás- és közoktatásügyi minisztere kéri.

vitéz J a r o s s A n d o r elnök úgy tudja, hogy Rajnis kultusz-miniszter ebben a tárgyban már szintén lépéseket tett a minisztertanácsban, és a Nemzetvezetőnek is felvetette ezt a kérdést. Az általa tett lépéseket majd a N.Sz. is alátámasztja. Ilyen esetekből ugyanis semmi erkölcsi haszna sincs sem a kormánynak, sem az országnak. Ha a főispán jogtalanul letartóztatta a veszprémi püspököt, már régen ki lehetett volna vizsgálni az ügyet és a püspököt szabadon lehetett volna bocsátani. /Maróthy Károly: Azóta letartóztatták a veszprémi főispánt lopásért !/ Az eddigi közbenjárások eredménytelenek voltak. Ami Shvoy püspök esetét illeti, ha valakit letartóztatnak azért, mert ott maradván megvendégelte az oroszokat, akkor minden ott maradt magyar embert le lehetne tartóztatni, mert mindenki kénytelen volt minden odaadni az oroszoknak, amit követeltek. Ez a letartóztatás felesleges tulkapás. Épen Shvoy püspök volt az, aki az oroszok közeledtekor, hogy a lakosságnak példát adjon, kiment a város mellé árkot ásni. Ugy látszik, most néhány alárendelt közeg eljárásának keménységét akarják fedezni. - A N.Sz. Hóman Bálint javaslatát magáévá teszi.

H o k k y K á r o l y szóváteszi, hogy sajnálatos esetek fordulnak elő most már rendszeresen: községi és városi tisztviselők nem kapják meg az illetményeiket és nincsen erre a kifizetésre kompetens hivatal, ideoda utasítják őket. Két rendőr felesége, akiknek férje Budapest védelmében harcolt, itt nyomorog gyermekeivel fizetés nélkül. A tisztviselők és alkalmazottak fűhöz-fához járnak; gyakran nagy távolságra kellene elmenniük fizetésükért s ezt már kisgyermekük miatt sem tudják megtenni. Kéri Jarosst, lépjen érintkezésbe a belügyminiszterrel.

vitéz J a r o s s A n d o r elnök kéri Hokkyt, hogy röviden írja le ezeket; ő majd legközelebb átadja a belügyminiszternek.

Inántsy- P a p E l e m é r : A községek, városok önálló vagyonkezeléssel és jövedelemmel rendelkeznek, amiből fizetik tisztviselőik illetményeit, ezzel szemben a vármegyei törvényhatóságok tisztviselői az államtól kapják illetményeiket. Ez a kérdés tehát egyedül a pénzügyigazgatóságok, a pénzügyminisztérium vagy a posta útján nem rendezhető, hanem a belügyminiszternek kellene egy generális rendelkezést kiadnia, hogy a községek, városok tisztviselőinek fizetését, valamint nyugdíját hogyan fizessék.

vitéz J a r o s s A n d o r elnök felhívja a figyelmet a Magyar Harcos című ujságra, majd délelőtt 11:20 óra 25 perckor az ülést berekeszti.

[Vége.]

BESZÉDOS IRATOK

K. sz. 1010

2119

Az ülés kezdődik d.e. 10 óra 17 perckor.

Az elnöki szót Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k: Megnyitja az ülést s röviden ismerteti a budai kitöréssel kapcsolatos eseményeket.

Vitóz J a r o s s Andor: Ismerteti az általános hadihelyzetet s válaszol egyes kérdésekre.

Gr. T e l e k i Mihály: Szóváteszi, hogy mostanában olyan katonák is kapnak egyhónapi szabadságot, akiknek nincs hova menniük s akik ezt az időt kolculásra használják fel. A honvédelmi miniszternek intézkednie kellene, hogy ez ne történhessék meg.

E l n ö k: Az ilyen katona nem jár egyenes úton, szabadságot csak azok kaphatnak, akik falvaikba vagy rekonaikhoz mennek. Ezzel kapcsolatban kéri, hogy a Szövetség tagjai kéréseiket írják fel papírra s úgy adják át a honvédelmi miniszternek.

K r ü g e r Aladár: A napokban megszólította egy német egyenruha magyar katona-ismerőse, aki a Hunyadi gránátos hadosztályba tartozik. Ez a lehető legjobb tapasztalatokat közölte előtte a több hadosztályból álló Hunyadi-gránátosok szelleméről és felfegyverzéséről. /Nyáry Béla: Viselnek-e ezek magyar felségjelvényt az öltözetükön?/ Nem.

E l n ö k: Beszölt a Hunyadi-gránátosok egyik parancsnokával, Liszka kecskeméti polgármesterrel, aki 16 éves fiával együtt ott teljesít szolgálatot. Liszka is arról beszélt, hogy ott a hangulat teljesen megnyugtató. A gránátosok alapos kiképzés után kerülnek vissza az országba.

F a l l ó Imre: A Szigetközben tett látogatása alkalmával beszélt Ney Károlyval, a halálfojós légio parancsnokával. Panaszkodott, hogy bár az ő csoportja kiválóan harcol és Székesfehérvárnál is nagy lelkesedéssel küzdött, a honvédelmi miniszter mégis úgy nyilatkozott, hogy ők szökevények.

Vitóz J a r o s s Andor: Megállapítja, hogy bár Neyék német formájában vannak, kiválóan megállják a helyüket. A baj forrása az, hogy jelenleg négyféle alakulattal dolgozunk. A primór szempont az, hogy első sorban a harci szellemnek szerezzünk megbecsülést, s ebből a szempontból a magyar felségjelvény csak másodsorban jön számításba, a harci szellemet pedig csak úgy lehet megbecsültetésben részesíteni, ha az egész honvédség egységes keretbe foglalja a különböző alakulatokat. Politikai vonalon kell beavatkozni és rendet teremteni. Anomáliák vannak. Megtörtént, hogy egyik Székesfehérvárnál harcoló zászlóaljunk estére hátra fordított békés pihenésre egy faluba, s helyüket Ney Károlynak kellett pótolniuk. Az egyensúlytalanságot a honvédségi vonalból ki kell küszöbölni. Sem a főtökenységnek, sem a hátrapolitikának nem szabad szerep jutnia. A németek bizonyos mértékben még ma is bizalmatlanok hozzánk, ezt kell kiküszöbölni. Ezeket a kérdéseket a véderőbizottságban kell elintézni.

E l n ö k: Azt hiszi, nincs senki, aki Ney Károlyt és társait megkérné, hogy térjenek a magyar életközösségből. Bejelenti, hogy a bolsevikok a múltkor három ponton ismét benne voltak Székesfehérvárban, de már nincsenek benne.

F a l l ó Imre: A propagandának arra kell irányulnia, hogy az összehasonlíthatóságot kiküszöböljék a csapatokból.

B o c s á r y Kálmán: Egy német tábornok a németországi kiképzésből csak úgy volt hajlandó hazatérni, hogy magyar alakulatot, hogy megfigyelésről a harcbevetésig magyar földön a vonatról le ne lépjenek. Egy látszik, egyes alakulatokból a lelki és szellemi teljesítés még hiányzik. Szóváteszi a honvédelmi miniszterrel, hogy a honvédség kiképzésében milyen szerepet kell játszani a politikának. 230

Új Magyarországnak megjelent nyilatkozatát s annak azt a részét, hogy a pártot be akarják építeni a magyar alkotmányba. Ezt a kérdést meg kell tárgyalni. A soproni járvánnyal kapcsolatban kéri, hogy a Szövetség tagjai hívják fel a tisztiorvosi hivatal figyelmét a preventív szolgálat fontosságára. Kéri az ácsorgás megszüntetését is. Javasolja, foglalkozzanak azzal a gondolattal, hogy a Szövetség tagjai önkéntes jelentkezés alapján a páncéloköl kezelésében való kiképzésben részesülhessenek.

E l n ö k: A honvédelmi miniszter már kiadta a rendeletet, hogy az egyes helyőrségek a lakosság önként jelentkezett részét elsősorban a páncéloköl kezelésében, de más modern fegyverek kezelésében is kiképezik, a rendgyakorlatok gyakoroltatása nélkül.

M a r ó t h y Károly: Felveti a kérdést, nem volna-e helyes, ha a Nemzeti Szövetség szombaton, a véderő bizottság ülésével kapcsolatban tartana ülést, hogy a bizottságnak nemtagjai is szóvátehessenek egyes kérdéseket a honvédelmi miniszter előtt.

E l n ö k: A honvédelmi miniszter kijelentette, hogy legközelebb is hajlandó lesz megjelenni a Szövetség ülésén.

R a p c s á n y i László: Indítványozza, hogy a miniszterek legyenek jelen a szövetségi üléseken az őket érintő kérdések tárgyalásánál. Kéri ezirányban a miniszterekkel a tárgyalás felvevését.

N y á r y Béla: Utalva Jarossnak a felségjelvényre vonatkozó megjegyzésére, a harci szellem megbecsülésének és a felségjelvénynek kérdésére nem tartja összehasonlíthatónak. A magyar felségjelvénynek a katonák lelkesége szempontjából nagy fontossága van.

Vitéz N y á r y Béla: Megállapítja, hogy nincs Nyáryval véleményeltérésben. A felségjelvény alkalmazása taktikai kérdés, de ha ilyen mulasztás történt volna, hogy egyes alakulatoknál nincs meg, ennek nem szabad a főcél gyengítése.

E l n ö k: Rapcsányi javaslatára megkezdí, hogy felveszi az érintkezést a miniszterekkel a javasolt irányban.

I n c z a Antal: A kitelepülés kérdését veti fel. joga

E l n ö k: Ebben az irányban nincs közölnivaló. A tárgyalás egységesen a belügyminiszter kezébe van letéve.

P o l o n k a y Tivadar: Hiányolja, hogy hírszerzésünk nem felel meg, különösen Erdély irányában. Hiányolja a partizáncsapatok meg nem szervezését a székelyföldi területeken. **Vitéz Jaross Andor:** Mindkét kérdés a véderőbizottság elé tartozik, ott fogjuk megtárgyalni!

P a j o r Miklós: Kókényesi Háha Péter képviselő fiának elhelyezését kéri.

E l n ö k: Gondoskodni fogok róla.

S o ó s Károly: A hadseregszervezéssel kapcsolatban nagyvonalú memorandumot dolgozott ki s adott át illetékes helyre. Eppen ezért ennek részleteivel felhatalmazás nélkül nem foglalkozhatik. Az egész nemzet erejét a haza szolgálatába kell állítani. Helyteleníti, hogy a Hunyadi-hadosztály csupa intelligens emberből áll, mert ez a tisztképzés rovására megy. Ezt felesleges erőpazarlásnak minősíti. A honvédséget egységes fegyelmezési keretbe kell összefogni. Egy zászlós nem tud 500 embert rendeltartani s azokról gondoskodni, ugyanekkor pedig sok tiszt nem vesz részt ebben a munkában. Helytelenítendő, ha akármelyik alakulat nagyobb fizetés és jobb ellátást kapna, mint a többi. Aki még ezután fogja megmutatni, hogy milyen hős, nem részesülhet előnyben azzal szemben, aki már hős volt.

Vitéz J a r o s s Andor: Megállapítja, hogy Soós Károly tényleg idejében szótemelt az általa előadottak érdekében. Maga is kirívónak tartja, ha egy hadosztály tagjai több zsoldban részesülnek, mint a többiek.

E l n ö k: A legközelebbi ülést jövő keddre tűzi ki. Az ülést berekeszti. /11 óra 55 perckor a szirénák nagyriadót fujnak./

Az ülés végződik 11 óra 55 perckor.

Zelovich

Cs.

11.30-11.45

A Törvényhozók Nemzeti Szövetségének ülése
1945. február 27-én

Az ülés kezdődik délelőtt 11.37-kor.

Az elnöki széket Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k : Üdvözli a Szövetség megjelent tagjait és az értekezletet megnyitja. Bejelenti, hogy a Nemzetvezető személye körüli miniszter közölte vele, hogy a Nemzetvezető tájékoztatást kíván a Nemzeti Szövetség üléseinek lefolyásáról, és pedig rendszeresen, folyamatosan. Erre vonatkozóan a Nemzetbiztonsági Irodától később egy levelet is kapott, amely írásba foglalja a kérelmet. /Felolvassa a levelet./ Bejelenti, hogy az ülésekről gyorsírói feljegyzések már eddig is készültek, tehát szükség nincs semmi újabb intézkedésre, és nincs semmi akadálya annak, hogy ezeket a feljegyzéseket a Nemzetbiztonsági Iroda útján a Nemzetvezető Úr megkaphassa.

Bejelenti, hogy a múlt ülésen elhangzott kívánságnak megfelelően, hogy t.i. minden ülésen egy miniszter vegyen részt, hogy az értekezlet elsősorban az ő ügykörét tárgyalhassa le, ma megjelent az értekezleten a miniszterelnökhelyettes és a belügyminiszter. Felkéri a Szövetség tagjait, hogy a két miniszter urat közvetlenül érintő témákat tegyenek szóvá. Mivel a belügyminiszternek párhuzamos értekezlete van a városházán, elsősorban a belügyi kérdéseket tárgyalja elő a Szövetség tagjai.

H o k k y Károly: Legutóbb megkérte őt egy menekült jegyző, érdeklődnék az iránt, hogyan kaphatná meg elmaradt rendkívüli segélyét. A pénzügyigazgatóság a leghatározottabban elutasította az érdeklődését, azzal, hogy ez nem tartozik rájuk. Előzőleg már a városházán érdeklődött az illető jegyző, mert azt mondták neki, hogy azok a városok fizetik ki a rendkívüli segélyt, ahol az illetők tartózkodnak. Szóló a pénzügyminiszterhez akart fordulni, de ez többszöri kísérelte után sem volt lehetséges, különben is mindenki azt mondta, hogy a belügyminiszterhez tartozik a kérdés. Ugyanakkor két rendőrnek a felesége is panaszkodott, hogy férjük Budapesten harcol, ők idejöttek Tarackőzről a kisgyerekekkel, de nem tudják gyermekeiket ellátni, mert a legnagyobb pénzzavarban vannak. Ezeknek az ügyét sem tudták elintézni. Tegnap egy nagyszöllősi ember fordult hozzá, támogatásért, aki nem kapta meg karácsonyi segélyét. Kéri a belügyminisztert, hasson oda, hogy a menekült városi és községi tisztviselők megkapják illetményeiket. Molnár Dezső képviselő arról panaszkodott előtte, hogy egy közalkalmazott nem tud Zalaegerszegre menni illetményének felvételére, mert ha ezt tenné, akkor 60 km-et gyalog kellene mennie, azonkívül 3 napig kellene utaznia oda-vissza.

V a j n a Gábor belügyminiszter: Hokkij képviselő nyitott ajtókat döngözt, mert ebben a kérdésben a pénzügyminiszterrel már döntöttek. A nehézségek elsősorban azoknál a menekülteknél adódnak, akik gyakrabban változtatják lakóhelyüket. A menekült tisztviselőknek, akik letelepednek a legközelebbi közigazgatási szervnél kell jelentkezniük. A probléma nehéz, mert a vármegyék és városok a segélyeket saját költségvetésükből folyósítják. HA 40 zalaegerszegi tisztviselőre rátesznek 120 menekültet, akkor az ő tisztviselőik járnak rosszul. A második havi fizetést azok kapják, akinek nagyobb családjuk van.

Ebben az esetben pl. a zalaegerszegi tisztviselők a nekik járó öTsszegnek csak harmadát vagy negyedét kaphatnák meg. Ezt a kérdést szabályozták. Hogy két rendőr felesége nem kapja meg az illetményt, az csak annak tulajdonítható, hogy nem jó helyen jelentkeztek, nem fordultak a rendőrséghez. Ott a legszebben előre gondoskodtunk - mondotta Vajna - 18.000 rendőrszemély és hozzátartozó kitelepítéséről. Tartva attól, hogyha Budapestre bemennek a bolsevisták, bosszút állnak rajtuk, ezeket összeszedtük és kitelepítettük a Csallóközbe; most már nagyrészüket kint van Németországban. Az említett két rendőr felesége vagy nem jelentkezett, vagy későn jelentkezett, vagy nem a rendőrhatalóságnál jelentkezett. A mellett a menekültek szeretnek vándorolni, aminek elhelyezkedési oka is van, valahol voltak egy darabig, azután idejöttek és itt tesznek panaszt. Minden ilyen esetben személyesen közbelépek - mondotta Vajna -, kéri tehát, hogy a konkrét panaszt a jövőben is egyszerűen írják le a N.Sz. tagjai néhány sorban, írják alá és juttassák el hozzá. Meg lehet mindenki nyugodva, - mondotta a belügyminiszter - hogy én nem azt az eljárást követem, hogy most felelősségre vonom azt a rendőrségi vezetőt, hanem odaadom az ügyet az illetékesnek azzal, hogy: tessék megvizsgálni, jelentést adni, elintézni. Ilyen panaszokért a minisztériumban senkinek sem lesz baja, legfeljebb akkor, ha szabotázszerű cselekményt látok, akkor pedig az illetőt könyörtelenül internálótáborba vitetem. Az ilyen panaszokat, bejelentéseket, ha lehet, azonnal elintézem és ebben az esetben ne is várjon senki választ, mert nagyon sok munkám van, ha pedig nem lehet azonnal elintézni, akkor válaszolok, hogy mit kell az illetőnek beszereznie, vagy hova kell mennie. AMx Zalaegerszegre 60 km-re való kényeszerű utazás ügyét meg fogom vizsgálni és meg lehetnek győződve, hogy a legrövidebb időn belül radikálisan el fogom intézni.

H i n l é d e r F e l s Á k o s úgy látja, hogy a tisztviselők áttelepülési segélye körül zavar van. Nem jutnak hozzá a menekült kitelepülő tisztviselők a kitelepülési segélyhez és pedig azért nem, mert úgy magyarázzák a törvényes rendelkezést, hogy csak az a kitelepülő tisztviselő kapja meg ezt a segélyt, aki ugyanarra a székhelyre menekült, ahova a rezortminisztère letelepedett. Tehát a Soproni vármegyházára beosztott tiszti főügyész nem kapja meg a segélyt, mert a belügyminiszter Szombathelyen székel, viszont a Szombathelyen levő pénzügyi tisztviselő nem kap kitelepülési segélyt azért, mert a pénzügyminiszter kitelepülési székhelye nem Szombathely, hanem Sopron. Kéri az anomáliák megszüntetését.

V a j n a G á b o r belügyminiszter megérti a panaszt. A minisztertanács úgy döntött volt, hogy azok a becsületes magyar tisztviselők, akik a bolsevizmus ellen érezve, magukat a magyar állam szolgálatára át akarják menteni és velünk együtt elhagyják a fővárost, feláldozva családi otthonukat, mihelyt az új munkahelyre beérkeznek, a kitelepülési segélyt felvehetik. Az valóban lehetséges, hogy valakinek pl. a belügyminiszter székhelyére kellett volna települnie, s minthogy közben máshova vezényelték, nem kapja meg a segélyt. Nem akarja a számvevőséget kritizálni, de ezek "bolházó" emberek. Amikor belügyminiszter lett, Mária Terézia korabeli császári pátensekkel jöttek. Vajna azt mondotta; ne sokat okoskodjanak, az élet a fontos, ezt és ezt végre kell hajtani. Másnap azzal jött az illető, hogy megvan a §! Itt is valami §-keresésről van szó. Holnap megbeszéli ezt az esetet a pénzügyminiszterrel és előre jelentheti, hogy ez el lesz intézve.

Maróthy Károly elmondja, hogy már három-négy héttel ezelőtt is szóvátette az u.n. hátravont lakosság — különösen férfialakosság — szomorú helyzetét, amelyet 50 éves korig pl. Zala vármegye bizonyos részein hátrább szállítottak, különösen Pápa repülőterére. Ezek élelmezése, elhelyezése, türhetetlenül rossz, eltetvesednek és ha épen e miatt a lehetetlen ellátás miatt hazaszöknek, ha a csendőr megtalálja őket, a felkoncolás veszélyének teszik ki magukat.

Minden reményünk megvan arra, hogy a nagy német offenzíva hamarosan megindul, a tavaszi szántás és a kenyérmagvak biztosítása érdekében is szükség van területek felszabadítására, azonban épen ilyen nyugodt időkben kell elintézni a kiürítés kérdését, amely sok kifogásolni valót mutat. A kiürítésnek nincsen fóruma. Ha kiürítésre kerül a sor, a jegyző, a főszolgabíró pár napig saját családjá elköltöztetésével foglalkozik, a lakossággal nem tud törődni. A megszűnt kiürítési kormánybiztosság Nagycenken helyi ügyekkel foglalkozott. E helyett egy 5-10 személyes központi szervnek kellene lépnie, amelynek kiküldött emberei megfelelő tapasztalatokkal a helyszínen intézkednének.

Ha vidéken ismertetjük a vörösök rémtetteit, a lakosság azt mondja: elmennénk, csak hova és mivel? Most kellene tisztázni, mit akarunk tenni azoknak a területeknek lakosságával, amelyek ki vannak téve egy esetleges orosz előnyomulás veszélyének.

Vajna Gábor belügyminiszter rámutat arra, hogy Maróthy felszólalása után a multkor még másnap reggel intézkedett Pápán és ott most már megkapják az illetményeiket. /Maróthy Károly: Akiket kényszer-munkára vesznek igénybe ott a helyszínen, azok nem kapnak semmi ellenszolgáltatást./ Most már a helyszínen igénybevettek is megkapják az ellenszolgáltatást, kivéve a bizonyos közmunkákra való kivezénylést, amelyért régebben sem fizettek. Például az erődítési munkálatokért azonban ellenszolgáltatást kapnak. A németek odáig mentek, hogy akik ilyen emberek átkerültek Szlovákiába, azoknak a munkabér fele összegét szlovák koronába fizették ki. Ezek között akadtak olyanok is, akik fekete-valutázást kezdtek ezekkel a szlovák koronákkal. A felvetett kérdést állandóan szívén viseli. Kéri a konkrét panaszokat, azokat azonnal kivizsgáltatja és ha kell, megfelelő megtorlással él.

Zelovich
12-12.15

Cs.
V a j n a

A kiürítés kérdésével a belügyminisztérium X. osztálya foglalkozik Nagycenken, akitűnő Markóczy altábornagy, a jutasi altisztképző iskola volt parancsnokának vezetése alatt. Ő már háromszor megjárta Németországot, volt Bécsben, Linzben és Berlinben, hogy a célkérdéseket megoldja. A német összekötő szervekkel ki van építve az összeköttetés, úgyhogy a kiürítés kérdése megy. Több, mint 30 ezer levante van már kint Németországban. Leányokat is vittek már ki. Szomorú szívvel szögezi le, hogy az anyák nem akarják gyermekeiket kiadni. Most úgy rendelkezett, és ezt a németek is elfogadták, hogy tíz lány mellé legalább egy pótanya menjen ki Németországba. Tisztában kell azonban lenni azzal, hogy a szovjetbetörés Németország területéről pillanatnyilag sokkal nagyobb területeket vágott le, mint Magyarország volt területei. Nekik saját menekülteiket is el kellett helyezni. Ha nálunk lett volna egy ilyen katasztrófális betörés, apparátusunk csődöt mondott volna. A németek nekünk máris kiutalták a baureuti Gau területeit, holnapután meg tudja mondani, hogy melyik minisztérium törzse ~~re~~ hova kerül. Székesfehérvár felszabadítása után azonnal megjelent a helyszínen és amikor oda az oroszok másodszor is betörték, ~~csak~~ az első eseten, megindult a menekültek áradata Veszprém felé. Az ottani hatóság 6200 fehérvári ~~max~~ lakost szedett össze, 2-3 ezerről tehető azoknak a száma, akik ismerősöknél, rokonoknál helyezkedtek el. A belügyminisztérium X. csoportja autóoszlopokkal azonnal megjelent és élelmiszereket vitt magával a közellátás elősegítésére. Szász miniszterjövöltából 48 órán belül 300 tengelyes vonat állt be Veszprém pályaudvarára azzal, hogy a menekülteket fűtött kocsiban Németországba vigye. Akkor az történt, hogy a másik 48 óra alatt összesen 142 személy jelentkezett kimenetelre, a többi visszamaradt. Különös lelki hangulat áll be a fehérvári menekülteknél. Erős propaganda után csak 450 embert lehetett összeszedni. Ezek nem látják, hogy Veszprémtől 30 km-re állanak az oroszok és egy váratlan lökéssel betörhetnek. A németek szeretettel fogadnak mindenkit, és kéri a Szövetség tagjait, hogy propagálják a kiköltözés gondolatát. A jövődőtől nem kell félni, csak a tűzvonalból akarjuk megmenteni a magyar anyát és gyermekét. - Bejelenti, hogy tegnap meglátogatta a 25. gyaloghadosztályt. Teljesen jó és megváltozott hangulatot tapasztalt tiszteknél és legénységnél. Ezek a katonák harcolni akarnak, mert tudják az oroszok gyalázatos magatartását. Ha ezt a lelkiállapotot megfelelő propagandával alátámasztjuk, a magyar hadsereg éppen olyan ütőképes lesz, mint a német. Megvan bennünk a hősi életszemlélet és az ezeréves dicső katonai tudat. A kiürítés kérdése tisztázva van, a tár gyalások folynak s délután a német követhet megy, megtárgyalni a polgári lakosság áttelepítésének kérdését. Bár nem hinné, hogy a kiürítésre szükség lenne, ennek ellenére a munkálatokat folytatni kell. Ha sikerül az ellentámadás - és sikerülni fog, - akkor a kitelepültek gyalog is szívesen hazajönnek. Bejelenti, hogy a veszélyeztetett területeken, a legnagyobb krudélitással fogják a magyar anyákat és gyermekeiket kimenteni. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy ezeket az oroszoknak áldozzuk.

I n c z e Antal: A rokkantjárnak járadékot a 6160/44.sz.M.E. rendelet szabályozza, de a posta nem fizeti ki a felemelt járadékot, miután nem ismeri a felemelés mérvét. A pénzügyminisztérium gyakorlata alapján blankettán kell kérni a felemelés mérvének megállapítását. Ez helytelen, mert a rokkantak nagyrésze nem tudja, hogy neki több jár. 235

Dr. László.
N.Sz. II.27. 12.15-12.30

Incze.

Az egyes rokkantoknak külön személyükre nézve egyénenkint kell kérniök a felemelt rokkantilleték számszerű megállapítását. Olyan intézkedést kér, amely automatikusan érvényesül. Házigazdája a pénzügyminisztériumtól megkapta a beadandó kérvény szövegét, amelyben az van hogy: Igazolást kérek, hogy az emelés folytán ellátásom milyen összeget tesz ki; ennek hiányában a postahivatalok csak az emelés előtti összeget hajlandók kifizetni. Incze kéri, hogy ez az emelés olyan formában történjék meg, hogy minden rokkant automatikusan hozzájuthasson a felemelt rokkantjáraadékaához.

V a j n a H á b o r belügyminiszter: Az Országos Hadigondozó Hatóság nemrégén került a belügyminisztérium hatáskörébe. Ezt a hatóságot egyik minisztériumtól a másikig dobálták, míg végül rájöttek arra, hogy most, amikor több mint egy félmillió hadigondozott és ápolott létéről és nemlétéről van szó, valahova egy helyre kell hozni ezeket az ügyeket, oda, ahonnan a hatóság keze leér egészen a községekig. Átszervezés közepette jöttek a novemberi és decemberi események. Intézkedett, hogy a budapesti és a Budapesttől keletre lévő hadigondozottak összes illetményüket három hónapra előre megkapják. Ezt éjjel-nappali munkával foganatosították a költözködés ellenére. A végrehajtási utasítással ezek a kérdések mind rendeződnek. Bajok azáltal adódnak, hogy meneküléskor sok ember semmiféle igazolást sem hozott magával. Most a menekülteknek és a helybelieknek közös státusát újból fel kell állítani. Kéri, bármi panasz adódik, ne adjon be az illető kérvényt, hanem egy félív papírra írja le röviden az adatait és a száraz tényeket, hogy nem kapja meg az illetményét és ő soron kívül intézkedik, hogy az illető hadirokkant vagy özvegy ügye mielőbb elintéztessék. Az automatikus intézkedést maga is szeretné, de ma már több mint egy félmillió ember ügyéről és óriási apparátusról és irattárról van szó. Sajnos a Hadigondozó Hatóság tisztviselőinek tekintélyes része önszántából ottmaradt Budán. Ha erélyesen nem lépett volna, ott maradt volna az ortopéd-intézet is, amely intézet berendezésének és munkásainak 60 %-át áthozta, a többi ott kellett hagynia, hogy ott élő szerencsétlen magyar véreinknek - legalább lelkiismerete szerint - műlábat vagy művégtagot tudjanak készíteni. Egy kis elnézést kér, mert nagy személyi változások, átépítések voltak szükségesek. A konkrét panaszokat kéri egy cédulára leírni és aláírni.

M o c s á r y Ö d ö n elmondja, hogy két héttel ezelőtt sürgős interpellációt jegyzett be, de nem kapott rá engedélyt, akkor levelet intézett a belügyminiszterhez, de eddig nem kapott rá választ. Hallotta, hogy ebben az ügyben az itteni rendőrséghez Endre László kormánybiztostól jött egy levél, de intézkedés eddig nem történt. Az eset a következő: Január 9-én a határról a németek mint betegeket visszautasítottak 119 zsidót, akik Sopronba érkeztek és az itteni rendőrség a Kuruclesi dombi régi üres légoltalmi segélyhelyre helyezték el őket. Teljesen tetvesek, külön szobában laknak, de a laktanya-udvaron járnak át, közös illemhelyet és csapot használnak a többiekkel. Ott lakik még kb. 600 soproni szegényember és ott van egy légoltalmi óvóhely, ahova még kb. még másik 600 ember jár a tetves udvaron keresztül. Az első hónap alatt 47 zsidó meghalt közülük, tehát nyilván fertőző betegek. Ugyanott az udvaron kb. 3 waggon szemét, döglött macska, stb. van. Keczer László, a parlamenti őrség ezredese mondotta, hogy mindenfelé eljárta ebben az ügyben, de eddig eredmény nélkül. A belügyminiszter sürgős és szigorú intézkedését kéri.

S z á s z L a j o s elnök kéri az egyes témák rövid leírását.

V a j n a G á b o r belügyminiszter: A szóban levő panaszos levelet megkapta. Majd, ha el lesz intézve, válaszolni fog, bár ha az

Vajna.

elintézés meg van, a válasz felesleges. A belügyminisztérium személyzetének alig egyharmadát tudta elhozni, most tehát reggeltől éjfélig dolgoztat. Most átmegy a vármegyeházára, ott lesz az alispán, a főispán, a rendőrkapitány, akinek szükséges, megfogja a fülét. Ha már ezek a zsidók bekerültek a laktanyába, nagyon nehéz kivinni őket máshová, hogy azt a helyet is megfertőzzék. Azonnal kiküldi a közegészségügygel foglalkozó államtitkárt, hogy vizsgálja felül a rendőrséggel együtt ezt az ügyet és legjobb lelkiismerete szerint sürgősen intézkedjék. A panaszok elintézését lassítja a posta lassúsága is.

S z á s z L a j o s elnök megköszöni a N.Sz. nevében a belügyminiszter tájékoztatásait.

In c z e A n t a l : Egy kényes problémát akar felvetni és a kormánynak ebben elfoglalt álláspontját óhajtja megismerni. A párt ellenőrző tevékenységét gyakorolja a hatóságokkal szemben, ez helyes és üdvös, a pártnak mint nemzetszervezetnek kötelessége ez az ellenőrző működés, ez a tevékenység azonban még gyermekcipőben jár.

Zelovich - 12.30-12.45

I n c z e

A gyakorlat az, hogy a Párt a maga megfigyeléseit eljuttatja felsőbb helyekre. A Számonkérő Szék lefolytatja a vizsgálatot és az objektív vizsgálat alapján intézkedések történnek. Egyetlen kérdés marad nyitva, van-e módja a megvádolt hatóságnak hogy egy alaptalan feljelentés után elégtételt szerezhessen?

S z ó l l ó s i Jenő miniszterelnökhelyettes: Tény, hogy az ellenőrző tevékenység még gyermekcipőben jár, az alapelgondolás még csak egy pártrendelkezés formájában jelent meg. Kétségtelen azonban, hogy ezt a fontos ügyet pártrendelkezéssel nem lehet elintézni, hanem ennek rendeleti és törvényes szabályozása is el kell, hogy következzen. Ez munkában van és az országgyűlésnek módja lesz a maga véleményét kifejezni. Elgondolása az volt, hogy ez a kérdés nem alkalmas rendeleti szabályozásra, hanem annak törvényjavaslat formájában kell megtörténnie, mert ez fogja a kérdést közmegnyugvásra elintézni. Ami a probléma lényegét illeti, ha valakit bármely oldalról megrágalmaznak, annak joga van megfelelő bírósági védelemre. Ez a kormány álláspontja. /Helyeslés/

R o n k a y Ferenc: A tavaszi munkák sürgős elvégzését kéri. Az Alföldön sehol sincs őszi vetés, és Dunántúlon is kevés van. Hiszi, hogy az előttünk gabonacsatát is megnyerjük. Szükséges volna, hogy a kormány rendelkezéseket adjon ki. 1./ Gondoskodni kellene a traktorok üzemanyagának biztosításáról; az összeírás már megtörtént. 2./ A középbirtokokra és nagyobb birtokokra keresztény munkaszőlősgazdátokat, román vagy bolgár hadifoglyokat kell kirendelni. Zsidókra és orosz hadifoglyokra nem lehet gondolni. A hirtelen olvadás valószínűvé teszi, hogy 10-12 nap múlva meg fog indulni a szőlősi évad, tehát kevés az idő. Javasolja, hogy rádió útján adják ki a rendelkezést az üzemanyag ~~szükséglete~~ igénylések eszközlésére.

v. Cs i c s e r y-R ó n a y István: Kéri a miniszterelnökhelyettest, hogy a tavaszi munkákhoz szükséges állatokat ne rekvirálják el, sőt a katonai lovakat is bocsássák rendelkezésre ~~a~~ munkák elvégzésére. Bükk községben a katonák még a teheneket is felhasználják előfogatul, ami nem más, mint tejjel való kocsizás.

C z e r m a n n Antal: A földminvelésügyi miniszter rádiószózatára visszhangot keltett a falvakban, a gazdák tudják, hogy a megmaradt néhány vármegyének kell biztosítani a hadsereg és a lakosság ellátását. A behívások folytán a munkaerőhiány óriási, ezért hadifoglyokat kell csak ugyan a birtokok rendelkezésére bocsátani. Ennek nagy akadálya az, hogy a szálláshelyeket a katonaság lefoglalta. Ezeket a helyiségeket ki kell üríteni. A traktorok üzemanyaggal való ellátásánál a petrolium és nyersolaj jön számításba. Azokon a területeken, ahol harc hullámszórt, a vetőmag elpusztult. Ide zabot és árpát kell küldeni. Vidéken a behívások folytán a kovácsműhelyek is megszűntek. Ezek üzemeltetése a koksztól és fa-
széntől függ, ami ma nem áll rendelkezésre. Gondoskodni kell a kovácsműhelyek pótlásáról, tekintetben a katonaság segíthet sokat.

S z ó l l ó s i Jenő miniszterelnökhelyettes: A tavaszi szántás-vetés kérdésében a minisztertanács már hetekkel ezelőtt hozott határozatot. Ezt megelőzőleg a földminvelésügyi miniszter szétküldötte kidolgozott tervezetét. Hetek óta a legkomolyabb előkészítés stádiumában van a kérdés. Kevés az őszi vetés, de még rosszabb a helyzet a megszállás alá került területeken. A földminvelésügyi miniszter helyszíni szemle alapján állapította meg, hogy mennyi az őszi vetés. A devecseri járásterületén meglepően jó a helyzet, majdnem megüti az évi átlagot. Örömmel jelenti,

Zelovich

S z ó l l ó s i

~~ix*ixix~~

hogy a traktorösszeállítás megtörtént, de megtörtént az üzemanyagkiutalás is. A földművelési kormány elosztó állomásokat rendezett be az ország több pontján, felszólította az érdekelt traktortulajdonosokat, menjenek oda az üzemanyagért, mert az már rendelkezésre áll. A nyersolaj rendelkezésre áll Lisszén, mindenki kap nyersolajat, még anyersolajüzemi autók is, és gázolajunk is bőségesen van. Csak a szállítóeszközök kérdése a nehéz, azonban az elosztóállomások sűrűn vannak elhelyezve és így nem kell nagy távolságra menni az üzemanyagért. A traktortulajdonosoknak márc. 4-ig kell gondoskodniuk az üzemanyag elszállításáról.

Az állatok elrekvirálása, illetőleg helyszínen való igénybevétele a katonaság részéről, olyan kérdés, hogy rendkívül nehéz elbírálni, mi a hadi-érdek és mi a munka érdeke. Természetes, hogy katonaeMBER legelsősorban a katonai érdeket látva, talán nem is olyan elsőrendű katonai érdeket a polgári munka érdeke elé helyez. Hosszu nevelés lesz szükséges, hogy a parasz munkáját, aki az államnak, de a hadseregnek is fenntartója, nagyon megbecsüljék. Mi minden esetre azon leszünk, hogy éppen a tekintetben megfelelő megoldást tudjunk találni. Szász miniszter urtól hallom, hogy a földművelésügyi miniszter ur most a vármegyeházán tartott értekezleten ezekről a kérdésekről részletesen nyilatkozott, intézkedéseit ismertette, a főispán és a közbiztonsági szervek ezekről értesülést szereztek. Meg vagyok győződve róla, hogy ezeknek a szerveknek a parancsnokai megfelelő információval tudják ellátni a velük koordinált katonai parancsnokokat is. Az átadott írásbeli megjegyzéseket a holnapi minisztertanácson az illetékes miniszter urakhoz fogom eljuttatni és ismertetni fogom ezeket a kérdéseket.

R a p c s á n y i L á s z l ó egy politikai természetű és személyét is érintő kérdést tesz szóvá. A múlt héten Jarossal együtt egy községbe ment ki propaganda utra; előbb érkezett ki - a cél az volt, hogy az ottlévő menekített közigazgatási szerveknél és katonai alakulatoknál végezzen propagandamunkát - jelentkezett az ottani közigazgatási szerv egyik vezetőjénél, aki készségesen állott rendelkezésre, azonban az ő politikai főnöke, aki megtudta, hogy Rapcsányi ott tartózkodik, a legkeményebb és legminősíthetetlenebb módon személyében támadta meg Rapcsányit multbeli politikai magatartása és jelenlegi pártállása miatt olyan formában, amit Rapcsányi most kénytelen szóvátenni, nem azért, mert személy szerint érintette a méltatlan támadás, hanem mert az illető a Nemzetvezető ur személyét is olyan formában hozta elő, aminek megtörténte miatt kénytelen Rapcsányi itt a nyilvánosság előtt tiltakozni, mert megengedhetetlennek tartja, hogyha két férfi között politikai véleménykülönbség van, ennek ~~inkább~~ letárgyalása közben bármelyik is belevonja a vitába a Nemzetvezető ur személyét. Ezért szólalt fel és ezért jelenti itt a miniszterelnökhelyettes urnak is, az esetet, kérve, hogy az ilyen jelenségeket a legszigorubbban torolják meg, mert lehetetlen és türhetetlen az, hogy bárki a másik személyével kapcsolatos politikai ellentét vagy bármely más ok miatt bevonhassa a Nemzetvezető személyét bárhol, bármikor és bármilyen vonatkozásban egy ilyen politikai vitába. Egyébként alkalomadtán erről majd személyesen is jelentést fog tenni Rapcsányi a miniszterelnökhelyettesnek.

S z ö l l ő s i J e n ő miniszterelnökhelyettes: Én az ilyen jelenségekkel kapcsolatban nem tehetek mást, mint hivatkozom arra a munkára, amelyet politikai vonalon én a magam személyében igyekszem 100 %-ig érvényesíteni és ez azt jelenti az én felfogásom szerint, hogy minden becsületes magyart, elsősorban minden képviselőtársunkat, aki dolgozni akar Magyarorszáért és felemelkedésünkért, én mint munkatársat mindig örömmel látok és a kormánynak is ez a felfogása. Ezzel kapcsolatban viszont meg kell, hogy jegyezzem azt, ~~amikor~~ amikor ilyen bejelentést hallok, hogy méltóztassék figyelembe venni azt, - talán erős a kifejezésem - hogy minden marhát nem foghatok a kezénél. Vannak emberek, akik nem tudnak a politikai iskolázottság álláspontjára helyezkedni és a legjobb szándéku munkától elhessegetik azokat, akiket a maguk felfogása szerint nem szívesen látnak. Én arra törekszem, ~~amikor~~ és őszintén mondhatom, a

pártnak is minden komoly tényezője azt az álláspontot osztja, hogy igen is össze kell fogni a magyar erőket. Én tehát csak sajnálatomnak tudok kifejezést adni, ha Rapcsányi képviselőtársunkat méltatlan bánásmód érte és meg vagyok győződve róla, hogy Gera József testvérünk, ha a konkrét panaszt átadják neki, és én már a holnapi minisztertanács alkalmával át fogom tudni adni, a megfelelő intézkedést meg fogja tenni. Ebben méltóztassék megnyugodni. Arról nem is akarok beszélni, ~~hiszen~~ hiszen mindenki természetesen és magától értetődőnek tartja, hogy ilyen alkalommal a Nemzetvezető személyét, aki ettől teljesen távoláll, bárki is be ne keverje az ilyen vitatkozásokba. Méltóztassék ezt is tudomásul venni /Éljenezés./

P o l o n k a y - T i v a d a r : Társadalmi rétegződésünk egy mostahagyermekéről a menekült közjegyzők táboráról szól, akik ugyyszólván dologtalanul és mindenféle anyagi segítség nélkül tengődnek. Őt több közjegyző kereste fel és elpanaszolta a sorsát. Pénzét sem tudta sok kimenteni, nagyobb részének a vagyona ingatlanokban fekszik és ma kegyelemkenyeret kell enniük. Budapesten az igazságügyminiszter megígérte, hogy behatóan fog foglalkozni ezzel a kérdéssel és ezeknek a közjegyzőknek szolgálatba állítását szorgalmazni fogja, sajnos azonban ez nem történt meg. Polonkay kéri, hogy a miniszterelnökhelyettes a minisztertanácsban tegye szóvá ezt a kérdést az igazságügyminiszter előtt.

S S z á s z L a j o s elnök megköszöni a miniszterelnökhelyettes tájékoztatásait.

D a l a c s i J á n o s elmondja, hogy január 30-án felkereste egy vasutasküldöttség a hadipótlékok és kitelepülési segélyek ügyében, amelyek a vasutasság körében nagy különbségeket mutatnak és igazságtalanok. Dalacsi memorandumban kérte volt a kereskedelemügyi minisztert, hogy a hadipótlékokat megfelelő arányosítással állapítsák meg, ne legyenek olyan óriási eltolódások, hogy pl. az V. fizetési osztályban 7 pengő, ezzel szemben a munkásoknál 80 fillér ez az összeg. Kéri a minisztert, hogy a nemzetiszocialista gondolatnak megfelelően korrigálja ezt a rendeletet.

S z á s z L a j o s kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter: Utólag szereztem tudomást arról, hogy a MÁV igazgatósága előzetes tudtom és hozzájárulásom nélkül kiadta ezt a rendelkezést, amit nem volt joga kiadni. Én ilyen rendelkezést ki nem adtam volna, mert a katonák hadipótlékát egészen egyszerűen ráhúzták a vasutasokra és a postásokra is. Ezért tárgyalást kezdtem a pénzügyminiszter urral ennek megváltoztatására és új alapon való rendezésére. A megállapodás a pénzügyminiszter urral létrejött és mivel illetménykérdésről van szó, a vonatkozó rendeletet a holnapi minisztertanács elé terjeszti a pénzügyminiszter ur és nincs semmi aggályom atekintetben, hogy a minisztertanács azt magáévá teszi, úgy hogy ez a kérdés ezen a héten a vasutas-személyzet teljes megnyugvására elintézését nyer. /:Dalacsi János a választ tudomásul veszi./

Zelovich
1.00-1.15

Cs.

S i m o n y i Dezső: Tegnap kint járt Petőházán a cukorgyárban és megállapította, hogy kb. 500 vagon cukor áll készen. Valószínűnek tartja, hogy az ellenség figyelmét ez nem kerüli el és bombázni fogja a gyárat, javasolja, intézkedjék a kormány, hogy ezt a cukormennyiséget osszák szét több különböző helyre.

E l n ö k : A németekkel kötött megállapodás alapján sikerült biztosítani a cukortermeléshez szükséges szénmennyiséget, úgyhogy a cukorkampány rövidesen be is fejeződik. Petőháza már a végén jár a termelésnek és a répaszállítás is folyik kisebb-nagyobb akadályokkal. A cukorgyárak a közellátási miniszter rendelkezése alatt állanak, aki már ki is adta az intézkedést a részletekben szétszórt tárolásra, és a nagyobb időtartamra szóló fejadagok kiosztására. /Felkiáltások: Mi van a hadihelyzettel?/ Nincs semmi változás. A Garam-melletti harcok a várt eredményeket teljesen beváltották, az ott volt nagyon erős bolsevista hídfő felszámolása teljes sikerrel járt, a bolsevisták nem tudtak kitörni a gyűrűből. /Boczonádi-Szabó Imre: Van-e adat arról, hogy Budapestről milyen katonai és polgári erő jött ki?/ Ez nem kitörés volt, csak arról van szó, hogy egyes csoportok átvágták magukat. Szám adatok nem állnak rendelkezésre. Csak átszivárogtak egyes csapatok és polgári lakosok. Ez egészen különböző helyeken folyamatosan történik, úgyhogy óráról-óra-ra változik a helyzet. A polgári lakosság veszteségeiről sincsen adat.

V. J a r o s s Andor: Kéri, hogy mindazok, akinek a gépkocsijuk megmaradt, a vidékiek is, a pénteki szövetségi ülésen jelenjenek meg.

E l n ö k : A Szövetség legközelebbi értekezletét pénteken délelőtt 9 órára tüzi ki.

Az ülés végződött délután 1.07 perckor.

elovjch 9.45-10

1-10

A Nemzeti Szövetség ülése 1945.
márc. 2-án, pénteken.

Az ülés kezdődik d.e. 9 óra 52 perckor.

Az elnöki székét vitáz Jaross Andor foglalja el.

Elnök: Megnyitja az ülést és bejelenti, hogy Szász Lajos el-
nök minisztertanácsos s azért nem elnökölhet.

Bejelenti, hogy a N. Szövetség 20 tagját a Nemzetvezető tegnap-
étti kihallgatáson fogadta. Ennek kapcsán kérdéseket intésték a Nemzetvezo-
hoz az aktuális politikai problémákat illetőleg, amelyekre azután a Nem-
zetvezető válaszokat adott. Miután az ott felmerült kérdések az állandó
bizottság elé kerülnek megbeszélésre, ma a Szövetség ezekkel a kérdésekkel
nem foglalkozik.

Az állandó bizottság kedden d.e. 11-kor ül össze s így kedden nem
lesz plenáris ülés. Az értekezleten résztvevő tagok nincsenek semmiféle
dokumentációra kötelezve, s a Nemzetvezető óhajára az ott elhangzottak
versírói jegyzetbe kerültek. Ennek következtében a tagoknak módjuk van
arra, hogy barátaitól megtudhassák a tényállást.

A plenáris ülés pénteken d.e. 9-kor lesz.

Ezután a harctéri helyzetet ismertette az elnök.

Dr. László.

V. Jaross

N.Sz. III.2. 10.00-10.15.

V. Jaross elnök közli azokkal, akiknek gépkocsija forgalomban maradt, hogy sikerült relative megfelelő mennyiségű üzemanyagot biztosítani. A háznagy van megbízva ennek szétosztásával. A honvédelmi miniszter a forgalomban tartott gépkocsikat igénybe vette és a háznagy rendelkezésére bocsátotta a képviselőház céljai és a képviselőházzal kapcsolatos célok érdekében. Emment minden gépkocsi ügyben Helmai Jánoshoz kell fordulni. 50 liter üzemanyagot vehet fel minden forgalomban tartott gépkocsi tulajdonosa. A felsőház háznagyi hivatalában kell megfizetni az árat és az ott kapott jegyre a tüzoltóaktájában a garázsmester adja ki az üzemanyagot délután 1-től 3-ig. Ez az 50 liter üzemanyag egyrészt arra szolgál, hogy az illető törvényhozó az ülésekre bejöhessen, illetőleg be tudja hozni környékén lakó törvényhozó társait, másrészt arra, hogy lakóhelye környékén bizonyos propagandamunkát vállalhasson. Bizonyos üzemanyagmennyiséget tartálékolni lehetett propaganda feladatokra, ezzel Jaross rendelkezik. Kéri, hogy a mai értekezlet végén maradjanak a teremben a gépkocsi-tulajdonosok és a propagandában eddig is résztvett tagok, hogy a vidék rajonirozását meg lehessen tenni a propaganda munka szempontjából.

B o c s á r y K á l m á n ismerteti ezután az elnök felkérésére az igazságügyminiszter új törvényjavaslatát. Köszönetet mond az igazságügyminiszternek, hogy honorálta a N.SZ-nek azt az óhaját, hogy először a Nemzeti Szövetség foglalkozzék a törvényjavaslatokkal, mielőtt azok a törvényhozás elé kerülnének. Néha előfordult a múltban, hogy ellentét merült fel törvényjavaslatok szövegéhez tekintetében a két ház között. Ezeket a kérdéseket törvények és egy országos határozat rendezték. A mostani javaslat a következő intézkedéseket tartalmazza. Eddig ilyen ellentét esetén 6 hónap alatt kellett dönteni, most a javaslat szerint az illető javaslat beérkezésétől számított 1 hónapon belül köteles az illető ház határozatát meghozni. Ha például a másik ház tíz szakaszból kilencet elfogadott és egy felett van vita, akkor a többi kilenc fölött az egyeztetési eljárás során többé vita nem indulhat. Ez régi szabály, de törvénykezési okból bevették az új javaslatba. Eddig nem volt intézkedés a tekintetben, hogyha egy törvényjavaslatot elvetett valamelyik ház, vagy a változtatással visszaküldöttet nem fogadta el, az együttes ülést mennyi időn belül kell megtartani. Jelen javaslat erre 8 napot kontempál: nyolc nap alatt tartozik az ellentétek kiegyenlítését megkísérelni a két ház bizottsági ülések során. A bizottságok létszáma tekintetében eddig is a paritás elve volt uralkodó, az a törvényjavaslat erről nem intézkedik, tehát feltételezhetően fennállanak ezek az intézkedések. Ha bizottsági üléseken nem sikerült az ellentéteket tisztázni, vagy az együttes bizottsági ülés nem volt határozatképes, akkor bármelyik ház vita nélkül egy határozatot hozhat, melynél fogva a két ház együttes ülésén kívánja a felmerült ellentéteket kiküszöbölni. Ezt az ülést 8 napon belül kell megtartani. A két ház együttes ülésén összesen 100 tagnak kell a megvitatásakor jelen lennie, de ezen belül nem érvényesül a két ház között a paritás elve. A mai időben kétségtelül preveláló elv, hogy a törvényeket meghozzuk, tehát a paritás másodrendű elve itt háttérbe szorul. Normális időben majd nyilván ebben a tekintetben is helyreáll a paritás. Ezzel ismeretlenségem szerint azt az országos határozatot, amely mint a házszabályok fűzőlője a két ház együttes működését megszabta. Ezen kevés változtatással lesz szükség. Az együttes bizottságokban megmarad a létszámparitás, a bizottságoknál valószínűleg a tagok egyaránt jelenléte szükséges.

Változás csak annyiban lesz szükséges, amennyiben inkorporatív utalás történik arra a két törvényre, amelynek rendelkezéseit a javaslat hatályon kívül öhajítja helyezni. Kéri a javaslat változatlan elfogadását.

Kér ü g e r Aladár: Kéri a javaslat tárgyalását a legközelebbi ülésre kitűzni. A felsőház prelátiájának elvét ez a javaslat igen lényeges pontban állítja. Kéri, adjon a Szövetség módot arra, hogy ne első hallásra döntsenek ebben a kérdésben.

B o c s á r y Kálmán előadó: A paritás esetleges áttöréséről csak egy dologban lehet szó, de megtörténhetik, hogy a képviselőház részéről fordul elő az az eset, hogy az országgyűlés két házának együttes megnyitáskor megkiváncsi lesz, hogy közül kivesebb lesz ott a képviselő, mint a felsőházi tag. Ha nem a paritás a fontos, hanem az, hogy a törvényalkotás rendes útján nem megy a dolog. Nem lehet aggály a tekintetben, hogy a paritás a nemzeti érdeknek adja meg a javaslat és nem a paritás elvén. Kéri, ha döntsen a Szövetség. Egyébként a javaslatot mód lesz a törvényalkotás rendes menetén megvitatni.

B y á r y Béla: Emlémben nem tevez észrevételt. Nem volt alkalom tanácsnyozni a javaslatot, de őny ezt akarla szó tárgyaló tenet. Az igazságügyminiszter megbizta az igazságügyi bizottság előadóját arról, hogy ismertesse a javaslatot. Kéri, hogy a felsőház igazságügyi bizottságának előadója is kapja meg a javaslatot, hogy meglegyen a minimális kontroll a másik ház részéről is. Azért van erre szükség, hogy a felsőház részéről ne történjenek olyan változtatások, amelyek miatt elnyúl a tárgyalás. Technikai lebonyolítás megkönnyítése végett kéri ezt. /10.20-kor kiindul.

E l n ö k: Az igazságügyminiszter teljesen időközben jött el. A képviselőház ülésén nyújtotta át a tervezetet a kárto, hogy a szövetségi képviselőházi tagjai foglalkozzanak a kérdéssel. A tehát a képviselőházi tagokat érdekli az ismertetés, s van idő rá, hogy a felsőházi tagok is foglalkozzanak a kérdéssel. A felsőháznak tudomásul kell vennie azt, hogy a képviselőház uni szonó elfogadja ezt a javaslatot. Emlékeztető, hogy az igazságügyminiszter meg fogja kerálni a felsőházat is előkészítés céljából. Az elnökség az igazságügyminiszternél tolmácsolni fogja a felsőházi tagok öhaját. Kéri, hogy a felsőház tagjai intern körben tárgyalják le a kérdést, mert a bonyolult a gyorsított eljárás lehetővé tételén van. Kérdezi a ház társzatot, hogy a Nemzeti Szövetség tudomásulvette a javaslatot a az igazságügyminisztert ebben a szellemben ért sili.

Bejelenti, hogy az áttelepülés problémája előkészületben van. az elmult héten többször tárgyalt ebben a kérdésben, holnap Szombat helyre megy, ahol a belügyminiszter, a német követ s Markóczy alt. bormagy tárgyalják meg a kérdést vele. Német részről felvevő területül Bayreuthot jelölti ki az állami csousszervek elhelyezésére. A tekintetben a kormány álláspontja nem teljesen egyezik a németek álláspontjával, mert a kormány lehetőleg dálebbre szeretné a kijelölést. Kéri ezt tudomásul venni.

Ezután a propagandakörzetek újabb megállapítását ismertetette.

Dr. László

v. Jaross.

N.Sz. III.2. Lo.30-10.45-

Törs Tibort Kőszegre és Kőszeg vidékére kéri fel propaganda munkára, Teleki Mihályt és Széchenyi Lajost Veszprém megyébe, Németh Andort Győr megyébe, Maróthy Károlyt pedig Zala megyébe. /:Maróthy Károly kér oda beszállítani még legalább egy-két autót, mert ő kb. 1.000 kilométer propaganda uttal mindenképp előtt vezet, kivéve Jarost.:/ A mi feladatunk-mondotta Jaross - tulajdonképpen csak Vas megye, Pápa, Bánhidától északra eső terület volna a propagandaminiszteri és VKF rajonirozása szerint, de öntevékenység alapján ezen kívül is fejtünk ki propaganda munkát. Jaross önmagának Nyitra, Pozsony és Komárom megyét jelölte ki, amire szintén nem elég az 50 liter üzemanyag. Elsősorban a csapatokkal erősebben megtöltött területen kell végrehajtani a propagandát. A honvédelmi minisztertől időnkint érkezőnek kívánalmak, azok gyakorlati végrehajtásához sokkal több üzemanyagra volna szükség. A miniszter kívánsága most az, hogy két héten belül négy előadást tartson, lehetőleg minden képviselő és ezek anyaga a következő lenne: 1./ miért kellett Magyarországnak a háboruban résztvennie, 2./ mit jelentett október 15. és annak politikai kihatása, 3./ mi a Hungarizmus, 4./ a Hungarista állam kiépítésének programja. Ezt a munkaprogramot csak úgy lehetne minden képviselőnek vállalnia, ha legalább is 200 liter benzint lehetne minden képviselőtulajdonosnak adni. Kéri a propagandistákat, hogy a felsorolt témák szem előtt tartásával foglalkozzanak rajonjukban a honvédség előtt az időszaki kérdésekkel, majd részletesen ismerteti a honvédelmi miniszteri direktívákat, a négy előadás vázlatát. Jaross szerint a harmadik és negyedik előadás a leghelyesebb összefoglalni, mert a negyedikben is általános elvekről van szó, azután meg kell állapítani, hogy a Hungarista eszméiség mit jelent konkrét esetekben, és itt utalni lehet a példamondás szellemére, arra, hogy tulajdonképpen mindenkinek élete példájával kell igazolnia mindazt, amit hirdet.

I. a c z e Antal: Az egypárt gondolatához hozzájárul a szervezett társadalom. Ez ideológiailag is hozzájárul.

E l n ö k: Eri a kérdésről inkább magunk között kellene beszélnünk, mint a propaganda keretében kifejezni, mert a kérdés nincs még kifejezve. Ha törekvés van az egypártrendszer kiépítésére, de szervezetiileg megalapozva még nincs. Gyakorlati része a pártellenőrzésben jelentkezik. Októberben megjelent egy rendelet, amely a hungeristapárt ellenőrző szervét határozza meg a közgazdasággal kapcsolatban. Ezt a Nemzetvezető preziden határozta meg a nemzetvezetői értekezleten tegnap előtt. Ami magát az egypártrendszert illeti, ez olyan politikai probléma, amelyhez bizonyos nemzeti akarat is kell.

Az ülést bezárja.

Az ülés végződik d.e. 10 óra 50 perckor.

Az ülés kezdődik d.e. 10 óra 23 perckor.

Az elnöki széket Szász Lajos foglalja el.

E l n ö k: Az ülés megnyitása után bejelenti, hogy a Szövetség övöd kedden nem fog ülést tartani, hanem az állandó bizottság fog reggel 11-kor összeülni. Bejelenti, hogy a honvédelmi miniszter ígérete szerint a 11-kor tájékoztatást kap a Szövetség a hadihelyzetről. Ugyanekkor a földmivelésügyi miniszter is jelen lesz az ülésen, mert a katonai kérdések mellett ma a legfontosabb kérdés a földmivelésnek, a termelésnek, a tavaszi mezőgazdasági munkák elvégzésének a kérdése.

Felkéri vitéz Zerinváry Szilárdot, hogy ismertesse az igazságügy-miniszter törvényjavaslatát a Szövetség előtt, amely javaslat ezután kerül benyújtásra.

Vitéz Z e r i n v á r y Szilárd: Bejelenti, hogy az igazságügy-miniszter törvényjavaslatot fog benyújtani a távollévők elleni büntetőeljárásról, ugyszintén a vagyoni elégtétel kiszabására irányuló egyes rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről. A miniszter a javaslat előadója-l 6t, helyettes előadóul pedig gróf Széchenyi képviselőt kérte fel. Nagy ászló államtitkár a törvényjavaslatot pár példányban már át is adta vitéz aross Andornak. /Felolvassa a javaslat 1-5.§-át s az azokhoz fűzött indolást./

Véleménye szerint ha már a rádiót az országgyűlés valamelyik háza idézésre használja fel, ennek olyan formában kell történnie, hogy a felhívott az illető Ház vagy valamelyik bizottsága előtt jelenjék meg, de hely és idő megjelölése nem szükséges. Ajánlat szerint zendülés, bujtogatás, szökés, önkéntes eltávozás, gyávaság, öncsonkítás és másnak megcsonkítása büntette esetében a bíróság az elítéltet az államkincstár javára ~~annak~~ vagyoni viszonyaihoz mért vagyoni elégtétel kiszabásával sújthatja, amely egészen a teljes vagyonelkobzásig terjedhet. Katonai bíróság azért nem foglalkozik a kártérítés vagy kártalanítás kérdésével, mert nincs rá ideje és nem feladata ilyen magánjogi dolgokkal foglalkozni; rá csak a büntetés igazságos és szigorú kiszabása tartozik. A távollétében elítélterhelttel szemben a lefokozás joghatálya az ítélet jogerőre emelkedésével nyomban beáll. A javaslat rendelkezései visszaható hatályúak.—Az N.Sz. az ismertetett javaslatot általánosságban és részleteiben tudomásul vette.

B a l á s Károly több képviselő óhaját tolmácsolja, amikor a rádióban való idézés és a képviselőház üléseinek rádióban közlése tekintetében nagyobb óvatosságot ajánl. A rádió ne közölje az ülés helyét. A most ismertetett javaslattal kapcsolatban utal arra, hogy egészen más a vagyonelkobzásnál a birtokon belül és birtokon kívül levő hatalom helyzete. Ha birtokon kívül vagyunk, az elkobzást nem tudjuk foganatosítani és ez retorziót is szül, ~~akkor~~ sok ártatlan ember vagyonát kobozzák el bosszúból. Evvel tehát várni kell, amíg az ország a kormány kezében nem lesz. A jog csak akkor jus perfectum, ha szankciója van; ne hozzunk jus imperfectumot, mert evvel sokat ártunk és keveset használunk.

A gyalázatos légítámadásokkal kapcsolatban rámutat arra, hogy a vasut környékén olyan nagy bombákat dobtak, hogy egyes házak teljesen eltűntek és az óvóhelyek sem nyújtottak semmiféle menekvést. A mentésnél nem mindig volt látható a sokszor emlegetett közösségi érzés, hogy a lehető legnagyobb erőfeszítést a lehető leggyorsabban foganatosítsák. Hiába biztattak egyes mentőcsapatokat, azok lassan dolgoztak, pedig hallották a vészkiáltásokat. Egy helyen 40-60 embert temettek el a romok, még harmadnap is hallották kopogásukat, azonban a mentési munkálatok nem mentek elég gyorsan. A kiásott emberek a fulladásos halálküzdelem rettenetes nyomait mutatták. A mentőosztagokat ki kellene oktatni a kiásás technikájára és a közösségi érzésre. Sopronban a vészkijáratok nincsenek kellőképpen megjelölve. Ezeket az utca felől is fel kellene tüntetni, hogy beomlás esetén ne kelljen tapogatózni. A mészporban megfulladás gyakran fordul elő, mert az óvóhelyeket helytelenül meszelik. A Pannónia előtt lévő benzintartály teletalálata esetén nagy veszélyt jelentene, ezt mielőbb el kellene onnan vitetni.

S z á s z Lajos elnök a rádióidézésekkel kapcsolatban rámutat arra, hogy elő van írva, milyen úton kell az idézéseket eszközölni. A képviselőház elnökéhez fog fordulni a rádióidézések és ülések idejének és helyének közlése ügyében. A mentési munkálatokban mindenki köteles volt résztvenni. Kétségtelen, hogy nem a legnagyobb szakértelemmel történik a mentés, tehát megfelelő vezetésről kell gondoskodni. ~~XXXX~~ Az új városparancsnokkal a legsürgősebben érintkezésbe fog lépni ebben az irányban. A Pannónia-szálló előtti benzintankról előbb meg kell állapítani, hogy kié.

R o n k a y Ferenc a mezőgazdasági üzemeknél jelentkező óriási munkáshiánnyal foglalkozik. Mindent el kell követni, hogy minden

talpalatnyi föld be legyen vetve, sőt a szántóföld 3%-a kertésznek rendezendő be.; ez sok munkást igényel. Ronkay egy 600 holdas bérelt birtokon vendég és utánajárt, hogy 36 munkást szerezzen a bérlet számára, mert a gazdasági cselédség katonának vonult be, munkást pedig nem lehet kapni, mert annyi pénz van a faluban, hogy az emberek nem akarnak napszámba menni. Katonai szervektől kérte munkások kiutalását, valami 12 ezredessel tárgyalta, egyik helyről a másikra küldték, járt hadimunkásparancsnokságnál is, végül eljutott Ják faluba a totális mozgósítási minisztérium egyik szervéhez, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy állítólag onnan ki lehet utalni munkásokat a gazdasági üzem részére, de ez sem volt lehetséges.

Ez nem volt lehetséges, mert hatásköre senkinek sincs, mindenki magasabb fórumhoz utasította. 10-12 nap múlva meg kell kezdeni a mezőgazdasági munkákat, ezt a kérdést nem szabad hagyni a bürokrácia utvesztőjében. A felszabadítandó területeken nincs őszi vetés, ha meg akarunk élni, kemény kézzel kell rendelkezni. A meglévő rendelet papírrendelet, a gyakorlatban nem ér semmit. Egy másik rendelet szerint a nemzsidó munkaszolgálatosokat ki lehet rendelni. Felhívja a figyelmet arra, hogy Szombathelyen párszáz jehovita vallású internált van, akik nem fognak fegyvert, de jó munkázókerők. Inkább mezőgazdasági munkán dolgozzanak, mint takarítsanak Szombathelyen. Kéri, hogy a miniszter vágja keresztül magát az öncélú bürokrácián, mert rendkívül sürgősen kell intézkedni. Kéri, semmi esetre se menjen bele a miniszter abba, hogy a katonaság rendeljen ki munkaerőket a tavaszi munkák végzésére az egyes községekből, mert ez rossz vért fog szülni.

C z e r m a n n Antal: A vidéki nagy munkáshiány főleg az uradalomban mutatkozik. A hegyközi 2700 holdas uradalomban nem mentek ki dolgozni az emberek, mondván, hogy ha az uradalom nem vet, misem vetünk. Ez az uradalom idáig nem tudta kijárni, hogy 50 holdas kertgazdaságához a bevonult kertészt mentesíthesse. Feleggazdaságra sem jelentkezik senki, parlagon hever az egész föld. Az embereket sáncmunkákra viszik el, míg odahaza áll a munka. Szünetel e miatt a trágyahordás, és nincs szántás és vetés. Kéri a minisztert, bocsássák sürgősen rendelkezésre a gépekhez szükséges nyersolajat, gázolajat és kenőanyagot. Az üzemanyag átvételére előírt határidő március 4-én lejárt, üzemanyagot senki sem kapott, mert vagy elvitték már vagy még nem érkezett meg a tankállomásra. Süriteni kellene a felvevőállomásokat. A kovácsműhelyeknek nincs kovácsszenük, amit régebben koksszal és faszénnel tudtak pótolni. Ma ez is hiányzik. A télen a kovácsműhelyeket a katonaság vette igénybe. Ezekben csak a mester dolgozik, akinek se segédje, se inasa nincs. A katonaságtól kellene kérni ide szakerőket. Teljesen hiányzik a vas-és patkóanyag is. Ezt a munkát a télen senki se végezte el, szerszámot javítani, ekét élesíteni senki sem tud. Felemlíti, hogy azokon a területeken, ahol a harcok hullámoztak, semmiféle vetőmag nincs.

N a g y Iván: A felszabadítandó területek az ország legtermékenyebb részei, de itt sem vetőmag, sem igavonó állat nincs. A szántást ezen a helyeken csak erőgépekkel lehetne elvégezni. Bácska és Baranya termékeny részeire tengeri, kender és napraforgó vetőmagról kellene gondoskodni, ezeket később is el lehet vetni, mert beérnek. Felhívja a figyelmet arra, hogy a menekült gazdák átmentett loállományát a katonaság részére nem volna szabad igénybevenni.

Kéri, mentesítsék a menekült birtokosok lovait az olyan munkálatok és igénybevétel alól, amelyek lehetetlenné teszik majd, hogy a visszaszerzett területeken avval a két-három lóval sokkal több hasznot hajtson, mint mostani igénybevétel esetén. Dénes

S i m o n y i ~~Dénes~~ azt ajánlja, használják fel a katonaságot a vetési munkálatokra, hiszen a falvakban sok munkátlan katona van. A földművelésügyi miniszter rádiószózatával kapcsolatban utal arra, hogy a Dunántul meg nem szállott részén propagandával lehetne növelni a dohánytermelést. Megfelelő mennyiségű dohánymag rendelkezésre bocsátására lenne szükség.

Gróf P á l f f y Fidél földművelésügyi miniszter megköszöni az N.Sz. elnökének meghívását és örül, hogy ilyen előkelő közületet is felhasználhat céljaira. Ma a rossz postai és közlekedési viszonyok miatt minden egyes magyart arra kér, hogy legyen szócsöve mindazoknak az intencióknak, amelyeket a kormány másképp nem tud a néphez juttatni, minthogy sok nehézség van a sajtó, a telefon, a posta, és a benzín terén. Minden egyes hirmondóra szükség van, mert senki sem tudja, hol ejti el azt a magot, amely csirába megy és hatalmas hatást fejt ki. Kéri a N.Sz. tagjait, beszéljenek kint az országban olyan értelemben, ahogyan ő válaszolni fog.

Legkönnyebb téma a munkáskérdés, mert munkás van, csak be kell állítani; legnehezebb kérdés a fogatok kérdése, bizonyos mértékben a gépek kérdése és talán még nehezebb a magkérdés. A munkabérek kétségtelenül emelkednének, viszont nem szabad őket emelni, de mégis élnie kell a munkásnak és a birtokosnak, alacsony áron kell gondoskodni az anyagról, anyag pedig nincs. Az volt a miniszter elgondolása, hogy nem szabad emelni a 40 pengős buzaárát, annak ellenére, hogy a munkabérek emelni kell, maradjon tehát ez az ár, de úgy, hogy ebből 20 pengő legyen jó, 20 pengő pedig gyengébb pengő. A jó pengőt úgy érti, hogy az bizonyos vételi igényjogosultságot jelentsen ruhaneműre stb. Sajnos, mindez azon akad meg, hogy nincs anyag. Legfeljebb arról lehetne szó, hogy a jövőben a háziipar alapos felhúzásával teremtsünk valamit elő. Pillanatnyilag nagy baj van a vasanyaggal és a szerszámok, a ruhanemű, általában az anyag körül, mert munkást majd fogunk tudni szerezni. A mezőgazda cipőt az idén egyáltalában nem kapott: több mint 200x 900.000 bakancsból egyetlenegy sem lehetett neki adni, mert mindez szétszivárgott, elsősorban természetesen a katonaságnak jutott. A munkáskérdés terén nagyon szép elgondolás alakult ki. Nem szabad megijedni a munkahadsereg fogalmától. Azt szokták mondani,

hogy mi most ne gondolkodjunk gyárkéményekben, amikor sok apróságban hiány van. Bárcsak létesülne ez a munkahadsereg, mert ez kiváló dolog lesz. Első a nyilvántartásbavétel. Az összes munkások egy fegyelem alá tartoznak. Ennek a hadseregnek lesz egy mozgó részlege és egy otthon tartózkodó részlege. Már megjelentek a plakátok a szabad munkásszerződésekről: minden munkás szabadon leszerződhetik, ha azonban nem szerződik szabadon, akkor bekerül a munkahadseregbe. Minthogy a földművelési miniszter nem kapott engedélyt arra, hogy egy pengővel felemelje a nagyon alacsony munkabérek, a tervezett megoldásnak legalább meg kellene az az előnye, hogy ha a munkás nem megy el dolgozni azért a 60 filléres órabérért, akkor bevonultatják a munkahadseregbe és ott zsoldért fog dolgozni. Sajnos, ez nem végleges megoldás, mert nekem — mondotta a miniszter — adnom is kell valamit azért a napi 8 pengőért — élelmet, ruhát stb. — nem elég alacsonyan tartani a munkabérekt és dolgoztatni. Örömmel jelentibe, hogy hathetes tárgyalások után olyan megállapodást sikerült létesíteni a honvédelmi miniszterrel, illetve olyan rendelet kiadását értjük, amely százszázaléig megfelelő.

Megjelent ugyanis egy olyan rendelet, amelynek értelmében bizonyos szabadságolások történnek a katonaság részéről, és pedig szerződés-kötésre kényszerít, munkálatokra négyhetes. Roppant kellemes tárgyalási alapon sikerült elérnie, hogy az előbbi rendelet hatálytalanításával x. egyidőben táviratilag intézkedtek egy olyan újabb rendelet végrehajtásáról, amely szerint leszerelik és a mezőgazdaságnak visszaadják azokat az összes 37 éven felüli mezőgazdasági foglalkozású katonákat, akik mögöttes országrészek, — a fronttól 50 kilométer mélységben t.i. hadizóna van, emögött kezdődik a "mögöttes országrész" — tehát leszerelik azokat, akik ezeken a részeken előzőleg munkahellyel és illetőséggel rendelkeztek. Vannak azonban ezeken a részeken egyébként ebbe a kategóriába tartozó messzebből msnekültek is uniformisban, de fegyvertelenül. Ezek egyelőre nem szereltetnek le, hiszen nincs hova menniök: ezek nyilvántartásba vétetnek, ezeket majd a munkahadsereg mozgó részlegébe veszik be, ezek ott dolgoznak, ahol helyileg nem lehet megoldani a kérdést. Megemlíti a miniszter, hogy ígéretet kapott a hadseregtől, hogy a hadizónában minden erővel támogatni fogják a mezőgazdaságot. Mindebben Pálffy százszázalékos megoldást lát és biztos benne, hogy ha ezt a rendeletet precízen végrehajtják, március 15-én megjelennek az első fecskék. Ez is késő, de valami, eddig pedig semmi sem volt. Jóleső érzés lesz, hogy az itteni tömörség egy kicsit enyhülni fog. Nem látja azt a veszélyt, hogy ezen intézkedések következtében a harcoló erők esetleg hátrányokat szenvednének. A mezőgazdaságnak visszaadottak számát a harcoló egységek létszámához kell viszonyítani. Az új rendelkezésekkel el fogják érni, hogy a mezőgazdasági termelésben meg lesz oldva a munkáskérdés. Termelő mezőgazdaságot fognak szervezni új szisztéma alapján gazdasági felügyelőkkel és a teljes erezet kiépítésével: egy keretrendelet alapján többé nem M.E., hanem F.M. rendeletekkel direkt fognak belenyulni a gazdálkodás menetébe és irányítani fognak.

Ez bizonyos tempógyorsítást eredményez. Üzemanyagot február elején kellett volna kapnunk, de csak 26-án utalták ki, úgyhogy március 5-ig nem lehetett kiosztani. A KészV kijelentette, hogy nem képes leszállítani, mert 570 vagon kell hozzá. A tankállomásokon a baj csakugyan az volt, hogy vagy elvitték már, vagy még nem érkezett meg a küldemény. Baj volt az is, hogy volt petroleum, de nem volt kenőolaj, egyébként is csak 5% kenőolajat tudunk adni, holt 8-ra van szükség.

A felmentendő kategóriák a következők: 32 éven felüli mezőgazdasági napszámosok, summás, gazdálkodó, birtokos, földbérlok, gazdatisztek, gazdasági altisztek, éves szerződéses mezőgazdasági cselédek, részesmunkások, traktorvezetők, gőzekegépészek, bérszántó vállalkozók, bognárok, kovácsok, a legalább 10 kaptáros méhészet kezelői, kertészek, vincellérek, erdő-és mezőőrök; a gazdasági felügyelőket és állatorvosokat még pótolni kell a felmentendők sorában.

Olajmagvakból s kerti veteményekből elegendő vetőmagunk van, a kerti veteménymagot a németek ~~mentették~~ ki. Napraforgó vetőmag is lesz. Kétségtelen, hogy a zab-és árpavetés nem úgy fog sikerülni, ahogy számítottunk rá, több tengeriről és napraforgóról kell gondoskodnunk. Esztergom megyében 60 ezer hold áll úgy, hogy annak megműveléséhez semmi reményünk nem lehet. Ott a munkaerő hiánya a nagy akadály. Szántás nincs, úgyhogy kénytelenségből ugarolatlan földbe kapával leszünk kénytelenek tengerit vetni. Ló nincs, traktro van, de az üzemanyag bizonytalan, mert bajos kikézbessíteni. 2000 traktorunk, 70 gőzekénk van, de a lóállomány teljesen kipusztult. Azonkívül a katonaság rendkívül sok állatbetegséget hurcolt be. A kancáknál korai ellés mutatkozik, a csüd betegsége felhat a lábszárra. Devecseren 300 fogat helyett csak 10 maradt. Az uradalmaknál is nagyon nehéz a helyzet. A kisember tapasztalat szerint, hála Istennek, eldugja magának a vetőmagot, annyira szereti a földet, bármennyire is ráfizet, még a 40 pengős buzaár mellett is. Gondoltunk olyan megoldásra, hogy a 40 pengőből 20 pengőért iparcikket vehessen, de ez nehezen megoldható kérdés. Az uradalmaknak nincs vetőmagjuk, aminek oka az, hogy a kereskedelmi kiűrités során nagyon megfogytak a készletek. A maga részéről meg van győződve arról, hogy a kisembereknél lesz elegendő vetőmag. Az uradalmaknál igaerő szempontjából is nehezebb a helyzet, de a leszerelés segíteni fog. A sáncmunka tényleg közelebb hozhatja a mezőgazdasági munkálatok elvégzésének késleltetésében, de nem lett volna lelke ettől a munkától elvonni a munkaerőt. Ami a lósorozásokat illeti, a honvédség a minimumra restringálta a lovak beszerzését. Általános rendelkezés van arra, hogy a honvédség segítsen a gazdálkodásban és a lovakat adja ki.

A termelési szolgálat szervezetén belül egy nagyon praktikus szerv fog működni. Minden községben megalakul egy bizottság, amelyben a bíró és jegyző vezetése alatt az ott állomásozó honvédség kiküldöttje is ott lesz s ez a bizottság fogja megállapítani a munkák sürgősségének fokozatát. Előfordulhat ugyanis, hogy amikor a közellátás szállítani akar valamit, ugyanakkor a mezőgazdaságnak van szüksége az igára. Hogy melyik a sürgősebb munka, azt ez a bizottság fogja eldönteni. Ez a bizottság fog határozni arról, hogy hol alkalmazzák majd a paragon heverő munkaerőt. Ezek a bizottsági szervek járásokonként is összekapcsolódnak s nagyobb perspektívában is dolgozhatnak. Hiszi, hogy a munkában nem lesz fennakadás, különösen pedig akkor nem, ha a munkahadserget sikerül megvalósítani.

Lehetetlen dolog volt, hogy a gazda be legyen vonulva és esetleg olyan munkakört töltsön be, amelyet bárki más betölthet, ugyanakkor pedig földjén katonák dolgozzanak. A katonamunka mezőgazdasági téren sohasem ért annyit, amennyit annak munkája, aki saját földjét ismerve azon ambícióval dolgozik. Az az irányelvem — mondotta Pálffy miniszter — hogy amit lehet, a magyarság saját akaratából teremtsünk elő és kényszerítő eszközökhöz idő előtt ne nyuljunk. A föld népe évek óta ráfizet a termelésre — ezt tudják ők is, tudtuk mi is, csak úgy tűnt fel, mint-ha feltételeznénk, hogy ők nem tudják, mennyi kétszer kettő — mégis minden mezőgazda vetett, aratott, sertést tartott és bár némelyik talán a feketézésre is gondolt, de dolgozott tovább, annyira szereti a gazda a földjét. Én ma is azon az állásponton vagyok — folytatta Pálffy — hogy kedvet kell csinálni a gazdának a termeléshez. Ahol nem megy a munka, ott megadjuk a közös segítséget, de megköveteljük azt a munkát, amelyet esetleg egy kivételesen akadó hanyag ember nem akar teljesíteni.

X S z á s z Lajos elnök megköszöni a földmivvelésügyi miniszter tájékoztatását, majd a honvédelmi miniszter megbízásából egy vezérkari százados ismerteti a N.Sz. tagjai előtt a hadihelyzetet. Elnök megköszöni a részletes, objektív tájékoztatást és az ülést déli 12 óra 3 perckor bezárja.

A törvényhozók Nemzeti Szövetségének Sopronban 1945. március 16-án, pénteken d.e. tartott ülését 10 óra 33 perckor nyitja meg Szász Lajos elnök. Vitéz Jaross Andor egy propagandautjának renkívül érdekes tapasztalatairól számol be. Az elmúlt napokban felkereste a párkányi járást, ahol a garamtorkolati hídfőt felszámolták: ott hat héten át tartózkodtak a bolsevisták olyan területen, amely valaha a csehszlovák köztársasághoz tartozott, amellyel kapcsolatban orosz kormányzati részről az volt az utasításuk, hogy az ilyen területeken lehetőleg barátságosabb magatartást tanusítsanak a lakossággal. Jaross azt tervezte, hogy a párkányi járásnak lehetőleg minél több községét felkeresi, de az utak olyan mértékben elromlottak, hogy csak a Párkány-Érsekújvári főutvonal melletti községeket tudta meglátogatni, mert onnan letérni technikailag kizárt dolognak látszott lófogattal pedig azért nem lehetett ezt megkísérelni, mert az egész járásban egyetlen igavonó állat, haszonállat, baromfi sincs. Jaross részletesen ismerteti a felvett jegyzőkönyveket. Az emberek és asszonyok arcára rá van írva, hogy átvészelték egy ilyen bolsevista megszállást. Szenvedés és fáradtság van az emberek szemében: mintha hat hétig nem aludtak volna és végtelenül nehéz robotban éltek volna. Két községet látogatott meg: Kisujfalut és Kőbölkut. Kisujfalu szinmágyar, majdnem tiszta református község. Az ottaniak a csehszlovák időben is keménynyaku emberek voltak és most sem várták bizalommal az orosz, még a szegény emberek sem gondolták, hogy a bolsevisták legalább a szegény embernek valami jót hoznak. Kőbölkut viszont tipikusan nemzetközi jellegű falu: különösen a cseh megszállás ideje alatt szaturálódott különböző elemekkel. Voltak ott letelepedett és beházasodott csehek és szlovákok. Egy cseh kolónia is volt a falu közvetlen szomszédságában, ezt azonban Jaross 1939-ben kitelepítette, úgyhogy ma ott magyar kolónia van. Kőbölkut a csehszlovák időben úgyiszlván elveszett a magyar párt számára: erősek voltak ott a cseh pártok és a kommunista párt is. Érdekes, miként reagált a megszállásra ez a két különböző jellegű falu. Kisujfalun majdnem minden ház meg van rongálva, az iskola tönkre van téve. Jaross a református lelkészhez kéretett embereket és asszonyokat, hogy tájékozódják. Ezek egyöntetűen elmondták, hogy január 9-től február 18-ig voltak megszállás alatt. Egész idő alatt rablás, lopás és megfélemlítés folyt. Az oroszok minden állatot elvitték és minden élelmet elvettek a lakosságtól. Renge-teget romboltak, a lakásokba lovakat állítottak be. A pusztításnak szisztematikus módját mutatja pl. az iskolai könyvtár, ahol minden egyes könyvet széjjeltéptek és az udvarra szórtak. A tanítónő lakásában minden butort darabokra törték és a lakásban lovakat tartottak. A férfiakat naponta árokásásra rendelték ki és a védelem nélkül maradt asszonyokkal erőszakoskodtak. A front a falutól 1 és 1/2 - 2 kilométerre volt, az oroszok az éjszakát rendszeren a faluban töltötték és csak óreik voltak a lövészárkokban. Tóth Zsigmond kispap, az árvaház gondnoka elmondja, hogy nemcsak az árvaházat rombolták le, hanem őt is teljesen kifosztották és azt mondták, nem értik, miért jajgat, hiszen az árvaház vagyona közvagyon. Takács László mezőgazdasági munkást a bolsevisták éjjel ágyából meztelán hajtották ki, úgy kellett állnia egy kazal mellett géppisztolyokkal szemben a hóban és közben a bolsevisták sorra megbecstelenítették a feleségét. Ez az ember úgy megtört, hogy 35 éves létére 60-nak néz ki. Nehézi Károly református lelkésznel egy bolsevista alezredes lakott, akinek a lelkész egyszer beszélgetés közben megmutatta Magyarország térképét és beszólt neki

annak földrajzi egységéről. Az alezredes azt mondotta, hogy az orosz nép olyan hatalmas, hogy nem törődik ezeréves határokkal, hanem majd elintézi Európa összes határkérdéseit és cruzájával keresztül-huzta a magyar térképet.

Elmondották a jelenlévők, hogy a bolsevista tiszteknél egy csomó arcképet láttak. A bolsevisták dicsekedtek, milyen barátságosak voltak hozzájuk a magyar nők, mert ime, emlékül képet is adtak! Egyes képeken magyar dedikáció is volt. Mindnyájan nagyon készültek Budapestre, mondván, hogy hallják, milyen remek barisnyák találhatók ott.

A kép elszomorító, de eljutottunk vele a tisztánlátáshoz. Hasznos intézkedés az, hogy a kommunista érzésű emberek minél nagyobb számban látogassanak el erre a vidékre. A garami hídfő területe rendkívül alkalmas a földi paradicsomot alkotók megbirálására. Maga a helyi lakosság rendkívül lesujtott állapotban van, de izzik a bosszuvágytól, végre eljutott a nemzeti politika szükségességének tudatához. Kisujfalu és Köbölkut keresztmetszet, és ugyanilyen volt a sorsa a párkányi járás többi községének. Bucs, Bátorkeszi, Barcs, Gyiva, Ludány, Ebed, Magyar-szölgyén, Dunamocs, Karca és Muzsla magyarjai ugyanennyit szenvedtek és megtisztultak. Arcuk egészen más, mint a ki nem próbált magyaroké. Sulyos lecke, de talán jelentkezni fog a haszna a magyar történelem serpenyőjében.

Mint hogy sokan hordanak katonai egyenruhát azért, hogy gazdasági előnyökre tegyenek szert, a honvédelmi miniszter ellenőrzést kíván gyakorolni, rendelettel engedélyhez kötötte az egyenruhaviselést. Jaross kéri, hogy összeírás céljából jelentkezzenek nála az N.Sz.-nek a propagandamunkában dolgozó tartalékos tiszt tagjai, akiknek katonaruhájuk van és azt propaganda utakon viselni akarják, hogy majd ehhez megszerezzék az engedélyt.

Stomfay-Stitz János rámutat arra, hogy szívszorongva lesünk a dunántúli offenzíva eredményeit és várjuk azt a pillanatot, amikor visszamehetünk — legalábbis a Dunántúlon — oda, ahonnan el kellett menekülnünk. Ez azonban nagy gond és aggodalom is, nem a károk miatt, amelyekkel számolunk, hanem azért, mert nagyobb városok felszabadításakor, ahol több az intelligencia, kiütköznek majd más kérdések is. Különösen ahol a családban gyerekek, aggastyánok, betegek voltak, nem tudtak eljönni az emberek. Nagyon kéri annak a kérésnek továbbítását, hogy valahogyan mindenkinek előre alkalmat adjanak arra, hogy igazolja magát és ne állítsuk be ab ovo azt, hogy aki ott maradt, az hazaáruló gazember, mert nagyon jól tudjuk, hogy ilyenkor felszabadulnak a tömegösztönök és nagyon sokan ilyenkor tisztán egyéni bosszújukat akarják kitölteni. Kéri az előzetes intézkedést, hogy az egyéni bosszút valahogy lefékezzék. Ne legyen ~~lincselés~~ lincselés, népitélet, mert az mindig igazságtalan. Mindenki csak megfelelő eljárás után vegye el büntetését./Helyeslés./

S z á s z L a j o s e l n ö k: Mindnyájan tudjuk, hogy akik a megszállott területeken visszamaradtak egyrészt nem mind hősök, másrészt nem mind bolsevisták. A kormány már foglalkozott evvel a kérdéssel és biztosítja azt, hogy megfelelő igazolási el-

járás útján állapitassék meg, vétkezett-e valaki a bolsevista megszállás alatt az ország és a nemzet érdekei ellen vagy nem, s aki vétkezett, az nyerje el méltó büntetését, viszont sérelem ne érje azokat, akik megfelelő magatartást tanusítottak, sőt talán — sokan vannak ilyenek is — a megszállás alatt is szolgálták hazánk és nemzetünk érdekeit. Ebben az irányban a kormány már nagyon előrehaladt tárgyalásokat folytatott, úgyhogy ebben a tekintetben az intézkedések a legrövidebb időn belül megtörténnek. A pénzügyminiszter ur megígérte, hogy mai ülésünkön részt ~~xxxx~~ vesz, hogy a tárcáját érintő kérdésekre illetékes választ adhasson, de csak a pillanatnyilag nála folyó gazdasági tárgyalások után tud megjelenni.

Ma a vezérkar kiküldötte nem jön el, mert nem történt olj. hadi esemény, amelyről külön kellene beszámolni.

Szász Lajos elnök ezután röviden ismertette a hadihelyzetet, majd az ülést a pénzügyminiszter megérkeztéig felfüggesztette, de mert a közbejött légiriadó miatt az N.Sz. tagok szétszéledtek, az ülést ma már nem folytatták,

/ Az ülés tehát d.e. 11 óra 12 perckor végződött./

